

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

Acest roman a fost digitizat în cadrul proiectului **ASTRA Data Mining. Muzeul Digital al Romanului Românesc din Secolul al XIX-lea**, inițiat de Revista Transilvania, organizat de Complexul Național Muzeal ASTRA și co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN).

Sugestie de citare a arhivei:
Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarenco, Radu Vancu, Dragoș Varga. *Muzeul Digital al Romanului Românesc: secolul al XIX-lea*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019.
http://revistatransilvania.ro/mdrr

This novel was digitized for the project **ASTRA Data Mining. Muzeul Digital al Romanului Românesc din Secolul al XIX-lea**, initiated by Revista Transilvania, organized by ASTRA National Museum Complex and co-financed by The National Cultural Fund Administration (AFCN).

Citation suggestion:
Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarenco, Radu Vancu, Dragoș Varga. *The Digital Museum of the Romanian Novel: The 19th Century*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019.
http://revistatransilvania.ro/mdrr

MUZEUL ASTRA
COMPLEXUL NAȚIONAL MUZEAL ASTRA

CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

ULBS
Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

BUKUR,

ISTORIA

FUNDĂRIĬ BUKUREȘTILOR.

DE

ALESANDRU PELIMON.

BUCUREȘTĬ.
Tipografia Națională a lui Iosif Romanov et Comp.
1858.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ПРЕФАЦЪ.

Am kуetat înkъ maï de-mult ka sъ skriĕ че-ва despre originea Bukureștiuluï, ал kъrъia fundatorĕ îl kredeam, prekum zikĕ unii alцiï, kъ fъ unĕ чiobanĕ etc. etc.

Aflîndu-mъ în aceastъ пъrere, mъ okupam a strînge materiea necesarie: întrebam ші черчетам пе d'alde бътрînï, pesfoiam ла kronikarï, orï пе unde îï găsiamĕ, observam oraшul ші vizitam desĕ monumentele ші stabilimentele sale челе vekï, mъ opriam dinaintea orï kъriea krucï saŭ teatrъ, пе kare găsimĕ vre o inskripцiune sъpatъ în karaktere kirilиче, îmï surprцeam kapul ka sъ o desчifrez, îï konfruntam data kare se afla пе dînsa ku datele din istopie, meditam asupra a tot felul de materiï че ле aflam, черчетам viserічиле ші mînъstirile ші maï adesea orï treceam пе ла Padu-Bodъ, lîngъ kare se aflъ mika viserikuцъ Sf. Tъnase, kare se zиче kъ ar fi a luï Bukur чiobanul, dam okolurï în susĕ ші 'n josĕ, vedeam semnele unei zidъriï de vetate, kare a fost ачi vre odatъ, în ve-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

kime, privіam kъ лъare aminte ла kолiна пе kare este sitъatъ mînъstipea aveasta dap, însfîp-шit, nimikъ nъ nъteam deskopepi, de kît veea ve 'mї zivea tradiцiea шi bътрînїї....

Kъstînd dap tot пentrъ aveasta n'în biблiotevї шi n'în arxive, gъsesk, din întînплare, în biблioteka D. Колопелълъї S.... o karte veke. fъръ skoarце шi fъръ поartъ, fъръ sъ stea пe dînsa вре вnъ felъ de datъ, шi nivї kъ nътъї afla вnde este tipъritъ; vi, nътаї aveea ve se vede, kъ e dedikatъ вnъї episkonъ ал Aradълъї шi ал Oradii Mare etctr, шi kare, nътаї dвпъ prefadъ, fiind sъв-semnatъ, kвnoskъї kъ avторял сї se nъmeште Nikолае Xorga, преотъ din Бngaria, ал Селевшелъї.

Pesfoind dap вna dвпъ алta foile asteї kърцї, între алte таї mъlte fragmente ve ле gъsiiъ într'însa, dideiъ neste o legendъ veke istopikъ, întitъlatъ: *Apъtarea întîmплърії fetїї лъї Bogdan Voevod църії Moldovei, din anъл de ла Xsts. 1346*. Aveasta îmї trase o mare atenцiвne. Vitiiъ, шi konpins de veа таї mare mirare kît шi бъkвpie, вzъї într'însa deskpiepea vieцїї лъї Бъkвр, fвndatorял Бъkврештилор!... Vitez ла înveпътъя kапitълъї întiiъ вnъ fragmentъ din aveastъ importantъ skpiepe пentrъ istopiea noastrъ, padвsъ fiind, kвm am arътat, din лimba magiarъ.

Kвetaiъ таї profвndъ, stвdiaiъ таї sepiosъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ачеастъ матерie ши мъ възъї tot-d'odatъ ешit din рътъчirea în kape fъsesem пînъ атънчї.

Бъкър пъ fъ маї мълт пентръ mine ачелъ simплъ чiобанъ, дънъ кът kredeam ши kredъ ши алцiї, чiънъ ероъ iлъstrъ, маре лъптъторъ în kонтра барбарiлор че inъndaserъ Ромънiа ши Молдова în ачеї timпї, fъл лъї Лаik Водъ, дънъ кът аратъ ачеастъ kронiкъ: — Ладislas, * Лаiотъ saъ Влад I Басарабъ,ънкiъ лъї Мiрчea Водъ.

Dар, лъind în бъgаре de seamъ челе koпrinse în ачеастъ skpiepe вeke, kape ziче, кът къ Бъкър, маї тirziъ, дънъ че s'a къзътorit kъ fiika лъї Богdan BB. a ши fost алes de кътре боieriї дерiї Domnъ, челъ че fъ ашezat пе тронъл de ла Тirgовiште; noї, пе кънoskînd вреънъ Domnъ къ ачестъ пъme, прекът ши adъkîndъ-mї aминте къ пъмеле Бъкър e sinoнimъ лъї Padъ, în лiмба слaвонъ, kape, ачестъ пъme, a ши fost întpodъs ла noї ши ла кърцiле Domniлор de маї наinte прiп gръмътiчiї Sîrbї ши Слaвонї, ачестъ Бъкър, de ла kape орашъл Бъкърештiї îшї deriвъ пъмеле, esteънъ Padъ Водъ, прекът ши вedemъ къ se пъmeште mînъstipea чea алътърea къ вiserika Sfîntъл Тъnase, ши kape, în вekime, a fost пеапърат o четате, înainte de Padъ Mixпea, челъ че se ziче къ a fъndat ачеастъ mînъstipe.

---

* Вedeцi kронika лъї Шinkaї, tomъл I, паqinca 337.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Черчетînd dap ші жъdekînd лъкръріле dъпъ istopie, kît ші oбservînd posiţiea avestop локърї, ші маї алes, dъпъ kът se afla în bekime akoperite de пъdърї ші smîrkърї, че ле forma алвіea Dîmбовіцїї, fъndapea Бъkърештівлуї neапъrat se începъ маї întîї de ла ніште лъkрърї militare, konstrъite, dъпъ чeea че se bede, пътаї ші пътаї ka съ se поатъ лъпta ші апъра цara de nebоіле ші inbasiile барбарілор, kare роіаъ totd'aвna de kътре Dъпъре în sъsъл еї; ш'апа, din че în че, kъ timпії, se konstrъi орашул avesta ші se мърі пînъ în zіліле поastre. Бъkърештіл dap fъ în bekime ънъ пънktъ stratezikъ пентръ армііле ромънешті ші пътіреа че ел о поартъ, o posedъ de ла пътеле fъndatorвлуї съъ, челъ че fъ ънъ kъpitanъ saъ ънъ ostaшъ, kътре sfîrшітъл sekолвлуї ал XIV.

Мірчea Bodъ dapînkъ п'atъnчї se sъi пе tronъл церії ші începъ a'шї desvolta talentele ші mareа sa kapacitate militarъ, despre a ле kъrъia fapte eroіче kît ші despre политika sa чea însemnatъ istopiea este плінъ...

De avееа adъseiъ sъbiektъl skpierii меле în timпъл пе kînd domni Лаіотъ-Влad I, апоі Dan ші Мірчea Bodъ, че se sъvedaръ ънъл dъпъ алтъл ла tronъ; ші маї алes ал лъї Мірчea Bodъ, întpe anii 1383 — 1397, kare, în paportъ kъ timпії kînd domніръ Dpakъla, Влad Цепеш,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Radu da la Aftmanĭ, Mihaĭ Viteazul ši Radul Șerban, fu epoka ceа maĭ mare de famъ ši de glorie pentru naținea romънъ!..

Aceasta e subiectul ce 'l skpiseiŭ!.. Čitiți, vъ rog; trecuți ku bedereа maĭ multe greșelĭ ce sîntu strekurate atît de mine kît ši de la tipарu, priimiți aceea ce e interesantu ši patriotiku; lъsați într'o parte aceea ce vъ pare a nu fi bunu, ši veniți dimpreunъ ku mine sъ kritikъmu aceea ce va fi bre-o eroare în istorie. Nu vitați însъ kъ nasiunea ce o avu asupra acestei deskoperirĭ, fu porniреa unui simțimîntu de a transmite urmașilor nostri ceea ce predecesorii, în mižlokul kalamitъților în kare se afla țara, în timpiĭ primitivi aĭ fundъrii kapitalei, nu le permise a kugeta la noĭ ši a ne lъsa o kît de mikъ skpiepe, asupra acestei împreținurъrĭ atît de importante.

A. Pelimon.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

KRONIKЪ BEKE.

Пре вретеа тареле Лаіошї, краіевле църїї Ѳngѣрештї, мале ровїї ші пѣstiїрї аѣ fъkѣtѣ Тътарі în Молдова, atîta: kît toatъ цара de лъkѣitorї s'аѣ fos goliт, орашеле ле аѣ fost stpikat, ші kîmпѣріле kѣ селѣатече хіаре ѣмплîndѣ-se, s'аѣ fost stpikat, întokmaї ka ші ѣнеле църї, kare n'аѣ обічїпѣit ѕѣѣt gріжea îmпърътeaskъ a ръmîneа.

Kare пѣstiїрї a църїї въzîndѣ-ле Bogdan Bodъ, аѣ kemat мѣлцї oameпї din Apdeал ші din Молдова, ѕѣѣt deалѣл Хетешї, апроапе de апа Пistreї Sapetѣлеї ші Прѣтѣлеї, лîngъ Молда пѣmîtъ: іаѣ ашezat, ші ачел пъmîntѣ, kare de de мѣлт ера a Dakieї, de ла Dakia Gotia de ла Gotѣшї, Genidia de ла Genidianї, ші Kѣmania de ла Kѣnѣшї se kema, ші чел маї de пре ѣртъ Краіѣ аѣ fost Dekевал, kare înkъ de Traian îmпъratѣл Pomi аѣ fost stpikat, ші dѣnъ ел a stѣnînit Gotѣшїї ші Bandaлѣшїї, Хѣnѣшїї, ші Atiла, апої skъnîndѣ-se Ѳngѣрїї, і аѣ domnit Gosпodap ші Boeвozї în 900 de anї: ші ачееа ѣine okîrmѣia цара Молдові. Dѣnъ ачееа skѣlîndѣ-se Тътарі аѣѣпра църїї Молдові, în anѣл 1399, аѣ înцелes de ла ѣnѣ шпionѣ, kѣm kъ Bogdan Bodъ ар авеа o Kokoanъ тoapte frѣтoasъ: kъріia îї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ера пѫтеле Іліанъ, ачеастъ фечоарѫ кѫратъ фііnd, s'aѫ fost înkpedinţat kѫ Бѣкѫр фечорѫл лѫї Лаік Bodъ, de ла kape se пѫтеште орашѫл Бѣкѫрештї пînъ astъ-zї, ші фііnd ачелѫ Бѣкѫр, фечорѫл лѫї Лаік Boda църїї Pomînештї, ші пînъ аічіа înтрѫ ачеле времї foapte вітеазѫ, ші înпротіва тътîne-съѫ лѫї Лаік Bodъ se ръзвоіа Ерделі Міклъѫш, ші Gapa, іаръ Бѣкѫр ka вnѫ вітеазѫ фъръ de seamъ тѫлціme de nopod a лор аѫ тъіat, ші вііnd веste ла Іліанъ, къ a періт Бѣкѫр, ea тape s'aѫ skîрвіt, ne врînd kѫ алтѫл kape-ва a se маї дръgosti; аѫ кѫпetat a мерце ла Цара Pomîneaskъ кълъgъріцъ!...“

Традѫсѫ din лімба magiapѫ ші пѫблікatѫ de преotѫл Nikолае Хорда, парохѫ nesniteї лецї ал Селевшѫлѫї.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

I

BUCUREŞTIU.

Капітала Pomînii мерітъ a fi deskpisъ пентрв ka fii eї квм ші stpeini sъ o квnoaskъ маї вine, a'ї шti înчепвтвл fвndърії, евенimenteле, пpefaчеріле ші калamітъцiле че în маї мвлте pîndврї aв къzвtв пе dînsa, kît ші віаца fвndatopвлвї eї, kape i a d'at пвтеле ачesta, че koръsпвnde пpea мвлт kв вapietъцiле kape ле gъseшte чine-ва înъвntpв-ї ші de ціврв în пpeцівpвл eї...

Fpвmoasъ kîmпie че se 'ntinde пе лîngъ ачeste deалврї kape oколeskв орашвл Бвквpeшtї!.. fpвmoase локврї kape îl мърдinешte de toate пърдиле; deалвріле, въile, колнічеле, апеле, пъдвріле ші atîtea mînъstipї, a кърора пitopeskъ пpівіpe se пape kъ ap domina пeste dînsвл; fiindв kв totвл întinsв, вapiatв, înfъцiшîndв маї мвлте клъdipї колосале ші чівdate, пpekвm ші

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

mii de fрътъзеңї, de kape se бъкъръ окіял, mintea, kît ші atinңe inima!...

Кът ведеңї dap, aчeasta este kапітала Pomînii, ънde pezidъ aзї stъпînitopял: aчi лъkъeskъ frъntaшii ңърії, kапіталістї, kът ші чеї kape n'aъ пîine!..

Требъе съ ne înkлinъmъ frъntea îndatъ чe ne anponiemъ de dînsa, ka aчeліia ал kърії пъme, ka ші віаңа чe o петрekъ лъkъitopi eї, este бъkъpiea, плъчеріле, desfътapea, леңерітатea, galantepiea ш'atîtea алтеле o mie ш'o sътъ чe пъ ne maї vinъ în minte...

Аша dap съ ворвітъ maї întîiъ desпре позиңіea локълъї, de авъңіea frътъзеңії чe posedъ, desпре intepesъ ші imnoptanңa чe o ape, de чeea чe faче пе Pomînъ a fi mîndpъ desпре dînsa, ka чe noate admipa ънъ stpeinъ kînd ажънңе ла порңіле еї, чe лъkpъ 'i a fъkът maї tot-d'aъna a se лini de dînsa ka съ пъ se maї dъkъ, чe a fъkът ka eї съ прівіaskъ întpînsa o патріе a лоръ, ші, însfîршit, a зіче aчea бътpînъ zikътoape:

Dîmбовіңъ anъ dълче,
Чine беа пъ se maї dъче!..

Aңї aъzit, domnilop, aчesta este Бъkъpeштіял!..

Este аша dъnpe kът îл ведеңї; saъ daka

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

нъ'л къноаштецї вine, ві'л вої deskpie în kinъл ъртъторъ.

Патрв вліцї марї паралеле, че sîntъ тъiate прin o mie пї'o ъвтъ алтеле kape skotъ în dpeantă шi 'n stînga, fie kape din челе принципале цiind апроапе kîte o жътътate мілъ шi маї мълт. dъkind маї toate кътре ачееашї dipekцiвne, fiind лътърate de kase марї шi мічї, палате шi кърцї марї воерештї, лîngъ kape se маї въdъ шi пînъ azi ічї шi колеа ніште къввце мічї векї; se gъseskъ лipskънiї, маркітънiї, бъкънiї, мештешъgарї, kîрчівme, o ъвтъ de прекънецї, банкерї шi de ъї kape нъ fakъ nimika; o лъте gрътъditъ, înkisъ întpe ніште мънцї de kase; o мълціme de oamenї fърnikîndъ п'în тîpgъ шi прin махалале, шi маї къ deoseвipe o ъвтъ de femeї kokete!..

Че însemneazъ însъ нътървл ачела de мînъstipї шi ханърї kape dominъ ka ніште чitadele повіціea орашълъї, прекът: Кърtea Beke, Padъ-Bodъ, Kostandin — Bodъ, Шербан-Bodъ, Котръченї, Бъкърештї, Sf. Geopge че a aps kînd къ fokвл de ла 847, Sf. Geopge чел векіъ, вnde odatъ a fost метрополіе, бisepika Колціа, ал къріia търнъ, de шi рвinatъ пе жътътate, пе adъчеînkъ aminte тречереа солдацілор лъї карол XII, dвпъ перdереа бътъії de ла Полтава, бisepika Sf. Stefan, бisepika. Кредълеskълъї,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Sependapi, вisepika Слобозіа. Antimъ ші ч л т? dap maї кв seamъ вisepika Sf. Тънase kape, din чеса че se вede, ap ſi чел maї векіъ dokвmentъ че s'a пъstpat вnpe a ne apъta вekimea Бъкъpeштіълві прекът ші пътеле fвndatopълві съъ. вnъ monвmentъ плin de opiginalitate, лîngъ kape, вetпеле вneї векї zidъpiї konpindъ amъnвntеле вneї лъкръpї imnoptante, ne kape timnвл ші mîna otвлві o a desfiinnat...

Toate aчeste edifiчіъpї penpesintъ date istopiче, maї тълт saъ maї пъgin imnoptante, kit ші пътеште пе aчeї бървагї kape aъ fъkвtъ kîte че-ва пентрв патріеа лоръ!..

Пъgine însъ dintpe aчeste лъкръpї pъшîind nepeskimbate de timnъ ші înnpeгіъpъpї, челе maї fpътoase ші intepesante amъnвntъpї a ле istopii лоръ s'aъ nepdвtъ în întвnepikвл tpekвтълві; ш'aша, вnpe a вopbі desnpe fвndapea Бъкъpeштіълві, алердътъ ла isвoapele вnop skpіepї пвблікate n'în stpeinътate prekвm ші ла tpadigie, кв kape ne nevoimъ de a afла adевървл, însъ ші aчeasta, din nenopочіpe, atinsъ de inflвinga timnвpілор ші ч. л. лт, o gъsimъ foapte întвnekatъ ші npea пъgin esaktъ desnpe tpekвтвл ші stapea вnop лъкръpї...

Opї квm, oape kape kponiчї deskonepite maї înkoa, snвseле бътрînілор prekвm ші pвineле вorbeskъ!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

O! kît n'am avea a spune despre Bukureștiĭ și sociietatea luĭ!.. kît n'am avea a vorbi pentru ka sъ deskrimĭ trekutu-ĭ și stapea sa ціа aktualъ!...

Че de evenimente se petrekurъ întrînsul d'atîtea orĭ kînd voi destinul ka sъ imprime semneле neporočireĭ saŭ a ле mъrireĭ ne fruntea fiieĭ Pomînii!

Kît de grandiosŭ îĭ fu trekutul în uniле împreџiurърĭ! asemenea și kît de tristŭ, kînd acestŭ popolŭ цetu de anъsare, de nepsekuџie, de invasiĭ a ле stpeinilor, de чiutъ, de foamete, de fokŭ, kît și de înekъчiune!..

Toate acestea sufepit-a Bukureștiul prekut și toatъ цara, în timpiĭ kînd Tъtarĭ, Turчiĭ, Polonĭ, Nemцiĭ și alцi, kîцĭ și kîцĭ aŭ trekutŭ n'aiчĭ, karĭ invndînd цara, o fъkurъ a tretъra ku жaful și ku silъirea!..

Avetŭ însъ a vedea și fapteле чele marĭ a ле Domnilor Pomînii, чeĭ че шezînd ne tronul цъriĭ în aceastъ kapitalъ, îșĭ înskriseru numeле în istorie ku virtuцĭ marĭ și 'șĭ înkoronaru fruntea ku lavrĭ, de kare va vorbi kudeosebire nostepitatea...

Maĭ ku seatъ mareле Mihaĭ Viteazul, erou Pomînii în sekolul XVI, kare fъku sъ se respekte drepturiле acestuĭ popolŭ prin viktorioaseле sale fapte; învingъtorul Nikopoliĭ, al Hîrsovii,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Брѣилі, ла Кълъгърені, ла Sibii, чел че intръ къ потпъ трітfалъ în четатеа Бълградъл протекторъл ші domnъл Съкъілор ші ал тоатеї попълацii din Apdealъ, skътъл апъръторъ în kape se rezemaръ Sasii în timpъл kînd eї se aflaъ perseкътацї de кътре воеводъл kardinalъ, ачеї че imnлораръ ажъторъл съъ съ вie kît maї îndaъ a'ї skъna, ші, dвиъ ачеаста, se fъkъ тареа бътъліе în marдinea Sibiълві ла 1600; în вртъ авъ a se лupta kъ Полоні, în kontra лві Іеремія Мовілъ ші ч. л. t; mii de чipkonstanдe петрекът-а еровл din че în че, ші пе лîngъ atîtea пеmвritoape лъкрърї, mii desвиърърї ші neпорочірї къzъ neste dînsъл, mînъ ла sfîршітъ! ..

Eї вine, ачестъ бърбатъ a stat пе тровл дърії atît în Tîrgoвіште kît ші aічї în Бъкърештї!

Че de армії se вedeaъ kъ dînsъл, fiind tъбърîte пе kîmпііле ші въіле de ла Въкърештї, kîтші de чealалтъ парte desпре Котръчені!.. sътъ de kortърї, sътъ de арте ші тънърї, sътъ de каї ші тръsърї, sътъ de ostipї, ші oфiцерії лоръ, боіері църії, înвestmîнтацї пътаї авръ ші арцінтъ, kъ артеле челе маї преціоase ші kъ каї бънї, însбглецiаъ pîndърiле ачestора!., iар еровл, Міхаї Водъ, kъ manta sa чea албъ, kъ къчівла sa de блапъ пе frънte-ї, алергîndъ пе калвл съъ чел вînътъ de Арабіа, трече în ревістъ ачeastъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

a sa armatъ, kъ kare avъ a se лъpta în kontra лъї Sinan, în kontra emirълъї, prekъm ші a Kanълъї tъtъresk, în kontra лъї Andreї ш'a лъї Sigismъnd Batori, în kontra лъї Movilъ ш'a лъї Zamoiski!...

Dar kъ toate kъ soarta îї prezъrsi achea neporočire d'a perde bъtъlіea kare o didese la хotarъл Moldovі ші maї înkoa, între Bъzъў ші Ploeштї, fiind okolitъ de atîцї inemičї nъterošї nimenї nъ ва nъtea tъgъdsi kъ el s'a лъptat kъ bъrbъцie, n'a perdъt ničї odatъ eneрдiea ші koraдiъл, ші se predъtia d'a întreprinde maї marї faute neпtrъ naдiъnea sa!. a înfrъnta ші maї marї neporočirї!...

Iatъ dar ce a avъt Bъkъreштiъл de mare ші pomposъ în trekътъ; vedeцi-l ші ce este astъ-zї, în ажunъл unei reцeperъrї, de kare лъmea se okupъ!..

Privіцi-l aша dъpre kъm se aflъ ші se gъseште. kъ ulіцile sale, kъ kolina Metropolіi, kъ tъrnъл de la Kolцia, kъ maї mъlte edifičiurї despre kare vomъ vorbi maї întins, kъ palatele, spitalъріle ші viseričiile sale, kъ grъdina Čismeдiълъї, kъ Dîmbovіца ce kъrde prin miжlokъ-ї, refletînd cerъл ші arborії de pe marдinea sa kъ mъltъ eleganцъ ші frumъseцe; afarъ nъmaї daka ar trebui sъ vorbimъ ші ce-va despre nekъrъцeniea ulіцilor principale ші a mahalalelor, ne unde nъ poцї ътbla în timpъl ierniї de lakъrile ші

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пороаіле чеде марї, кît ші вара de мълта прѣфъріе, пентрв каре, нв штимъ, în adевъръ, D. D пропріетарї, чеї че se бъкврă de вънзріле пропріетъцілор дътпеалор нв вор a se звнзне ла o op dine,saŭ автоpitatea окзпатъ de алте требї ші deseле skimвърї, n'a пътът ажвнце кв лъкрареа пînъ аколо?..

Fie орї кът, Бъкврештіл este вnă tesaврă de фрътвсеце пitopeaskъ ші istopikъ; este вnă diamantă inкълтă!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

II

UNIREA.

Întreba-vor ţeneraţiile viitoare ші vor vere sokoteалъ desupe mъріреа trekътълъї ve nъmъръ atîţї Prinţї de la deskълekътoare ші nînъ azї, kare sîntъ fanteле лorъ ші kare dintрînшi aъ fostъ adevъraţї patріoţї saъ ba?.. kare aъ fost bъrbaţii veї adevъrat marї Pomînї, veї ve aъ pedikatъ ne fiiea Pominii ka din tr'ънъ mortînтъ, kълkînd sъb nїvoareле лorъ nalошъл ші fъріea barbarїлorъ?.. kare sîntъ aveле familiї adevъrat noвîle, kъ kare se noate mîndpi atît de mълt Pomînieа, nъmindъ-ї adevъraţi eї fiї ші eroї?..

Mълţimea monъmenteлor, mъnъstiріле ші vetъţiле de kare e ţara плinъ, snъnъ nъmeле avestora ші 'n drept вine kъvîntape konservъ viitorimeї toatъ glopiea ші nъmeште kîte ына ына fanteле лorъ!.

Mъnţii nostrї iarъшї, prekът ші mъreţъл Danъвiъ, konservъ în sînъ-ле monъmente mълt

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

maĭ bekĭ de kît acелеа a ле kъpopa date se înчепъ de ла deskълекътoareа лъĭ Negpъ Bodъ; acestea sîntъ шi maĭ тъpeце шi maĭ sakpe, fiind kъ konsepвъ kъ atîta statopnicie fanteле stpъвънілор nostpi!... Еле pътînъ ka ніште dokъmente sigъpe a ле пpімілор nostpi пъpінцĭ, пpімі înвingътopĭ aĭ opделор бapбape, aчeĭ kape ne konstitъipъ пътеле, naцionalitatea, лімва, institъціĭ, тpekътал шi kiap вііторал nostpъ!

Beніцĭ de ла mapцініле лъміĭ aчeĭ чe воіцĭ a въ înkpedinца maĭ вine desпpe aчeste adeвъpъpĭ, съ bedeцĭ înшi-въ kъ okiĭ четъціле, dpътъpіле челе колосале, sътъ de колоане, pътъшіціле подвлъĭ neste бътpînъл Istpъ, тopmintele шi sътъ de лъkpъpĭ пpецioase!.. beніцĭ kъ maрĭ kъ мічĭ ka съ admipaцĭ antikitatea Dako-Pomanъ în sakpъл aчesta пътîntъ! вnde шi, пînъ azĭ se aвde kъ afekцівne în gъpa поporвлвĭ, пpin kîntечіле шi tpadiцііле сале, пътеле Aвpeліan, Tpaian, Nepва, Deчебалъ шi ч. л. лт!..

Aша dap, stpъвътînd вekimea seколілор, admipînd fanteле шi monътenteле kape ле gъseште чіне-ва atît de des în feptила шi авцioasa noastpъ патpie, ne плаче tot-de odatъ шi a вopві desпpe челе dintîĭ familіĭ domnitoape, de чeĭ dintîĭ Dъчĭ шi Банĭ чe stъпînipъ Pominiea în пartea dinkoачĭ шi dinколо de Олтъ, aчeĭ чe 'ш' aъ fostъ aшezat tponъл ла Kîmпвлънgъ,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ла Краіова, ла Арџешї, ла Тîрговіште ші în ѕртъ ла Бъкърештї...

Dintre тоџї ші toate aчeste familiї, ѕпіџа Басарабілор este чea маї вeke ші маї глоріоасъ пентрѕ пѕтърѕл бърбаџілор марї че dete ші пентрѕ вekimea sa.

În ал XIII sekѕлѣ 1290, Padѕ Negрѕвiind din Apdeал kѕ ѕnѣ пѕтърѣ de oameнї, пѕртъ pesѕoiѣ în kontra Тъtарілор чеї че inѕndaseръ џара п'atѕnчї...

Бътîndѕ-ї dap ші înвingîndѕ-ї пînъ че ле ѕnapse маї toate kѕibѕріле, пe ѕnde epaѣ aшezaџї ші întъріџї, ел алese Kîmпѕлѕngѕ ka пріma sa pesidinџъ ші mаї пe ѕртъ se stрътѕtъ ла Кѕрtea de Арџешї.

Dѕпъ тоartea лѣї Negрѕ, trekînd domniea ла ѕnѕл dintre fii Бапѕлѣї Краіові, se deskise o лѕптъ între aчeste doѕъ familiї, kape se sfiшіаръ ші se gonіръ ѕna пe алта kѕ mape ѕръ.

Міхаї Басарав ші апої Алeksandрѕ, че se тръџeаѣ din ѕпіџа Бапѕлѣї Краіові disпѕtаръ kѕ тѕлтъ enepџie ші капачitate dpentѕл domnii, kît ші лѕаръ înапої de ла Ѳngѕрї чetatea Seѕepinѕл, asѕпра kърѕіа peџії лорѣ авeаѣ pretenџie, de kînd kѕ кавалерії пetцї, чеї че trekѕръ п'аічї ѕпре a se pesѕoi kѕ fii semілпеї...

Dan, sѣkчesopѕл aчestopa, пѕ posedъ de ла patѕръ îndestѕлъ бърбъџie ші ел чedъ Ѳngѕрілор

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

тъпînipea Seвepinълвї, пътаї ka съ пъ deskizъ eвboiъ kъ dînшi, шi a тръi în паче kъ пополі лвечинацї.

Întp'avestea, тропъл Pomînii se stpъmътase a Tîpgoвiшte.

Dan I fiind вnъл dintpe fii лвї Negpъ Bodъ, пъ osedъ de ла патъръ шi вiptъдiле пъpinтелвї съъ!..

Întp'aveastъ еръ Тъpчi înaintaъ kъ пasї епезї în Eвропа.

Тътарiї пъ таї пъдinъ fъkъpъ шi eї ачea лape diвepsiвne, înkît Молдова, Полонiа, Ънgapiea шi o пapte din Împъpъдiea Цepтanъ fъ затрвл челеї таї kpînчene pesвoipї.

Nічї o пътere пътаї kъteza a дine apma n sвsъ, afapъ de Молдовенї, чеї че, sвв Dъчi opъ, dintpe kape Stefan fъ челъ таї таре шi чел таї бравъ, penъptapъ вiktopie în kontpa ачestop opde de барбарї, kът шi Pomînii, лъkвitopi din Маратъръшї, ла хотареле Ънgapii kъ Полонiа, kapi, întp'ънъ pesвoiъ чел авъръ, вчiepъ neste шai-zечї de miї de Тътарї, a ле kъpop oseminte se въdъ шi нînъ azї алвind прin fъndвл въilop de ла Маратъръшї!..

Пе ачел timпъ domni în дapa noastpъ Лaik Bodъ, saъ Лaiotъ чел бътpînъ, ънъ Domnъ вitеazъ, kape пъ таї пъдinъ s'a însemnatъ în лвпta че a авът-o kъ Ънgъpi шi kъ Тъpчi.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Вецї шті інсъ къ ачестъ Лаіотъ Водъ авъ вно фіе каре се нъміа Бъкър!

Ачеста фъ фондаторъл нъоіі капітале, ші de ла dînsъл îші траце нъмеле Бъкърештіе!..

Маі наінте інсъ d'a deskpi віаца ші împreцівъріле че а фъкът пе Бъкър ші пе алцї Domnї ка съ віе а лъкъі съв koasta vnde se aflъ astъ-zї mînъstirile, прекът, Padъ-Водъ, Кърtea-Beke ші алтеле, вомъ kontinva diseptaцiea чеînчепъръмъ despre fanteле Domnілор чеї векї, ші маі tirziе пе вомъ опрі окіі asvпра капіталеї, vnde nenorочіреа къ бъкъріea îші deterъ маі tot-d'avna mîna ші întinserъ ka vnъ лапцъ саъ, ка vnъ вълъ de toate колоареле а лоръ impresivne neste frъntea еї; іар нъмеле фондаторълуї сеъ рекеатъ мії de frъmъseцї ші мълцъмірї къ каре ле плаче a se îmbъta inimile атанцілор чеї жънї ші геріцї!..

Dan ал II, фъ съчесоръ лъї Лаіотъ ші Dan пречедъ пе Мірчеа I чел бътрînъ.

Честъ din врмъ, маре цепералъ ші konkepantъ, întinse хотареле църії mînъ în mareа Neagръ!

Ачестъ бърватъ че штіъ прin терітеле сале мілітаре ші політіче съ adaoце маі мълте titлърї ла коroana sa, astъ леъ че фъкъ a третъра inemічі църії сале, съпъse ла леціле лъї пе тоцї ачеї каре ameninцaserъ прinцipatъл mînъ atъnчї, ші se нъmi Прінчіпе ал църії Romînestї,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Dвче ал Fъgърашвлвї ші Отлашвлвї, Konte ал Seвeріnвлвї, stъпînъ ал пъmîntвлвї Doвpoqea ші Domnъ Siлistpi...

Ел adвse în Pomîniea enoka чea dintîї de gлopie ші de famъ; ел s'a лвntat în kontpa лвї Baiazet, în kontpa лвї Шisman, peqele Бълgapii, ш'a лвї Sigismвnd, peqele Ungapii!..

Mipчea бътв în dpeanta ші 'n stînga ne toqї kape i se onвneaъ ші шї asigъръ endinendinqa qърії în kърqere de 36 anї aї domnipi лвї. Mapele sъъ kapakтеръ, inima sa чea mape ші kъpaqioasъ îl пвse în pîndвл кавалерілор чеї mapї крештінї, kape s'aъ лвntatъ пентрв sînta kpвче!..

Dap kъ toate aчestea ші ел черкъ непорочірї, ші ел n'a skъnat de тръdape ka чеї маї тълцї, ші ел a sвfepit пpea тълт, ші tokmaї пентрв aчeasta тpeввie a'л пвmi mape, къчї, în чele маї kpitiче înпpeqіврърї пентрв dînsвл ші пентрв qаръ, штів kвm sъ se anepe de kвpse; anъръ kît пвtв qapa sa s'o skane d'a пв kъdea d'a dpentвл în пвtepea Otomanілор, чеї че n'atвnчї însnъimîntaserъ лвmea...

Ka sъ пв kazъ, zik, qapa kъ desъвîршipe, пpefipъ маї вine a înkeia o kanitвлqie kъ Baiazet ла 1393, în kape îngpiжi ka qapa sъ'шї aibъ aвtonomiea sa, ші плътind пвmaї вnъ tpibвtъ anвalъ, Tъpчia sъ n'aibъ dpentвл d'a se amesteka

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

în nimĭ unele din nĕuntru-ĭ, prekŭm mi ţara a avea drepturĭ de a face resbelŭ mi a înkeia pace . . .

Aste lŭkrurĭ zise mi repetate de maĭ multĭ, este partea cea maĭ intepesantŭ pentru fie ce Romînŭ adevăratŭ, mi sokotesk kŭ nu se va îngreuia cine-va d'a le askulta m'aveastŭ datŭ în deskpiepea ce o voĭ face.

Mirčea dap, zice istopiea, fu celŭ dintîĭ kape kapitulŭ ku Poarta Otomanŭ mi de la dînsul avemŭ cele dintîĭ linii konpinzătoape de dpeptpile ţerii în relaţie ku Poarta Otomanŭ.

El fu avela ce împărţi ţara în opt-supezece judeţe, saŭ opt-supe-zece kăpitanii, repesintînd fie kape judeţŭ kîte unŭ mikŭ korpŭ de armie, mi asa toatŭ ţara o avu organisatŭ milităreste, ka la timpŭ de nevoie sŭ poatŭ pedika d'odatŭ mai-zecĭ mi pinŭ la opt-zecĭ de miĭ de oamenĭ pentru resbelŭ.

Mirčea peorganisînd Romîniea într'avestŭ kipŭ, fŭku dintrînsa o ţarŭ mare mi puternikŭ, prekŭm mi de toţĭ respektatŭ!..

Nu însŭ mi alţĭ Domnĭ, suvesorĭ aĭ lui Mirčea, aŭ autŭ avelŭ ferĭčitŭ ţeniŭ prekŭm m'avea enerţie ce o desvăli bătrînulŭ Prinčipe, ka sŭ pustreze neviolavile aveste drepturĭ konsfinţite de dînsul, prin atîta lupte mi vărsare de sînge!.. Ceĭ maĭ multĭ furŭ nimte tiranĭ linsiţĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

de аторълъ патрii ши desбръкацї de орї че demnitate, каре se лъsаръ a fi паралisацї прin корупцie ши intриiле de dinъuntрu кît ши de dinafaръ, ши кu aчeasta nu fъкuръ de кît a da дрептърї stреinилор ka sъ se amestiче ши маї мult în treбile церії... Ромъniea nerdu sub dînши маї toate привилецiile sale чele векї... Акuila ромъnъ stъtu tristъ ши fъръ aktивitate, serвилъ la воinца stреinилор. iar nu mîndръ ши 'n aріпатъ la воinца naцionалъ; ea nu însoцia маї мult fълцерea akoло unde treбuia ka Ромъniї sъ fie înвingъtorї; ea era ka ши nerdutъ, steaoa sa stinsъ ши nimiчitъ de молiчiune ши mîршъвiea aчелора каре domniaу!..

Daka маї întîї triбutул кътре Поартъ fu redулат de 3,000 banї роши d'aї церії sau 500 арцinцї turчешть, în urmъ kresku la sume de îngрozit; ba înkъ, чeca чe era маї greu пentru цarъ, i se чeru a da пe tot anul unu пътърu de konii ши fete, ш'aчeastъ чererе se repetъ nînъ la жumъtatea seколулуї al XV, kînd o mînъ Провединцiалъ fъku sъ se apate iarъшї unu Domnu бравu, каре sъ fakъ a se deштepta kuрацiул în inima Ромъniлор, sъ'ї kondukъ iarъшї la виktорie, ши ku артеле în mînъ, sъ adukъ aminte Turчii дрептъріле церії, stinsuлate între dînsa ши Ромъniea!..

Aчesta a fost Влad V Цепешї, каре la 1460 renoi векiле tратate, înkeiate între цarъ ku Поарta Otomanъ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Ачестъ Прінчіпе каре се трăцea din familiea Дракъла, саŭ а лŭї Влад III, ші era frate къ Радъл ал IV, къръіа і s'a zis ші челŭ frъmosŭ, пе лîngъ кръзіміле челе неаъzite че ле съвîрші în контра інемічілор съї, а репъртат ші о тълціме de брабърї în контра лŭї Махомет ш'а ценералілор съї, пе каре îї бътъ în маї тълте рîндърї, пînъ че ел, în челе din ъртъ, і a fъкът ка съ респекте векіле стіпълацїї, ші цара peintръ іаръшї în рангъл еї!..

Însъ ачеea че fъ foapte тристŭ пентръ Ромънї, е шірълă непорочірілор пентръ каре тот Ромънъл se каde a върsa лакріме ші a арънка desпрецъл съŭ аъпра трекътълуї: ачестеа аŭ fost, între алтеле, резбелеле ъртате între Молдова къ Цара Ромънеаскъ, адекъ: între Domni Молдовїї къ чеї din Мънтенїа...

Цепешї пъ маї пцin se бътъ къ Stefan челŭ таре ал Молдові... Însъ, ка съ маї ворбітŭ despre ачесте лъпте, între ачестї дої пополї de ачееашї оріцінъ ші ачееашї крединъ, ар фі о deskpiepe дешартъ, саŭ antinaцionалъ!.. Требъе съ дътŭ вітърії челе трекъте, провените маї тълт din рътъчіре, ефекте а ле timпілор de inoранцъ, de патімї ші de ърї перsonале!..

E o infamie d'a kînta чіне-ва вре o вікторіе репъртатъ de къtre ънŭ frate аъпра алтъіа, a Ромънілор în контра Ромънілор, a ънеї тъте în

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

kontra fiilor eĭ, saŭ a unŭĭ fiŭ în kontra uĭ-
pinţilor sŭĭ, pentru kŭ Moldoveniĭ ne sîntŭ
fraţĭ, konsînţenĭ, ŭpinţĭ, saŭ, alt-fel a ziče,
čeea če sîntemŭ noĭ sîntŭ eĭ, ši čeea če sîntŭ
eĭ sîntemŭ noĭ!..

Kŭ toate însŭ e de observat kŭ daka avestĭ
Prinčipĭ se bătură între dînșii, aveasta o făkură
numaĭ kînd nu se gŭsiaŭ inkurkaţĭ kŭ vre unŭ
resbelŭ din partea streinilor, saŭ numaĭ pentru
a uni prinčipatele, iar kînd se vedeaŭ lovinţĭ
de kătre o nătere de dinafară, atunčĭ amîndoĭ
lăsaŭ vrîe la o parte ši se luptaŭ de o potrivă
în kontra inemičilor...

Ast-fel se arătară Romînii bravĭ, repurtînd
viktorii sub Mirčea, sub Stefan, sub Bogdan, Petru
ši alţiĭ, sub Ţepeš, sub Radu de la Afumaţĭ,
sub Mihaĭ ši pînă la Radul Šerban!.. Toţĭ
avestĭ bărbaţĭ marĭ nuseră stema mărireĭ ne
fruntea perii lorŭ; iar de ne la žumătatea
sekolului al XVII, maĭ mult saŭ maĭ puţin,
ačelŭ širŭ de Domnĭ, esčepţie unu saŭ doĭ, de
la kare ne rămase kîte če-va, nu reprezintă
dekît tablo: l nenoročirilor ši éra kăderii kŭ
desăvîršire a Romînilor!..

Radu IV sučedă ne tronŭ după moartea
uĭ Vlad lŢepeš, ši, prekum arătarămŭ maĭ
susŭ, resbelul se urma înkă kŭ furie între
Romînia ši Moldova; nu însă fără nerdereа

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ші непорочіреа amîndopor staтьріlорь: къчї, пе lîngъ amenindъріle че amîndoиъ черкаь desпре пartea Тьрчілор, апрindeaь înkъ ші ценosiea între Полоніа ші Унgaріa, че ле фъчеа a intervені ші dînseле спре a se amesteka în челе din пъиntрь a ле сале. . .

Каиsa прінчіпалъ пентрь kape se івї маї adesea орї чертьрї între Domniї Молдові кь аї Церії Ромъпештї фь жьdецьл Пьtni, пентрь kape amîndoї Прінчіпі Ромънї sвsцineaь претенціе d'al adъoga ла stъпînіреа лорь.

Кîmпьріle de lîngъ Fокшанї, lîngъ Іашї, lîngъ Іаломіцъ, lîngъ Бькърештї ші ч. л. t. sпьnь кь dьрере, къ маї adesea орї egoismьл ші іььіреа de stъпînіре fькь не ачеї stъпînitорї съ вite къ Молдовенії ші Ромънії sîntь fрацї, ші маї біne ар fi fost în лок de atîtea върsърї de sînце neфолositoape, a'шї da mîna ші a фаче лькрърї марї în kontpa adевърацілор inemічї!..

De ачеea, inima чea sînцerîndъ de amorьл патрії a вивї adевърать Ромънь, окіьл чель палідь ші лъкрътîndь аль бътрînьлвї, прекът ш'ачель fokosь ал жьнелвї, въzînd ачeste sfîшіерї dintpe фрацї кь фрацї, ва zіче къ toate aste лъите întpe Ромънї фъръ маї кь seamъ пентрь ka съ seînвеце a se іььі în віitорь, dьпъ непорочірї черkate, ka съ se stingъ пентрь tot-d'auna ьра din трекътъ, съ se леце пентрь eтернitate

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

kordialitatea sakrъ între aceste doъ ţerĭ ka doъ sъrorĭ, a se ъnі ш'a se iъbі între dînseле, a se mъrita ш'a se лega ka sъ fie ъna, sъ fie tarĭ în kontra nenorочireĭ ш'a tot felъл de ameninţъrĭ de dinafarъ!.. a se faче ъna ші aвînd ъnъ kanъ amîndoъ, sъ 'л aibъ înkoronat prin kълdъra ші atorъл fiilor eĭ, a nъrta ne stema sa glorieа bravъrilor repъrtate în bekime ші în biitorъ, a se nъmi mare ші nъternikъ, sъ fie алeasъ ші respektatъ, a fi iъbitъ ші kъъtatъ, sъ noarte nъmeле челъ demnъ de antika eĭ matъ, sъ danţe în хоръ kъ fraţiĭ ші sъroріле sale, a fi nъsъ în frъntea osnъţълъĭ!.. Tînъrъ ші ferічitъ mireasъ, dълче ші prea iъbitъ ţarъ! 'aчestea ţi ле ъreazъ fiъл mъselorъ ші fiъл tъъ, челъ че tot-d'aъna te a serbit ші te a adopat kъ ardoare!!..

Ast-fel s'a въzъt Padъл чел mare, Padъ V, dînd mîna de наче ші de înboipe kъ Bogdan, fiъл лъĭ Stefan челъ mare, ne ла înчepъtъл sekolълъĭ XVI, 1506, ъnindъ-se ші înboindъ-se ka niшte fraţĭ, fъkînd înчetare de arme între dînшi, ші бitînd kъ desъвîrшire връжтъшieа чea trekътъ dintre eĭ ші nъrinţi lorъ! . .

Nічĭ odatъ serbъtoare maĭ mare nъ resъnъ ţertiĭ Milkovълъĭ, nічĭ odatъ veseліe maĭ nъtrъnzъtoare n'a konprins inimile Mъntenilor ш'a ле Moldovenilor!.. Prinчipii aĭ atвelor ţerĭ,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

împrejmîndŭ artiile pe o movilъ, în mijlokъl unei kîmpii snaţioase, ţenerali ši ofiţerï aï armelor statъrï, se împrъţiašarъ ši'šï apropiarъ inimile; metropoliţii ši preoţii konsakrarъ sfinţea ši înfoirea aceasta prin ofiţiul celŭ sfintŭ; sine kъvîntъriле ši rъga kъtre Dumnezeŭ se înalţa de pretъtindenia, tъnъriле ši sъnetъl armelor amuţa prin detъnarea lorŭ lakъitorilor celor maï depъrtaţï, ka sъ ia parte la kotъna veseliе ši sъ graveze adînk în inimile lorŭ iubirea fraterpъ, saŭ unirea Moldo-Rotъnilor!..

Acestea fъrъ zileле cele feriče ši demne de metoriea strъnepoţilor astor bъrbaţï marï!..

Iatъ aurora ese splendidъ desupre unŭ viitorŭ feriče ce înceпъ a se arъta la orisontъl Rotъnilor!.. Soareле mъreţŭ ši aurora tinъrъ surideа la urъriле acestъï popolŭ însetatŭ de amorŭ ši de glorie!.. Ումbreле eroilor eširъ din morminte ka sъ privească la hotareле lorŭ ne Moldova ši ne Rotъniea dauţînd hora frъţii ši'a unireï între dînseле!.. iar fii ši fiiceле sale junne ši amorъase, înkoronînd frunteа-le kъ rъže ši kъ mъrgъritъreï, pentrъ ka sъ serveze dimprejmъ kъ mъmeле lorŭ, kъ bъtrîni lorŭ părinţï ši kъ toţï fraţiï, serbъtoareа aceasta, întonaŭ imne de bukurie ši de laudъ!..

O! ziле neштerse din inimiле cele adevъrat rotъne!.. dar kъ toate kъ neporočiriле maï

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

вînтвіръ în atîtea pîndврї глорioaseле noastre пъmîntврї, totъ-шї sпepaпца пъ пе a пъръsit вре odatъ, шi пе a плъкът a пе gîndi tot-d'aвna, кът шi a kpede, kъ întp'o zi se ва realisa dopinцеле noastre!.. Fie ka kît maї îndatъ aste doвъ sвpорї sъ 'шї dea mîna пептръ eternitate!.. aste църї sъ formeze вna !!..

III

BUCUR.

Мълте s'a zis шi se ziче п'în пополъ kъ Бъkвр, întîiвл fвndatorъ ал Бъkврештилор ера вnъ чioванъ че 'шї пъштia oиле пе цертії Dîmвовиці, апроапе пе вnde se aflъ astъ-zї mînъstipea Padвл Bodъ. Леgenda însъ deskpisъ de kътре

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пърinтеле Nikолае Хорда, не аратъ къ totъл din kontra. Este dap провавілъ къ, въzînd чine-ва посиціеа локълуї ачestъia прекът ші adъkîndъ-ne aminte къ пъвъліріле inemічілор în царъ se fъчеаъ маї adesea орї de кътре Dънъре, капітала Тîrgовіштеа неапърат къta съ аівъ ніште пънktърї foptifikate, локърї de pesпінцереа inemічілор саъ de апъраре; ші fiind къ îmпръжтъіреа вісерічеї луї Padъ-Bodъ, kît ші чea mikъ d'алътърї, не аратъ întokmaї semнеле ънеї asemenea лъkрърї, fъndatorъл лоръ dap a trebъit съ fie вре ънъ ероъ іар пъ ънъ човапъ!..

Маї întîї веці шti къ пътеле Padъ în лімба славопъ însemneazъ Бъkър, kare derівъ de ла zічереа *padosti*, бъkъріе. Бъkър dap пе kare Sîрвіі ші inflъінца лімбеї славоне че domnia п'атънчї în вісерікъ ші ла kърtea Domnілор, 'л a fost пребъkът în Padъ, fъ ънъл dintre Domni церії, прекът îl deskріе леценda sъsъ аръtатъ: fiъ луї Лаik Bodъ саъ Лаіотъ Басарабъ...

Tot-d'аъna strеinілор ле a плъkът съ mikшорезе ачеea че se atinце desпре istopiea пацінеї ромъпе, ші d'ачеea плъsmъіръ баспъл, kът kъ Бъkър fъ пътаї ънъ simплъ чіобапъ, іар пъ ънъ ероъ: kът am zіче, ънъ Padъ Bodъ, a ле кързіа фапте ле kъпоаштетъ din istopie!..

Ачestъ Бъkър, саъ алтmінтерї Padъ, пе славопеште, лъптъторъ în kontra барбарілор ші

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

fundatorul orașului Bucureștĭ, se pudi de către mumă-sa cu Ioan Corvin și Matias Corvin regele Ungariĭ.

Veniĭ cunoaște tot-d'odată cu Ioan Corvin, părintele lui Matias, de și Ungurĭĭ inventară viidata anekdotă asupra nașterĭĭ sale, numindu-l fiŭ bastardŭ al Regelui Sigismundŭ cu fiika unuĭ boierŭ din Țara Românească, nu fu de kît adevăratŭ de origină românŭ: tată-său Boikŭ Bot, boierŭ din țară, și mamă-sa Mopsina, fiika unuĭ nobilŭ românŭ de la Hațeg, din Transilvania.

Basarab Laiot, Laik sau Vlad, celŭ ce luase parte în bătăliea ceа mare de la Bidin dimpreună cu Ludovik Regele Ungariĭ în kontra armiĭ lui Osman, ce atunci fŭkuse irupție din Asia în Europa, pentru aceа viktorie kare fŭkŭ onoare artelor krestine... După aceasta iuindusse neînvoirĭ între Ludovik și dînsul, celŭ ce susținu niște pretenții a le lui Strașimir Regele Bulgarilor, cu kare era kumnatŭ, prekum și Ludovik voind a supune România ka pe o provințiе a sa, și asemenĭ, despre altă parte, Ludovik, ce era foarte devotŭ kătre kredința biserichĭĭ apusene, lukrînd prin mamă-sa ceа vitregă, Klara, soția lui Aleksandru Basarab și prin sumă de misionarĭ, ka să katoliceze pre Laiotă ku totĭ Româniĭ, acestea produsere certărĭ și resbele între dînșiі... Laiotă fiind porochitŭ în resbelul ce'l avu ku Un-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

gърі не цертіі Dънъріі, лîngъ Seвeріn, прекът ші despre Transilvaniа вътînd пе Nikолае Voeвodъл, челъ че вреа съ ажъте пе Лъdovik, fъkînd kъ armiea sa пъвъліре în Romъniа, Romъniі fъrъ înвingъторі ші, прin istoцimea ші kъraцiъл лоръ челъ mare, îші апъраръ independinца!..

Бъkър înkъ kopilъ fiind ъrmъ пе тътîne-съъ în resвelъ ші sъв Dan Vodъ, dъпъ aчeea, se deosebі prea mълt прin вравъра ші kъraцiъл съъ, kit ші sъв Мірчea челъ mare...

Ел era жъne ka de treї-zeчї de anї, iap тътîni-съъ trekъse de шаї-zeчї.

Era repъmitъ despre mînъirea arkълъї ш'a вцецiї, прekът ші a înfrîna kъrsierъл челъ маї selвatikъ!..

Ел fъsese tot-d'aвna însoцit de ънъ omъ ал съъ, saъ алт-fел съ'ї zîчemъ ънъ skъtierъ, kъ kape mepsese în вътъліе, ші ънde era лъпta маї krînчenъ ші periколъл маї mare, akоло eї desвъліerъ îmпreъnъ kъraцiъл ші toatъ вървцiea ънор eroї..

Ast-fel вede чine-ва пе прінчіпії ші kавалерії din mediъл eвъ, чеї че fъr tot-d'aвna însoцiцї de skъtierї, артацї ka ші dînші, лъптъторі вравї, товаръшї în порочіре ші 'n непорочірі, fiind inspiрацї de dрentate ші dc amorъ!..

Аша dap товаръшъл de вътъліе ші de kълъторіі ал лъї Бъkър se nъmia Moцikъ, жъne ka

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ши dînsъл, челъ че ne маї пъцin її semъna în бравъръ.

Бъкър de ши kpeskътъ маї тълтъ пе kîmпъл лъпteї, полiтika ачелор timпї чepînd ka Domnїї Ротънii съ se afле adesea în релацiї kъ Реџiї Ungapieї ш'аї Полонii, înвъцase бine лiмба magiaръ, чea полопъ, kîţ ши пе чea тътаръ, пentpъ kъ odatъ kъzъse posъ în miiniле Тътарiлор...

Ши înkъ, se ziче kъ тътîni-sъъ kît ши Dan Водъ tpiмiţîndъ-л de kîte-ва орї ла Domnъл Молдовi, пentpъ маї тълте treвї de statъ, kape п'атънчї ера Bogdan II, kъряia i s'a zis ши Мъшat, ел se алътъpase пе лîngъ kъptea ачestъia ши s'a înpолat în ostipea sa, unde fъ пriimit kъ toate onoareле unъї fiъ de Domnъ Ротънъ.

Молдова gъsindъ-se п'ачелъ timпъ înkъpkatъ în pesвелъ kъ fii Skitieї прекът ши kъ алцii, ел se însemnase kъ destяле бравърї, stръбътînd de маї тълте орї kъ kъpsiepъl съъ пînъ în miжлокъl таберii Тътарiлор, ши пpin ачeasta, kъnoskîndъле лiмба ши oвiчeiвриле, ле fъчea tot-d'aвna марї stpikъчiунї, iввindъ-ї tot-d'aвna ши întopkîndъ-se tpiвmfъторъ dintpe dînшi...

Se штie kъ toate astea kъ Молдова ера foapte маре п'атънчї, хотареле сале kъ totъl întinse ши se afла înkonцiвратъ de unъ вріъ de четъцї пе toate марцiниле сале. Despre Полопia авea Xotinъl, Sopoka ши Tigina; despre Tpan-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

sілвaniа Чetatea Neaмцвл ші Iмepodова; desпre Цapa Pomъneaskъ Кръчівna; ne Dвпъpe чetъціle Peni, Kapтал, Kiліa, ші ne Mapea Neagръ Чetatea Албъ saв Akepman.

Afaръ d'aчestea Sвчіава epa kanitала цepiї întъpitь.

Îndeшept se лвптаръ Полопіі, Тътарії прекът ші Твpчії ka съ вміліaskъ aste întъpipî че epaв пъzite de kътre иъpkълабії цepiї, în kape se afла tot-d'aвna o gapnisoanъ oape kape.

Maxomet I кв toate silinцеле че 'шї пвse ka съ konpinzъ Чetatea Албъ, kape прin inflвinца eї fъчea ne Молдовепї stъпînitopiї Мъpiї Negpe, пв fъкв de kît въpsъ sînцеле a o твлціme de ostipî a ле sале ші, dвпъ o înkonцізpape de o лвпъ, fв невоіt d'a se petpaде. Ôpтъtopвл Sвлтан Baiazet вепі кв o флотъ пвтероазъ ші кв o sвтъ прса тape de ostipî че ле ревъpsъ прin царъ, пръdînd ші пвstiind локвріле пе вnde кълкаў, ші 'ntp'aчestв kinв, înkonцізpînd Чetatea Албъ de пе вskatв ші пе апъ, ші dвпъ o întpesвpape, kape 'л a kostatв пpea skвтпв, în sfîpшit чetatea kanitълъ, ne kape o ші лвъ în stъпînipe-î ші o întъpi кв gapnisona sa. Ioan Албept, Pецеле Полопіі, ла 1497 aчedie чetatea Sвчіава пе kape o бътв кв твпвріле în kвpsв de treї sъптътînї, însъ пв isбвti a o konpinde, fiind къ Молдовепіі dpецеаў noantea чeea че ле

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

stріка zioa тѣнѣріле Полопілор. Петрѫ Водъ I бѣтѫ артіеа лѣї Kazimip fѣkîndѫ-ї o мѣлціme de прisonepї прекѣт ші 'ї лѣъ трей steagѣрї марї: ал Краковепілор, ал Sandomipenilop ші ал Леополепілор. Bogdan Водъ, фіѫл лѣї Stefan челѫ маре, бѣтѫ іарѣшї o артіе полопъ че intръ în Молдова sѣb komanda цепералілор Пътрѫ Одровічї, Копецполski ші Бѫчацкі. Кîцї-ва плѣіешї fiind înkişї în Четатеа Neamцѫл, se împotiвеште пѣтероасеї артіі a лѣї Ioan Sobieski, рецеле Полопіі. Stefan челѫ маре, бравѫл бравілор ші вітеазѫл вітежілор, бате kѫ мѣлтъ еперціе артіеа Ѳngpo-Полопъ прекѣт ші smѣлце kѫ destѫл kѫрацій вірѫінца din mîiніле лѣї Баіazet; întp'ѫnѫ kѫвîntѫ, sѫmъ de ніште aseminea fante репѫртаръ Молдовепії în kontpa inemічілор церії, ачеї че воіаѫ прin сілъ съ ле smѫлgъ лібертатеа ші independinца паціонал....

Însъ Stefan, въzînd înaintъріле каре ле фъчеаѫ Тѫрчії în Еѫропа прекѣт ші stapea în каре se afla пѣтеріле крештіne de atѫнчї, sfътві ла moartea sa пе фіѫл съѫ Bogdan съ ѫрmeze esemплѫл фрацілор лорѫ Мѫntenii, съ înkine прінчіпатѫл ла Тѫрчї, kѫ kondiції авантацioase, каре ачeasta se ші fъkѫ dѫпъ тречере de кîцї ва апї, прin înkeepea tpatatelop каре не sîntѫ штіѫte.

Kѫ toate aчestea Молдова a sѫfepit мѫлт, маї kѫ seamъ despre партеа Тътарілор, каре, din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

timпвріле чеде маї деnъртате ші nînъ маї înkoa, nв înчетаръ d'a fврnika desъ пе lîngъ malвріле Првтвлвї, trekînd Бвgвл ші Nistrв, dвnъ жefвірї ші ч. л. лт. Молдовенії іаръшї se aflaъ mereъ înkъeraцї kв dînші ші, dintr'aчeste пепrekвrmate лвnte, am пвtea вmпле mвлte волвme, deskpiind faпteле ші întîmплъріле de n'atвnчї!..

Dap ka sъ nв пе deпъrtъmъ prea mвлt de ввbiektвл nostrв, ne'ntoarчetъ іаръшї ла Бвkвр, челъ чe în maї mвлte pîndвrї s'a fost mъsвrat kв Тътарії, kв Вngвrії ші kiap kв Тврчі...

Dвnъ kвm maї ziserъmъ, ел fiind вnъ бърватъ foarte însemnatъ n'atвnчї desпre kвnoштinцa літвілор, вnіa într'алтеле вnъ karakterъ tare, пе lîngъ fisionomica sa чea dвлче ші o таліе чe o авea marціалъ!..

Aчestъ eroъ, kв toate preokвnъріле sале mілітаре de kape se afla okoліt, maї kв seamъ kînd merцea ла resвелъ, desvълі komпanionвлвї sъъ nînъ ші kвцetъріле sале чеде маї sekrete ші чеде маї profвnde simцimînte a ле inimeї sале!.

Dap de ла вnъ timnъ, kв mвлъ mірare a kamaradвлвї sъъ ел se arътъ чe-ва îngріжвratъ ші kъzвtъ пе gîndвrї!.. Nimenї пв пвtea kвnoaшte tot-d'odatъ пentrв чe astъ skimбare într'însвл, ші skвtierвл sъъ maї adesea orї, prin vorвеле ші oріцinalitatea sa чea veseлъ, kъvta a'ї лінішti inima, deпъrtînd de ла dînsвл toate îndoieліле

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ші mîxnipea de kape epa konpins. — Ел авzise negpeшit къ Тътарїї прадъ Молдова ші d'aчeea kядeta ші se gръвїа a терде съ se батъ пентрв Bogdan Bodъ!..

Nв вотъ вita ш'aчeasta, къ Ромънїїînkъ s'aв арътат în tot timпвл кавалерї!.. къчї, прекът еї fъръ de вітежї ші необосіцї în лвпte, tot asemenea fъръ ші pomantiчї, tot asemenea de adopatopї aї sekвалвї, tot asemenea аплекацї впре a întpeдine fokвл sakpatъ ал aчestвї кялтъ прекът ші a пъstpa în inima лоръ чea sinчerъ simдimînteле челе маї кърate, tot asemenea de nasionaцї, прекът sîntъ тоцї пополїї de miazъzi; tot asemenea de поецї ka ші dînші ші tot asemenea de копії!.. Провъ desupe aчeasta аветъ aчeї бърбацї марї, kape, пентрв дялчea къвтъторъ a вneї femeї ші zîmвetвл еї челъ amoposъ, sakpifikaръ армії întpeцї!.. Ast-fel Antonie, віктімъ ал Клеопатрі, кълкъ пентрв аторвл еї interesele патрії sале, пердъ кънвna глорії ші 'шї ръпвse kапвл!..

Бякър dap, пе лінгъ atîtea вірццї kape ле поsedъ de ла патъръ, epa ші stъпînit de o nasiвne; o nasiвneînsъ че fъчea dintp'înввл маї мялт вnъ копілъ, ші de kape epa okвпатъ пpea мялт inima sa чea tînъръ ші epoікъ!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

În міжлокул віктоpіілор pепъpтate de dînsul ші de tътîne-sъъ, în pesboiul че'л авъseseръ kъ Epdелі Міклошї, ел авъ непорочіреа d'a fi рънітъ ла унъ втъръ. Fъpъ a лъa în seamъ kîtъ-шї de пъдіnъ dъpepea че'ї kaвsa aчeastъ panъ, o idee penede ka fълдерул трекъ прin minte-ї, kape stpъbъtъ inima sa чea преокупатъ!... Пasionatъînsъ ші маї мult, kinвitъ de o sъвenipe че 'i o penoia вedepea унвї inелъ din deдetul sъъ, ші kape ера пentpъ dînsul маї simдivîлъ de kît toate лoвіpіле din лъme, ші de kît kiap dъpepea рънілор лъate în вътълie, ел авъ унъ вisъ înfpikoшътopъ kape'ї stpіві inima!.. Dunъ aчeasta, zise îndatъ лuї Moдikъ sъ se gътeaskъ kъ aъ a плека întp'o kълътopie!..

Moдikъ, fъpъ a se înnpotivi вpe odatъ boinдeї sale, înшелъ kaiї, întokmi apтеле ші se пpedъti de dpътъ...

Stънînul ші sunвsul, desпъpдindъ-se de чeiлалді катарazї de pesboiъ, deteръ nintenї kaiлop, dunъ че înkълекаръ, ші amîndoї se depъptaръ, anъkînd пе sъв тunдї, upkînd ші skoвopînd dealвpіле, nînъ че ешіръ în шesul kîmnieї, kape înfъдіша okілор чea маї nitopeskъ пpівіpe: desnpe o napte тunдії чeї вineдї, nepzîndъ-se în opisontъ ші desnpe алта tanetele вepzinde, semънate de флорї ші întpepънte de лівezї, пъdupї, колніче ші ane... Amîndoї mepдeaъ tъkudї, ші kъ kît înaintaъ ла dpътъ, kъ atîta лі se înfъ-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ціша dinaintea окілор нѣовъ табловрї, нѣовъ фрѣмѣсецї!..

Însъ ачела а кърѣіа inimъ simte dѣpepea рѣпілор, а кърѣіа minte se aflъ окѣпатъ de nimte кѣцетърї tpiste ші внѣ skonѣ денъртатѣ, noate аша лесне a вita toate ачestea, пентрѣ ka съ se бѣкѣре внѣ momentѣ de ачeste фрѣмѣсецї че і ле desвълешte натѣра?.. Pesѣnetѣл stînчілор ші мѣртѣра апелор, прin мелапколіка лорѣ impresiѣne, пъреа къ ар pesпѣnde ла пъсѣл ші dѣpepea челѣї маї пpeокѣпатѣ dintpe astї doї кълъторї аї nostpi!..

Бѣкѣр, кѣ toate ачestea, калкѣла în кѣцетѣ-ї skonѣл кълъторii сале, dap ачeasta de-o-kamdatъ n'o înkpedinца de kît inimeї сале челіі пpea мѣлт diskpete, ші peazemѣл пе kape se спріжінea ла вніле imпpeціѣpърї ера singѣpѣ Moцікѣ, іѣвітѣл сѣѣ товаръшѣ!...

O! вої, мѣпцї, pîne, въї stînчї ші апеле че кѣpgѣ d'atîtea мії de anї din sînѣpіле мѣпцілор Карпацї, спѣпецї ka че zeitate пpeкpsi mîxnipe în inima чea epoikъ a лѣї Бѣкѣр?.. Вої, kape 'л адї въzѣт вpkînd ші skoвopînd деалѣpіле кѣ atîta gpъвіре!.. o! daka ші вої пѣ въ атъцідї, спѣпецї, пѣtea fi алт-че-ва dekît пѣмаї аторѣл?.. Ші ачестѣ аторѣ sakpѣ, fъръ kape пѣ пѣtea ел трѣі ші de kape пѣ se пѣtea desпърці de kît odatъ кѣ віаца, în simці пентрѣ алт чі-пе-ва de kît пѣмаї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пентрѫ Іліана, фіика лѫї Богдан Водѣ, кѣріія ел ла плекареа са пентрѫ бѣтѣліе îї жѫрасе пе Дѫмнезеѫ ші пе тоцї Сфинцїї, кѣ о ва іѫві ші кѣ се ва întѫрна недрептѫ învingѣторѫ, сире а'ї чере mîna de ла пѣрінтеле еї?..

IV

CĂPETENIA ARMIĬ TĂTĂREŞTĬ.

O mare parte a Moldovii, ziserъmъ, simgise kъ dъrere жafъл ші ferъл orделор desпъrgite din trъпа чea mare a лъї Tamerлan!..

Тътарiї пъstiirъ atîtea локъrї, înkît patriea лъї Dragoшї, a лъї Stefan ш'a лъї Bogdan, se пъrea kъ poartъ dolizл neireї pre frъntea sa! Atîta adъnътъръ тътърeaskъ, Nogai prekъm ші Kazaчiї, înaintaserъ пînъ ла Iaшї, ънde prъdarъ kît aъ пътътъ ші în ъrmъ de resвъпare i aъ ші dat fokъ!..

Цinътріле toate stpigarъ în ънanimitate ла arme!.. arme konii ші mîntъire!..

Пînъ ші prъnkъл din пînтечеле matъ-sі цipa ші se kътretъra!..

Пentrъ kъ пе ънde kълka пічорл Тътарълъї prekъm ші ал orї kъръї stpeinъ, se însemna kъ sînge ші kъ fokъ!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Dispărarea kreskъ pînъ 'ntp'atîta înkît fъчea пе toдї a ръзбла ачела-шї ціпътъ, o ачеea-шї dврере ші вnъ ачела-шї пasъ: — Sъ перітъ, ziseръ eї, sъ пe mîntвimъ вetріле!..

Aчestea se aвzіръ deпpetвtindenї ші 'n tot лokвл; înтreagъ цара ші tot nopodвл авînd kredinцъ în Dвmnezeъ ші aштentînd mîntвireа-ле din eneрціea stъпînitopвлвї Domnъ лоръ!..

Bogdan Bodъ, kъ toate înkвркътвріле че ле авзsese пînъ atвnчї, desпre пartea Полопілор ші алдіі, авіа іспръвise kъ dînші ші se gръві ka sъ întoarkъ armateле sале, kompвse пarte dintre endiцenї ші пarte dintre stpeinї, îndpentîndв-ле авзпра fiілор Skitieї, чеї че nъ gъsiaъ пічї вnъ fрîъ ла варвареле лоръ fante.

Ел fъkвse kвnoskвt лвї Пвki, kъпeteniea Тътарі лоръ, ka sъ întveteze de ла atîtea krвzimї, sъ дешарte орашеле пі sateле, пe kare ле sвgрвta ostіле sале, ші sъ іasъ ла kîmпъ întinsъ пentрв ka sъ 'шї тъвoare пвtereа лоръ!.. Bogdan, konventрînd ostіле sале авзпра Bistріцеї ші авзпра апеї Moлдові, obserва kъ okівл sъъ de цeneралъ toate тішkъріле inemikвлвї, ші прin deseле konsіліврї че ле авзse kъ Xatmani sъї, kъвta a пetері плапвл челъ маї sigвръ ka sъ estermine пînъ ла челъ din врть пічоръ de inemikъ intpat în цара sa...

Пвki, de алтъ пarte, opientalъ în toatъ пв-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

tepea кънînтълуї, реъвoitоръ ka ънъ Atila ші kpъdъ ka ънъ Gingiskan, de ші авea маї вine de шai-zeчї-ші чinчї de anї, ера înkъ stъпînitъ de toate пasiвniле ънвї tipanъ!

Fiind ел околітъ de o тълдіme de sklavї, adikъ: чеї че 'і servia supe a'і дine skъpіле kînd înkъlika, чеї kape ътълаъ пе лîngъ kъpsiepвл съъ, пъptîndъ-і вnелтіле de лъksъ ші de плъчерї: прекът, servičivл de fъmatъ ші вевтъріле, маї авea kъ dînsвл o тълдіme de femeї sklave ші евпъчї че îngpіжіаъ de харетъ-і, пептръ kape, вoi a pekpъta ші dintpe fiічеле moldovene, пе kape ле gъsia foapte плъkъte ші fpъmoase, întpe челе полопе ші magiapc...

Орї în kotpo ел 'шї întopчea okiї, tpebвia вnъ sklavъ съ'і stea dinainte, kъ mîiніле ла пептъ, tpetъpînd, прекът ші a îmплini dopinделе сале маї 'nainte d'a i ле zіче!..

Totвл ера ла dînsвл лъksъ ші варваріе: totвл sepiosъ ші nічї de kъm inima sa nъ ера atinsъ.

Ел nъ sъfepia съ askълте дipътвл въdъвіі саъ ал вре вnвї nenopочітъ!.. Kpъdъ ші neîndвплекатъ, прекът ера în toate, ел nъ askълта de kît варвара sa аплекаре...

Ast-fel ера Віzipвл Пъki, kape se afla atвnчї ла Іашї, kъ tot staввл съъ. Ел ера челъ маї faвopitъ Sapaskepъ ал Sвitanвлвї de ла Kpîm!

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Елат, унъл dintre oфiцері лъї, къ унъ трънъ de ostipe, привегea, din opdiniле сале, mишкъріле че ле гъчea Воеводъл Молдовенілор, ші къ чea маї маре aктівітate, пътемъ зіче, ostилitatea ші teроріsmъл пе кръца не nimenї, în дрътъл съъ...

Sпionъл пе каре 'л трimitea tot-d'aуна ka съ iskodiaskъ ші съ aфле челе че se петрекъ ші чeea че se гъсеште п'în черкъріле креститінілор, se пътіа Вачіс.

Ачesta se гръві d'a рапорta стъпînълъї съъ чea маї порочітъ deskoперіре каре a пътът фаче în віацъ-ї.

Îшї înkinві къ тълцътірea че ва адъче прin ачeasta стъпînълъї съъ, ва прецві маї тълт de kît o съmъ de zeче саъ o сътъ de пъпцї de арцінцї, че ва прiimi даръ de ла dînсъл.

Ел deskoперise уна din челе маї марї aвъції, пе каре o ієвеште inima чea пезъцioасъ a лъї Пъki... Которіле шахълъї ші toate грътъсеціле Paradisълъї, унite ла унъ локъ, пъ потъ прецві пентрь desпотъл челъ însetatъ de atîtea плъчерї ші пъої волънтъцї, kît пъвела че se гръвіа a'ї o адъче серъвл ачesta...

Ne вотъ întoарче акът dinпревнъ kъ лекторъл пostрь ka съ візітътъ kîmпъл ostipілор Молдокепештї, тъвърîte dънъ kът amъ арътat маї съсъ, ші пе Domпъл Богdan, стъпînitоръл ші

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ɟенералъ de кънетение ал ачестор армии арзînde de dorвл патрii ши de вра че о авеаъ în kontpa inemiчилор, пентрв insвлтеле че ле fъчеаъ твтелор, свроpилор ши fiичелор лоръ!..

Nв se afла niчi вnъ osteanъ, de ла челъ маi жвне ши пînъ ла челъ маi бътрînъ, ал кървia брадъ съ'nв ши 'л fi înчerkat маi de твлте орi ла тînвireа savieї, a пврta оделоввл skвtъ ши a ɟinti în пентвл inemikвлвї otrъvita sъɟiatъ, пентрв kare eraъ penвтiɟi Pomînii în ɟenere n'atвnчi.

Орi чine ar fi пропвs Молдовенилор desпre o паче рвтinoasъ кв stpeini, saъ inemiчi kare ле кълkase хотареле ши onoarea naɟionalъ, era sokotitъ d'вnъ маi mare inemikъ, пентрв къ datopiea лоръ era d'a pedika afpontвл naɟii кв пвтереа брадвлвї ши a алвnga пе inemikъ prin sila артелор; iar тръdarea era пînъ atвnчi вnъ че nekвnoskвtъ între adevъraɟii fiї aї patрii!..

Datopiea лоръ fiind маi кв deoseвire a апъра пе пъриɟi, пе твте, свроpi, пе бътрîni ши пе чеї infirтi de малтратареа пъgînъ, de ачеea, пе тоɟi ачestia îi пвneaъ маi ла sigвръ, dвkîndв-i prin sînвл твnɟilor ши prin четъɟi nestrъbъtвte de кълkarea inemikвлвї.

Ne вомъ adвче маi кв seamъ aminte snвseле

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

бътрînилор ш'а пъринділор nostpi despre кът веніаў маї de мълт Тътарїї...

Кв nimikў nв поate fi kompapate snaima, tepoapea ші ділътвл че'л skotea маї кв seamъ femeіле ші konii! Еле îшї snoiaў feділе кв fв-ninдine, nentpв ka sъ nв плакъ kînd вор fi deskonepite; чеде маї жвпе ші маї fрътoase fiiче se îмбръкаў кв tpendе ші 'шї пвпеаў чепвшъ пе kanў, ші авіа пвтаї чеде бътрîne se арътаў... Asemenea timпї апвкаръ ші nетрекъръ пъринділ nostpi, kînd fъчеаў Тътарії invasiї ші алтеле!..

Însъ, прекît tepopismвл барбарілор ера маї маре, кв atît pesбвпареа fiілор патрії ера profвndъ ші sigвръ!..

Atîtea мовіле pedikate прin міжлоквл кîмпіілор, потў аръта dвпъ a лорў мъpime мълдімea oseminтелор че zakў sвб dînseле de inemічї кьzвдї, în кврвл pesвоірілор de кътре Pomînї ші Молдовенї, în kontpa ачелора.

Пентрв къ skînteea чea патріотікъ ші epoikъ a ачестві пополў пв se stinseseînkъ, fiind къ ераînkъ denapte de sвfлареа корвпдії ш'а intpiділор, кв kape îї молinsi маї tîpziў fii de ла Fanарў!...

Sînделе челў adевъратў Pomanў ші Dakў кврдea înkъ neîntinatў прin вінеле лорў ші de ачеea nв пвteaў eї sвfepi жвдвл нічї insвлтarea!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Ast-fel eraŭ Moldo-Pomînii p'atunчї; ші, prin eroismul че'л desvъliseръ eї, se fъkuseръ apъrъtorі Europiї, pentru kare, dupъ atîtї sekolї de lupтъ, aŭ drepтul d'a reklama de la dînsa astъ-zї protekцiune ші ajutoръ!...

Muzeul Digital al Românului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

V

FIICA LUĬ BOGDAN VODĂ

Пентрѫ a deskpi віртѫtea шi frѫmѫѕeцea Iliani, fiiчeĭ лѫĭ Bogdan Bodъ, ne ведемѫ siliцĭ a лѫa de вазъ челе înfъцiшate prin tradѫkцiѫnea пъrinteлѫĭ Xopga. Înkît desnpe чea d'întîĭ, o ведемѫ modelѫ de statopnічie în sѫfepiнце шi o adевъратъ epoinъ пентрѫ kѫpaцiѫ, kît desnpe чea d'a doѫa, ne e destѫл kponika kape ne ziче kъ epa foapte frѫmoasъ, шi kѫ atît maĭ mѫлт треѫe sъ o kpedemѫ, пентрѫ kъ aчeasta o mъpтѫpiseшte însѫшĭ stpeiniĭ!..

Kълъtopiцĭ, въ pog, întp'o napte a Банатѫлѫĭ, în Transilвania snpe Xaцeg шi 'n naptea de sѫsѫ a Apdealлѫлѫĭ, kътре Aбрѫd, въ întoapчeцĭ anoĭ ne ла Бълgpad, шi вizitaцĭ пѫmърѫл satenлор kътре Sibiiѫ шi Fъgъpaшĭ, въ onpiцĭ în челе шante sate anpoane de Брашов, шi d'aчi, kълъtopind în liniea mѫnцilor Карпацĭ, toatъ Pomînia шi пînъ în вekiле xotape a ле Молдовіĭ, o sъ ведецĭ че ва sъ zikъ fpѫmѫѕeцea femeilор pomîne; konsepвîndѫ-se ла dînseле kѫ sinцenie tinѫл matpoanelор Pomane!.. Вецĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

vedea într'alteле întokmaĭ kostвmвл челъ antikъ: преквт, къташа чea kвsвtъ kъ arпічіь рошв ші kъ flвtврї пе пептъ ші пе ла вmерї, katrinпa kape o портъ înпpeдiвpъ, върgatъ de лînврї, înчingътoapea komпвsъ de niште fъшіі рошіі, înfрътвseдate kъ flвtврї ші kъ търделе de toate kвloapeле, avînd пе ла kъпътіie desлînътврї че atîpnъ ka чівkврії; пе kanъ пвptînd търата алвъ ші în kpeштетъ kъ konчіь; maĭ adesea орї пвptînd ла gîтъ ніште бъніторї înшіраць пе вnъ fipъ рошв de тътase, ші kape aчeasta, se ziче salва, maĭ твлт saь maĭ пвцin preцioasъ în avpъ saь arцintъ, dвпъ пвtepe. Fiічеле maĭ kъ seamъ tepgъ kъ kanвл desвълітъ, лъsînd sъ atîpne пе snate вnъ пъръ ka тътasea kastaniь saь влondъ ka avpвл, înплетітъ, saь pesfipatъ în виде вndвioase ші npins kъ kopdeле рошіі saь d'алte колоape; еле портъ ka o diadetъ шірврї de бапї пе fрвnte-ле ші d'asвпpa kanвлвї; maĭ adъogînd пе лîngъ aчestea ші kaцaveika saь fermena чea нînъ ла taліе ші maĭ жось de taліе, înвлъпітъ de цівpъ înпpeдiвpъ преквт ші пе ла тînечї kъ o влапъ sввдіре. Înkълдътintea-ле e komпвsъ maĭ adesea орї de чisme рошіі, kape fakъ kpeцвpї, kъ вnь tokъ mititелъ ші potвndъ, saь ніште пantofї елеganцї, kвsвдї kъ флорї de тътase ші fipъ, înfъцішînd прin toate aчestea gвstвл ші елеganца pomanъ dinпpeвnъ kъ лвkввл Opientвлвї; ші

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

iarъшї, чеea че se маї вede ла dînseле, вimплitatea чea naівъ a пъmînтълуї, пърtînd флорї пе dъпе вreke, търдішорь în лъna луї martie, ла gîtь ші ла mînъ; gіочеї, віореле ші ч л лт!..

'Гoate aчestea, kostъmъл, danдъл, kîntekъл чел, oare kъm natetikь, че se aъde din gъra лорь, ле фаче îndestъл de frъmoase ші adopaвіле!

Aste frъmъseдї atît de klasiче, тъmele ші fіічele pъmîne, n'aь pъmasь nічї odatъ a nъ fi adopate ші admipate de вizitatorії stpeinї, чеї че kълъtoріръ прin вekea провinдіe romanъ, în пърділе dinkoa ші dinkoло de Алпі Daчіеї antiче.

Tіпъл dameлор pomîne, fііnd маї алes ачела пе kape îl gъseште чine-ва прin провіndііле Italіі ш'a ле Snanіі, este adeвърat o klasічitate de frъmъseдe!.. Ш'aчeastъ frъmъseдe deskpisъ прin ніште tръъърї pegъlate a ле fisionomii челії dълчї, ніште okї вії плінї d'ънь fapmekь înkintъtorь, ачеї okї kъnpъї saь negpi, skînteind прin dълчea ші лъminoasa лорь прънелъ fokь ші nasівne, nasъл notрівitь ші frъntea mъreaдъ, prekъm ші ачea gъръ вine desemnatъ, pesпipînd nъmaї akчente amopoase, фаче toatъ sъblimitatea fisionomii лорь, пе лîngъ o talіe svелtъ, плінъ de simдівілitate ші mlъdiepe.!..

Aша dap Іліana, fііka лъї Богdan Bodъ, fііnd dъnъ kъm o nъmeште skpiitopъл magiapь

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

foapte frътoasъ neanъrat, ea konservъ avestъ tinъ de frътъseqe romanъ, kare kalifikъ într'atita persoana sa, prekът ші nъrtъ avestъ kostътъ, adъogînd între altele o elegantъ mai mult saъ mai nъqin sъperioarъ!.. Mîndrъ romînъ, kъ oki ei чеї dъlчї kъnrъї, kъ fana albъ ші rътenъ, taliea svelтъ, kъ o inimъ kъranioasъ, tînъръ ші plinъ de nasiъne, aveea ce karakterisъ prea mult ънъ adevъratъ strълъчitъ sînqe, din челе mai veki familii domnitoare, nenoatъ a лъї Dragoшї ші a altor Domnї вітежї, ea era чea mai лъъdatъ de kътre жънîneseле kъrdii ші admiratъ de kътre toqї чеї marї ai qърії!..

Ea nъръsise palatъріле kapitalei ka sъ însoqiaskъ ne nърinteле ei nînъ ші în kimпъл de бътълie, dinnpreънъ kъ жънîneseле ші toatъ kъrtea, de kare se afla okolitъ. Dar inima ei, mai kъ seamъ fiind anlekatъ kътre челе sfinte, nъ linsia kъ nічї o okasie d'a merqe ka sъ'ш fakъ înkinъчіънiле ne ла sfinteле лъkaшърї dъmnezeeшtї, ръginds-se Maічії Domnълъї nentrъ sъnътatea ші ferічireа nърinteлъї ei kît ші nentrъ mîntъireа qърії!..

Saъ kъ toate kъ era însoqitъ tot-d'avna d'o svitъ domniaskъ, denrinsъ fiind kъ лъkrъл miinilor ші kъ ekonomiea kasnikъ, nърinteле ierarxъл katedralei din Sъчiava, konfesorъл ei, 'i a fost însnipat atîtea simqimînte nietoase, înkît nъ trenса o zi fъръ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ka повіла прінчіпеазъ съ пъ fakъ tot felъл de fante цепеpoase, danii пе ла mînъstirї ші ажъторінце челор сърачі!..

Dap însъ inima ънеї femeї, орї kît de seверъ s'ap аръta къtре ачеле пасіънї, de kape sîntъ стъпînite fiinцеле челе вълgape, simte маї kъ deoseвіpe дешертъл, kape пъ se поate înплini dekît прin ніште simцimînte oape kъm віолente ші tot de одатъ съвліme!..

Ші маї kъ seamъ kъ fie че fiinцъ пе пъmîntъ пъstpeazъ întinъpitъ în inima sa istopiea прітілор съї anї, прітеле съвепіpe a ле fрътoaseлор сале zіле, istopiea tpekътълъї копілъpii сале пpekътші a dopinцелор вііtoape, ea dap se afла пpeokънатъ înkъ de ачeste съвепіpe ші dopinцї!..

Kînd însъ o вапіеръ kam anевое de înвins se пъne întpe ачeastъ fiinцъ ші 'ntpe dopinцеле сале, sпре a пъ se пътea лesne peaліsa, ea atънчї se лънтъ ші kъ маї mape fokъ, se хотъраште a fi maptipъ, съferъ ші dopeште; ші kînd, în челе din ъpmъ, se вede kъ desъвірші pe kъzътъ, atънчї трептеле kape sъie ла алтаръл dъmnezeipi e singъpa sпepanцъ kape'ї маї pъmîne, ші dinколо d'ачeasta se вede mopmîntъл!..

Ast-fел inima fiічеї лъї Bogdan Bodъ ера стъпînitъ de o пасіъne віолентъ, de kape пъ se пътea desпъpдi, прекît timпъ ера atît de simцівілъ!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Nъmеле че 'ї пътемъ da ачestеї пasiънї este toatъ istopiea чea fъpъ de sfîpшitъ kape ътпле пaцiпiле вisълъї вieцi ънеї femeї жъne, fie пpiнчiпeasъ saъ opї kape алта!...

Înstîpшit aчeastъ поbîlъ fiinцъ iъbia, шi amopъл че o kinbia, o fъkъse ka sъ înfpънte atîtea пepiколе, de kape se afла atънчї înkoнцiвpatъ, шi maї kъ seamъ a iъbi maї mълт singъpътatea!..

Adesea opї singъpikъ, deпъptatъ de sgomotъл kъpцii, sъbt ътвpa чea плъkътъ шi melanколikъ a salчii, ла dълчеле profътъ ал бъsiokълъї ш'ал tpandafipълъї, însъfлецitъ пpin sъfлareа zefipilop, kape лedъna patъpiле чéле bepzinde a ле aninilop, îї плъчea ka sъ шazъ пе bpasdele ънъї delълецъ, saъ пе tapцinea ънъї isвopъ ш'a se gîndi mepeъ.!.

Ea pekema în minte-ї kîte ына ына toate sъbenipile anilop sъї шi maї kъ seamъ ачele fepiчite momente, kînd a въzъt пentpъ întîї пе fiъ лъї Лaiotъ Bodъ din Mъntenia ла kъptea tътîne-sъъ!..

O! Dъmnezeъle шi sfîntъ Пpea Kъpatъ, este kъ пътinцъ ka ачeastъ fечoapъ, kape 'n konilъpiea eї fъ kpeskътъ nътaї în esemплъл челор sfinte a ле bisepiчi, sъ fie astъ-zї atît de tъpmentatъ de kътpe o пъoвъ nasiъne?..

Se пoate ka ea sъ sъfepe atît de mълt,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

înkît лакръміле еї съ fakъ a крешte вѳѳiokѳл, ші salчiea, мартѳръ desnpe tîngѳipea еї, tot a-semenea de мелanколікъ ші întpistatъ ka dînsa, съ fie singѳpa еї konsolape, singѳpa kofidentъ desnpe ѳѳsnineле ші dѳpepea еї?..

Afaръ de asta, a nѳtѳt oape съ fie înцелеасъ de кътре нърinteле еї saѳ челѳ nѳцinѳ de кътре мамъ-sa Doamna, ka че ера kaѳsa kape mîxnia nînъ 'ntp'atita ші kinѳia не жѳna ші пpea iѳѳita лорѳ fiikъ?..

Neanърat astъ dѳpepe îї провені de ла nѳвела че se пpiimise ла kѳpтea тътîne-sъѳ, кѳм kъ Бѳkѳp fѳ mopt în бътъліе!..

A! Dѳmnezeѳле, fi-ва adевъратъ ачeastъ nѳвелъ?.. Ах! че непорочіре пентрѳ o inimъ kape în adевърѳ iѳѳeште!.. Kîtъ dѳpepe пентрѳ ачеса kape nѳ трѣia de kît în спepанца ѳнор зіле de феpічipe!.. Kît e de непорочітѳ тapinapѳл кърѳia steaoa поларъ fiind stinsъ de dinaintea окілор съї, не въzînd de kît nѳopї negѳpошї пе opisontѳ, ші валѳріле тъpіі ѳтflîndѳ-se ші pedikîndѳ-se ka ніште тѳnці, staѳ gata a îngiдi тika sa баркъ; апоі în тіжлокѳл întѳнepікѳлеї попції, депъртатъ пpea тѳлт de ла цертѳ, îші ведe de o datъ kîpma ші kataptѳл de kape e nîn za legatъ sfърътîndѳ-se de iѳдimea вîntѳpілор ші a валѳpілор тъpії!... O! че маї рътîne atѳnчї пентрѳ непорочітѳл тѳpitopѳ!.. Мѳлte dintpe

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ачеле fiinцĭ gpeѣ anъsate de soapтъ, îшĭ gpъвipъ mopmîntъл, apвnkîndв-se de вnъ вoie ла o moapte sigвpъ, къчĭ nв nвтвpъ sвfepi dвpepea kape'ĭ îmnoвъpa; dap ачeasta este o kpimъ neeptatъ ka sъ se peвoлte чine-ва în kontpa destinвлвĭ шi a ачелвia kape ле a вoit toate ast-fел!... Atвnчĭ dap nвmaĭ клетецца чepeaskъ e чea maĭ anponieatъ de omѣ; ла dînsa dap tpeввie sъ alepgъmѣ!..

O! kît de mвлтѣ dap плînse nenopочita Iлianъ, aвzind desnpe moapтea ачелвia ne kape ea îл iввia шi kъpвia ea îĭ жвpase amopв шi fidelitate nînъ ла mopmîntѣ!..

Че вisвpĭ de fepiчipe шi kîtъ snepanцъ nв însoцiseps ачеле momente nemtepse din inima eĭ, kînd, ел, Бвквp, ачела ne kape ea шi'л алese de soцѣ, îĭ pъsnвndea în niшte akчente dвлчĭ шi 'ĭ fъчea цivpъminte, de kape жвna npinчeasъ epa atît de înkpedinцatъ шi mвлцвmitъ!..

Însъ akвm, astъ nввелъ fatalъ îĭ ziчea kъ ел este moptѣ, шi se bedea nevoitъ a вpma dвnъ boinца nъpinцilop eĭ, чeĭ че kъвtapъ a o вni kв внѣ алтвл; negpemit bpe внѣ fiѣ de боiepѣ saѣ fiвл bpe внвĭ stънînitopѣ! Dap npin ачeasta ea tpeввia a'шĭ кълka цivpъmîntвл!..

Ea 'шĭ лвъ kв desъвîpшipe хотъpîpea desnpe чeca че tpeввia sъ fakъ, шi deklapъ kъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nъ se ва тъpita niчї odatъ ші kъ воіешte sъ intpe în вре o mînъstipe!...

Ea se тъpтъpisi desnpe aчeasta konfesopълъї eї ші ел o înkъpaце; dap Bodъ, fiind kъ se gъsia în ажънълънеї бътълії цenepале kъ opделе тътъpешtї, zise kъ тpебъie sъ маї аштепte ші sъ se gîndiaskъ вine!..

Жъпа fiikъ de пpea тълта întpistape ші dъpepe, îшї fъkъ kît маї îndatъ пpegътipea ka sъ îmбpaче pasa ші a'шї пъne kamilafka пe kanъ, sъ se пposteрne kъ totъл ла алтаръл dъmnezeipi.

Ea 'шї fъчea маї kъ seamъ în toate zilele înkinъчiънea ші 'шї askъndea лакръmile în singъpътatea лівезілор, în dълчea aчea тъчepe, neînтpepъптъ de kît de kîntapea пазъpілор, лîngъ тъpтъpa ънъї isъopъ apдintiъ, че peflета вре o pazъ a soapелъї skъnътатъ пpin desiшъл apъepілор, апроапе de ънъ stежаръ векіъ, ънde, asemenea ънеї вestале, întpeдiind fokъл sfingitъ, înkpedinдase singъpътъдії ші aчestop fpътoase локъpї жънецea ші sъfepinделе еї!... Întp'aчeasta sokotindъ-se маї апроапе de Dътnezeъ ші stînta Пpea Kъpatъ, пpin pъділе че ea ле postia, o ліпіште чepeaskъ ші o пътepe sъпpa ътапъ simдia kъ se koвoapъ în sъflетъ-ї, ші atънчї, se вita пe sine, îшї вita dъpepea de kape ea пînъ atънчї fъsese kinвitъ ші epa kъ totъл алinatъ!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Dar, o minune! fiika lui Bogdan, aceasta angelika kreatura, de kîte ori se departa prea mult prin aceste lokuri solitarii, si ku kît se perdea în religioasele ei kugetări, ea nu se afla singura!..

Ka la zece nasî în departare de dînsa, unu tătarŭ ku fisionomiea smolie, mare si ciupitŭ de vîrsatŭ, ku oki roshii si mititei, ku kapul pasŭ, în al kîrdia kreshtetŭ avînd numai kîte-va fire de pîrŭ si legatŭ ku unu turbanŭ nuoriŭ, partînd o platoshe de arame, kare 'i akoperia peptul, si avînd ne snate unu arkŭ ku mai multe săgeți, fiind înarmatŭ de unu toporzŭ si unu paloshŭ kît toate zilele la cingătoare-i, tergea fărîshatŭ, si, ka unu gushterŭ, ku okii pintiți, ku gîtul întins d'asupra lavelor sale, nu skăpa din vedere kîte-shi de nepiinŭ viktima ce o avea din nsintea okilor săi!..

Acesta era iskoditorul saŭ spionul lui Puki kăpeteniea armii tătărești, despre kare avuramŭ vorbă mai susŭ!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

VI.

Pe Alah şi pe sabiea mea.

Пентрв къ жына фiiкъ ера iноченть, де ачеea ши нв нвтемъ зiче кîтв-шi де нвдiнъ къ ера кълпавiлъ деспре пасiвнea че о черкà...

Singвра еї грешалъ фв нвтаї къ se înkrezвse преа мвлт inimeї сале челiї лiпsite de esперiенць, кît ши se авandonase кв totвл вneї меланколiї periколоase, деспре каре пikъirї нв'шi нвtea gъsi вшвраре, де кît прin desimea арборiлор, пе врasделе верzinde ши търдiниле челе шitoresчї a ле пîraiелор, de каре se aflъ atît deаввдiosъ ши înfrвтвsенатъ локвл ачesta.

Nimenї, прin вртаре, n'ap fi înkpiminat-o деспре ачeastъ арzътоаре dopiнць d'a se рвga dimineaца în ръsърitвл soapелвї ши seара ла anвsвл sъъ, în astъ singврътате плъкътъ, вnde tot de odatъ нвtea fi авzitъ de черъ кît ши a fi вiktimъ a feарелор селбатiче.

Кв toate însъ, sokotind moda timпilор, afaръ de sвita domniaskъ, de каре арare орї поа-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

te fi лiпsiтъ o Bodiдъ kînd ese din kasъ, se a-fла înkъ în tot timпвл apmatъ de вnъ пвmпалъ kв fopma вnвї mikъ anдepъ, че'л пвpta ла чin-gъtoape-ї.

Dap Iліana, iввind în inочепца еї simплitatea лъkвitopілор, вmвла маї adesea opї singвpъ, пentpв kъ mepдea sъ aжвte пе чеї nenopочиdї, ші пе лîngъ aчeasta, bpaдвл еї, kît de delikatъ ші de чea маї pъпitoape fopmъ, пв ера лiпsitъ de oape kape esepчiдii, desпpe mînвipea apmелор, fiind kъ în mвлte pîndвpї însoдise пе пъpinteле еї ла вînътoapea чepвілор ш'a kъпpioapелор; aша dap ea пв aвea niчї de kвm de чe sъ se teamъ de ввлпї saъ алte feape,d intpe kape oameniї sîntъ чеї маї pъї!..

Kътpe aчeasta, fiind în лвna лвї Kвnтopъ, apшiца soapелвї ера nesпвsъ, ші kв kît zioa înainta, kв atît ера маї плъkвtъ pъkoapea aчe-stop лівезї bepzinde, пpekвm ші твpтвpa isвo-pвлвї маї dвлче.

Soapеле pъsъpind kв aчea stpълвчipe пom-поasъ, че o gъseште чine-ва desemnatъ în isto-piea fpвтвseдiлор Opientвлвї, anima паpkъ na-твpa, fъkînd пasъpіле a kînta, inseкteле a вот-въі, плaнteле, flopіле pъspîndiaъ плъkвta лopъ пpofвтаpe, віца ші fpвkteле asemenea se ko-лopaъ de aчea pвmeniaлъ d'aвpie, de kape se ввkвpъ okiвл ші inima отвлвї kînd ле bede!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Чine dap n'ap iвві a рътînea kît de твлт în тіжлоквл ачestъї edemъ tepestrв, ші маї a-лes, ачeea ал kъpiia sвfлetъ sвfepe, frвntea 'ї e apzîndъ ші inima stpівітъ de dвpepe?.. Че лв-krв dap ap fi пвtвt-o konsola, a 'ї ръkopi frвn-tea saъ a'ї алina inima daka пв ачeste frвтвzeцї a ле natвreї, simцind пе frвntea sa adiepea ze-fірілор, ші прівind kвm шерпвeште ізворвл прin earbъ?..

Аша dap пвтаї ачeste frвтвzeцї, вnite kв ніште kвцetърї реліцioase, fъkв пе fiika лвї Bog-dan a вizita desъ ачeste локврї, a întîpziea ш'a se depърta прea твлт în ачea zi de kвartipвл вnde se aflase пърinteле eї.

Depъrtîndв-se dap din че în че kв ніште пasi леgъпацї ші рарї, перdвtъ în kвцetърї, fiind трavestitъ, пъrtînd вnъ вълъ negrв neste kinв-ї, че kв atît маї твлт o fъчea рецina mistepioa-sъ a dвтвrъвілор, пв лъsa a i se вedea de kît okiї чеї роціцї de лakріme, ші аша ea ажвnse пînъ ла марцinea вneї gîrліце, вnde se opi.

Dap tot de odatъ o skimвape penede вeni kв івціала fвлцервлвї ka sъ skimвe stapea sa de tpistenje întp'o snaimъ kвtpetвrътoape kape 'ї îngeцъ toatъ inima, ші ne anînd ла ачea-sta че faче, înцepвkie kв devoціне, skoase din sînв-ї o mikъ îkonіцъ, пе kape tot-d'anna o пврta ла sine, ka чelъ маї sakrв odorъ, ikoniца stîn-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

тълъї Тънase, че і о didese însъшї fidanдatъл eї, kînd fъkъseръ skimbъл inелелор, маї 'nainte de плекареа лъї пентръ бътъліе!.. Aчeasta era пентръ dînsa ънъ talismanъ sfinдitъ, апъръторъ în kontra непорочірілор de tot felъл, de чіътъ, de fokъ, de saвie ші de goanâ връжташвлъї!...

Opisontъл пътаї de kît îшї askъnse ka прin tr'ънъ fartekъ frътъseділе сале ші ніште пъорї negъroшї se gрътъdirъ din naintea okілор eї.

Atънчї ea, asemenea martirілор, în antikitatea чea пъgînъ, че аштептаъ în арепъ a fi sfîшіаді de feape, пентръ kredinдa лъї Kristъ, înarmîndъ-se kъ ачелъ kъraдіъ че'л simte otъл пътаї în momente de marї periколе, întinse mîініле кътре черъ, ші oki eї fiind дintiдї înkъ пе sfînta ikoniдъ, че o дinea stpînsъ în mîinї kъ чea маї înfokatъ kredinдъ, zise aчeste ворве:

— Maika лъї Dътnezeъ ші sfinte Тънase aжътъ-тъ!..

Ші îndatъ kъzъ fър de simдipe ші маї тълт тоартъ пе депъki cї.

Тътаръл fъ îndatъ deskoперit atънчї ші se afла ла doї пасї în апроніере de dînsa, dap пъ kъtezъ înkъ a пъne mîna sъ pediче вълъл sъв kape era askънsъ faда eї, чі пътаї întinzîndъse kъ kanъл de denapte ші kъ mîna пе ferъл de ла чingътoape-ї, 'ш'арътъ dinдi, pînжind kъ ънъ sърîsъ satanikъ че fъчea selвateka sa figъ-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

рѣ ші маї фіороасѣ ші маї сѫѣімînтѣтоаре, ші дѫпѣ ачеса, întinzînd amîndoѫѣ брацеле сѫре dînsa, ea skoase ѫнѫ цінѣтѫ пѣтрѫнзѣторѫ; dap ел, кѫ челѫ маї маре імпресемîнтѫ, înaintînd ka ѫнѫ шарпе асѫпра еї, zise мортѣind: — fiiкѣ de giaврѫ врѣжташѫ, не Алах ші не saвіea-тї пѫ o sѣ skanї!..

VII

Cea de pe urmă speranță kare o maĭ ținea pe pămîntŭ.

Челе dintîĭ paze a ле soapелвĭ авріа вîрfвріле челе înalte a ле Чахлъвлвĭ. Чеада dimineдіĭ nefiind înkъ pedikatъ de пе въіле de kътре Чівkŭ, askвndea ka întp'вnŭ вълŭ dealврĭ, въĭ, kърърі, копачі чеĭ antivĭ ші stînчеле дigantiче.

Doĭ kълъреді înвъліді în mante алве вркаŭ ші skобораŭ dealвріле; еĭ semъnаŭ ka doĭ вітежі de kodpв, пе kape îĭ anвkъ dimineada în dрътвл челŭ mape ші daŭ mepeŭ пintenĭ kaiлор, пentpв a mepде маĭ iste.

Sвfлapea вintълвĭ fъчea înkъ simдitъ ръkoapea de noante ші вndoia koameле kaiлор чe mepдeaŭ în treanъdŭ, iap пasърea domnitoape a пъdврілор imita пikezapea лорŭ, skoдînd mape svnetŭ, че'л penета de маĭ mвлte орĭ eko kape ръsпвndea ka o воче detвпътoape de чеел-алтъ парte a mвпділор.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Din че în че чеаԥа fъ pisinitъ dinaintea лорў, ші авестї кълъреԥї артаԥї пътеаў fi вine desemnаԥї, ka doї вълтърї че 'шї іаў сборъл din înъlԥimea stînчілор кътре kîmnie.

Аша еї лъsaў în ърта лорў stînчіле челе вinete, kotitъріле дрътърілор, копачі чеї înaлԥї ka тънтеле, вълчелеле ші апеле прin каре тречеаў.

Еї îndatъ cmind din toate astea, se aflaръ în тіжлокъл kîmnieї depъртate съъ поалеле тънԥілор, fiind kъ amîndoї авестї ostaшї fъчеаў a se iъԥi din че în че маї тълт kaiї лорў.

Întp'ast-fel de kinў еї кълътopiseръ nînъ ла zioa маї тълт de жътътate, ші se depъртаръ o кале лънgъ, de ла локъл de вnde nopniseръ în ревърsatъл ziopілор.

Вnъл dintpe авестї doї, къ fisionomiea чева маї матъръ, înfъԥiша вnў kinў oakeшў, къ o бървіе neagръ каре 'ї îmърька tot обрасъл, ші oki лъї esnpima вnў fokў de вітежіе, къ вnў аерў sepiosў ші oape каре меланколіе deskpisъ ne fрвntea sa.

Чел d'ал doiлea, че-ва кат плъвиԥў, пъреа маї жвне, къ o fisionomie маї пъԥinў sepioasъ de kît ачелъї dintîї ші se apъta маї глътеԥў. Ла toatъ ворва че авesta o adpesa катарадълъї съў, пъ линsia съpisъл de ne бъселе лъї, kînd чел dintîї askълта în тъчере,însъ pesпънсъл îї ера рарў ші апъsatў.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Челъ маї жъне релъъ ворба, adpesîndъ-se кътре челъ маї матъръ, не каре паркъ 'л ар pesпекta, къ toate ачestea, пъzind оare kare къвііnце dinaintea лъї, de ші алtmінterї еї semъпаъ tot ъna къ портъл, екіпаџіъл ле era tot ла ънъ felъ, артаџї de o потрівъ, ші amîndoї пъртаъ mantale алъе къ glъdъ, ші авеаъ къчіълї църкъпештї не frъntea лоръ.

— Sîntъ маї віне de патръ зіле, stъпîne, de kînd кълъторімъ, ші de ierї, de kînd кълкарътъ не пътîntъл Молдові, пъ întîlnірътъ нічї ънъ пъіъ de kрештінъ, тъкар ka съ ne dea вънъ zioa!..

Чел d'алътърї пъ лъъ seama ла чеea че 'ї zise, арътîndъ-se foarte преокъпатъ ші къzътъ не gîndърї, прівind къ оare kare лъare aminte de чеea-лалтъ парte a opisontълъї.

— De ла ънъ timпъ, stъпîne, te въz tot tristъ. Че аї?.. Аъ пъ штіі къ Моџікъ este ънъ воinikъ!.. Spъne-мї mie ші че'џї пазъ!.. ле fak еъ toate бъne!.. Поate te dorъînkъ ръніле!.. Spъne, аъ пъ kът-ва аветъ a traџe niskaї-ва nekazърї în кълъторіea поastръ, ші пentrъ kare џі s'a fъkът вре ънъ semnъ ръъ?.. Чі тъкар de ap skoate ъvigъ-л кръчea не xan-тътаръ înaintea поastръ, къ, віte, 'л ашї рънe къ dinџi de віъ!..

Ла ачeste ворбе челъ маї матъръ se 'ntoapse кътре soцъл съъ:

— Еї, dragъл теъ Моџікъ, ла tine e лesne!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

тъ пътаї ъпа штіі ші ла аеа te gîndeштї, dap, вezї, ла mine sîntъ маї тълte!..

— Чі ka fie, трeakъ ţeapgъ ші asta ъnde s'a dъs a-ле-лалте!.. Поate kъ пе mîine dimineaцъ вотъ ажъпце în Tîpgъ-Fрътosъ, ші d'aчі înkoло doap пe ва авea Dътnezeъ de gріже!..

— Вezї вine, пентръ ънъ воінічелъ ka tine, zise челъ маї matъръ, ібindъ-se пе бъзеле sале ънъ зърîsъ маї тълт siлітъ, че'ц пазъ!.. Ia sъ te вedem kînd te'ї înkъera kъ треї патръ връжmашї de gîtъ-ц!..

—Ха! sъ тръештї Moцikъле! adъogъ челъ маї жъпе, asta вreaъ ші eъ!..

—Лазъ kъ o sъ пe fie de ажъns пентръ amîndoї!.. Ia te вітъ коло; вezї тъ пълвереа ачеea mape че se пerde ka ънъ пъоръ neste ачеле deaлърї diп faцa поastръ? п'аколо пе е dрътъ!.. Чine штie daka п'o fi вре ънъ трънъ de тътарї kape аъ плекатъ dънъ плеашкъ п'în ţinътърї!... Чine поate шti saъ пе поate înkpedinцa kъ пъ пе вотъ întîлni kъ dînшi în кале!.. апої sъ te въz Moцikъле!..

O! Doamne, zise честъ-л-алтъ, kъ oape kape kiпъ веселъ, dap kape însъ пъ askъndea ші oape kape mîndpie пентръ kъ челъ dîntîї îї zisese воінічелъ, въzът-аї însъ-шї kъ oki în бътaia чea din ъртъ че o авърътъ kъ Ъngърі ..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Bine ziчї, вnde шi fвseiв pънitв, în kît nivї nînъ akвm nв mъ novї lekвi!..

— Apoї прea o fъkвseшї шi dвmneata de oae!.. Nв te вitaї kъ epaї okolitв de ла вnate шi înaintaшї mereв kв oameni nostpi în tabъpa вpъжmъшeaskъ; mъ mip, zъв, kъ aї nвtвtisnpъvi kв atît!..

— Dap че вpeї maї mвлt de kît asta!.. Fв-seiв pънitв ла вmъpв шi ла nivopвл dpentв, în kît aвia staв ne kalв de dвpepe!.. Aшteaптъ nв-maї, kъ nв шtimв înkъ че ni se ва întîmпла nî-nъ diseapъ, saв nînъ mîine dimineaдъ!..

Шi 'ntp'avestв kinв вopвind amîndoї kълъ-peцi nostpi, ажвnseръ nînъ ла map цinea вneї ane marї, kape se zive kъ ap fi fost a Sipetвлвї ши kape kpeskвse прea mвлt din плоіле че a-konepise mвnцii.

Bpînd eї a treve de чea-л-алтъ naрte a piвлвї, въzвръ kъ tъpîmвл epa foarte pъв, че fъчea treчerea anevoioasъ; ши аша челв maї se-piosв dintpe eї zise съ mearдъ maї ла вале, kъ вop gъsi вnв вadв maї ввnв.

Шi amîndoї penezipъ kвpsiepii în fвga ma-pe, anвkînd în naptea desnpe miazъ-zi ne map-цinea pîвлвї, nînъ че se fъkвpъ nevъzвцi, sko-вopînd ши вpkînd dealвpile de kape e dominatв maї tot nъmîntвл Moлdovii.

Însъ maї 'nainte de toate, tpeввind a da pe-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

лаціе лекторілор nostpi despre чеде че se петречеаз în preміерл astop локърї, пътемъ sunпе къ Бъкър нічї de кът пъ se amъцise, kînd a въzът ачеа пълбере înълцîndъ-se къ пътерea вnъї вîртежіъ, пе каре попорл în прежъdіціь-ї îл krede къ e dominat de Іеліле!.. În adevъръ Тътарії еraъ аколо.

Акът съ не 'ntoarчетъ okiї къtre fърл че dъчea алътъреа пе шаоа чеа тътъreaskъ a артъsарълъї съъ пе inочenta fiikъ, чеea че, kînd se deштептъ din лешінл în каре къzъse ла марцinea gîрліцеї, se въzъ пътаї kondъvъ къ ізціала вînтълъї de къtpe Тътарл, ръniторл еї... Еа fъsese întp'o клінъ арънкатъ пе калъ, ші Тътарл цiind-o неste міжлокъ, ка пе унъ копілъ, se depъртъ къ dînsa în міжлокл кîмпіеї, pedikîndъ-se унъ пъоръ de пълбере пе ърma калълъї съъ че sъърa ka o вісіune...

Satan n'ap fi înfъцішат унъ kinъ маї ърîчосъ ш'унъ аеръ маї înfiорътторъ de kît ачела че se арътъ dinaintea okiлор Іліani, чеea че atънчї se krezъ перdътъ, ne маї авînd алтъ sперанцъ de mînтъipe, de kît пътаї ачелъ talismanъ, міka ikoniцъ, пе каре o stpînцea kît пътea întpe mîiніле сале.

Oki еї înчetaseръ d'a маї въpsa лакpime, în ачел momentъ de tepoape. O селътъчіе de dispepape profъndъ пъреа къї konpindea din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

че în че маї мълт, ші 'n тоатъ фіинца-і нъ se вedea deskpiindъ-se, прін челе маї tpiste impresiънї, de kît snaima ші tърбърareа sъflетълуї еї.

Gъsindъ-se în aчeastъ деплораbілъ stape, stpîngînd în мiiniле sале ikoniца Sfîntълуї, daka маї пътea simцi ші kъцeta ла че-ва, era пътаї пътеле Maiчi Domnълуї, kъ kape fъsese tot-d'aъna depinsъ a'л репеta, în momenteле sале челе маї sъblime.

Тътарьл dînd fpîъ kалълуї snpe a терце în воеа sa, fъцea ka o sъцiatъ ші, нічї пъdърї, нічї dealърї, нічї kiap валърiле ънеї апе fърioase пъ'л ap fi опpit, daka n'ap fi fost воинца stънînълуї sъъ ka sъ'л опpiaskъ.

Întp'o кліпъ, пътемъ зіче, терgînd ел tot kъ aчeastъ iцiалъ, se депъptase маї мълте staцii ші преа пцin маї авеа ka sъ intpe în черкъріле челе kопpinse de Тътарї, ші de ънde Bogdan îndeшert s'ap fi лъптat ka sъ маї ia înапоі пе преа iъbita sa fiikъ.

Kъ toate aчestea Тътарьл нъ воі sъ intpe kъ aчeastъ апцелікъ fiinцъ în miжлокьл валърілор snъmoase a ле pîълуї, kape se вedea алbind dinaintea sa, пепpъ kъ ел треbъia a o dъче în чea маї вънъ stape ла stънînълуї sъъ Пъki...

Kînd ажънse ла марцinea апеї, în akъpia dipekцiъne апъkaseръ ші kълъpeцї nostpi чеї de sъsъ, маї snpe miazъ-noапte de ла пънktьл

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

unde sosiseръ eї, ел възъ о плътъ каре, прin întîmпларе, skоворîndъ-se пе Sipet ла вале, se опрise tokmaї ла марџine.

Deskълікъ пътаї de kît aчi ші întinse mîna съ dea жосъ пе жъna fiikъ, че трeчea прin toate aчestea ka прin tr'ънъ вisъ îngpozitorъ.

Skoase frîзл din kапъл артъsарълъї съъ ші'ї dete drътъл, ka съ трeakъ singъръ de чealалтъ парте a pîзлъї.

Плъta fъ înчеркатъ îndatъ de dînsъл, чел че intrъ întîї întrînsa, în ъртъ трase ші пе жъna fiikъ, каре aчi se пъръ kъ пъшеште чева маї воioasъ.

Bedepea апеї o лътinъ, deштentînd-o din аторџiала че o stъпinise пînъ атънчї. Oki eї se пъръръ a se 'ntoарче ла віаџъ, ші ънъ ъшоръ zîmbetъ трekъ пе бъзеле sале.

Ea se хотърîse a fi îngiџitъ de валърї; dap Тътарл o џinъ strînsъ de брацъ ші пъ se пътъ арънка în pîъ... O пъоъ disперape ші маї amаръ o копpinse atънчї; ші 'ntр'aчeasta, ka o fiinџъ перdътъ, віktimъ a пепорочіреї, din каре нічї тъkар kързл апелор пъ o пътea skъпa, пе kîndînчепъ съ sе misче плъta din локъ, eaînчепъ съ kînte, маї тълт ka o пеббнъ, ачелъ kîntekъ, пе каре 'л аъzise de ла оape чine, în копілърiea sa.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Іѣвіте валѣрї, цертѣрї, pikite,
Сълчиї плекате, ла вої тъ плîng;
Воъ дѣрерса-тї о зиѣї adînk,
Мартѣре mie непорочите!..

Ажѣторѣ daци-тї, ох! астъ датъ,
Шi 'n мормîнтѣ вie de a шї intpa,
În sînѣл вostpѣ вої a skъиa
De астъ tpistъ пi'атаръ soaptъ!

Kît fokѣ пе mine, че тъ вої фаче!..
De kît k'ѣпѣ варварѣ a тъ 'нsоци,
Маї вine тоартъ воesk a fi,
Saѣ тоатъ 'n пеатръ a тъ прefаче;

Ш'атѣнчї пъpiнцiї пeвiноватъ
M'op шti пi'op плîнце пе fiika лорѣ.!..
Паркъ тъ прinde ал морцiї fiорѣ,
Kît e de крѣдъ реаоа тea soaptъ!

Іар тѣ Прса Налте, Черѣле Sfinte,
Fiї л'атea рѣгъ îndѣръторѣ,
Nепорочiтеї дъ ажѣторѣ,
Kape se роадъ аша гервinte!...

Kîntекѣл ачesta, de шi dintp'ѣпѣ пептѣ
злъвітѣ de sѣsпine шi кѣ o воче маї тѣлт
ѕtinsъ, ера îпкъ дѣлче ла авzѣ, шi телапколіка
sa артопіе, însoцîтъ de акордѣл че 'л skotea
тѣртѣра валѣрілор апеї, înfрѣтѣѕецea кѣ deose-
вire шi înѕѣфлецiа ачеле селватіче локѣрї, de
kape, кѣ тоate ачestea, inima чea de .tigрѣ a

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

рѣпitорѵлѵї еї ераînkѣ neatinsѣ шї речe ka пѣmîntѵл. Singѵрѣ tѵртѵрела, пазъре kompѣtimitoape a inimilор sfîшiete de dѵрере, лъsîndѵ-se de пе ратѵріле челе ѵskate a ле ѵпѵї арбѵре înbekitѵ, ѵббра пе d'asѵпра ѵndелор ka sѣ беа апѣ, шi întorkîndѵ-se iap înапої, рѣsпѵndea пар'kѣ ачesteї непорочite прin a еї kîntape, întonînd вочea sa în pesѵпетѵл пѣdѵрілор шi ал апелор. Nivї o fiinдѣ алта nѵ se вedea n'înпpeцiѵрѵ ka s'o aѵzѣ saѵ s'o kompѣtimiaskѣ, kѣnd ea îшї арѣta пѣssл шi disперареа ла aninї, ла пазърї, ла sѣлчiї шi ла апеле pîѵлѵї!..

Тътарѵл, pînжind din kînd în kînd, se ѵita kѵ niшte okї de sînдe kînd ла жѵна fiikѣ, kînd ла ѵndеле апеї, пе kape терцеа плѵta чеа de летне лiпite ѵпѵл лîngѣ алтѵл шi d'asѵпра fiind аштерпѵдї snonї de трestie шi de папѵрѣ, gѵвернатѣ fiind прin тiшкареа ѵпѵї летнѵ ашezat întр'adins пентрѵ ачeasta.

Îndatѣ че fiika лѵї Bogdan вѣzѵ kѣ se апроniase de челѣлалтѵ цертѵ, fърѣ a пѵtea sѣ se арѵпче în апѣ, ѵitîndѵ-se kѵ disперape înапої, setѣna ka o вitѣ, пе kape o dѵчea sипе жѵngiepe!

O! Dѵmnezeѵле! kît ера de трistѣ soapta ачesteї fечоape, пе kape o înekѣ лакрѣmiле din nѵoѵ, înчetînd din kîntekѵл еї челѵ dѵpeposѵ!

Ea se maї ѵitѣ iарѣші îndърѣtѵ, krezînd kѣ поate чine-ва sѣ fi simцit despe рѣпipea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

eĭ; noate sъ fi înțiințat ne părintele eĭ ші ne mamъ-sa Doamna, kare vor porni îndatъ o armie spre a o sosi dъnъ ъrmъ ші a o skoate din ģiara inemikъlъĭ; dap toate aceste kъpetъrĭ perirъ kъ totъl îndatъ ce vъzъ kъ întpe dinsa ші speranțele ce o 'ntreținъ nîn ачі se întindea snъ spaniъ aша de depъrtatъ ші maĭ kъ seamъ ачestъ importantъ rĭъ ce 'l trekъse în partea чее-л-алтъ.

Oki eĭ rътъчirъ snъ minstъ în toate părțile speріаțĭ, ш'апоĭ se oprirъ d'asъpra пътîntъlъĭ, din kare kъrserъ nište ferbințĭ лакrime, ka ші kînd ap fi черът îndъrape de ла dînsъl ші de ла Тътаръ; dap ачела se 'n вершъna пар'kъ ші maĭ mъlt, dînd fisionomii sale nište înkreditърĭ krъnte ші o krъzime че e anevoe de deskpis...

Ч'ap trebъi dap ka sъ fakъ чine-ва gъsindъ-se întр'o asemenea deplorabilъ stape, prekът se afla atъnчi ачeastъ tînъръ ші sъfepindъ kreatъръ?.. Че ap zіче чine-ва despre ачeĭ oameni kare ле плаче kа sъ fakъ din чeĭ nepopочiți o viktimъ a lorъ? a prіві kъ endifepințъ kът perъ de misepie ші tikълошie?.. Odatъ, în timpi чeĭ варварĭ, era snъ лъkrъ konsfințitъ prin obiчeĭ ші legi konkista ші хрънpirea drepтъlъĭ челъĭ maĭ слабъ de kътre челъ maĭ tape ші a înжъga пе oameni ka пе dobitoаче ла karъl despoților чeĭ tirani, însъ ачeasta kъzъ kъ desъvîrșire

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

прin леџea лъї Kpist, kape пътеште пе тоџї oameнii fraџї ші 'i înвaџъ a se iъві вnїї пе алџii!.. Леџea лъї Kpist triътfъ d'asъnpa колосълъї че tîpa ла пічoapeле лъї пополїї лinsiџї de лътinъ ші adeвърata kredinџъ. Кръчea ші sînџele maptipїлор, върsat пentpъ dpentate ші adeвъръ, kърџї пътîntъл de челе че se петрекъ în вekime, предъtind калea лътineї ші a чівілізаџii че înчепъ a se peвърsa asъnpa indiвideлор ш'asъnpa пополілор!.. Че ar треві dap съ zîчетъ ші kът ar треві съ konsideрътъ пе aчеї oameнї kape azї вор къята a staвїлї înkъ institъџiile челе nedpente ші варбаре kape sъgpътъ omenipea kîџї-ва sekолї ші în ърта лъї Kpist, aчеї kape, fiind stънînіџї de idoлii лоръ, пъџin se gîndeskъ ла отъ ші ла sъfepinџele лъї?...

Ші fiind kъ istopiea este ikoana трекътълъї, misiъnea eї чea înaлtъ este d'a ne faче ka съ ne вedetъ gpешaлele ші рътъчipea noastpъ, a вічіві fanta чea nedpeaптъ, înkънънînd вірtътea, a înkъpaџea progpesъл ші înflopipea, fъkîndъ-ne a ne îngpozi înші-ne de desвінърї, de ърї ші de tot felъл de патimї!.. adъkîndъ-ne aminte kъ пentpъ ka съ prosnepътъ în kалea чівілізаџii, se kade съ fitъ dpenдї, џeneрошї, блînzї, съ depъртътъ ърa ші egoismъл dintpe noї, съ nъ ne gîndimъ de kît ла бінеле џenepaлъ, ла бінеле fie kървї indiвidъ ш'ал fie kърii naдівnї, ла

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

вінеле фрацілор ш'ал копіілор nostpi, sъ плîнцетъ пе челъ пепорочітъ ші sъ ажвтътъ пе челъ слабъ!.. Ачеаста este doktpina лві Kpist ші аша требвіе sъ fimъ пентрв а ажвпце ла о adeвъратъ ферічіре!..

Ачестеа требвіе а пе вені în minte de kîte орї istopieа пе репresintъ трекътвл, калаштъціле ші непорочіреа отвлві, sвferinца ші dвpereа fpateлві saъ a впеї sвpopї a noastpъ, пентв kape вотъ пъstpa o лакрітъ de аторъ ші de компътimipe!..

Ast-fel требвіе ka inima noastpъ sъ fie atinsъ desпре tpista ші amapa soaptъ че sвferi fiika лві Bogdan, Domпвл Молдовіі!

Въzîndв-se dap пъръsitъ de орї че ажвторъ, amenинцатъ d'a'шї пъta пвmеле, saъ прintp'o барбаръ віоларе, a і se ръпі опоареа, пентв kape ap fi пpefipat mai вine тоарte, a перde ачееа че внъ sвfletъ ш'о inimъ kape kpeште în віptвte пв поate лъsa de kît odatъ кв віаца, ачееа пентв kape пвdoapeа вірцінітъції se лвптъ кв însв-щї inima în пasівнї, sпре a рътinea neatinsъ ші neîntinatъ, пе kape фрънesimea fечоарей ші demnitatea внеї пвme koserватъ din пърінцї în вътрînї, kaвтъ a o пъstpa ka okiї, ka віаца, ka челъ маї sfîntъ лвkpв din лвme, fiind kъ în ачеї timпї патріаркалї, кв kît тръia отепіpea маї în simплitatea торsврілор, кв atît пвnea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

прецъ віртуці avestia!.. ea dap atunчї se vedea невоі-тъ a'шї але̨не una din dovъ: desonoapea saŭ mormîntul!...

Жуна fiikъ, лuminatъ ka d'o чea маї de пе urmъ razъ de speranцъ, маї авea înkъ unŭ miжлокŭ пе kape se пutea pezema: singura mîngîiepe чеї маї rъmъsese пentru momentul de пе urmъ ал пeірі!...

Am zis ла kapitul de маї 'nainte, kъ fiika de Domnŭ era înpartatъ de unŭ пutnalŭ, пе kape'л ц̨inea înkъ askuns sub vestmintele sale.

Aчeasta era чea маї de пе urmъ speranцъ kape o маї ц̨inea пре пъmîntŭ!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

VIII.

Ceĭ doi gladiatorĭ.

Nĭcĭ aнpoпiepea вiжcлii челii пъopъase, пiчĭ лoвipea тръsnetълъĭ detъпътopъ, пъ ва шiшka пе шарпе din локъл sъъ, ънde se aflъ înkолъчiтъ ka sъ se penaвse de apшiпa soapелъĭ, sъв ътвра ънъĭ stежаръ верde.

Шi маĭ алes, deseptъл fiind патpiea sa, deпpins a se тpaце лiверъ пе лîngъ цертiĭ pîвpiлор de sъв поалеле лъĭ Чardip, a ътвла fъpъ ka sъ gъseaskъ ънъ хotapъ neste nisiпoaseле kîmпiĭ a ле Таврideĭ, saъ fъpъ a'ĭ опpi чine-ва тpeчepea Перекопълъĭ, a pътъчi пе sърfaца пвsteлор, kape se лъцeskъ întpe апа Donъл ші 'nтpe Dnistpъ, ші тървърînd tot-d'aвna пачea лъкъitopiлор de пpiп sateле ші орашеле depъptate de тъpцiпiле Eъksinълъĭ, iввind a se îngpопа sъвt zona aчeasta de фервiпцiалъ, пpekът ші a se tîpî вoiosъ п'întpe пъdъpiле вердoase, de kape sîntъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

mърдinite pîвріле чеде марї, Тътарвл, ка шї шарпеле челъ fiоросъ, вnde воеште se ашазъ; маї adese орї авînd dрent înвълішъ nвтаї червл, iввind noantea кв nesaдiв лвmina steлелор шї a лвпеї, кътре каре ел îшї шї faче înkinъчiвnea!

Soapeле fiind dap маї вine de o свлідъ în свсв pedikatъ, авіа înчепвse a se потолі аршіда чеа маре, în ал кърiia кврсъ toate вiедвitoapeле черъ pesвfлape шї чеде маї mвлte dopmъ de ostenealъ.

Ел шї кврsiepвл sъъ, dвпъ o goanъ atît de лвngъ, fъръ a se опрі ш'a pesвfла вnde-ва, îndatъ че se въzвръ de чеа-л-алтъ парте a pîвлвї, fiind къ аколо і se първ лвї a fi маї ла sigвръ, хотърî sъ stea, dînd dрвmъ калвлвї вnре a паште.

Negрв ka вnъ шарпе, ші, преквт маї zieрътъ, арматъ din капъ пînъ 'n пічоаре, лвдiтъ ла вmвра вnвї арвзре бътînъ шї дiind înkъ кв o mînъ пе вiktima sa лîngъ dînsвл, преквт ар дine o пазъре сввt mînъ-ї ka sъ пв sвоаре, pesвfла кв tot пептвл ръkoapea аервлвї че o прітепіа вndeле челе snвmoase a ле pîвлвї.

Ел se gîndia поate ла дарвл че'і ва faче stъпînвл sъъ пентрв avestъ imnoptantъ sepвічіъ, saъ чine штie че алте кодетърї îї okвna atвnчі mintea, къчі пв zise нічі o ворвъ; вitîndв-se мереъ ла жвна прінчіпеазъ, ші forma поате în mintea sa ачелъ napadisъ de fepічіре ал вiедії,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пентрѫ каре імаџінаџіса пополілор де Опіентѫ este foapte fekondъ!..

Орї кѫт, ел se afла атѫнчї întpe вісърї ші реалітате, кѫ окії пе жѫтъtate înkiшї, ка челѫ че se aflъ întpe віаџъ ші тоарte.

Артъsарѫл sъѫ, denpinsѫ a паште п'în преџіѕрѫл stъпînѫлѫї, пѫ se denърta dekît тѫлт пînъ ла zeче пasї, пентрѫ kъ întpe Тътарѫ ші калѫл sъѫ se afla чea таї stpînsъ легътъръ, ші ѫпѫл ші алтѫл fiind fiї аї ачелѫіа-шї локѫ ш'аї ачеліа-шї кліте!

Ел dap dopтia saѫ se gîndia!..

Жѫna fiikъ пѫ кѫteza a фаче чea таї тікъ тішкаре, пічї тъкар a pesѫfla; ші ea ѫitîndѫse kѫ окії kînd ла черѫ, kînd ла кѫрѫл апеї, репеta în gîndѫ-ї рѫgъчіѫпї de toate zілеле.

Însъ oki еї, daka пѫ o înшела, пентрѫ kъ ші dînsa i se пъреа kъ ера întp'ѫnѫ вісѫ, въzѫ înkъ din денъртаре doї оатепї кълърї kari вепіаѫ dent în dipekџіea ѫnde se gъsiaѫ еї, ші kari, kînd se fъчеаѫ певъzѫџї, kînd iap se арътаѫ din skoворîшѫл ші sѫішѫл че'л forта търîтѫл, ш'апропііndѫ-se, se пърѫръ asemenea ka doї арханџелї, înвръkaџї în вestminte алве...

Прінчіпеasa трesърі ла ачеasta; însъ se stъпîпі kît пѫtѫ d'a пѫ фаче вре о тішкаре, ka пѫ kѫт-ва sъ se дештепте легл!..

Кълъреџі-ї se апропіеаръ ka ла въtaia sъ-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ţeţii de aveastъ grъnъ, tъbъrîtъ ne marţinea rîvlъi. Ъnъl dintre ei avestea zikînd:

— A! a! ia te vitъ Tътarii kъm aъ tъbъrîtъ kъ kai kъ mъierі!.. Bine ne vedemъ akъ sъnъtoшi Moţikъle!.. Ia sъ mi te gътenuti kъ ţi a venit de lъkrъ!..

— Kъ bine ziчi tъ, Moţikъle!.. Ъite-te, vчigъ-i krъveа!— Op fi noate maї mъlţi askъnшi akolo?.. Dap akъ?.. adъogъ avela kare într'o zi trebъia sъ fie fъndatorъl kapitalei celii nъoї a Pomînii!..

— Akъ, iatъ ve: sъ merţemъ asъnprъ-le sъ'i topimъ!..

— Nъ trebъe sъ merţemъ în linie amîndoї, kъ notъ prea bine sъ ne okoleaskъ. Vine mtie kîţi sîntъ!..

— Akъ, în, nъmele tatъlъi mi al fiъlъi, o sъ deskidemъ noї bътъliea!..

— Kъ nivї vorbъ nъ e d'a ne retraţe!.. Lasъ-mъ nъmaї ne mine ka sъ merg în frъnte; tъ te veї abate ne de vea-l-altъ parte, ka sъ eшї în snatele vrъжmaшъlъi!.

Ast-fel amîndoї kъlъreţii improvizarъ ne datъ plaпъl de bътъlie, mi nînъ a nъ se desnъrţi ъnъl de altъl, vъzъrъ, kъ mъltъ mirape, kъ femeea, din partea agresorilor, ne kare o lъaserъ drept o femee a tътarъlъi, le fъvea semnъ din mîinї, ka kъm le ar ziче: veniţi maї kъrînd!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Fi-ва оаре ші аста вре о ispitъ, stъpî-ne?.. dap sъ'ї вчidemъ пе toцї, daka пе o пika în mîinї! . .

— Pъtîї пе паче, Moцikвле! Kaвtъ пвmaї sъ ле eшї în snate; вezї de'ї okoлeште! . .

— Aпoї, stъпîne, aї вitat kъ eштї pъnitъ, zise челъ жвпe kътpe челъ maї matвpъ.

— Че'mї пазъ! pesпвnse avesta; nїчї kъ'mї maї simц pъniле!.. Dв-te akв ші fїї въgъtorъ de seamъ ла чeea че ци am zis.

— Nв înainta пpea mвлt, stъпîne, întpe dîn-ші; sвflъ пвmaї din kopnъ, daka eї вedea kъ te îmпpesorъ пpea mвлцї вpъжmaшї!..

Ші пînъ a пв se depъpta Moцikв, ka sъ stpeвatъ kpîngвлeцвл че se 'ntindea întp'o латpe a avestвї лokъ, пentpв a skoate пе вpъжmaшъ ka пе чepвї în kалea лorъ, ші maї алes ел авînd misiвnea d'a'ї okoлi, Бвkвp se anponiase de Tъ-tapъ, челъ че înkъ пв npinsese de штipe desпpe вenipea лвї.

Kвm ap tpeввi dap a deskpi avеastъ svenъ atît de snъimîntъtoape пentpв жвna fiikъ, kînd Tъtapвл fв deштentatъ ші se pedikъ în sвsъ, kъчї авzi tponъitвл kалвлвї astвї stpeinъ.

Fisionomiea лвї, opї kît epa de селвatikъ, se înasпpi înkъ ші maї mвлt; oki-ї tвpбвpîndв-se în kапвл лвї, înotaъ întp'вnъ вeninъ de sînце, ші fъkîndв-ї poatъ împpeцiвpъ, kвm ші пipъindв-se

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пе ла брîѣ, se desvinse de вnѣ mikѣ stpeangѣ, kѣ kape sokoti жѣna fiikъ kъ вpea a o sѣgpѣma... Dap ka fѣлцepѣл apѣnkîndѣ-л neste miжлokѣл eï, пentpѣ kъ n'aвѣ timnѣ sъ o леце de mîinï, o tîpî îndatъ kътpe kaлѣл sъѣ, че sta înшелатѣ шi пе kape se apѣnkъ ka o папъ dimpeвnъ kѣ dînsa. П'aiчî îî fѣ nѣmaï dpѣmѣл !.. înkît, întp'o клipъ epa sъ se fakъ nевъzѣtѣ, kѣ toate цipeтеле че skotea Iліana, чеea че въzѣ aчeasta, шi kѣ toatъ iѣцiала kѣ kape kълъpецѣл kpeштinѣ îшî penezi kaлѣл вnpe a'л aжѣnце dѣne вpтъ.

În aчeastъ iѣцialъ kѣ kape gonia Бѣkѣp пе Тътapѣ, întinse îndatъ apkѣл шi fъkѣ a sвѣpa sъцiata пе лîngъ вpekiле лвї; dap kaлѣл aчestѣia, întpekînd iѣцiала fѣлцepѣлвї, kѣ toatъ повара че o dѣчea пе dînsѣл, se depъpta mepeѣ лъsînd mѣл depapte în вpтъ-ї пе кавалерѣл sъцetътopѣ, челѣ че nѣ nѣtѣ a цinti tokmaï în snateле fѣgътopѣлвї inemikѣ. Dap atѣnчî кавалерѣл întinse iapъшi kѣ iѣцialъ apkѣл шi penezi o adoва sъцiatъ!...

П'aчi n'aчi Бѣkѣp epa sъ'ї neapzъ пentpѣ tot-d'aвna вpta!..

Eï! dap чine fѣ aчела kape se postъ în kалea Тътapѣлвї, че fъkѣ a se onpi în лokѣ apтъsapѣл лвї шi kape n'aчi epa sъ'ї stpъпѣngъ пeптѣл kѣ вîpfѣл лапчеї, daka nѣ шi'л ap fi aвѣt kъптѣшitѣ kѣ плaтоша sa чea de apatъ?..

Чine e aчела kape smѣлце sъцiata din sво-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

рѫ-ї пе каре о репезі Тѣтарѫл аѕѫпра ѕа, шї пліп d'o таре îndрѣѕніалѣ віне аѕѫпра лъї кѫ тѣчіѕка în тîнѣ ка ѕъ'ї ѕdроѣіаскѣ капѫл, kînd ачеѕта воіеште ѕъ ѕе апере, трѣgînd de ла чіngѣтоаре-ї палошѫл ѕъѫ челѫ аѕкѫцітѫ?..

Чіне еѕте ачела че înѕоцеште пе ѕтѣпînѫл ѕъѫ în лѫпте атіт de ѕînцероаѕе, în каре Бѫкѫр ѕе deoѕeбі ка ѫпѫ вітеаzѫ таре, fiѫл лъї Лаіотѣ челѫ вeѕтітѫ?.. Ші аѕтѣ датѣ, fiind de dînѕѫл kondѫѕ пе пѣmîntѫл în каре ѕтѣпînіа Бодgан Водѣ ші пе каре 'л апѣра din тоате пѫтеріле în kontra Тѣтарілор, ел înаѫgѫрѣ zіоа лѫпteї, пѫind mîініле пе fрîѫл калѫлъї тѣтъреѕкѫ, челѫ че прin întîmпларе пѫрta înkѣ ла шолдѫ-ї înвeninat-a ѕъціатѣ, пе каре о репezіѕе челѫ dintîї кавалерѫ; опрindѫ-л dар în локѫ ші ѕgѫдѫindѫ-л din тоатѣ пѫтереа, îl fькѫ a înцepѫkіea ла пѣmîntѫ, а цете ші, трetѫрînd, а'шї da ѫltіma peѕѫfларе?..

Атѫnчї Тѣтарѫл, кѫ dѫрере вѣzînd кѣ перde пе челѫ маї бѫnѫ ал ѕъѫ кѫрѕіерѫ, невоіtѫ, deѕкѣлекѣ іѫte, dînd aѕemenea жоѕѫ ші пе непорочіта віктімѣ че о dѫчea кѫ dînѕѫл ші каре атѫnчї îшї перdѫѕe ѕimgіpea, рѣmîind ка тоартѣ!..

Ел înкрѫчішѣ fерѫл кѫ ачеѕтѫ терівілѫ adверѕарѫ ші лѫпta цінѫ ка вре о кîte-ва мінѫte, кѫ чea маї апрінѕѣ fѫріе ші înвершѫнаре; de ші din дої пѫ ѕе пѫtea ѕokoti de o kam датѣ пічї ѫnѫл пічї алтѫл înвins...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Aчesta era Moдikъ, челъ че вrmase întokmaï ordiniле деnerалълъï sъъ!..

Ne kînd se вrma înkъ aчestъ krînчenъ dъелъ între чeï doï лънtъtorï, ka niшte smeï, Бъkъr sosi în fъga kалълъï ла локъл лънteï.

Dap maï 'nainte d'a se angaдea ші dînsъл într'aчeasta, oki sъï fъrъ isвiцï de жъna feчoarъ, палідъ ші desfigъratъ, ал kъriia вestmîntъ o arъta ka kъm fъsese eшitъ dintr'o mînъstipe, ші kape se afла înkъ zъkînd fъr de simдipe ne пъmîntъ.

Бъkъr рътase întъrtъritъ ла aчeastъ вedepe, ші kъ toate kъ adesea orï kъдetъл ne sne-ne, прintr'o presimдipe sekretъ, чe este sъ ni se întîmпле saъ чe вotъ пътimi în вiitorъ, ал sъъ, înkъ de ла înчenътъл kълъtorіï ч'o întrenprinsese, îï arътase toate aчestea!.. Ел пріві вnъ евенimentъ înaintea sa, ne kape însъ nъ fъ în stape sъ'л esпліче.

Въzînd tot-de odatъ kinъл aчelіï feчoape, prekъm o arътarътъ, înчenъ sъ se freче ла okï, nърîndъ-i-se kъ'л atъдeskъ vedepіле.

Adesea orï nъ trevвieшte de kît вnъ minътъ пentrъ a se skimва stapea лъkrърілор de maï mълt timпъ!...

Într'aчeasta Бъkъr вitase дinta пentrъ kape venise aчi.

Ел nъ въzъ maï mълt dinaintea okілор sъï

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пе Тътарѫл челъ че п'ачі ера съ sпintiче în doѫъ пе бравѫл съъ skѫtierъ; чі въzѫ kiпѫл, aерѫл ші însѫшї fiinца тipesiї sале, în aчea вiktimъ пепорочітъ!..

O! чine пoate deskpi fѫpiea de kape se aпpinse ел ла івіреа aчestъї sпektaклъ пътрѫпzъторъ?.. Чine пoate ziче че s'a петрекѫт înъѫптрѫл iпimeї sале ла aфлареа aчелііа пе kape ел o iѫві ka вiaца întp'o asemenea деплорабілъ stape?.. Чine за пѫtea deskpi ѫna kîte ѫna skimѫapea тръѫѫрілор fisionomiї sале ш'ачелъ aеръ de sepiositate, skimѫatъ întp'o селѫътъчie d'o ѫръ pesѫѫпътoape, че ръѫѫfла toatъ fiinца лвї, aтѫпчї, kînd въzѫ, ka o insѫлтъ пештeapsъ дѫпе faца sa, toate вisѫріле sале de fepiчipe stingîndѫ-se ла вedepea aчestеї жѫпе fiiче, маї тѫлт тoapтъ?..

Ел вoi a sfîшiea kѫ dinдi пе ѫчigашѫл еї, пе kape îl вedea пѫтаї în aчелъ влestematъ Тътаръ, че треѫѫі съ kazъ вiktimъ pesѫѫпърії sале.

Лѫпъторії însъ tot se ъътeaъ, skoдînd skîntee din лoвітѫра oделѫлвї ші a îтпѫтпърії че'шї da ѫпѫл алтвіа.

— Лasъ'л Moдikѫле пе mîna mea, zise ел къtре жѫпеле лѫпътorъ, îl вoї ѫчide еъ пе тîлхарѫл asta!

Ла sѫпетѫл вочеї че ел o posti, жѫпa fiikъ deskise okiї, ші пърîndѫ-i-se къ se afла din-

*

коло de mormîntъ, se вitъ kъ o kъвтътъръ сперіатъ în пpeцвpъ-ї, kpezînd kъ вedea пътаї вътpa fidanцatълъї eї, пentpъ kъ'л штiвse mortъ în бътълie, шi пentpъ kape, ea se хотъpîse ka съ intpe în mînъstipe...

Ea înkъ nъ штiвse nimikъ desupe челе че se петpekвse de kînd kъzвse în amopцiала лешinълъї; шi tot d'o-datъ avestї лвптътopї, astъ локъ înfiopътopъ, kвm ші apътapea iввitълъї eї Бъkвp, i se пъpea niшte пълвчipї de kape este moaptea околітъ...

Kpezîndъ-se dap маї мълт în лвтea чea л-алтъ de kît în віацъ, deskise okiї шi 'ї înkise iap de спаітъ, ne маї пътînd пpiві івipea avestop апаpiцiвnї.

Бъkвp въzînd-o kъ ea a deskis okiї, stpigъ, маї мълт eшit din sine: — Iліano!.. Iліano!.. тъ eштї?..

Iліana se вitъ înkъ odatъ asвпpa лъї шi dвпъ вnъ minътъ de o kъвтътъръ сперіатъ: — Dвmnezeвле! zise ea, oape Бъkвp fi-ва?. ax!.. Бъkвp!..

Тътapвл atвпчї, въzînd kъ dispepape kъ nъ se маї пътea înnpotiві astop incmічї kpeштinї, skoase kъ івціалъ шi kъ adpesъ o съціатъ, se degaце вnъ minътъ de adвepsapвл съъ diu faцъ, шi вpъ съ o înfigъ în пentвл жвпеї fiiче, kape skoase вnъ цiuътъ înfpikoшътopъ; dap Бъkвp, въzînd

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

aceasta, ші маї търать de kît пînъ atънчї, pedikînd în sъsъ penede бъsdъganъл kape 'л ţinea пе sъб mantъ, ші tpîntind o ловітъръ mortalъ în kanъл Тътарълуї, aceста шовъї în локъ, рък-ni din toatъ пътереа, врз съ se misче ka съ маї fakъ че-ва, dap къzз pestърnatъ kît зnъ бъшteanъ, kз faţa ла пъmîntъ. Моţikз, de din-колo, жъne, плin de neastîmпъръ ші перъбдъторъ, îї dete ші ел чеа маї de пе ърtъ a sa ловітъръ, kape îї fз de ажънs!..

Пентрз a deskpiînsъ snasmърiţe kз kape ачелъ селъatekъ ţigantъ îшї dete ълtima pesъфларе, требъе a înfъţiша таблоъл челъ маї krънtъ, impresiънiле челе маї терібіле ші înfiopътoape, de kape boim a skъti пе лекторъ..

Destъл kъ mъţiреа aчestъia fъkз sъ pesъne deseptъл ші a se kътретърa локъл sъб dînsъл!.. Ърлетъл че 'л skoase ера întokmaї ka ал лелуї, kape din че în че se перde, de odatъ kз пердереа sînţелуї din вінеле сале!.. Sînţеле dap îл nodidi пе nasъ ші пе gъръ, ші dînd okiї neste kanъ, kape se перdъseръ în fъndърiле зnор gъънъшетърї ossasc, пъреа зnъ monstрз îngpozitorъ, ла a kързia вedepe пътаї ap рътînea чine-ва înkpemenitъ!..

Моţikз îшї маї fъkз datopiea d'ал tîpî sъbt зnъ арбърe, зnde zъчea ші kърsiерзл лъї, пе

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

kape вепinвasa sъдiatъ 'л a fost stpъпвns maï dinainte.

Întp'aveasta, Бвkвp ші Iліana pъmъsesepъ вimiдї, вnвл în вpaделе алтвia ші, fъpъ a skoate o вopвъ, amîndoï, пъpea kъ estasвл din че în че se тъpeште; okiї лopв, въpsîndв лakpime, пъpeaв, пentpв вnв minвtв, kъ snвnв sвfepinдa inimeї вnвл алтвї, тъsspaв dintp'o kъвtътвpъ timпвл de kînd se desпъpдisepъ, toate бвkвpiile ші твлдвtipea din вiitopв; se ansopвeaв, se pivеaв kв aveа atenдisne, ka kвm лi s'ap пъpea kъ epa nвmaï вnв вisв întîлnipea aveasta!..

Moдikв вitîndв-se ла dînші плin de mipape, пв штiea че sъ zikъ ші че sъ'шї înkinвiaskъ!...

Ел пв kвnoштea înkъ чine epa aveastъ жвпъ fiikъ, пе kape o skъпase din mîiniле Тътapвлвї, kв kape s'a fost лвптat, ka doï gладiatopї!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

IX.

După vijelie vine soare
şi după soare iar vijelie.

Aceastъ zi, însoţitъ de atîtea întîmplъrї tragiче, ші каре nu fu dekît ажunл altora maї marї, era kътre sfîrşitul eї.

Aktoriї de maї sъsъ, afarъ de Vaчiu, челъ че, пentru devotamentul каре 'l avuse kътre stъпînul sъu, în privinţa ſъrъriї жunеї fiiче de ла sînul пъrinţeskъ, kъzu aша de rъu ші plъti ku kapul îndrъsneaţa lui fantъ, toţi чeilalţi trekurъ dintr'o luptъ krîncenъ ші disperatъ ла o kulme de бukurie ші de o 'nalтъ ferічire!..

Бukur ші Liana, amanţi жunї, a le kъrora inimї, strînse prin niшte legъturї sakre, formate maї dinainte între dînшi, бъteau de o potrivъ, ші dupъ че ръmaseru kît-va timpu transportaţi de бukurie unul în braţele altuia, dupъ miї de vorbe dulчi че 'шї adresarъ ла чea dintîї demтentare a lorъ, ka dintr'o ліtarpie, numindu-se prin чele maї amoroase nume; el zikîndu-i eї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

дълчеа лъї фрътъзеце, лъmina окілор ші лъчеафъ-ръл вієці сале!..; еа din парте-ї, акоперінdъ-л къ съръtърї ші репетînd ачелеа-шї ворбе, челе postesкъ амаnдії în momenteле întрevederії dънъ о лънgъ desпъръire, ші маї къ seamъ пentръ ачеа рекъноштinдъ къ kape ea se gъseа лъї datoape; stрîngîndъ-se atît de mълт вълъ ла пептъл алтъіа, înkît апроапе ера d'a'шї перde pes-пірареа, ші бъзеле лоръ, апроніate atît de des, pesпîndindъ, ачелъ профътъ, de kape пътаї odatъ se 'тбатъ вънъ отъ în віаца sa, îшї postiaъ, прin intervале, челе de маї sъsъ zise; ші, пепътîndъ-se desліпі din браце-ле dekît dънъ о лънgъ паvъsъ, în kape ferічіреа întona, întре dînші, a anцелілор артопіе ші kordialitate, însfîршітъ, se întoapserъ кътре ачела че ера тартъръ ла atîtea a ле лоръ înвръдішърї ші ворбе amoroase, кървіа, dънъ tot dрептъл къвîntъ, amîndoї ераъ datorї съкчесъл astъї трівмfъ, саъ мîntъіреа tinereї ші іноченteї feчoape!..

Моцікъ înкъ, къ tot estasъл ші тірареа, de kape fъsese konpins, în timпъл прекît Бъкър ші Іліana рътaserъ înвръдішацї, пъ лінsi d'a'шї înпліні o datopie de konkepantъ, adekъ: d'a stрin-це трofeеле de пе кîmпъл бътъліі, desвръkînd пе Тътаръ de чеса ч'авеа маї вънъ пе ел, a-ї лъа артеле прекът ші екіпацізл калълъї, ші, înkърkîndъ-шї saтаръл кът треввеште, îї веніа

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

лъї însъ-шї съ se mipe de ънde atîta dibъчie пе ел!..

Kînd însъ se 'nkpedinдъ kъ aчeasta epa Iліana, пentpъ kape stъпînъл sъъ aвъsese ънъ terібілъ вісъ ші пentpъ kape, kiap pъnitъ din бътъліе kъm se gъsise, fъkъse o asemenea kълътopie ka s'o gъsiaskъ, îї вenia съ saie în sъsъ de бъkъpie!.

Dap чeea чe însъ îл пънea în oape-kape mipape fъ kъ въzъ пе жъna fiikъ întp'o asemenea чіъdatъ îmвръkъminte, пе жъmътate fiind îmвръkatъ kълвgъреште ші жъmътate mipenemte, ші xainiле de пе dînsa epaъ sfîшiete de atîta dpъmъ ші atîta smъчinape, kъm s'a fost лънtat ka sъ se smълgъ din giapa пъgînълъї...

Dъпе nopтъ-ї, ea nъ semъna a fi fiika ънъї прінчіпе, de ші fpъmъseцea eї ъimise kъ totъл пе віетъл Моцікъ!..

Бъkъp îл пъmi fpateле sъъ, kompanionъл sъъ челъ вравъ, ші Іліana, anponiindъ-se de dînsъл, îл лъъ de mîinї ші 'ї mълцъmi kъ toatъ sinчepitatea ънеї inimї pekъnoskътoape.

Ел ера atънчї ънъ kopілъ de бъkъpie; съpia în sъsъ, îї вenia съ ціпе, съ stpiцe, saъ пoate kъ ші лъkpъmase în întîвл transпopтъ, kînd въzъ пе Бъkъp ші пе fidanцata sa kъ плînцeaъ ші se îmвръцішаъ kъ atîta fpъцesime!..

Пъmîntъл пар'kъ se înвîptia în локъ kъ dînsъл; ел se asemъna întokmaї ka aчела kape

începe a se trezi dîntre o lungă beție!,. Inima lui se simțea de mîndrie și de mulțimire; făcea încă tot felul de închipuiri în căutarea său că pentru Bucur și fiitoarea sa consoartă îmi va da chiar viața, sau va intra și în foc!...

El nu știea prin ce vorbe mai dulci să le răsplătească, și cum s'ți apate devotamentul de care era însuflat; iar Bucur nu înceta d'a'l numi dragul său Monicu!..

Între alte, zise că nu trebuiește să plece a doua zi înt'o asemenea stare ca să mergă cu Iliana să se înfățișeze ast-fel la curtea împărătei ei; și că, în depărtare de o astfel zi, se află nimic pustoriu consimțeni cu dinsul, la care se va duce ca să căuți de la Dochia vara să primăvăre mai frumoase și sculpe înfrățiți pentru dînsa!..

Bucur consimți la una ca aceasta; și'i zise ca să mergă și a se 'ntoarce ca fulgerul, fiind că el știea cît de mult Monicu era devotat voinelor sale și nici odată n'i a amuțit speranța!

Așa dar, soarele nu asfințise încă de tot, și serile sculptură încărcat cu toate acele lucruri de care era mîndru, se aprinse pe cerul său cel cu stele, și, iute, porni spre partea de la vale a pîrîului, ca să se înapoieze a doua zi, să aducă mai frumoase și pre-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ꙗioase înвръкъминдї пентрв mipeasa лвї Бъквр.

Бъквр, каре требвіа съ'л аштепте пînъ în zioa чее-л-алтъ, лъв пе жвпа ші frвmoasa Іліанъ de вращъ ші se îndreптаръ amîndoї кътре рîъ; ачі, кврsiервлвї съъ, imitînd întokmaї чееа че fъквse маї nainte Тътарл, îї dete drвтвл впре a treче singвръ înotъ пе ꙗертвл опвсъ. Плвta, каре înkъ se gъsia ла марꙗinea апеї, ле ера de вnъ mape фолосъ... Іліana ші Бъквр se вркаръ пе dînsa ші înчепъръ a o mîna кътре міжлоквл апелор!

Васвл алвneka kв dînші пе d'asвпра вndeлор челор înkредite a ле ачестеї апе кврgînde, mишkîndв-se înчetinелъ ші deпъртîndв-se din че în че пînъ ла челъ-л-алтъ ꙗертъ, вnde, amanдії, fъръ a'шї întoарче мъкар окіі îndърътъ, воіаъ a ажвпꙗe маї кврînd, ka съ skape de ачелъ локъ каре nв ле пresinta dinaintea окілоръ dekît oроare ш'вnъ sînꙗeросъ snektaклв!

Еї плвtiaъ înkъ пе ла жвмътatea pîвлвї каре ї dвчea маї мвлт în жосвл кврсвлвї съъ, ші· însepareа, къzînd ka вnъ bestmîntъ întвnekosъ, fъчea soareле невъzвtъ dinaintea окілор че'л прівіаъ; іар червл, репresintîndв-se întр'o koлоare foarte ssблітъ, че о pefлeta маї кв deoseвіре вndeле апеї, кв лвпа desпре о парte ші steлеле арътîndв-se ka ніште kandeле че se апрindъ вna dвпъ алта, лъsa a se маї вedea рошite

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

марџиніле вивї нворъ вшврелъ de вліmіле paze a ле soapелвї анвind. Toate ачestea fъчeaъ opisontвл ші natвpa atît de плъквte. înkît ачestї кълъторї іввіџї, ka чеї dintîї навigatorї не апе, рътîneaъ în estasъ, кв okiї џintiџї кътре анввъ, ші, kînd îi întoapserъ, маї ла вртъ, впре партea џертвлвї stîngъ, eї zъріръ не Moџikв, gonind în нвterea kалвлвї sъъ, че se пердea întр'впъ нворъ de пвлвере, dap kape, кв toate ачestea, trimitea înkъ salвtърї din mîinї кътре ачeia че formaъ o gрвпъ atît de amoроазъ în міжлоквл апелор!..

A! skвmпвле Moџikв, вine kввîntatъ fie ачелъ zелъ de kape ера апринъ inima ta!.. Вine kввîntatъ fie івџіала de kape se afлаînsoџitъ кълъtopiea ta, ші fie ka kît маї îngраб съ te поџї реîntврna впре a adвче ліпіште în sînвл вивї иърinte че плînџe ші ferічire ла dovъ kreatврї kape se івбeskъ!...

Înчetъ, înчetъ ажвnseръ ла џертвл опвsъ. Întр'o клипъ se deteръ пе пъmîntъ, вnde o твлџime de овiekte tinepe пъреаъ kъ însoџeskъ пasiї лоръ!..

Маї în sвsъ de ла локвл вnde desбаркаръ еї se gъsea впре mîna dреапtъ o вълчea, sвв поалеле вивї dealъ търеџъ, în ал кърііа кънътііъ se stрînџea o mikъ балtъ din skврџereа

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

плоілор sаă din вързarea Sipetвлuї kînd вenia пре mare.

Aчi niшte neskarї tokmaї întindeaă mreжіле, чеї ce neskвiserъ neшte шi рачї.

Жвni nostpi sosirъ lîngъ aчeastъ gрвnъ de neskarї kape se okвnaă la лвkrв loră.

Kînd se anponieаръ de dînшi, ле dete ввnъ вremea; eї ле resnвnserъ kв полiтеце: — mвлцвmim dвmneaвoastrъ! вine aцї вenită sъnъtoшї!..

Atвnчї s'aшezarъ ka sъ gвste repaosвл вneї serї delичioase, ne marдinea aneї, ла лвmina fokвлвї че'л anpinserъ neskarii, îndatъ че sosirъ eї.

D'aчi prівіaă вmвреле konaчілор чеї înaлцї шi вekї ka лвтea че se întindeaă шi se лиціaă de ла o marдine a aneї nїu ла чea-л-altъ, întokmaї ka niшte цiganцї monstrвoшї, iap pazeле лвneї, streвъtînd prin desimea frвnzелор, resnîndeaă aчele лвmінї maдiче че вeniaă a sървta вnda arдintie, aвia legънatъ de sвfлarea zefirілор!

Ръkoarea serii вrmatъ de sвnetвл klопотелор de ла gîtвл вітелор че s'aвde în depъrtarea kîmnieї прекът шi ne marдinea рîврілор aчелă mikă sgomotă че'л лазъ нештії kînd sърă afaръ din anъ, eko ал dealврілор шi ал вълор, atîtea frвmвseцї шi miраце nesnвse че se iвeskă de odatъ între лвmina stелелор шi вmвра пъmîn-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

тълъї, ачеле вісърї че ші ле поате крea імаџінаџіea унеї amante каре вegiazъ лîngъ џертъ întърпareа amantълъї еї че întîpzie пе унdеле рîълъї, саъ în крîngъл de пе маръinea sa, унde mepsese съ вîneze, ші afapъ d'aчeasta, търтъра isворълъї, къръл анелор fъчea пентръ dînшiї чea маї dълче ші amopoasъ apмonie; epa o adeвъратъ імаџine a пapadisълъї ші a fepічіреї!..

În міжлокъл dap ачestop fрътъseџї a ле înseрърii ші în черкъл astop oameнї, чеї че пpegътіpъ îndatъ унъ osпъџъ kîмпeanъ пе верделе таnетъ ал пъmîntълъї ші ла лъmina чea маџікъ a fokълъї, жъni nostpi пpiimipъ a чina dinпpeунъ къ dînшi.

Înkinapъ къ къпа în съпътatea тътълор ші fie каре поftopia унъл алтъia ніште зіле de fepiчіpe, dълъ обічеіъл челъ бътpîneskъ!.. Лъаръ de dinaintea лоръ azima ka fълдъл алъъ, пе каре o fpînseръ în тîінї ші o îmпърџіpъ фръџеште întpe dînшi; пъseръ ла міжлокъ феptъръ de пъstpъві ші рачї, че бънії neskapї neskъiseръ în ачea zi; ші прin fopmъла унор ворбе че oameniї de de тълт обічїпъіаъ a posti ла înчепътъл meселор; ші fie каре fъkîndъ-шї маї întiї semпъл кръчі, kontinъaръ osпъџъл къ тълтъ веселіе, în каре пъ лінsіpъ d'a penema ърърї de коло пînъ коло, înkinînd къ къпа, ші чеї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

mai бътрînї sпвindъ istopii întîmплate din timпъpiле de de твлт!..

Dвпъ sfîrшitвл чineї, fie kape se skвлъ în sвsъ fъkînd iapъшї semnвл krвчi ши se deпъrtъ spre a'шї kъвta kвлkвшвл пе пажiштea чea verde a ierbi, lîngъ tвлпina вnor kopacї.

Бвkвр ши Liana, deпъrtîndъ-se întp'avestъ kinъ de твлцimea чea-л-алтъ, apdeaъ de dopinцъ d'a vorbi mai întins amîndoї, dвпъ o întpevedepe ka прin minвne Dвmnezeeaskъ!

Liana înчeпв a'ї ziче:

— Kît тъ simц de fepiчitъ, Бвkвpe, skвmпвл meъ Бвkвp!... kъ te въz, fiind kъ te тtieam moptъ, dвпъ чele чe avzisem!... Te тtieam astfел!... dap asta, se vede kъ a fost nвmaї o чepkape a Чepвлвї spre a'mї kвnoaште inima desпpe цivpъmîntвл чe eъ цi 'л am fъkвt!... Ax! am плîns kв amъpъчivne nepdepea ta, iввitвл meъ, ши nвmaї avеastъ sîntъ ikoniцъ, kape o пъstpez de ла tine, тъ mîngiia în nenopочipї ши 'mї вшвpa dвpepea!..

Atвnчї ea, skoцînd ikoniцa пекape o пвpta ла sînв-ї ka вnъ talismanъ anъpъtopъ de чele pele, fъkв dinnpeвnъ kв Бвkвp semnвл krвчi ши o sъpвtapъ amîndoї.

— Пвtepea Sîntвлвї, pespвnse Бвkвp, a fost kв tine, iввita mea Lianъ! пвtepea Sîntвлвї ne a fost ши ne ва fi tot d'avna întp'ажвtopъ!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Aтвичї еї, înkъ kв лakpime de бвkвpie în oki лopъ, deskpiseръ kв de amъnвntвл челе че лi s'a fost întîmплat de ла desnъpnipe-a-ле.

Бвkвp snвse Iliani stapea лвkpвpiлор шi kвm s'a sfîpшit pesвoiвл че tatъ-sъъ 'л a nвptat în kontpa лвї Epdелi Miклошъ; kвm s'a înkeeat пачea kв kondiдiї oпopaвiле; че fел ел kъzвse pъnitъ întp'aчestъ pesвoiъ kв Boeвodвл Transiлвaniї; kвm Moдikв 'i a fost dat mînъ de aжвtopъ kînd ел se aflase okoлitъ de вpъжmaшї kape жpaseръ neipea лвї, fiind kъ ел fвsese челъ maї bitezъ шi ле fъkвse mapї stpikъчiвnї în oameнї; kвm pesnîndipъ eї вopвa kъ ел a mвpit de mîna лopъ, nentpв kъ fiвл лвї Лaiotъ Basapaвъ, îi îmnoвъpase de pвшine, înвingîndв-i tot-d'aвna шi eї воіръ ka npin pъsnîndipea вopвелор, kвm kъ ел a fost înвinsъ шi вчisъ de eї, въ шteapgъ afpontвл шi pвшinea de ne faдъ-ле! Snвse toate nînъ ла чea din вpтъ; kвm чepkъ aчелъ dopъ nentpв dînsa, de nв se nвtea stъnîni; шi kвm în miжлokвл бътълii челїї înfokate ел nв вedea dinaintea okiлор sъї de kît kinвл eї че îi da вnъ nвoъ kpaдiъ шi nвtepe!... Deskpise aчeea че a fost вzвt desnpe dînsa în visъ, kвm a fost плekapea лвї dinnpeвлъ kв Moдikв, ka sъ вie ла kвptea nъpinтелвї eї ka sъ o gъsiaskъ шi a'шї înnлini fъgъdвiала datъ de a o чepe în kъsъtopie!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Iliana îĭ arътъ asemenĭ stapea cĭ de tristeţe kînd a auzit kum kъ kъzuse în bътълie şi toţĭ îĭ sunеaŭ ku înkpedinţare kъ el este mortŭ!.. Sunse че a sufepit ea d'atunчĭ şi лакріміле че ле a fost върsat; kum prin înţелеţere ku пъринтеле konfesoрul eĭ fu хотърîтъ d'a мерце ла o mînъstire, ka nічĭ odatъ sъ nu maĭ вazъ kipŭ de бърbatŭ în лume; kum îşĭ fъkuse toate предътіріле; bestmintele че se aflaŭ пе dînsa; мерцереа eĭ în лівезĭ supe a se puga în singurътate, ka sъ nu fie auzitъ şi въzutъ de nimenĭ; şi însfîrşit, kum a kъzut prinsъ în mîiніле Тъtарулуї... — Orĭ че рăŭ, iubita mea, adъogъ el, e de multe orĭ supe вінеле nostru, şi kînd Черul воіеште, ne skapъ din toate!.. Требue a мulцumi Sîntулуї!.. Soapele în patруъ e мult maĭ dulче dupъ o віжеліе трекутъ; şi віада noastrъ se aseamъnъ ku kursul timпулуї, în kape, dupъ o віжеліе вine soape şi dupъ soape iarъşĭ віжеліе!..

Aчі eĭ se опріръ unŭ moментŭ ka sъ se вite унul ла алтul şi amîndoĭ sъ konтîмпле a попціі fruмuseţe, în aчeastъ sмълтатъ вале, kînd ніште ушорі aburі se леgъnaŭ ka unŭ вълŭ de gazŭ пе d'asupra апеї чеї ръkoroase, şi пе kape, a aerулуї mişkare îĭ fъчea a se лъsa maĭ мult în жosŭ, рътъvind şi перzîndu-se neste surfaţa елементулуї челуї umedŭ!

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Totъл atъnчї pъmъsese în tъчere, totъл se penaъsa dъnъ ostenіala zілеї; ътъpele nonціі tpimiцînd fiinцелор dълчеле somnъ, iap fapmekъл pazелор de ла лъnъ apominds-ле ші лedъnînds-ле прin челе маї dълчї вisъpї!..

Totъл dopmia în nътepea nonціі, afapъ de astї doї fidanцaцї!..

Oape amopъл nътът-a вpe odatъ, în aчеї timnї de simnлічitate ші inoчenцъ, sъ gъsiaskъ ънъ napadisъ маї sъълімъ?.. nътът-a вpe odatъ okiъл mъpitopълъї sъ kontîmnле o fpъmъseце маї nepfektъ, ші бъkъpiea sъ gъsiaskъ o inimъ маї deskisъ dekît a ачелъіа че se ъita ла seninъ-tatea чepълъї ші ла toate amъnънтеле ачестъї nъmîntъ, înfpъmъsedatъ kъ mіі de таблопрї?..

Аша dap Бъkъp ші Іліana nъ înkiseръ de лokъ okії. Еї прівіръ не 'nчetat astъ snektaklъ netъpдinitъ че, пар'kъ, dънъ fie kape opъ saъ minътъ devenia ші маї fpъmosъ, ші маї înkîn-tътopъ!

Dap че fъ însъ astъ penede skimбape, kape вепі ka ънъ nъopъ, sъ tъpбъpe atmosfepa ші па-чea ачелора kape dopmiaъ? kînd, dintp'ънъ se-ninъ че epa, se prefъkъ totъл întp'ънъ nesnъsъ întъnepikъ?.. алapmъ! дinete! nikezape de kaї ші snaimъ pretътindenї!.. Ачeastъ prefачере în-tp'o klinъ, însoдitъ de ърлete ші disnepape, o simдipъ маї kъ deosebipe amanціі чеї fepічіцї,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

kape, întp'astă momentă, înkъ se gъsiaă ansorвіцї прin чereaska kontîmплape, de kape nъ se nъteaă sътъra вnвл lîngъ алтвл, ka doї порътвеї skъnaцї dintp'o віжелie!..

— Че este?.. че s'a întîmплat?.. întpebъ Бъkър пе чеї kape алердаръ kътpe dînsвл, neskapї ші вna алta oameнї...

Ел se skвлъ nъmaї îndatъ în sъsă ші amanta sa, fiind pezimatъ de вnă вmърă ал sъă, se вita цintъ în okiї лвї...

— Sîntemă пердвцї!.. adъogaръ sперіацїї oameнї, чеї че se aплаă înkъ ameдицї, dвпъ вnă somnă, de періколвл kape 'ї înkonпівpase!..

— Kът пердвцї?.. Че este?.. întpebъ ел.

Atвnчї вnă врлетă snъimîntъtopă se anpoпiea din че în че, тъпind ka fърioaseле валърї a ле очсапвлвї, saă ka kът s'ap fi anpoпieat kътретървл пъmîntвлвї!..

Ш'ast врлетă, în kape se aвzia maї тълte вnete ръgъшite de oameнї ші вite, ажвnsese пînъ ла intpapea în ачеа вале, вnde se aплаă еї.

Oameнїї îndatъ se deштептаръ, алердаръ sперіацї întp'o пapte ші 'ntp'алта; тоцї se aплаă în пічоape, apmîndъ-se fie kape kъ чееа че апъkъ sвв mînъ; stpîngîndъ-se în maї тълte gрпе ші maї în вртъ se fortapъ în вna singъръ...

— Тътарїї пе a kълkat!.. stpigaръ еї întp'o singъръ воче.

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Бъкър ішї поѕоторî frънtea ла ачeastъ пъвелъ; ші daka пъ'i ap fi fost de Iліana, пе kape se siліa înkъ ka s'o înkъpaцeze ші s'o mîngîie, пъ s'ap fi tъrбъrat nічї de kът, saŭ ap fi штіът пъmaї de kît че trebъia sъ fakъ!..

— Sъ пе împrotівітъ!.. ziseръ ънії dintre пeskarї.

— Sъ'ї ъvidemъ kъ пареле!.. adъoгaръ toцї în ънanimitate.

Iліana skoase пъmaї ънъ ціпътъ înfrikoшътorъ ші kъzъ лешinatъ пе брацеле лъї Бъкър, kape se siліa în tot kіпъл a o 'ntoарче ла віацъ prin ажътorъл че'ї da.

Dap însъ periколъл ера преа маре!..

Тътарії, în пътъръ ka ла treї sъte, înkonціъraseръ konpinsъл ачesta, ші, înaintînd kъ ніште торце aprinse în mîinї, армаці, ші kъ kai лоръ de kъnestre, venіръ пînъ ачі; înчепъръ a лeга oameniї ънъл de алтъл ka пе вite ші'ї treчeaъ prin pîndъріле лоръ, ka sъ'ї skoaцъ afaръ dintr'ачeastъ вале.

Бъкър, gъsindъ-se maї kътре fъndъl въії, ънde se siліa de a ажъta пе Iліana, ші gъsindъse лîngъ dînsъl o чeaiъ de oamenї, sta înapmatъ kъ тъчівka чea îmbръkatъ kъ kъie de fepъ, gata ka sъ плesneaskъ în kanъ пе челъ dintîї kape i s'o аръta dintpe adвepsarї...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Dar, însfîrșit, nu era kiпă de mîntuire saŭ de skъпare!..

Inemicii înfrîșiaŭ unŭ nъmъrŭ foarte mare ші чеї слабі kinzuiръ d'a kapitula.

Бъkъr, prekъm am maї zis, kъnoштea limba tъtъreaskъ ші fu ales de eї ka sъ mearguъ sъ trateze ku kъneteniea inemicilor, sъ чеаръ de la dînsul ka o granie d'a nu fi personalitatea nimъlъї maltratatъ, frъgъduindu-ї пентру ачеasta suпuпere, ш.ч.л.

Iliana într'aчestŭ timпŭ rъmъsese suŭ паza ші îngrijirea unor oameпї.

Бъkъr a fost atîrnat unŭ petikŭ albŭ de bîrful unui toiagŭ, ku kare înaintъ în miжlokul soldaților Tъtarї, karii, îndatъ че 'l въzuръ, se traseръ puțin ші 'ї frъkъръ lokŭ între dînшi; iar el întrebîndu-ї despre maї mareле lorŭ, eї îї respunseръ îndatъ ші'l duseръ пînъ la dînsul.

Ачела era Elam, ofițerul superiorŭ, adiotantŭ al lui Пъki, despre kare am maї vorbit în kapitulile prечedinte, ші kare, în frunтea ачesteї trupe de Tъtarї, înaintase supe a faче rekъnoштinți asupra Moldovenilor...

Dupъ o mikъ întrevedere între parlamentarŭ ku kъneteniea viktoriošilor Tъtarї, treвile fuръ regulate într'aчestŭ kiпŭ: viețiї oameпї sъ nu apate чea maї mikъ înpotiвire, a пune жosŭ orї че artъ vor fi avînd asupръ-le

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ші 'ntp'aveasta, dîndъ-se prinшї mînъ ла вnъл, sъ fie transportaцї în nazъ mînъ ла kъartirъл цeneralъ, вnde вor rъmînea mînъ se ва înkeea вре odatъ nave...

Aveastъ kapitъlare negrешit fъ îndatъ nъsъ în лъkrare, ші вanii nostri neskapї, kъ toцї чeї ve se gъsirъ între dînшi, ші nъmaї kъ aveea ve aвeaъ ne eї, fъrъ nъшї între pîndъrї de ostaшї Tътarї, ші kiar în aчелъ momentъ nornirъ вnre a мерцe ла лokъл kare ле era destinatъ... O! kîtъ nenorочire!... Ve tristъ soartъ adъse skimвareа вnъї momentъ, întp'astъ лokъ kare nъ înfъцiша de kît tristeцe ші devastaцie!.. Aчi se вedeaъ niшte koшърї kъ нешte pestърnate, dinkoло мрежіле ші вnелтіле nentrъ neskвire, маї ла вале алт че-ва; în sъsъ, întp'o парte, niшte straтърї ші kълkъшъріле oameнілор, kъръце, лemne, вna алta; dap нічї вnъ otъ kare sъ ле dъkъ kъ sine... Totъл era skimвatъ întp'o nosomorîtъ nъstietate; totъл era întpistътorъ ші dъreposъ nentrъ чел ve ва вizita aчestъ лokъ!..

Însfîршit noaптea треkъ ші zioa înчenъ sъ se iвiaskъ.

Aврора înaintъ d'asвпра opisontълвї în пър-пъріea eї мantъ, лъminînd întp'aveste лokърї вnъ kîmnъ de dърерї, în kape se петрекъse маї 'nainte resвoiъл ші kапitълареа!..

Zioa înaintъ ka ла жътътate ші вравъл

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Моџікъ se înapoiase плin de бърбъџie ka sъ gъseaskъ пe stъпînвл sъў ла локвл вnde epa хотърîтў.

Ел къвтъ de џіврў înпpeџіврў пe Бвквр ші пe Іліана, dap negъsindъ-ї пікъірї, stъtъ în локў, konpins de mîxnipe ші înчепъ a da kiote, ла kape nъ'ї pesпвndea de kît eko ал въілор ші ал dealврілор теџіаше.

Треkъ, de kîte-ва орї рîвл în dpeanta ші în stînga, kpezînd kъ eї s'ap fi petpasў маї înтр'o пapte ka sъ se penaвse; dap nъ aflъ nimikў; nъ gъsi тъkap нічї пe чine-ва пe kape sъ'л, întpebe.

Ox! kît epa de nenopочitў, sepтanвл Моџікъ. че sepвise kъ atîta zелў пe stъпînвл sъў!.. Kъ kîtъ inimъ nъ gonise ел калвл, ka sъ adвkъ тipesiї лвї Бвквр fpвтoaseле înвpъkъminte ші флорї пентръ fpвntea eї!.. Че ва фаче ел oape?.. Kвт ва пвtea a ле da de вртъ?.. Вnde o sъ-ї gъseaskъ?.. ші 'нтр'aчeste kвџетърї, îшї mîngîia kвpsiepвл, kъ kape вorвіa, вnpe а'шї маї потолі fokвл...

Sъ se 'нtoapne akъ de вnde a венit, saў de вnde плekase întîї kъ stъпînъ-sъў?.. sъ se 'нtoapne ла Tîpgoвіште, вnde se aflaў pъdeле ші пъpінџі sъї?.. орї sъ se dвkъ маї вine ла kвptea лвї Bogdan Bodъ, ka sъ întpebe desnpe dînnі ші sъ snвie челе че i s'a fost întîmплат!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

X

Unde nu e putere se cere mai ku deosebire carŭ.

Bogdan Bodъ I, tot asemenea skoborît din spiţa Basarabъ, ka Negrŭ-Bodъ din ţara Pomineaskъ ši ka Banъl Kraiovi, fiŭ al lъi Lackъ Bodъ, nepotŭ al lъi Sas Bodъ ši strъnepotŭ al lъi Dragoši, čel če fъ întîiъl fondatorŭ al Prinţipatъlъi Moldovi, prekъm Negrŭ-Bodъ al Pomînii, fъ unъl dintre stъpînitorii čei vitejї, drептŭ, întreprinzъtorŭ, kare vъzînd kъ pъmîntъl Moldovi se kam nъstiise din kaъsa atîtor resъoaie če le nъrtase ţara, ši mai kъ seamъ împrotiva Tъtarilor, adъse o mъlţime de lъkъitorї din Ardealŭ, ačeї če fortarъ sate ši oraše spre partea mъnţilor.

Istoriea deskriind faptele ilъstre a le Domnilor čeї vekї, kъm ši atîtea greъtъţї če le nъrtarъ, din kaъsa ačelor timpї de varvarie,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

че аѣ însemnatѣ ѵрмеле непорочіреї пе ачесте пѣмînтѵрї, пѵ ва трече кѵ ведереа ші ціnta pomînъ, каре а ѕѵfepit кѵ maptipismѣ ғѵріea ачеса de варварї, че веніръ ѵнїї дѵпъ алцїї; dap каре пѵ пѵтѵръ a 'їatinце вре odatъ adeвъратл еї цермѣ, саѣ a'ї опрі вре odatъ desволтареа, орї de kîte орї s'арътъ пентрѵ dînsa soapene репеперърїї!..

Dap ачестѣ пополѣ, кѵ kît ѕѵfepi de мѵлт, кѵ atît se denpindea în gpeѵтъцї, кѵ atît se înвîртоші ка ферѵл че трече прin fokѣ ші прin апъ; кѵ kît îл gрътъdia pesвоаіене în kontpa цинтелор stpeine, ѕвв ніште кънетенїї ka Stefan саѣ ka Мірчеа, кѵ atît epa de велikoѕѣ, кѵ atît se'ntindea маї мѵлт ѕпірітѵл indenendinцеї, кѵ atît девенia маї маре ші кѵ atît ажѵнцea ѕпаіma inemїчілор ѕъї!..

Къtpe ачеasta, Bogdan fѵ ѵнѵл dintpe Domні чеї Pomînї кѵ inima ші кѵ енерціea!.. Ел îшї іввea цара, îшї іввea ѕвпѵшїї ші tot de odatъ pesвоівл каре ера елементѵл ачелор timnї!..

Stînd пе тропѵл ѕъѣ челѣ dѵkалѣ, окопітѣ de notавілїї воіерї ші xatmanї, kinzвise în konsiліѵл ѕъѣ ценералѣ kѵm ѕъ se ѵрmeze pesвоівл челѣ întpenpinѕѣ de kѵpînd în kontpa Тътарілор, каре fъчеаѣ atîtea реле п'în царъ ші пе каре неапъратѣ треввіа a'ї goni неste хотаре.

Окѵпат atît de мѵлт kѵ аченсте тревѵрї,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

окѫпатѫ, zikѫ, ѫпре a'шї înчінце ѫавіеа ші a'шї пѫпе koiѳл, în zioa ѫneї бътѣлії цеперале, ѫzi tot-de odatъ кѣ іѫбita sa fiikъ se fѣкѫse певъzѫtъ кѫ o zi maї nainte, пештiind nimenї înkotpo a anѫkat, че se fѣкѫse, saѫ ѫnde se dѫsese; ші însѫ-шї пъpinteле enіskonѫл Sѫчіавеї. kape epa konfesopѫл, eї, пѫ штіеа nimikѫ, кѫ toate кѣ ел кѫnoskѫse пѫmaї пasiѫnea че ea o черkase пentpѫ fiѫл лѫї Лаіotъ Bodъ, ші кѣ, dѫnъ moapteа лѫї, aчeea че se zічea, ea fѫsese хотърîтъ d'a intpa întp'o mînъstipe...

Bogdan Bodъ askѫлтъ кѫ лѫape aminte ворѳеле бътрînѫлѫї пreotѫ, ла aчeastъ tpistъ пѫвелъ, dap пѫ 'i ap fi tpekѫt вре o datъ пpin minte kъ fiika sa se afла atѫпчї în mîiniле inemikѫлѫї.

Пreokѫпатѫ de тѫлтеле тpeѳї ші îngpiжiatѫ de aчeastъ nenopочітъ пѫвелъ, ka ѫпѫл че epa пъpinte ал nopodѫлѫї пpekѫт ші ал ѫneї familії, pespѫпzѣtopѫ dinaintea лѫї Dѫmnezeѫ de soapta sѫпѫшілор sъї, пpekѫт ші de a familії sale, nenopочівл tatъ, кѫ okії лъkpътацї, кѫ dѫpepea în inimъ, кѫ kanѫл anpins de o тѫлцime de тpeѳї, ла че тpeѫѳіа sъ кѫцete ел маї întіі?.. Пе че sъ'шї odixneaskъ mintea!. Ѫnde ва afla пе fiika sa, ла kape se tot gîndia?.. Кѫ toate aчestea timпѫл îi epa пpea skѫmпѫ ші кѫцетъpiле sale пѫ gъѳіаѫ ѫпѫ tepminѫ!.. Хотърî în чеде din ѫpmъ a tpimite iskoade dѫnъ dînsa;

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

челъ пъдіп воіа а шті пъ кът-ва вре о пепорочіре а fъкът-о съ пеаръ ast-fел de ла sînъл съу пъріпдеskъ ?..

Ostiле sале, dъпе opdiniле каре ле dase хатманълъї, къ o zi маї 'nainte, se aflaу înпърдіte în патръ колоане; fie каре, окъпînd kîte o deoseвitъ посіdіе în faда армієї тътърештї, къ каре пînъ ачі пъ авъsese de kît ніште ловірї пардіале ші fъръ o мареînsemnътate.

Тромпета ера апроапе d'a sъna маршъл înainte; ші întр'ачеasta, пedestрimea, кълърашіі вînъторії, кънітъніile de Nemцї ші Ungърї, прекът ші Kазачіі че fortaу п'атънчї леgіoana stpeinъ, апрозії, постелніцеї, din превнъ къ съперіорі лорў, se aflaу тодї съът арме ші staу gata ла чеа маї мікъ мішкаре, ла întîiъл semnалў, ла întîiъл opdinў че лі se ва da...

Къ toate ачestea, Bodъ ера tpistў ші sta tot пе gîndърї.

Se пъреа къ ніште пъорї întъпекошї акоперіаў opisontъл съflетълъї съў, ші пътаї пентръ ачeasta întîpziease d'a da opdiniле челе дъпе ъртъ!.

Zise іаръшї d'a se stpînце în konsilіў ценералїі ші кънітанії артателор, спре a întokmi deчisівў планъл бътълієї, ші ел se tpase ла o парte къ пъріnteле епіskопъл, ka съ ворвіaskъ despre челе че se atinцea де а ле familієї сале ші маї къ seamъ despep fiika sa.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Bogdan лъзъ о ворбъ каре пентрв întîia оарь еші din gвра sa .

— Daka nenorочітвл Лаіотъ, zise ел, n'ar fi перdвt пе fiвл sъў, în вътaia kв Vngврії, m'aшї fi înвoit negpешit ла însoдіpea aчestвia kв fiika mea!.. O! kînd are чine-ва o familie, ші маї kв seamъ вnў stъпînitorў o fiikъ!..

— Aї fi prііmit Мъріа Ta kв вnъ вoie?.. întребъ преотвл.

— Da; ші ле aшї fi dat a mea вine kв-вîntape!...

Bodъ nв sfirші, ші вnў kопілў de kasъ intrъ ka sъ anвnце sosipea вnвї stpeinў, чел че череа ka sъ fie înfъдішатў dinnaintea Мърii Sале.

Ел dete opdinў d'ал întpodвче.

Преотвл se stpînse ла пентў ші, pekomandînd лвї Bogdan клеменда чereaskъ, se petpase.

Dвnъ вnў momentў, Moцikв se afлъ dinaintea лвї Bodъ, каре 'л întребъ чine este, kвm se keamъ ші de вnde вine?

Жвпеле, чел че маї nainte înfъдіша вnў snipitў веселў ші глвмедў, astъ datъ epa îngpiжіatў, ka kвm ap fi отвл челў маї sepiosў din лвme... Ел semъna întokmaї ka Eneea kînd se skoворî în peцівnea peцелвї Плвton, snpe a черчета de втвреле пъpiнцілор съї!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Прea тъpite stънîne, pesпвnse eл, чea maï mape nenopочipe тъ adвse ne mine ачi, kape de o notpівъ атъреште inima Мъpii Тале ka ші п'a sвnвsвлвї Bostpв!..

Bodъ tpesъpi ла чеде dintîї ворве че ле aвzi din gвpa лвї ші ka kвm o sъцiatъ 'i-ap fi stpenвns nentвл.

— Ворвеште, adъogъ ел; nв kвm-ва fiika mea!..

— Da, fiika Мъpii Тале!.. kontinвъ враввл жвne.

— Este moapтъ?.. întpевъ Bodъ kв dвpepe.

— Înkъ nв, pesпвnse жвneле, nentpв kъ însв-mї kв ачeastъ snadъ am stpenвns вerega-ta pъnitopвлвї eї.

— Fiikъ-mea pъnitъ!.. dap чine a fost mîшелвл ачела че a kвtezat a sъвîpші o ase-menea fantъ? чine fв ачела каре a kвцetat nв-маї?..

— Бвkвp!.. kontinвъ жвneле kв întpesemîntв, чел че вoi kît маї îndatъ sъ atingъ skonвл înfъ-цішъpiї sале dinaintea лвї Богdan, fiвл лвї Ла-iotъ Bodъ din Мвntenia!..

— Че fел? ел a мвpit ne kîmnвл pesвoiвлвї?..

— Nв, stънîne: ел fв mîntвitopил fiічеї Мъ-pii Тале!..

— Fiika mea dap тръеште?..

— Am venit ka sъ въ întpев ne Мъpia Ta.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Спъне маї къпînd; есплікъ-те маї бі-не; че вреї съ zічї?..

— Воїѣ съ zik къ fiika Мърії Тале, fiind прадъ în mîiniле вновї Тътарѣ нелеџівітѣ!..

— În mîiniле вновї Тътарѣ, fiika mea?..

— Бъкър ші еѣ 'л am къ gonit пътерea каілор nostpi, ші daka маї dinainte пъ ap fi fost плановл лвї Бъкър ka съ es înaintea Тътарълвї!..

— Fiika mea dap?..

— Еѣ am fost ачелѣ че пъseіѣ mîiniле пе fpîвл калвлвї тътъpeskѣ ші 'л am џinвt în локѣ!..

— Че авz еѣ, Dвmnezeвле!.. адъогъ Водъ, лъsîndв-шї капвл întpe mîinї.

— Лвnta a fost kpînчenъ ші sînџeроазъ!.. Amîndoї, еѣ ші Бъкър, не лвптаръмѣ къ ачелѣ snвpkatѣ nînъ че 'л am înвins!.. Ера маре kît вnѣ mвnte ші snъimîntъtopѣ ka вnѣ вpіашѣ!

— O! влestematѣ neamѣ! влestematѣ neamъ!..

— Îл вчіseрътѣ къ toate ачestea amîndoї; noate къ ел zaче ші nînъ akвm fъpъ îngponъ-чівне!...

— Апої, fiika mea?..

— Se afла gалбенъ ла kinѣ ka тъpta de чеаръ ші ера toatъ peче ka o неatpъ!.. Ea пътаї simџia de локѣ, ka ші kînd ера konpin-sъ de летінвл мордії!

— Спъне, ea тръеште înkъ?..

— Nічї петіче пъ se маї џinea de îтвръ-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

kъmintea eї пе dînsa!.. se afла stpenдзitъ ші sfîшiatъ, ka kъm n'ap fi fost fiika Мърiї Тале!.. Чea maї mape жале te ap fi konpins, daka aї fi въzъt-o : kъm epa зчisъ, tonitъ de dъpepe ші de amъръчiзne!.. Dap kъ toateînsъ, epa fрmoasъ ші fъръ nічї зnъ felъ de патъ!.. Kînd a deskis okiї, пъpea kъ se skoалъ dintp'зnъ sikpiъ de moapte, пentpъ kъ ea înзinsese mзnчiле ші silзipea пъgînзлзї, prekъm ap înзinдe Înдepзл пе Satana!..

— O! skъmпa mea fiikъ!... adъogъ Bodъ kъ okiї înзndaдї de лakpime, skъmпa mea fiikъ!..

— Da, Мъpiea Ta, da, aша e, dзпъ kъm въ sпъseiъ!.. kontinъъ жзпеле, чел че ші dînsзл înчепъ a'шї steрde okiї de dъpepe...

— Зnde e dap ka sъ o въz?..

— Dзпъ че s'a întops лa віаdъ, dзпъ че înзinserъmъ пе връжташъ, ea se pъgъ лзї Dъmnezeъ de віаda Мърiї Тале ші mзлдзmi din toatъ inima mîntзitopзлзї eї!.. A трebзit însъ sъ пе depъpтъmъ de ачелъ sпъimîntъtopъ лokъ, pomitъ de sînделе Тътарзлзї чел зpiашъ, a трebзit sъ fъдimъ de зnъ лokъ перikзлosъ, ші maї kъ seamъ kъ поaптea s'апропiease, трebзiръmъ a gъsi зnъ adъпostъ пentpъ лiніштiреa ші репаоззл fiічеї Мърiї Тале!..

— Ш'аша dap, dintp'ачелъ лokъ adї плekat kъ todiї?..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Eă nъ, Măріea Ta, eă nъ, nenorocitъl de mine!..

— Kъm, tъ nъ eraĭ akoло?

— Eă плekasem îndatъ în goana kalъlъĭ spre a adъче bestminte ші челе trebъincoase pentrъ fiika Măріi Tале, de ла ніште pъde a ле теле.

— Aĭ pъde aiчĭ?

— Da, pъdeле теле sîntă пъstorĭ, че se ginъ nă gnde gъseskă пъшъne pentrъ вітеле лорă; ntă pomînĭ adevъraдĭ, veniдĭ din Apdeală, kъ лортъл ші kъ toate datineле pomînештĭ: плъgarĭ, пъstorĭ ші ostaшĭ!..

— Eĭ, апоĭ?..

— Бъkъr, stъпînъл теă, s'a însъrчinat kъ прівегеа ші паza asъпra fiiчeĭ Măріi Tале, fiind kъ a doъa-zi eramă kъ toдi хотърîдĭ ka sъ venimă aiчĭ...

— Че snъĭ?.. dap gnde este?..

— Nъ штіă maĭ mълт nimik, Măріea Ta, aчeea ч'am штіът в'am snъs!.,

— Kît sînt de nenorocită!..

— Плekareа mea atъnчĭ a fost întokmaĭ ka fълцеръл; m'am dъs ші m'am înapoiat!... Am gonit kalъл înkît epa sъ kazъ sъъ mine... Eă, kъ toate aчestea, mînaiă înainte ші kînd s'a krъпat de zioъ sosit-am ла lokъл gnde i am fost лъsat... Dap че dъpere!.. eĭ nъ se vъdă înkъ ni-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

кѣіріа!.. Поате вре о феарѣ 'і о фі sfîrșieat пре dînșі... Dар, кѵ тоате кѣ Бѣкѵр ера маї dinainte рѣпіть ла ѵтърѵл stingъ, ел еînsъ вітеазъ маре ші пѵ se ва лѣsa пѵтаї аша ка sъ пеаіе!.. Ел е вîрtosъ ка ші ѵпъ Samson, Мъріеа Та!..

— Ох! поате Тътарії, Тътарії 'і о фі înконџіѵрат!..

— О! кînd аші ші sigѵръ desпре ѵпа ке аsta!.. zise жѵпеле кѵ пasiѵпе.

— Атѵпчї тоатъ арміеа меа kazъ ka ѵіъ трѣsпетъ d'asѵпра капетелор лоръ!.. Тоатъ арміеа меа ші тоатъ џара о вої пѵпе în пічоаре; вої маї чере ші ажѵтоаре stpeine; вої терџе asѵпрѣ-ле пînъ ѵпde îї вої пѵтеа goni!.. ле вої sfѣрîма Крîтѵл прin fokъ ші пѵstiipe; îї вої трече пе тоџї ѵъъ saвіе!..

Жѵпеле simџi ka ѵпъ fokъ чірkѵлînd sînџеле прin вінеле заде, kînd aѵzi din gѵра лъї Bogdan Водъ ачeste ворве.

— Челъ dintîї, adъogъ ел ka ѵпъ ешit din minte, вої fi eъ kape вої adѵче капѵл кѣпетенii лоръ!..Însъ пînъ атѵпчї, înkin ла пічоареле Мърії Тале, ka ѵпъ trofeъ, артеле челѵіа пе kape 'л înвinseрѣmъ!..

Ші ел trînti жосъ артътѵра kît ші артеле Тътарѵлъї, че ле пѵрta înkъ asѵпрѣ-ї.

Водъ тѵлџѵmitъ de ачeasta, îmврѣџішъ пе

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

жѫнеле кѫ кѣлдѫръ, fiind кѣ 'л кѫnoskѫ atît de кѫpaціosѫ ші 'л вѣzѫ аша de anpins de pesѣѫnape în kontpa inetічілор sъї!..

Akѫm sъ ne 'ntoapчetѫ прівіреа asѫnpa aчелора че кѣzѫѫseрѣ робї în mîiніле Тѣtapілор: sѫmѣ de oamenї, femeї, копії, mѣлдіme de вite, прекѫm: каї, бої, ої, ші алтеле, че ле аѫ лѣtst adѫna ші хрѣпі de прin царъ, ші ne kape mînindѫ-ле înainte, трекѫрѣ deалѫріле, вѣї ші апе, nînѣ кѣtpe Іашї.

Ka sъ skѣnѣmѫ însъ de atîtea amѣnѫnte nefolositoape, орї чine îшї noate înkinві, ka чe fел de soapтъ ера ачелор че кѣdeaѫ прinшї în mîiніле барбарілор...

Înkisoріле se ѫmплѫрѣ de dînші; iap челелалте прѣzї fѫрѣ înnѣрдіte întpe кѣnetenії ші чівтачї.

Прin ѫртаре, Бѫкѫр, kape se xotѣрîse a sѫfepi aчeeaшї soapтъ ka ші nenopочіції oamenї kѫ kape se gѣsise în aчea noante, ші маї kѫ seamъ nentpѫ Іліana, ne kape n'ap fi nѣрѣsit-o odatъ kѫ kanѫл, se sѫnѫse ла воінца soapteї, dinпреѫnъ kѫ aчeї kape мердеаѫ kѫ kanѫл лѣsat în жосѫ, kѫ окії плінї de лакріme ші kѫ inima sѣрітъ; черкъ dinпреѫnъ kѫ еї toate nenopочіріле, fѣkѫ ачелашї dpѫmѫ ka ші dînші, se ѫmілі ka ші dînші dinnaintea опресорілор, intpъ în aчeeaшї înkisoape kѫ еї; însъ nѫ se disnepa

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nicĭ-de-kъm ші nъ'ĭ era teatъ de orĭ-че! . .

Ĭn kъrцere de o noapte ші o жътъtate zi, kît merserъ prisonerii nostri, de ла lokъl unde i aŭ fost pedikat, trekъrъ пе dinaintea satelor ш'a орашелор челор пъstiite de kълkarea Тъtarilor, пînъ че intrarъ ĭn Iaшĭ, unde se afла konцentratъ пътereа tътъraskъ.

Елam, kare komandase avestŭ konvoiŭ ші kareînsъ se depъrtase kъ o desпъrцire dintre soлdaцii sъĭ, ворва Pomînълъĭ, dупъ плeaшkъ, nъ въzъse пе Iliana de kît ĭn momentъл kînd fъ presintatъ dinaintea Sepaskerълъĭ Пъki, чел че 'шĭ netezia барba, pribind пе frътoasa жупъ, kъ okiĭ лakomĭ ші sъpizînd ĭn бецiea плъcherilor de kare era konpins.

Елam тълт maĭ жупе de kît stъпînъл sъŭ, îшĭ тъшkъ îndatъ бъzele de цelosie ші arъпkъ o kъvътътъръ de fokŭ asupra avestъia; ел ar fi dat atunчĭ o жътъtate din viaцa sa пътaĭ sъ doboare aveastъ ferichire a лъĭ Пъki d'a avea ĭn stъпînire-ĭ п'aveastъ хъrie, de kare рътase înлemnitŭ kînd o въzъ..

Dar însъ atunчĭ era prea tîrziŭ!..

Frъntea лъĭ fъkъ пътaĭ nište kreцъrĭ, supînчeana лъĭ se posomorî ші kъvътътъra-ĭ era velbatikъ, vitîndu-se asupra цenerалълъĭ sъŭ, kînd aveста îшĭ ĭnerdea mintea de bъkъrie ші dete пътaĭ de kît opdine s'o'търаче într'unŭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

damaskъ d'aвpitъ ши a-ї пвпе o kъпвпъ вердe пe капвл eї, пентрв къ kв dînsa sokotia sъ'шї îndвлчeaskъ zілеле бътрîнеџілор сале.

Am zis kъ Елam de ла întîia вedepe a Прінчіпесіі рътase îплетнітъ ші îшї твшка вв-зеле!...

Пresinџa eї îїînsвflъ atît amopъ înkît паркъ'шї пердea kв desъвîршіре жвdekata. Ел ар fi kълkat atвпчї datopiіле disчіплінеї сале, s'ap fi лепъdat de însв-шї kpedinџa пъpinџілор съї, s'ap fi peволтat în kontpa пв штіъ kвї, саъ kiap a Капвлвї; прін банї, саъ kв орї-че алте міжлоаче, ap fi вoit a faче totвл, пвтаї s'o skoaцъ din stъпînіpea лвї Пвki ші s'o ia ел!.. Îї вeніa de mînie съ тврвеze; se kъi ші semв-stpa îndestвл de чeea ч'a fъkвt, пентрв къ жвпа fiikъ маї пainte fвsese în stъпînіpea лвї... Îшї блestema soapta пентрв ачeasta ші îї вeніa съ'шї sdpoвeaskъ капвл!..

Хітарътъ însъ a snвne kъ ел fвsese întp'вnъ timпъ poвъ în Цара Pomîneaskъ, ші d'aчeia штіea пвџin a вorві pomînemte.

Îї вeні în kanъ o idee!

Dвпъ че ва пвпе în лвkpape toate між-лоачеле каре ле авea, ва пропвне însвшї лвї Пвki, пентрв къ'л штіea întpe алтеле ші пpea iввіторъ de apџintъ, s'o peskвmnepe прін банї; iap de вnde пв, пепвtîndв-л îndвплека ka съ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

o лase, ва кѣѣta negpemit a se înделеце кѣ dinsa; ва fѣpa-o de sigѣpѣ!..

Ел нѣ перdѣ нѣ momentѣ d'a întpeвѣinца toate міжлоачеле ш'a faче totѣл!..

Алердъ ла баній, ла fъgъdѣielї ші пînъ ла amenінцърї; dap нѣ isѣѣti кѣ нічї нѣеле, fiind къ бътрînѣл вizipѣ, кѣ кît вedea пе жѣna fечоаръ, акоперітъ de toate skѣmпetѣpіле ші вestmîntatъ întp'o чea маї faлнікъ stofъ, жѣnъ ші fpѣmoasъ, прекѣт epa, кѣdea întp'o eksanamopape estpaopdінаръ ші se перdea кѣ totѣл dѣnъ dînsa..

Ѳimitѣ întp'atîta de aчeastъ a лѣї fepічipe нічї къ se маї gîndia ла nosiцiea sa чea kpitікъ; нѣ вedea нічї нѣѣл din aчеле periколе de kape s'ap îngpіжѣpa нѣѣ цeнepалѣ пентрѣ apmiea sa, kînd se gъseшte întp'нѣѣ statѣ stpeinѣ ші окопітѣ de връжташї!..

Прекѣт нѣѣ жѣne sѣѣpdалнікѣ, în fѣpiea anілор sъї, ел нѣ вedea dinaintea окілор dekît femeї ші opціі!..

Ші kiap în seapa челеї dintîї zіле, ел opdonъ sъ se iлѣmineze tot палатѣл ші toate нліціле, sъ se пpeg'ѣteaskъ нѣѣ балѣ sплenditѣ, înkърkatѣ кѣ челе маї алese вeѣtѣpї ші mînkърї. Чеї dintîї tamвѣpціі ші чеї маї penѣmiцї dъnцѣitopї ші dъnцѣitoape kape-ї adѣѣese кѣ dînsѣл, zise sъ se înfъgішeze în сала osпъцѣлѣї!..

Палатѣл în kape шedea ел нѣ înfъgіша

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

dekît вnъ петърдinitъ fokъ ші ніште ріврї de вевтврї sniptoase, че kърdeaъ kъ aвondinдъ ші бъвтвра опіътвлвї че treввіa sъ'л transпoarte пе браделе вneї хврії, în aчелъ ferічітъ Paradisъ, пе kape întp'atît de твлт îл вisa!...

Sвnete fъръ пътъръ de веселіе ші de плъчере însoдia пр etвtindenї aвzвл ші toate тішкъріле лвї Пвki; toдї obдerії sвperіorї ші sвvалтернї treввіaъ sъ ia парte din delічівл osпъцвлвї че ел ле dase; toдї treввіaъ sъ вreze în sъпътatea ші ferічіrea бътрînвлвї вizirъ!..

Dap eї nъ штieaъ kъ atвnчї se aflaъ апroape околідї din faдъ ші de ла snate de кътre Молдовенї, чеї че ле konpinseseръ toate drвтвріле ші ле тъiase челе dintîї postврї din faдa лоръ... Nъ штieaъ kъ armiea Молдовeneaskъ se afla în depъртare nвmaї de kîte-ва ope de ла aчestъ tîpgъ, ші kъ, kiap în miezвл noпдії, saъ în krъпatвл zілеї eraъ sъ fie isвidї; ші чine штie че se ва аледе, пentrъ kъ însъ-шї Bogdan komandъ!.. Ел merде în frвntea trъпелор пе каре ле înkвraдiazъ prin sвvenire eроіче, ші ostашії sъї apdъ de resбвnare, черînd a se бате ші a тврі!..

Dap kînd se aflъ чine-ва legъпatъ пе браделе челії маї dвлчї твлдвтірї din лвтea asta, se маї gîndeшte atвnчї la тоарte?.. Se'nвoieшte аша лесne a пъръsi osпъцвл челъ пре-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

gъtitъ ші a лъsa îndatъ din mîinї kъпa вeseлitoape, kape, din пpeъпъ kъ вeътъpa oпiътвлвї, înfъцішazъ dinaintea okiълвї челвї de fokъ ал opientaлълвї челе маї dълчї înkiпъipї de fpътъseцe ші de isвînzї?..

Пe kît ел пъ вede kъ oki sъї пepiколъл de kape este înkoпцiвpat, пъ se tъpвъpъ de felъ ші kpede kъ маї este timпъ d'a înвinцe; kpede kъ ел поsedъ toate fpîneле пътepiї, iap a ле inetikълвї sъъ sîntъ nimikъ пе лîngъ a ле sale.

Ast-fel вniї цeпepалї, daцї kъ totъл ла вiцioaseле лоръ плъчерї, пердъpъ din mîiниle лоръ fpъkteле вiktopii prekът ші пътъpъл челъ маї таре de ostipї fъ desfiinцatъ de kътre inemiчї!..

Kъ toate aчestea Пъki, fъpъ a se tъpвъpa kîtъ-шї de пъцinъ de вре вna ka asta, sta лiniштitъ пе sofaoa sa, fътînd nepgiлeaoa kape i o dpesъ sklaвъл sъъ, пе kînd чeiлалцї цeпepалї ші oбицepї шedeaъ asemenea înпpeцiвpъ ші fътaъ... Dinaintea лоръ dъпцзitopiї fopтaъ челе маї чiъdate gpъпe ші figъpї, пе kînd tatвъpa ші алte instpъmente skoteaъ sънete koпforme kъ тлъdiepea kopпъpiлор ші a пазъpiлор kape ле fъчeaъ!.. Niшte pîsъpї kъ хохote întpepъпeaъ din kînd în kînd aчeste opientaле sepвътopї, ші fътъл чiвъчелор ші ал nepgiлелелор пар'kъ fъчea întъпekoasъ spaцioasa salъ, лъkaшъл аче-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

stop бъкърії fъръ seamъ, fiind лъminatъ de ni-
ште kandeле marї, în kape apdeaъ fitiле gpoase,
пе kape ле kъръціаъ mereъ sklавії.

Dap din toatъ sъita лъї Пъki Елат пъ se
afла aчi ka sъ ia ші ел парte din потпоasa
aчeasta веселіе!.. Ънde este ел?..

A! se înцелеце, aчesta ера momentъл челъ
faворабілъ пентръ dînsъл de a se întpodъче лîngъ
жъna прінчіпеasъ, пе kape o gъsi kъ toate aче-
stea tpistъ ші маї mълt moapтъ, dъпъ atîtea ne-
порочірї întîmплate...

Ea kъ toate aчestea пъ лъsa din mîinї iko-
ніца Sfîntълъї Тъnase ші fъчea mereъ pъgъчіънї
în kъцетъ-ї!..

— Fрътoasъ kpistianъ, îї zise ел, пентръ че
шезї аша de tpistъ?... Nъ emtї oape mълдъmitъ
d'aчeste лъkрърї kape ці ле a dat візіръл, sупе
a te gъti ka sъ fiї atît de fрътoasъ dinaintea
лъї?.. Че doapъ îці е врîчосъ бътрînъл aчesta
saъ пъ'ці плаче локъл, ънde веї trъi kъ ел?..

Жъna прінчіпеasъ se вітъ ла dînsъл kъ o
profъndъ міраре ш'апої îшї лъsъ okiї în жосъ.

— Aї dpeutate!.. dap askълтъ: вреї sъ te
skапї de dînsъл? вino kъ mine, kiap în astъ
поапте!..

Іліana nъ dete niчї ънъ pesпънsъ.

— Daka вреї, am пътере ka sъ te skап!..
ш'апої ънde пъї ші asta, kъ бътрînъл візіръ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

este unŭ tipanŭ, unŭ omŭ krudŭ, kape nune mai nudine prudŭ ne o femee frumoasъ de kît ne unŭ kîine al sъŭ de vînъtoare!

Jъna prinvîneasъ m'astъ datъ nu'i resunse·

— Eŭ însъ, pentru kъ te iubesk, voi face toate jertfele, toate mulgumirile ci se vor înplini, ori ce vei cere, ori ce vei dori; n'ai de kît a'mi zice!.. vino, aide ku mine!..

— Ce mъ voi face, ax! Dumnezeule!.. zise murmurînd jъna fiikъ.

— Ei bine, te las sъ te mai gîndeshti shi ne urmъ iarъshi voi veni ka sъ te întreb... Ia numai bine seama kъ întîrziind prea mult numai poci skъna din mîinile lui!.. Mai ne urmъ voi veni, ai auzit?...

Shi depъrtîndu-se de jъna fiikъ kare'shi avea înkъ okii plekaci în jos, arunkъ ausupra ei una din acele kъutъturi de kare se fermekъ lesne inima unei femei m'anoi unŭ surisŭ trekъ ne buzele lui; plekъ ku pasi rari de lîngъ dînsa shi se zitъ de mai multe ori îndъrtŭ, supe a o bedea...

El merse de achi d'a drentul în sala unde era balul shi se opri dinaintea vizirului Iski, celŭ ce 'shi umfla buzele shi lъrgia nъrile kît putea, sorbind zeama kafelii din nishte tasuri de argintŭ, sufiate ku aurŭ, ce i se presinta

des ънъл dънъ алтъл, ші skoдînd ачелъ нъорь de fътъ din нъріле сале.

Копріns de neastîmпърь ші перъъdape, dънъ че въzъ stapea în kape se afла atънчї Пъki, Елam se întoapse нътаї îndatъ лîngъ жъна fiikъ, kъ oape kape semne de бъkъріe în inima лъї kît ші търтърînd не съб тъstaдъ ніште блesteme asънра stъпînълъї съь...

— Te aї sokotit, нъ е аша, zise ел къtре жъна прінчіneasъ; o съ вії kъ mine fръtoasъ kpistianъ?.. Ъite, akъ este timпъл, kînd візіръл se afлъ перdъt în беdіca sa?..

Ea, ka ші întîї, pedikъ okiї asънра лъї ші іаръшї îї лъsъ în жosь.

— Nъ перde okasiea asta, kъ n'o маї gъseштї în ъртъ!.. O съ fії siлitъ a рътînea sklaва бътрînълъї tipanь! веї fi opîndъitъ a îngріжі de патъл съь ші a третъра de kîte орї îл веї вedea kъ вine.

Fiika репетъ чеде de маї ъъsь.

— Timпъл este skъptь, fръtoasa mea, ші minътеде трекь ka fълдеръл; нъ sta маї тълт ла îndoielї!.. Пînъ че te поді skъпа de съб stъпînіpea ънъї бътрînь ърîчosь, foлoeште-te de intръ ла алтъл!..

Fечoapa skoase ънь ъъsпінь.

— Te aї хотърît dap, аша este, o съ вії kъ mine?.. zi ші нътаї îndatъ міжлоачеде теде

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

вор înплini dopinца ta!.. Ънъ pîndъ de îmвръкъminte вървъteaskъ te ва skimва kъ totъл kaзъ nъ fiї kъnoskътъ, sъ nъ прinzъ nimenї de штipe, kînd веї трече прin pîndъpiле de пъzitorї, de kape eштї околітъ... Doъъ ворве, прin kape ле веї pesпънde, daka веї fi întpeватъ:„ Bizipъл, stpeжъiдї вine!..„ îдї ва faче локъ nînъ веї трече de toate sentinелеле noastpe. Ла тарцinea орашълъї веї întîlni пе ънъ отъ ал меъ kpedinчовъ, kape te ва кълъъzi ші în клinъ вої fi ші еъ аколо...

Жъna fiikъ, прекът ачела ч'ар калкъла în mintea sa toate kasъpiле превъzъte în ніште asemenea чipkonstanцii, ka a ле еї, se арътъ kъ ънъ аеръ sъpпpinsъ ka de o вькърie oape-kape!.. Ea se gîndise profъndъ; калкълase toate kъ de amънънтъл!..

— Bine, прiimesk, zise ea, dap маї 'nainte лазъ-тъ съ ворвesk kъ fрънdine-меъ ш'апої плекътъ.

Тътаръл рънітъ, de вькърie къ авzi din gъpa еї аченste ворве, нічї ына нічї доъъ: — kape este fpaтеле тъъ, жънъ kpistianъ? o întpebъ ел.

— Вькър, ънъл dintpe poвії kъ kape amъ fost прinшї.

— Foapte вine, adъogъ ел; nъmaї-de-kît веї ворві kъ dînsъл.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Бъкър fъ adъs dinaintea Liiani, sъb nъme de fratele eĭ.

Din doъ treĭ borbe, че eĭ le skimbaръ, ш'o singъръ kъutъtъръ a okilor, totъl fъ înde-les, ші хотърîtъ între dînші!

Liiana înținse mîna kътре nъoъl eĭ stъnînъ.

Бъкър fъ peîntъrnatъ în înkisoarea de unde fъsese skosъ, kъ aveastъ grație însъ din partea adiotantъlъĭ lъĭ Пъki, ka sъ nъ fie прекът чей-алцĭ nъs în obezi saъ în feape!..

Noaptea, kъ toate avestea, înainta ші sъnetele veselĭ par'kъ îшĭ maĭ perdъseръ avea bioiчisne de la înчepътъ. Nъorъl fътъlъĭ par'kъ fъчea maĭ întъnekoase лътиніле de prin латпеле apzînde, ші todĭ spektatorіĭ ръtъseseръ ka niште fantasme strътътate din лътea чea реалъ, prin nътerea oniътъlъĭ, kape nъ'шĭ fъkъse înkъ ne deплin efektъл...

— Stънîne, zise Елат, чел че se înfъдішъ dinnaintea лъĭ Пъki, kape era ne жътътate beatъ, porънчіdĭ sъ se adъkъ dinaintea boastръ avea sklavъ frътoasъ, ne kape nътaĭ de o zi o aveдĭ în stънînipe?..

— Îndърътъ! pesnънse bizirъл, nosomorîndъ-шĭ faца ші înkrънtîndъ-шĭ sprînveana; boĭ zіче eъ kînd treббie a o adъче!..

Елат se trase dinnaintea лъĭ, adъkînd mîna de la пептъ la gъръ ш'апоĭ la frънte:

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

semnъ de înkinъчiune a unъi orientalъ kînd priimeшte ordine de la vre unъ superiorъ.

Noaptea trekuse maĭ bine de жътътate шi Elam, înkълekînd ne celъ maĭ bunъ kalъ din graждiul în kape se aflaъ kaiĭ vizirьlуĭ, sburъ ka vîntul la lokul unde era хotъrîtъ a întîlni ne жuna fiikъ, ce plekase maĭ 'nainte, tra vestitъ fiind în bъrbъteшte.

Luna 'шĭ askunsese luminosul eĭ diskъ în nosomorîta întunecimе a unъi nuorъ, kape trekuse în faцa eĭ.

Într'avestea, toate drumurile eraъ kopiinse de armiea lui Bogdan ce venia kъ mare nъtere asupra Iaшilуĭ, însъ xasardul, ka шi amorul, cel ce adesea proteцe kalea beцivilor ш'a fugъtorilor, lъsъ unъ singurъ drumъ liberъ, prin kotitъrile dealurilor de prin preцiurъ, pentru ka sъ se depъrteze Elam kъ жuneле kъlъreцъ; eĭ luaръ drumul spre Цara Romъneaskъ, ka sъ skape de persekuцiea lui Puki.

Elam шi жuna fiikъ avia eшise din okolul Iaшilуĭ шi alarma veni ka niшte kuцite strъpungъtoare sъ tърbure ne vizirul Puki, din plъkuta sa îndeletniчire.

Maĭ tîrziъ, aчesta vînd a pъrъsi lokul de petrecere, fiind kъ somnul înчepuse a'ĭ îngreuia pleoпele, apunkъ o kъutъtъrъ împreцiurul sъъ шi vъzu ne cheĭ maĭ mulцĭ dintre aĭ sъĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

кѫm adopmitaseръ ne divanѫрї ші ne лавіціле sълії; însъ Елam, faворітѫл sъѫ adiotantѫ, nѫ era!

Аша de tîrzіѫ, nічї mѫsika, nічї dangѫріле че 'л amѫsase nînъ ачі nѫ ї маї плъчеаѫ!... Ші маї кѫ seamъ къ челе маї mѫлte dintre лѫminї se stinseръ; sклавії adopmitaseръ d'a'nnічоареле; nimenї, nріn ѫртаре, nѫ npinsese de штipe къ вътрînѫл вizірѫ se trъsese din міжлокѫл adѫnърії челії оbosite d'atîtea ѫрлете ш'atîtea веѫтѫрї!..

Пѫki merѫea лініштітѫ ka sъ kaѫte odixna în anapтamentѫл че 'л штiea лъкѫітѫ de frѫтoasa жѫnъ...

Eѫnѫчії, чеї че пъziaѫ ла nerdea, adopmitaseръ ші еї de npea mѫлta ostenealъ a zілеї ш'atîtea алерgътѫрї че ле fъkѫseръ nentrѫ ka sъ mѫlgѫmiaskъ înтrѫ denлin ne skrѫnлosѫл лорѫ stъnînѫ.

— Nimenї înтr'aчeastъ kaтeръ!.. nimenї aічї!.. zise în sine Пѫki.

Se ѫitъ înkъ odatъ înnpeqiѫrѫ-ї; îші fpekъ okії, ka kѫm nѫ s'ap fi înkpezѫt вederілор sale!..

— Че mîшелie este asta?.. zise el, n'aѫziqї вої, kîinї че sînteqї!..

Ш'atѫnчї toqї servії eшіръ ka ніште шoaречї de nріn toate колqѫріле ші se stpînseръ înnpeqiѫrѫл лѫї, kѫ feqiле sneріate ші kѫ mîiніле ла nentѫ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Кîinĭ блestemaцĭ!.. репетъ iаръшĭ бътрînвл, чine a квtezat dintpe воĭ a нъ înплini порвнчиле каре ле am dat?.. че s'a fъкът роаба крештинъ?..

— Нъ штимъ nimikъ, stъnîne, pesпвnseръ склавiĭ.

— Елат пъ в'a snвs порвнчиле теле?

— Нъ, stъnîne!..

— Квm îndpъsniцĭ a minдi, тiшеĭ че sînteцĭ!.. терцецĭ de кетацĭ пе Елат!..

— Елат пъ e, pesпвnseръ ачеĭ каре ка ниште машiне ешiръ шi intpapъ, dвпъ че къвtapъ маĭ întiĭ претвtindenĭ пе Елат.

— Елат пъ e!.. adъogъ вiзipвл, а ле кървĭ îndoielĭ înчепвpъ a se realiза шi маĭ твлт. Ел пъ e!.. Аъ doapъ ел съ fie вnъ тръdъторъ, че кавтъ a se revoлта în kontpa-мĭ?.. пентрв къ ел n'askвлтъ ordiniле че i am dat?.. Ел e dap връжташвл теъ шi faворiтвл крештинiлор?.. Ел поate ва fi авînd вре o înцелецере sekpetъ къ ачеа роабъ шi маĭ чine штie къ чine, пентрв къ i a fъкът вîntъ съ se dвкъ de ла тine?.. A! dap пре лецеа Прооpоквлвĭ, îл воĭ вчideînsв-мĭ къ ачeastъ snadъ!...

Шi'ntp'ачestea ел пвse mîna пе mînepвл съвii, пе каре o skoase жвтътate afapъ din teakъ.

Склавi съĭ întъpтвpiцĭ sta тоцĭ къ okiĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

плекаџї supe пъмîнтъ ші кв тîиніле ліпіте ла пептъ!..

Ўнъ вътрîнъ вені репеде ші se арвпкъ ла пічоареле Візірвлвї.

— Stъпîne, zise авesta, връжташіі s'aў апропіеатъ ка ла о алердътъръ de калъ!.. Чеї маї вітежї dintpe ostaші тъї къzвръ лвптîndв-se кв dînші ka кв ніште леї, пе каре німенї n'a fost în stape d'a 'ї întoарче!.. Nвмървл лоръ, stъпîne, întpeче nisiпвл мърії ші вепіреа лоръ seamъnъ кв къdepea лъквstелор пе холделе вер-zinde!.. Fраџі nostpi zъчеаў sвв пічоареле лоръ ka snonії de gpîъ sвв брацвл sечеръторвлвї!.. Бътaia лоръ seamъnъ кв a Черълвї бътaie!.. Еї вінъ кв іѳџіала валѳрілор мърії de вîнтъ вмflate! Ўчідъ ші пîржолескъ пъмîнтвл пе вnde tpекъ; ші daka тв, stъпîne, пв веї gpъві ka съ te аръџї în fpвntea челор че маї ръmaseръ din-tpe лвптътopi тъї kpedinчошї, stъпîne, пвmaї ska-пъ вnвл din пъмîнтвл Молдовепілор!..

— Afвpisiџї!.. zise Візірвл тврватъ de mînie, în a къpві iniтъ simџia маї вeninoasъ съџiata лвї Елam пpin ръпіреа жвпеї fiiче, пептрв a къpia desmepdape ші fepічіpe de вnъ mi-пвтъ, ap fi sakpifikat ші kiap intepeseле Канв-лвї, stъпînвлвї sъў, чел че 'ї konfiase atîta ap-mie ші 'л пвmise Візіръ. În ніште ast-fел de momente,însвші Пpofetвл de i ap fi вopвit în вisъ пв 'л ap fi aвzit, пептрв къ ел atвпчї тър-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ва de mînie ши de disперare. Ел setъna întokmaĭ ka внвл dintpe aчеĭ fiĭ aĭ deseptълвĭ пе kape шарпеле воа kînd л'înfъшоаръ neste miжлокъ, ţiindъ-ĭ pesвоiъ de moapte, skoate niште врлете snъimintъtoape, de kîte opĭ simte mъшkътъра вeninoasъ nînъ ла inimъ. Ţin oki sъĭ варsъ fokъ ши nъpiле-ĭ skotъ внъ fътъ авъprosъ, kînd gъpa-ĭ snъmeazъ, de atîtea opĭ прekît se лвпtъ din toatъ nътepea ka sъ sfîшie пе mopтaлвл sъъ inemikъ!..

— Мерţецĭ de dinaintea mea!.. zиче ел foapte mîniosъ, пентрв kъ kв toţĭ!.. kв toţĭ sînteţĭ ниште тръdътopĭ!.. Însъ пе Елат, пе Елат îл вoĭ вртърі ши în Тартаръ!..

Атвнчĭ ел тръgînd din teakъ saвiea, еши kв репежвпе afaръ din anartamentъ. Sklавiĭ anpinseръ kîte o торцъ ши вепіръ dвпъ dinsвл, formîndъ în miжлоквл întъneprikвлвĭ челъ nosomopîtъ внъ snektaklв kв totвл чiвdatъ ши înfiopътopъ...

Am zis despre Бъkър, kъ se înnъртъша de o лiбertate maĭ întinsъ între чеĭлалцĭ npisonepĭ, ш'afaръ d'aчeasta, fiind omъ kв kanъ, naчientъ ka внъ filosofъ, omъ ал împreцiвръpилор ши tape în nenopочipĭ, ел tpase faвoareа tътълор kape 'л оkoліаъ; чеĭлалцĭ fraцĭ aĭ лвĭ npiвіаъ întpînsвл пе внъ mîntъitopъ, iap temnичepiĭ îл sokotiaъ de челъ maĭ kpedinчosъ бърбатъ!

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Ел штіеа totъл че se петречеа пе dinafaръ!.. Fъръ înъ a ворві че-ва челор-лалцї prisonerї, destъл ера о кътътъръ a okilор sъї ka sъ fakъ пе toцї sъ înцелеагъ kъ ора mîntъireї пentrъ dînшi sosise.

Кътре ачеasta, аларта se sъnase în totъ konpinsъл орашълвї, чел че în ачеа noante se aflase înkъ în пічоаре. Sъnapeа sърлелор kъ a toвелор, kълъkчії п'între kape se amesteka ші nikezapeа kailор; de претътindenї sgomotъ ші mîшkape; amestekъ ші tърбъраре; пазъріле kолълвї însърчinatъ kъ бъna liniште a tot орашълвї; sъmъ de ostaшї sъbt арте, че тречеаъ în sъsъ ші în жосъ ші трънеле de резервъ kape se konчентраъ în mіжлокъл tîrgълвї; лътіnї ші masaлале прin tot локъл ші d'asъпра edifiчіърілор, înfъцішаъ tîrgъл ka kъm ера în флакърї...

Toate ачestea se pedikaъ din mіжлокъл четъціі челіі okolite de inemічї, kape s'апроnіeаъ din че în че, ші sgomotъл fъ aъzit nînъ în înkisoріле челе маї sekpete; iap артіea чea маре ажънsese petrъgîndъ-se de dinaintea inemikълвї nînъ пе dealърiле ънde se пътеште astъ-zї Penedea; ші d'a sпъne kъm a fost akoло înkъeрареа ар треbві o папъ de sînцe ші de fokъ!..

Пъki пъse sъ stріце пristaвъ пе toate вліціле kъ ачела kape ва adъче kапъл лвї Елат

*

îĭ ва окъпа постъл ші ва лъа дарърĭ însemnate de banĭ ші алтеле!..

Бъкър, авzind, ачеаста, черъ ка съ fie înfăцішатъ dinaintea Вizирълуĭ, унde ші îл дъверъ oameni съĭ.

— Stъпîne, ворві ел ка ші унъ Тътаръ dinaintea луĭ Пъki, почіъ еу гъsi пе ачела kare 'л кътацĭ!.. Este de o потрівъ връжташъл теу kît ші ал тъу, пентръ къ ачеа жънъ fiikъ, пе пе kare ел а fърat-o, este sora mea!..

Пъki опрі înfokata sa кътътъръ азупра луĭ Бъкър, пентръ kare, дупъ че îл тъsъръ din kрештетъ пînъ în тълпĭ, лъъ унъ аеръ de oare kare seninътate ші înkpedepe·

— Пътеа-веĭ da de ърта луĭ?.. întребъ ел.

— Nътаĭ еу почіъ пъne mîna пе dînsъл, pesпънse честъ-л-алтъ; kънosk toate dрътъріле ші toate потечіле; ші, зite, стъпîne, daka воіештĭ, тъ fak кълъъsa ta!..

Пъki, орвітъ de пasiвne ші ърa че o simцia atît de профъndъ азупра adiotantълуĭ kape 'шĭ кълkase datopiile ші se fъkъse тръдъторл съу, nesokoti kpisa пътерілор сале ші воі къ însъ-шĭ a sa mînъ съ ловeaskъ пе ачestъ тръдъторъ.

— Daka тъ веĭ кълъъzi къ kpedinцъ; daka înadевъръ тъ веĭ дъче ka съ gъsesk пе ачелъ kîine блestematъ, te воĭ дърві къ banĭ ші

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

веї авеа а теа фавоаре!.. Фъ цівръмîнтъ къ веї înпліні чеea ч'аї zis!..

— Цівр, адъогъ Бъкър, челъ че търтъръ п'întре dinдї пеіреа Віzірълъї ш'а toateї артateї сале!..

— Съ терцетъ кît маї îngрав къ нъ se вор fi лепъртat преа тълт!

Бъкърînкълекъ пе внъ калъ ші терцеа înaintea бътрînълъї Віzіръ, че ераînсоцітъ de кîцї-ва сервї крединчошї, ші каре, înкъ търтъра пе съв тъстъцї ера съфлетълъї съъ, în контра тръдъторълъї Елат.

Komanda артіі fъ înкрединцатъ внъї бътрînъ агъ, каре декларъ къ se ва îngропа маї вine съв търії тîрдълъї de кît a se ретраце.

Пъкі, къ mika sa eskoptъ, нъ se лепъртase ка о стацie п'în întънерічітea нопції, неste înълцітea деалърілор ші маї тълт прin потечї, не внде нъ пътea втбла de кît кîte внъ отъ къларе, пентръ ка съ іасъ маї д'а дрептъл ші маї кърînd în лардъл кîмпієї, ші вітîндъ-se îndърътъ, ка съ вазъ de не înълцітea деалърілор орашъл пе каре 'л лъsase îndestъл de întъріть къ тръпе ші съв komanda челъї маї есперімîнтатъ осташъ... о! че gроазъ!.. Іашъл de о-датъ къ фантъл зілеї арdea, înълцînd колоане de фъмъ пînъ ла черъ; însъ Пъкі, întоркîндъ-шї окіі de ла ачестъ înfрікошъторъ спектакл, търтъръ în

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

sine влестемеле сале, gpinдînd кѣ dinдiї ші fъkînd aчелъ хîm!.. semnъ d'o ne'mпъkатъ mînie a внъї Opientалъ, ші кѣ atîta, îші вртъ калеа înainte!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

XI.

BĂTAIA DE MOARTE A MOLDOVENILOR KU TĂTARIĬ.

Doвъ zile ші алта маї пînъ ла жвтъtate a ɟinвt aчeastъ бътълie sînɟeroaзъ între Молdoвенї kв Тътарiĭ.

Tîrgвл Baзлвiв ші sateле dinnpreɟiврв, martвre ла întîile лoвірї шіînчеркърї a ле aчestora, askвnseръ în sînвл вълор ш'ал апелор ɟinътвл ші disneparea челор къzвдї ka earвa звв fepвл kosaшвлвї...

Fрвntea Тътарiлор че înfъɟiша masa de кавалеріе koнчentratъ în dрвтвл челв mape, ші kape kъвta a oколі apiпa dpeaптъ a Молдовенiлор, fв înnpръштieatъ prin плоаеа de въɟeɟї ші iвɟiала kв kape вeniaв ostaшiї лвї Bogdan aзвnpa eї...

Dap kв toatъ fвpiea de kape fв înвoдitъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пъвъліреа тътъреаскъ авъпра іпетікълъї, ші маї кв seamъ fъріеа întîї, каре пв se поате компара de kît kв a trъsnetълъї kъdepe, бравїї Pomînї îї înfрвntaръ, ģiind пентъ kв dînші, formîndв-se în deoseвite gрвпе ші вngіврї, stînd nemişkaģї ka mврії четъģілор ші desvъlind kв adpesъ чеа маї inţenioasъ taktikъ; eї se formaръ dвпъ asta în kолоане de atakъ ші пвseръ пе Тътарї ла міжлокъ ka întp'вnъ клеште; atвnчї înkъepareа desпре вній ші алģії, вчідереа ші тъчелъл,' върsareа de sînţe ші disперareа întrekв însв-шї a черълъї mînie!..

Тътарії, пріпшї întp'вnъ asemeneа atakъ, în fantъл зілеї, къвтаръ a se petraţe în desopdine nînъ kînd se лвminъ de zioъ, ші nenвtîndв-se івte a se kонченtра іаръшї ші a se forma în kолоане îndestъл de tarї dinaintea Iaшълъї, ka fълģервл fъръ вртъріģї de kътре Молдовенї... Ачі вра naģionalъ, върsînd tot веninъл че fъчеа ka sъ tврbeze aчeste doвъ adversare armії, aģîģînd ші маї маре fokъл патріотисмълъї între Молдовенї, чеї че воіаъ a spъla afpontъл каре 'л sъfepise Bogdan Bodъ, пентрв ръпіреа fiічеї сале, se fъkв o înkъepare ші маї disператъ, o лвптъ ші маї krînчепъ, o лovіре întokmaї ka doвъ валврї din Oчeanъ че se isвeskъ întp'o терівілъ temnestъ.

Nічї врлетъл търії че фаче a se îngріжі

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

marinarea de tempestă, nici sgîlarea krivăgălă ne nesteле nisinoase a 'ле Nogaiskălă, kare ns лась a kreште vre unь arăvre, nici valăgile fgioase a ле Eăksinălă че se pesboieskь ne 'nvetatь ks ţărtărі stînkoase, n'aь însgîlatь vre odatь temere saь frikь în inima чea de ferь a Tătarălă, dap năvălirea aceasta fgioasь a fiilor de ла Karpaţi ші Dunăre, ne kare ks toate aцestea el de mălte orі o înfruntase prin isţiala ші teroarea sa, îl fьkь a se kam deskrapaцea de ла чea dintîі înverkare.

Ks toate aцestea, el kăta a 'ші adăna iarăші nătepile, a kema în nămele Profetălă ne toţі чеі че părăsiseră kîmpăl de bătaie ші fugiseră de dinaintea stindardelor, ne kare figura kapăl de taură; deprins tot-d'odatь d'a face sь 'n ţenьke dinaintea sa popoarele че ns kătezaь a ţine arma în săsь de kîte orі fьчea vre o inbasie prin ţările învecinate, ns kredea kь va fi ast-datь bătătь!..

De odatь ks lămina zilei, adănîndă-se dap ka frunza ші ka nisipăl mării măldimea tătь-, peaskь, grăbindь a okupa челе маі бине poziţii kătînd ks grabь a se întări sub kiap lovitьриле inemikălă, disnătînd pasь ks pasь lokăl че 'l konprindea inemikăl ei, fьkînd năvălirі în masь supe a 'l resipinţe, bătîndă-se ks ordine ші fьrь ordine, măgărînd ks okiăl чель de sînţe

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

a mai mikъ mișkare a adversarълві sъў, saў apъ-pîndъ-se kъ пътerea вradълві ші mînъind kъ o îndoitъ fърie oдelъл în mîiniле sale, prekъm ші пъind пentъл kъrsierълві dрent o eдidъ, ka sъ se apere de sъдiata inemikъ, nъ пътъ kъ toate avestea a se mai дine ші kъ чea mai profъndъ disperare, fъ nevoitъ d'a se înkide înъънtrъ Iaшълві.

Молдовенії, gonindъ пе Тътарї mereў, nedîndъ-ле пасъ de чea mai mikъ resъfларе, trekъръ neste челе dintîї întърірї fъkъte de dînші, trekъръ, бътîndъ-se, ш'ал doilea pîndъ, ші se gръвіръ a лва Iaшъл kъ asaltъ...

Moдikъ, челъ че, nînъ avi, kît дinъ mareа ші înвершънat-a бътъліе, merдea ka ънъ леў, kъ kaпъл aпpins, în frънtea ънеї avangarde de o mie de oameнї, înminse пе Тътарї nînъ înъънtръл Iaшълві.

Ел înkърaдea пе ostaші sъї, mînъind însъшї лапчea ші fъkînd tot-d'aъna kъ saвiea în mînъ ънъ черkъ înpreдiъръ-ї de morдї ші de рънiдї.

Fъръ a лва kîtъ-шї de пъдinъ în seamъ дemeteле ші vaietъл Тътарълві че mъшka дърîna în agonie, trечea ka ънъ eroъ neste mълдimea kadavrелор, ші 'n локъ de ъra че o avъsese nînъ atънчї asъпra inemikълві, îї бътea inima de sперандъ ші de вekърie kъ va skoate пе

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ieвitвл sъў Бsкsр de ла înkisoape ші de ла poвie!..

Bogdan Bodъ, înkonцievratў de чeї maї kredinчoшї aї sъї oфiцerї ші soлdaцї, чe forмaў sпlenditвл statў ал ostipeї мoлdoвeneштї, въzв плin de вsкsрie kъ petraцerea inemikвлвї de dinaintea armii sале ера maї мвлт o fвgъ!..

Dete opdinў ka sъ meargъ înainte трвпеле чe se skoвopîseръ în жosў de ла Penedea ші aжвпseръ în marцinea Iaшвлвї. Aчi afpontвл впвї пъpinte stъпînitopў ера пе жвмъtate spъlatў, ші пв se îndoia kъ dвпъ чe Tътapiї вор fi вътвцї kв desъvîpшipe, eї singвpї вор чepe паче ші pin aчeasta ва лва înaпoї пe fiika sa. Sвpлеле sвпaръ din пвoў asaлtвл, ші prekвт впў vîntў pedikъ ka впў пвorў църîna d'asвпpa opisontвлвї, saў, prekвт вndeле вneї апe mergў ka sъ îneчe xoлdeле din kîmпii, aша înaintaseръ трвпеле Pomînештї, stpîmtopînd de toate пърцiле armiea тътаръ, вътînd-o din чe în чe kв maї mape sвkчesў, akoperind лвпka, шапцвpiле ші апа Бaxлвiвлвї de sînце ші de oameпї morцї.

Тътapiї maї fъkвръ o înчerkape d'a înвrînчi пe Moлdoвeпї de ла porцiле Iaшвлвї, kъzînd ka gpindina ші kв toatъ ieviала kaiлor asвпръ-ле, skoцînd pin stpigътеле лorў челе amestekate niште врлete de înfiopa пътîntвл!..

Maї fъkвръ ш'a doвa ш'a treia înчerkape,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

dap ns isbstipъ, pentrs kъ înkonţisprъtorii, de odatъ ks fantsl diminedii, lsaserъ posiţii pe kslmea de la Flъmînda ši apskaserъ de se întъpiserъ p'înpreţisprъ; d'avi ei se bъtъrъ ks o întreitъ fspie ši înversšsnare în kontra lorъ!..

Într'avestea înveps desopdinea sъ mišve înъsntrs Iašslsi, ši înkonţisraţii o kam sfeklirъ!. Ei porpirъ îndatъ reserva ka sъ opriaskъ fspiea Moldovenilor; dap aveasta mergînd pînъ la snъ lokъ, se întoapse îndъrътъ, pentrs kъ asangapda pomînъ pътrsnsese într'o parte a orašslsi, pe kînd ventrsl ostirilor okolise armiea vea mare tътъreaskъ...

Disperarea ažsngînd atsnvi la kslme, înveps a se zsgrъvi pe feţile kapilor Tътari îndoiala d'a se mai pstea înpotivi, ši ks destslъ tъrbsrare, învepsrъ sъ se gътiaskъ de petrapere!..

Atsnvi Iašsl lsъ de patrs pъrţi fokъ; ši ks kît zioa limpezia versl de romana asrorii, ks atît flakъra kare se înъlţa în niute koloane mari de fsmъ, întsnekase opisontsl ši represinta okilor velъ mai terivilъ snektaklъ.

Foksl avesta îl dideserъ însš-ši Tътarii, ka Moldoveni intrînd, sъ gъsiaskъ orašsl ši toate magasinele prefъkste în vepsšъ.

Alarta ši amestekal, trъsneteле ši srleteле ka dintr'snъ Infernъ, fъks ne vei mai mslţi,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

kiap пе Тътарї, съ'шї пеарzъ кътпъткл, de пътаї штіаѣ че fakѣ.... Ънїї dintpe dînшi se gъsiaѣ înkъ рътъчind dънъ жeafърї, iap алцїї, sitînd kъ kai лорѣ se aflaѣ лeдaцї ла iesле, se aрънkaръ пе eї ші ле da пintenї ka съ fъgъ, dap бietеле вite sta tot пе локѣ, aрънkînd kъ пічoареле de dinainte ші dindърътѣ.

Съцеціле плова kъ тііле d'asънpa лорѣ ші fokъл îї oколise de toate пърціле, înkît пътаї авеаѣ локѣ пе ънde съ skaпe.

Моцікъ, kape пътрънsese în тіжлокъл opaшълъї kъ вітежі съї, кърора ел ле ера капѣ, алергъ плin de перъбdape ka съ deskizъ înkisoріле, авînd de кълъъzъ însъ-шї пе Тътарї kape къzъserъ пріпшї, шî kpedea kъ în тіжлокъл вiktiмелор kape ле ва gъsi пъse în кътъше ші în лапцърї, ва afла negpешit ші пе Бъкър, fraтеле ші stъпînъл съѣ.

Веріціле fъръ îndatъ sfърîmate, ъшіле înkisopілор skoase din цîцînї, овеziле рънte de ла тîiніле ші de ла пічoареле ачелора че ле пъptase ші o тълціme de oaменї: ънїї kъ бърї ші kъ капетеле кърънtate, алцїї жънї ші kъ плete лънцї; тоцї însъ палізї ші desfigърацї; чеї таї тълцї таї fъръ pesъfлape, kъ піште кътътърї selвatiче ші kъ пътînтъл în овразѣ; ънїї însъ îшї перdъserъ mintea de atîtea sъfepinце ші de sпaiтъ, пентръ kъ fokъл apdea ші къdea neste

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

dînшi, iap fвшвл îї îneka... Atвnчї eшipъ kв toцї ла aepъ; вniї mвлцвmind лвї Dвmnezeъ kъ ле a mîntвit ziлеле, алцiї gpinцînd kв dinцi ші влеstemînd пе опresopiї че îї kinвise atît de mвлtъ!..

Пе kînd însъ armiea чea mape tътъpeaskъ se tръцea kътре Првtъ de dinaintea лвї Bogdan Bodъ, че o gonia kв tрвпеле sале, Iашвл apdea înkъ ші пrea пвцinї Тътарї, kape ръmъseseръ рътъчицї, пе iчї пе колеа, kъzвръ прisonepї... Oamenii de sвв komanda лвї Moцikв se лвптаъ a stinце invendiвл, iap ел kъвta pretвtindenї ші 'n tot локвл пе Бъkвр; dap kв kîtъ mîxnipe ш'astъ datъ вzв kъ Бъkвр пв epa!..

O! Dвmnezeвле prea mape, че soapтъ ші kîtъ disперape пе браввл ачesta, kînd вzв kъ пв gъseшte nikъirї пе prea iввitвл sъъ Бъkвр!.. Бъkвр, sвflетвл sъъ, Бъkвр пentрв kape a sвfepit ші пentрв kape sъвîршise atitea бравврї, ka sъ 'л gъsiaskъ, Бъkвр anцелвл sъъ kвstode, Бъkвр пentрв kape s'ap fi dвs nîn ла mapцiniле пътîntвлвї, пentрв a 'л ажвta ka sъ iasъ din sклавie ші din misepie, пentрв kape, ел ap fi maї iввit sъ tръiaskъ ka тъkap odatъ sъ 'л поatъ întîлni sъ 'л strîngъ ла пентвл ші ла inima sa; Бъkвр, пе kape în вisвріле лвї îл vedea окolitъ de тъpipe ші пвptînd пе frвnte-i kвпzna maptipiлор, пе kape вnъ momentъ îл sokoti de moptъ saъ întp'вnъ esilъ deпъptatъ; — daka ел

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

maĭ trъieшte, чine шtie че soarтъ ва fi aвind!.. Dap amanta sa, frвmoasa шi sвfepinda Iliana, че se fъkвse шi dînsa?.. пentrв kape stъпînitorвл Молdовiĭ върsъ atîtea лakrъte шi пвrtъ resвoiвл kв atîta înвершвnape, în kontpa Tътadilор!.. Nв kвm-ва oape amîndoĭ astĭ amanдĭ вор fi înmormîntaдĭ înтr'ачела-шĭ mormîntв?.. Nв kвm-ва floріle шi earва înчenвseръ a kpeшte d'asвnpa mormîntвлвĭ лорв?.. O! disперape profвndъ шi плinъ d'amъръчiвne!.. Toate aчeste kвдetърĭ tpiste înnoвъpa mintea шi stpivia inima жвnелвĭ Moдikв, челв че плinдea ka вnв kопілв пердереа stъпînвлвĭ sъв ш'ачелiĭ преа frвmoase feчoape, mipeasa sa!..

Черчетъ iaръшĭ kв de-amъnвntвл пretвtindenĭ, întpebъ пе вni алдiĭ, promise daрврĭ ачелвia че i ap пвtea sивne вnde se aflъ, kъвtъ în sвsв шi 'n жосв, втвла ka вnв nebвnв în toate пърділе; nв pъmase o вizвnie nestpъbътвtъ de ел, нiчĭ o kasъ, нiчĭ o колібъ шi нiчĭ o sвtepanъ; черчетъ nвmървл мордiлор kape înkъ se aflaв zъkînd пре вліціле Iaшвлвĭ шi пріn шandвpĭ, intpъ kв oameni sъĭ; în тіжлоквл fokвлвĭ; dap kв toate aчestea nв aflъ nimikв, nв aвzĭ nimikв desnpe dînsвл!.. Dap însъ, moptв saв вів, орĭ kвm, ел nв ва aвea паче шi odixnъ nînъ kînd nв 'л ва gъsi saв îл ва întîлni!..

Вnв бътpînв, kв kanвл алвitв de sвfepinge

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ші каре ѳѕѕесе тарτѣрѣ деспре кѣдереа лѣї Бѣкѣр ш'а тіресіі сале în тîініле Тѣтарілор, ші каре, ачеста, авеа дарѣл д'а тîлкѣі віселе, се înfѣдішъ асеменеа ѣнѣї профетѣ динаінтеа лѣї Моцікѣ, ка съ 'л înкрединцезе къ ел трѣіеште înкъ.

— Трѣеште Бѣкѣр!.. зісе Моцікѣ, скоцînd ѣна дін ачеле есклямаціі де пасіѣне ші де дѣрере. Трѣеште Бѣкѣр, фрателе меѣ!.. ел трѣеште înкъ!.. ах! îцї тѣлцѣтеsk Dѣmnezeѣле, îцї тѣлцѣтеsk дін тоатъ інима!..

— Da, рѣспѣнде бътрînѣл, da, ел трѣеште ші неste пѣцін ѕѣферінціле сале вор авеа ѣнѣ хотарѣ; ел ва ажѣнце ѣнѣ бърбатѣ маре întре семені съї ші пѣтеле лѣї ва трѣі неste секолї!.. Веї афла не іѣвітѣл тъѣ фрате ші інімиле тѣтѣлор се вор ѣмпле де бѣкѣріе!..

Dар кѣ тоате ачестеа, Моцікѣ, стînд жосѣ пе о пеатръ, кѣ капѣл реземат пе мîінї, аскѣлтînd înкъ ла ворвеле челе консолатоаре а ле бътрînѣлѣї гічіторѣ, сетъна ка ѣнѣ філософѣ че меditъ д'аѕѣпра не колоанеле антікітъцїі, пе рѣініле четъцілор, пе каре фокѣл ші фѣріеа тімпілор ле а префъкѣт în ченѣшъ!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

XII.

IUDITA MOLDOVANĂ.

Бѣкѳр кълъѳzise пе Bizipѳл Пѣki пріn челе маї dosniче локѳрї шi пе кърърї авътѳte din дрѳтѳл челъ таре...

Еї se depъptaseръ вре o kîte-ва тілѳрї de ла tîpgѳл Іашѳлѳї. Бътрînѳл fъчea лѳї Бѣкѳр dese întребърї desupe локѳл ѳnde se aflaъ шi kît маї aвeaъ a терџe пînъ съ gъsiaskъ пе тръдъторѳл Елат!

Бѣкѳр, кѳ kît înainta în тіжлокѳл църії, кѳ atît pesпѳnsѳріле че ле da бътрînѳлѳї Bizipъ ераъ маї рарї шi маї апъsate.

Шi кѳ kit zioa înaintase шi лѳminase kîmпііле шi тѳnції, кѳ atît începeръ a se пerde вiѳѳріле каре орѳise пînъ atѳnчї пе кънeteniea armii тътърештї.

Ел маї 'nainte krezѳse къ se afla desъвîrшitъ stъпînъ пе Цара Молдові шi пе Цара Romъneaskъ, înъѳntrѳл кърора komandъ шi еле і

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

se susună; krezuse kă fii acestui pămînță sîntă sklavi săi, ceĭ ce ară a trebua pe unde va kălka picorul său; o singură kăutătură a sa posomorîtă kredea kă este îndestul ka să desarmeze pe tot acela kare va kuteza să kunete la o revoltă...

Ši pentru kă Bukur îĭ fugăduise să'l kălăuziaskă akolo unde apdea sufletul său a merge ka să'šĭ resbune, el îĭ făcea mereă întrebărĭ: însă toate întrebările sale eraă nimaĭ nimte opdine.

— Kît maĭ aveță?.. Unde îl voță găsi?.. kîinele ši blestematul!... el ši amoreasa lui, blestemaților amîndoĭ!.. kîinele ši femeea sklavă kare m'ară atașită!..

Zîcea Bizirul, turbînd de ură, în mareа sa mînie.

Dar Bukur merșea tăkută înaintea lui ši nu respundea o vorbă... Kînd însă auzi numele scumpeĭ fecioare, despre kare zise acela kă 'l a fost amăgit ši kă este amoreasa trădătorului său, ne kare eĭ atunčĭ îl kăutaă; ku toată filosofiea lui ši adăstarea pentru pușină, ka apoĭ să poată sfărîma lanțul tătăreskă, sîngele i se urkă în kapă; ši, ku toate kă se ținu în destul, înekînd în inimă-ĭ esplosiea uneĭ fărĭ fără margină, nu se puteа opri d'a nu'šĭ întoarce kapul, a nu arunka asupra lui Ibki o kăutătură teribilă,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пе каре ачестаînsъ nъ o пътъ întîmпina fъpъ a'шї лъsa okiї în жosъ.

Пъцin лiпsi ka Bizipъл sъ'ї fakъ oбsepвape ла ачestea; шi, поate, чine штie, înkъepapea ap fi fost gata întpe Pomînъ kъ Тътapъ... Dap însъ, вецї шti kъ Bizipъл Пъki se afла însoцit înkъ de kîцї-ва оameнї, пе kînd Бъkъp epa nътaї singъpъ...

Ka sъ se înчерче вnъл a se бate kъ dobъzeчї, ap fi kam пpea тълт; de шi Бъkъp a таї авът întîmплъpї de felъл ачesta, a авът înkъepъpї estpaopdinape, în pesвелъл din Tpansiлвania; ел însъ вoi a fi astъ datъ пpъdentъ; вoia a nъ фаче o gpешалъ.

Dap пpekът pazeле dimineцii îmпpъштie чeaца лъsatъ d'asбпpa pîвpiлop шi a въилop, o pazъ de adевъpъ пap'kъ ажвnse dinaintea okiлop лвї Пъki, че îл fъkъ sъ se deштeute din somnъл în каре zъkвse nînъ atвnчї.

Ел îшї kвnoskъ îndatъ pътъчipea, dap epa пpea tîpziъ!..

Ap fi вoit sъ se pe'ntoapne înanoї, sъ nъ'шї пepiколese капъл, însъ въzвse kъ okiї de пе 'пълцitea deалвpiлop kът kъ Iашъл apвese: пpin вptape, petpaцepea i epa înkъ nesigъpъ.

Бъkъp тepцea înainte шi Пъki, kъ toatъ eskopta sa, de вoie de невoie, тpeввia a 'л вpta.

Че sfîpшit oape авъ astъ кълътopie вimпi-

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

mîntalъ a kъпetenii Тътарілор, пe kînd armiea sa, stpîmtoratъ ші бътътъ de oastea лъї Bogdan Bodъ, ажънsese ла marџinea Прътълъї, ші akoло, fie kape gръвіа a treче dinколо апа къ kaї, къ trъsърї ші къ tot вагаџіъ лоръ ?.. Че resпънsъ ва da ел Капълъї sъъ, desпре nesokotinџa че o авъ, ka sъ'шї пъръseaskъ ast-fel armata ші s'o лase în воеа întîmплърії прадъ inemiчілор?.. Ш'afaръ d'aчeasta, maї пътea ел fi sigъръ desпре че-ва?.. Пътea-ва maї тълт sъ'шї anere kanъл; пътea-ва oape sъ пъ kazъ prins în mîiniле Молдовенілор?..

Че ziчea oape în sine Бъkър?.. ші ла че se gîndea ел kînd merџea kъ okiї џintiџї kътре ънъ sigъръ пънktъ, saъ kînd тъчea poatъ kъ oki-ї înpreџіъръл deaлърілор kape se лъпџъeskъ ънъл dънъ алтъл?.. Че штіea ел desпре іъвita sa Іліana, aчeea че плekase kъ Елам?..

Ox! ел medita profъndъ aчeastъ înpreџіъpape; dap пentrъ kъ kъnoштea îndestъл пe Іліana sa, пъ se îngpіжъra nimikъ desпре posiџiea eї.

Însъ, пentrъ kъ ел a џіърat odatъ пeipea kъпetenii ші a armii тътърешті, îшї ва џine kъ чea maї stpiktъ esaktitate џіърътîntъл aчesta.

Bomъ deskpi maї în ъртъ че s'a петрекът întpe Віzіръл Пъki ші Бъkър fiъл лъї Лаіотъ Basapaв...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Съ не întoарчетъ акът ла soapta ші înpreдіъръріле жънеї ші prea fрътoaseї Іліani, не каре o въzврътъ atît de непорочіъ în маї тълте pîndърї!.. O въzврътъ кът окії вързаръ лакріте пентръ тoарtea іъвітълуї еї Бъкър, o въzврътъ хотърîтъ d'a se peфъдіea întр'o тînъstire, пентръ a înkina ла пічoареле луї Dътnezeъ віада sa, не каре воі съ o петреакъ în рugъчіънї. Sepтana Іліana!.. Kîтъ dърере ші атъръчіъне не dînsa, къzînd віktітъ dintр'o непорочіре întр'алта! tot-d'aъna апъsatъ de soaptъ ші kinзітъ de dъ-ї pere; în чеде dъne ъртъ fъse sклавъ ші miserъ!.. Soapta sърise пентръ ea ънъ тoтentъ d'a 'шї gъsi не іъвітъл еї Бъкър, dар, ваї! kît дinъ a-чeasta?.. O алтъ непорочіре, че se арътъ aseтenea ънуї нъоръ, каре întънекъ черъл întр'o zi fрътoasъ, o sтълse din враделе аттантълуї еї ші o dъse în палатъл цeнералълуї inemікъ. Аколо ea ші маї tristъ, пентръ къ віртътea еї se afла amenинцатъ, нътеле еї, ka ші fрънtea че ера în кърînd съ i se вестежеаскъ, s'ар fi întinat întр'ънъ aseтenea локъ, gъsindъ-se sклава ънуї aseтenea барбаръ!.. ші тokтаї пентръ къ ea іъвіа не Бъкър ші ар fi fъкът toate sakріfічііле din лъте пентръ dînsъл, ka съ fie o адевъратъ тireasъ a sa, дeтnъ de чea маї kastъ кънънъ, de нътеле челъ sкътпъ каре ел і-л ва da ші не каре ea îшї крea toate вісъріле сале de ferічіре ші

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

de viitoръ, a trebuit să iasă din astă lume-mată lokă, să fugă de lokul neiereĭ pentru dînsa!..

Știmă dar că ea este din Iașĭ ca un pui mai 'naintea lui Bukur ș'a lui Puki.

Ea fuse însoțită de Tătarul Elat, celă ce krezu că va face dintr'însa ceea ce va voi.

Eĭ plecaseră după miezul nopții, ea fiind trabestită în bărbătește ca să ostașă, ști mereu că destul ișiala amîndoĭ o zi și o noapte.

Într'aceasta, jena fecioră că o inimă de bărbată să de eroă, nu știa că era datoare oare care cu cuviință de rekunoștință acelaia ce o skăpase de sub stăpînirea lui Puki, dar și tot-d'odată nu știă că această era însu-și sula dintre inemici părții sale!..

Elat însă, în kursul kălătorii, devenĭ și mai periklosă pentru dînsa!.. El nuse dinaintea eĭ toate tentațiunile laduluĭ, promițîndu-i mulți de aură și de argint, toate petrile prețioase din lume și o numia sultana sa...

Jena fecioră nu respundea la toate acestea, de kît printr'unu pîsă de disprețu ce se ivia din kînd în kînd pe buzele eĭ.

Eĭ merseră într'acestă kină, ziче kronikarul, pînă ajunseră la orașul Sačova.

Fiind că acestă oraș se afla oare cum depărtat de teatru resbelului, atunci cu Tătarii, nu se gusia într'însul nici unu felă de ostipe, și par-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

tea чea таї mape dintpe лъкъitopї se aflaъ în-kъ petpaшї n'în mъnцї.

Aчi fiika лъї Bogdan înцenъkie dinaintea лъї Елam, kape din че în че лъa вnъ aepъ de stъnînъ kътpe dînsa. Îл pъgъ kъ лakpътиле în okї sъ o nъpъseaskъ, fiind kъ ea nъ nътea вpe o-datъ a 'л iъвi!..

Елam aъzind aчeasta îшї înkpъntъ snpînчeana шi'шї nosotopî fpъntea.

Жъna feчoapъ îл pъga шi таї mълt, nлînцea шi таї tape шi sъsniна din tot nentъл.

Eaînsъ aвea tot-d'aъna de protektopъ ne Sfîntъл, a kъpъia ikoniцъ nъ o desлinise de лa sînъл eї!..

Se kade dap a лъъda întpъ tot înцелепчiъnea feчoapeї шi a o iъвi nentpъ noвila eї nъptape, nentpъ simцimînteле шi sъfepinga kъ kape s'a fost лъntat tot d'aъna!.. Se kade a ne adъче aminte de dînsa, fiind kъ în nenopочipї ka шi 'n fepiчipe nъ se aвътъ de лa datopiea eї!.. Ea вoi ka sъ îndъnлiче ne inemikъ, a 'л faче sъ înцелeagъ de kъвinte, îl pъgъ în лътеле kpedinцeї sale шi ал nъpinцilop sъї a nъ faче dintp'însa o вiktimъ de aвъsъ шi de вiолape.

Îl sfътъi sъ o лase ne dînsa шi sъ se 'ntoapne în вetpiле nъpinцilop sъї, вnde îl aштeantъ жъna mipeasa sa, de aчeea-шї kpedinцъ ka шi dînsъл, kape, noate вapвъ лakpime, adъ-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdr

stîndu-'l; îl rugă ші 'l ціеръ пе tot че are mai scumpă пе пътîntă; пе пъринцї, пе mireasa sa ші insuшї пе Dumnezeul sъă, sъ o лase, sъ o пъръseaskъ ші sъ se dukъ unde va fi ferічітă, fiind kъ ea este promisъ алтціа...

Елат, рътîind uнă momentă întърtъrітă desupre toate aчeste ворве, era ka лovітă de trъsnete; апоі, revіind пе чea dintîї treaптъ, adunîndu-шї пътereа spіrітuлуї, re'noi іаръшї ачеле ворве ші fъgъduелї.

Жuна feчoаръ, stînd înцenuкiatъ ku mîiniле întrepunate, ku okії kътre чer ші въrsînd шіroae de лakrіme, se ruga în inima eї ka sъ o scape din mîiniле челе пъgîne, a kъrora апропiere de dînsa era maї terівілъ de kît însuшї moarteа.

Елат nu era niчї de kum înduплekat desupre toate aчestea; una singuръ era хотърîreа луї: siла, orї de unde nu, resвunareа!..

— Пuтea-veї oare, zise ел, a nu mъ iubі пе mine, kînd eă sînt stъпînuл tъă, fruмoasъ kristianъ?.. пuтea-veї sъ kuцeцї вре o-datъ kъ mъ veї amъці prin ворве ші viкleнії?.. Лasъ kъ nu mъ kuпoшті bine чine sînt ші че почіu eă faче!.. Înчetează d'a'mї maї ворві de Dumnezeul пъринцілор meї; asta nu este treaба ta!.. Mъ veї urma unde цї порuнчesk!.. Ші zise înчetinelă în kuцetul sъă: — mîine ші nu voї maї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

fi ne nъmintъl avesta al nekredinчoшilor; voї gъsi tot-d'aъna o лъntre ka sъ trek kъ dînsa gъriле Dъnъrii, ш'atъnчї, s'a sfîrшitъ totъl!.

— Doamne! zivea tot într'un timp Iliana, înlemneшte kъ nъtereaTa ne velъ nъgînъ, trimite a ta mînie d'asъpra kapъlъї sъъ, vino în ajъtorъl velii ve se roagъ ціе ші eartъ greшaleле eї!..

Pentrъ ka sъ skъrtъmъ, nъtemъ arъta avеasta kъ жъna fiikъ, armatъ de vea maї mare бърбъціе kît ші xotъrîtъ d'a sъvîrші vea maї teribilъ fantъ pentrъ a'шї mîntъi onoarea, въzъse în kъцetъl eї skonъ-i ne жъmъtate înplinitъ; dar Elam, avelъ ve boia a treve maї kъrînd teritoriъl kъ dînsa, se înkъmeціa prea mъlt în nъtereа brauъlъї sъъ de цigantъ ші în pentъl sъъ velъ ka unъ mъnte; nъ krezъ vre odatъ kъ o asemenea slabъ fiinцъ va nъtea nъne înвершънателор sale плъчерї ші dorinцї unъ frîъ!..

Ea 'ш'adъse atъnчї aminte istoriea Iъditeї, fiika бътrînъlъї Merari ші въdъva soцie a лъї Manasi, desnre kare vorbeшte biblіea, veea ve fъsese tot asemenea жъnъ ші frъmoasъ ka dînsa ші kare, prin krauiъl eї velъ mare, prin a eї determinare ші зъfletъl eї velъ eroikъ, prin grauiile ші frъmъseцea sa vea remarkabilъ isbъti ka sъ bimeaskъ ші sъ adoartъ ne teribilъl inemikъ al dъrii sale... Ologerno kъzъ trъn-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

kiatъ ssbt лovitъpa bpaqълвї жвпeї feчoape, ші прin aчeasta, пoпoлвл Iвdeїї aflъ mînтъipe!...

Asemenea вnвї fвлqepъ ла opisontъ, saъ ka sвfлarea вnвї вînтъ arzъtopъ трekв ш'aчeastъ înkpвntape de пe fisionomiea Тътарвлвї, челъ чe ера fokъ în mînie, trъsnetъ ameninqъtopъ în tвpвape!..

Жвna Iлianъ înчetase d'a se маї pвga de dînsвл ші a 'і ворві маї mвлt desпpe челе sвsъ zise...

Ka ші dвпъ o întвnечime a вneї вежелїї авіа înчenвtъ, o лініште sілітъ ші o afektatъ паче пвse хotapъ ворвелор, pвgъчівпілор ші amenинqъpілор aчesteia!..

De odatъ kв înaintapea поnqїї fpвntea Тътарвлвї apдea; iap жвna fiikъ, trekînd din вiskолвл kвqetъpілор eї, skoase вnъ sвsпinъ ші dвпъ aчeea вnъ sвpisъ, de ші вeштedъ ka ал moрqїї, лвmînъ oape kвm ввseле sale челе înkъ pвmene ka koралівл.

Елam kpezв kъ ea, пe маї авînd чe faче, пв ва аръta нічї o pesistinqъ, saъ, aчestъ sвpisъ пe ввseле eї, ва sъ zikъ amopвл чe înчepea ka sъ se deштente în fpaqetвл eї sînъ.

Atвnчї oki лвї se fъkвpъ mapї ші se вitaръ kв toatъ лъkomiea ші nesaqівл лоръ asвпръ-ї, dвпъ aчeastъ skimвape de вnъ minвtъ пe fisionomiea eї.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Лъsatъ алене не вnъ аштерпвтъ de паіе, întp'o колівъ, вnde fъsese gъsdвitъ de кътре ніште пъstorї, чеї че 'ї daseръ храпъ, бъвтрї ш'апої se depърtaseръ ka съ вazъ de вителе лоръ, ел рътъsese domnвл ші stъпînвл ачesteї simпле лъквinge, че se afla înfрвтвsepatъ de флорї ші de toate ornamenteле кîmпвлвї, ші 'n пъвntрв кърііа apdea o латпъ de пъmîntъ, че ръsпîndea o dвлче лвmіnъ.

Ла капвл съъ ел atîrnase артеле de вnъ квіеръ de летпъ, ші, desбръкîndв-se de zaoa каре і акопереа пептвл, лвъ tamбвра în mînъ, пе каре пв o пъръsia нічї odatъ, орї вnde ap fi meps, în pesвoіъ saъ în кълъторіі!..

Ел вoі ka ші жвпа Іліапа съ fakъ tot asemenea ka dînsвл, a рътînea în îmврък'mintea sa femeeaskъ, лепъdînd пе челе бървътешті..

Îi zise съ шazъ апроапе de ел.

Fечоара, fiind determinatъ a 'л înшела în tot кіпвл, se silі a 'шї askвnde tврвврареа ші нетвлдвmіреа каре o revolta.

Ea шezв ла капвл съъ, ші din kînd în kînd, skoдînd ніште sвsпine înъввmite, рътînea perdвtъ în kвдетърї ka întp'вnъ estasъ, dap пв арътъ чea маї mікъ втвръ de нетвлдвmіре saъ posomorîре пе кіпвл ей.

Noaptea кв toate ачestea înaintase prea твлт, ші кînteчіле челе de аторъ a ле отвлвї din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Opientъ pesъna prin vocea ʏea nъterpikъ a lъĭ Elaш, akompaniatъ prin akordъl koardelop ʏele de sîrtъ de ne tamъrъ!..

Iatъ viaţa Tъtarilop ш' a popolilop din Opientъ, knoskuĭ desnpe krъzimĭ ші simplicitatea morsъrilop, desnpe noetika lorъ imaginaţie, ші kape vitъ stapea lorъ ʏea kritikъ, kînd se aflъ la marginea neireĭ, numaĭ sъ 'шĭ mъldъmiaskъ plъʏereа ші keĭъl, de kape sîntъ aша de mъlt stъnînuĭ!..

Ел черъ a'ĭ da knna kape se gъsia plinъ ne masъ ші 'ĭ zise sъ kînte ші dînsa.

Atъnчĭ Iliana, întinzînd graţioasa eĭ mînъ, лъъ knna ші i o întinse sъpizîndъ-ĭ; iap ел prinmind-o, o adъʏea mъldъmit ла bъseле sale ші se vita în oki eĭ,ka kъm ap fi vъzъt însъ-шĭ feriʏirea.

Îĭ zise ш'a doъa oarъ sъ kînte.

Ea înʏepъ atъnчĭ aʏelъ kîntekъ ʏe îl kîntase în zioa kînd fъ rъpitъ ші treʏea apa Sipetъlъĭ.

Dap kъ toate kъ vocea Iliani ap fi mişkat ші însъ-шĭ petriле, ел fъ nemъldъmitъ de aʏeastъ kîntape, ші îndatъ o nosomorîpe se vъzъ ne frъntea sa, ka kъm ap fi voit a o mъstra nentrъ deklarareа ʏe ea i o fъkuse maĭ 'nainte.

Lъnta akъ era terivilъ ші lovireа otorîtoape!..

Tъtarъl se apindea din ʏe în ʏe!

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Жѣна fечоарѣ înfъдішѣ о кѣѵѣтѣрѣ селѣatikѣ; еа ера ліпіштітѣ ші кѣ totѣл determinatѣ!..

Ѵтѣреле попдії челії înaintate, înчепѣзерѣ a kam îngpeвіa плеопа okiвлвї лвї Елam.

Іліana sta deштeantѣ, fiind kѣ еа se fepise d'a апропіea de вѣселе сале кѣпа kѣ kape o înвіase atît de тѣлт терівілѣл еї kompaniонѣ.

Ел дешертѣ маї тѣлте кѣпе de вінѣ pomîneskѣ ші ачeasta îl fъkѣ a se kam ameдi.

Аfарѣ de asta, napkotika сарвѣ, fърѣ kape Тътарѣл пѣ поate трѣі вінѣ minѣtѣ, kontpівві înkѣ ла бедіea ші толешіpea sa.

Аша dap, вѣzînd dinaintea okілор sъї ne astѣ апделікѣ kpeатѣрѣ, atît de fpѣтоазѣ ші înkîntътoape, ші, peцътînd мереѣ aste кѣпе пліne kѣ вінѣ, пѣорѣл fѣтвлвї kape întѣnekase лѣmina камерії ші se пѣnea ka впѣ вълѣ mistepiosѣ dinaintea вedepілор сале; atîtea înkinвірї fantastiче че 'ї însпіpa fie че къѣтътѣрѣ a okілор жѣлеї fечоape, kape din че în че se fъчea ші маї fpѣтоазѣ; sѣpisѣл еї челѣ апделікѣ kit ші оape kape вane fъgъdѣеле, fъkѣse din ел de o kam datѣ отѣл челѣ маї modepatѣ... Ел пѣ ера маї тѣлт a-челѣ tigpѣ че înfpікошase маї nainte колѣтва kape se aflase ла пічоареле сале!.

Кѣ toate ачestea левл se поate дештепта; tigpѣл se поate іарѣшї înfѣpіea ші отѣл se ва фаче періколосѣ!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

D'aceea nu era timpu de nepdut!.. Odatu fiind xotărîrea făcută, trebuia fanta kît mai kărînd să înkoroane sukcesul!..

Dar însă inima unei fecioare nefiind îndestul denpinsă ku această fantă de teroare ši de resbunare, noate kă gradul ei nu va kuteza la cea dintîi încerkare; noate kă 'i va tremura mîna; sufletul ei va bate; cine štie va isbuti ea oare?..

O teribilă temnestă a sufletului tărbura toată fiinţa inocentei fecioare, ne kare numai ideea krimei o făcea să se snăimînte; dar fiind kă nerikolul ei era neadăutută ši mai mult de kît sigură, nu înkăpea alt nardon nici nietate!..

Omul denpins a întinde mîna ka să răpească vaselе sfinţite de ne altarul biserikei, saŭ a desbăia sîntul lăkaš de čele mai preţioase a le sale ornamente, kalkă în beţiea sa răzvrătirea fecioarei ši'ši pîde de lakrimile ši kastitatea fiikei čelii nenorokite!..

Elam, intr'această stare de beţie, xotărît a viola simţimîntele čele mai kąste ši sakre, ne kare numai unŭ sufletŭ adevăratŭ novilŭ ar nutea ka să le respekte, întinse o mînă sakrilege ne drum taliea fecioarei, ne kare ea, ku toate a-cestea o resbinse ku disprexŭ.

Omul atunči înkruntă iarăši supîrceana-i če dete okiului său o kăutătură aprinsă de mînie. El o ameninţă din nouŭ ši'i adose înkă

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

odatъ aminte kъ este stъпînsл eї ші kъ în deшertъ kastъ d'a i se împotivi.

Ea nu zise o vorbъ ші dpent tot pesпunsл че i'л dete fu kъstътura чea snepieatъ a unei жune gazeле gonitъ de vînътorї!..

Ел pe'noi mîшkъріле mîinilор пentru ka sъ se apate kъ 'шї pîde de aveastъ pesistinцъ a eї.

Ea se pedikъ de лîngъ dinsul ші лъ de o kam datъ în ажutoru-ї aчелъ surisъ amъцitorъ, npin kare nъtea пentru unъ momentъ sъ desapmeze furiea krudлї Тътаръ...

Ш'аша, noantea fiind mult înaintatъ, лiniштea ші тъчереа, de kare fu dominatъ nînъ atunчї astъ колibъ лъkuitъ de desopdine ші de disnepare între жuna fetoarъ ші teribilul Елат, furъ tot-d'odatъ întrerupte npin niште detunъrї a ле черuлї ші niште fulцere kare prevestiaъ ла opisontъ апропiereа unei negre viжелiї.

Sufletul fetoareї бътu în пентu-ї ku o nesusъ iцiалъ.

Unъ usorъ, ka ші ачела че întunekъ черul într'o temnestъ, se pisini пе frunтea sa ші oki eї nu въzurъ dinainte-ле de kît unъ xaosъ înfiopътorъ ші unъ întunerikъ furъ sfipшitъ.

Dap ku kît krudul eї agresorъ skimba ла feце ші se gъtia d'a face чea маї de пе urmъ încerkare de violare, nesokotind лupta fetoareї ші teribila viжелie kare o înfъцiша a черuлї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

mînie ші тврвврape, ea se ţinв nemişkatъ, вtътв în лokъ ші se вitъ asвпpa лвї kв o kъвtътвръ disпeratъ.

Ел întinse mîna пe mîneрвл таваnвлвї челвї тъiosъ, kape se afla atîpnatъ de kвierъ.

Ea въzînd atвnчї moapteа kв okiї, kъzв ла пічoapeле лвї плîngînd, ші ел îшї тpase înanoї mîna de пe mîneрвл feрвлвї.

Însъ kрвzimea ші ne'ndвплекapea тipanвлвї, snaima ші тpetървл moрцii, че se лвптаръ a-твnчї kв atîta вioленцъ în sвflетвл eї челъ тврвватъ, o fъkв a'шї лва inima în dinцї ші înпвmnînd disperatъ ачелъ пвmnaлъ, desпre kape am маї вorвit, kъ жвna fiikъ fвsese apmatъ, îl penezi kв toatъ пвtepea în пentвл тipanвлвї, пe kînd ел рътъsese o sekвndъ nemişkatъ, dînd fisionomii sale чele маї terибile ші amenинцътoape impresiвnї!..

Вnъ цiшtъ ші вnъ цetътъ ka de o feapъ se aвziръ de odatъ înъвntрв avestei koлибe!... — Лвmina лampeї, ka прin minвne, s'a sfîршit!..

Жвna fечoapъ, fъkîndв-se întp'avestъ kinъ kpiminalъ, пentрв anърapea вiptцii eї, лъsъ пвmnaлвл în пentвл feapeї че se бътea înkъ în sînцele sъъ negрв; eші afapъ tpetврînd ші kъzв leшinatъ în pradвл sînцeposвлвї лъkaшъ, înъвntрвл kървia se маї aвziръ цeteтele ачелвia kape îшї ші dete вatima pesвflape!..

Fвлцервл ші tвnetвл fъkв de маї твлte орї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

a detъna depъrtatъl suaţiĕ de la o marţine a cerъlъĭ pînъ la alta; iap fъlţerъl sfîmiind întъnekosъl bestmîntĕ al ponţiĭ lъmina tot d'-odatъ, într'avestĕ lokĕ, dovъ fiinţe kъzъte, ka dovъ kadavre!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

XIII

Moţicu 'ş'a ţinut cuvîntul.

Zioa era maĭ вine de жвтътate треквтъ.

Вnъ постъ de ostaшĭ kape se afла aшezatъ în dрвтвл челъ mare, пе вnde se sъвîrшise faптеле челе maĭ glopioase desпре пartea armii moлdovenештĭ, priveдea de пе înълдimea вneĭ тъдврĭ лokвріле dinnpeцiвръ ka пв kвm-ва вре o трвпъ de inemiчĭ въ se apate tot-d' odatъ шi въ adвkъ вре o desopdine în вnateле armii.

Treĭ arkaшĭ, вnъ лъпчеръ шi kîдĭ-ва вînътopĭ se пвverъ roatъ îmnpeцiврвл fokвлвĭ kape 'л anpinserъ, пentрв ka sъ gъteaskъ pвstikвл лоръ прînsъ.

Тодĭ avestia romînaшĭ neaoшĭ, Врънчenĭ воiнiчĭ, Bistpiцenĭ шi Orxeienĭ, шedeaъ, kвm am zis, îmnpeцiврвл fokвлвĭ, fie kape dintp'înшi înfъдimînd вnъ karakterъ deosevitъ ш'aveea-шĭ veseлie че se deskpiea пе kinвpiле лоръ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Să ne fie de bine, fraților!.. zise unul dintre dînșii, care dăruea la gură unui fecior pîine cu vin.

— Să dea Dumnezeu, bădiță, respunseră cîți-va dintre ei, ce se întrecea a însuflețì ospățul, îmbucînd pîinea ți din ale merinde ce nu le știa, de ar deschide inima m'ar vedea care n'are o foame.

Ei semțiau ca niște lucrători de pămînt, cari ce înjugau boii cînd se crapă de ziuă ți ară nîn la nimezi, apoi, cînd este arșița mare, se trag la umbra carului, ți adunîndu-se la unu locu bătrînì ți juni, asterne unu ospățu, la care ar pîvni ți însuți stînìtorii pămîntului.

Ce aveasta se desfățuiește țărani pentru travaliul ți greutățile ce le port!..

Însă, aceștia erau niște ostași, prekum erau cei din timpii mai de demult, oameni kreskuți cu vlagul ți cu arma, deprinși cu nevoea ți cu bărbăția, ce o inimă mare la resboiu ți veseli cît se poate în ospețe.

— Noroc ți să aibă de bine!.. adăugă altul d'alături, celu ce, ca ți celu dintîi, pedika în sus feciorul ți pămînea cu ochii țintiți către cer.

— Ți el zic tot asemeni!.. adăugă lăncerul, celu ce lovi cu vîrful lancei de lîngă

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

dînsвл пе виў sakў върgatў de лîпъ, în kape se иedea че-ва kam de o forмъ potвndъ ші kв kîte-ва пete de sînџe пе dinafarъ.

— A ва! верішkape! întrebъ алтвл челў din kъпътіў, пв ne sпвseшї istopiea пе deплin a Хап-Тътарвлвї, пе kape 'л прinseръ-џї віў!..

— Зite-ї kапвл колеа în sakў!... adъogъ пепъзъторвл ші flegmatikвл лъпчерў Orxeianў.

— Ал kвї?.. întrebъ впвл maї kвpiosў dintre eї.

— Пептрв o бабъ sвrdъ пв toakъ попа de doиъ orї, pesпвnse іаръшї лъпчервл kape pedikъ вътоіашвл în sвsў.

— Bezї kъ бadea пв fв ачі ka sъ askвлte ші ел, kînd sпвseшї adineaorї.

— Хеї!. kъпitanвл nostрв штie istopiea maї вine; і o ва sпвne ел.

— K'аша e! че se fъkв kъпitanвл Moдia, тъї верішkape?..

— Іатъ-л пре твkea deалвлвї!.. че maї ходў de kodрв ka ші ачesta!..

— Bezї kъ ел akв 'ш 'a gъsit товаръшвл, пе kape atît timпў ші 'л a fost kъвtat.

— Чine, вере? întrebъ алтвл; o fi Xatmanвл?..

— Eї, търе! чела este Бвkвр; п'aцї авzit вої de Бвkвр, пе kape Bodъ вреа sъ'л џinepeaskъ?..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Къ вine ziчї; aдї aвzit къ domniпa Iліana se aflъ aквm ла Tîrgовіште!.. Bodъ din Mвntenia a пріimit-o ла кврtea лвї ka пe fiiesa...

— Бine, вadeo, пв ziчeaї тв къ o fвpase Тътарії ші Bodъ пentpв asta вреа sъ'ї batъ пînъ 'n дара тътъraskъ!..

— O fi fost kînd o fi fost!.. dap akв!.. eї мъре!.. чeea este бървatъ мзiepe!..

— Алeo!.. чe snвї тв?..

— Ea a îngpozit kiap пe Тътарї, бъiete! Snвnъ oamenї kape a въzвt кв okiї квm a вчis кв mina eї ла пъgînї!..

— Ea, мъре?.. чe snвї тв fpate!..

— Zъъ аша!.. Бite, пe крвчea asta de воinikъ, daka пв'дї snвї adевървл!!.

— Ea, мъре fpate?..

— Ea, вezї бine, fata лвї Bogdan Bodъ!..

— Браво, мъре!.. браво!...

— Хеї! хеї, верішkane! dap квm sokotiдї вої!..

— Ші kъпitanвл nostpв înfpînse atвnчї пe Xan-Тътаръ, adъogъ лъnчервл, kape atвnчї, квm se ziче пe pomînemte, ера пe жвmътate kълітъ, tot вitîndвse кв okiї în sвsъ ші кв fcделешвл ла gвpъ; въ tpъiaskъ kъпitanвл Moдia!..

— Sъ tpъiaskъ Bodъ!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Съ трѣiaскъ дара!.. ziseръ în unanimitate toцї.

— Nумаї, вadeo, adъogъ унул dintpe ostaшї, nу умбла ку шоалda; ia sпune-ne шi поъ кум a fost ловіреа воastръ ку Хан-Тътарѣ, în че dpent de локѣ 'л адї întîлnit, unde терцea шi че вреа съ fakъ?..

— Iaka, ne am întîлnit ку ел колеа!.. Штицї unde e капул deалулї kape se keamъ Локул Fetiї?..

— Пеsemne воia съ ia dрумул supe Tekучї?..

— Аша se вede, pesпunse честъ-л-алтѣ.

— Авеа тулцї oamenї ку dînsул?..

— Ку treї капete ераѣ еї маї тулцї dekît aї nostpi.

— Хеї, апої?.. întpевъ унул dintpe kуpiошiї ostenї...

— Iaka, лукру пе лesne шi fъpъ ворбъ лунgъ: îndatъ че ne am întîлnit ку dînшi, ле amѣ черутѣ артеле, орї de unde nу, îї treчetѣ пе тоцї sув saвie!.. Тътарu челѣ mape s'a împotivit; nу вру нічї de kум съ пзie жosѣ артеле!.. Ne am бътут ку еї пептѣ ла пептѣ; патру dintpe dînшi 'ш'аѣ înkinat артеле, чеї-л-алцї fъpъ учiшї ka niшte kîinї; iap къпitanул Моцikу шi маї алев Бъкур, kape вeniа ку еї, sбъръ капул луї Хан-Тътарѣ!..

— Ал луї Хан-Тътарѣ?..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Ѕite-л, este ачі, pesпѵnse лъпчерѵл.

— Че, тъ, ата de îndatъ!.. întrebъ ѵnѫ kѵpiosѫ.

— Niчї kît te aї sterџe лa gѵpъ, s'a isпръvit toatъ komediea!..

— Ші kaпѵл лѵї e ачі? ia sъ 'л vedemѫ, тъpe fpate, zise Врънчеапѵл.

— Лазъ'л înkоло! adъogъ алтѵл, kъ пѵтаї поџї mînka апої treї zіле!..

— Ар fi вine sъ 'л apѵnkътѫ în вале, kоло.

— Aea e ворвъ, pesпѵnse лъпчерѵл kape se певоіа înkъ kѵ вѵtoiашѵ че 'л dѵчea лa gѵpъ; kъпitaпѵл nostpѵ ape sъ se dѵkъ kѵ ел лa Bodъ!..

Kѵпoаштеџї dap чine este ачestѫ kъпitaпѫ despre kape tot ворвеште astѫ Орхеianѫ ші kъpѵia îї fъчea тереѫ лаѵde, пentpѵ kъ пе ачesta îл iѵвia toџї ші вравѵріле sале, în kѵpsѵл pesвоіѵлвї, îl pedikaръ лa ачestѫ gpadѫ?.. este Моџікѵ, челѫ че promise лѵї Bogdan Bodъ kѵm kъ ел se însъpчineazъ a adѵче kапѵл kъпetenii Тътарілор, ш'ачeasta s'a ші întîmплат!..

Din челе че въzѵpъџї лa kапітѵл tpekѵtѫ, se поate înџелеџе kît kѵpaџіѫ ші че devotamentѫ înfъџішъ ел пе teatpѵ pesвелѵлвї, kѵ kîtъ apdoape ші kѵ че fokѫ алерgъ pretѵtindenї ka

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

съ dea de врта лъї Бъкър, пентръ каре ел фъчea toate ачestea.

Trimise îndatъ iskoade претътindenї, ашezъ пiketърї din staţie în staţie ka съ привegeze пе трекъторї, ътбла ел însъшї întревînd пе тоцї оamenii ші пе орї чine întîlnia, resколі însfîrшit пътîntъл, перътîind o палтъ de локъ пе ънde съ нъ каъte ші съ нъ черчeteze, нînъ че, în челе din ъртъ, întîlni конвоіъл лъї Пъki, каре ера кълъъzit de însъшї Бъкър, іъвітъл съъ frate ші камарадъ.

Пъki авъ soarta каре а требъit съ'шї о аштепте!..

Капъл съъ, în челе din ъртъ, se aflъ пъs întр'ънъ sakъ, пе каре лъпчеръл nostръ. Орxeianъ îl tot болdea къ koada лапчеї сале.

Oamenii чеї dinпpeцiъръ se înfioraъ de dînsъл ка de вчigъ-л кръчea ші ворвeaъ челе de маї ъъsъ...

Însъ Mo ikъ se afла petras маї întр'o парte în ъъsъ пе тъkea dealълълї ка съ'шї îndestълeze inima, îтърцішînd пе Бъкър къ кълдъра чea маї вie, акоперіndъ-л de ъърътърї ші întревîndъ-л tot-d' odatъ despre Iliana sa.

— Oх! нъ штіъ nimikъ despre dînsa че s'o fi фъкът!.. pesпънse Бъкър къ o adînkъ дърере ші къ okiї inъndaцї de лакріme.

— Еъ штіъ, фрателе теъ!.. azї нînъ 'n zioъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

am aflat kвm kъ fiika Мъpii Saле лвї Bogdan Bodъ a вчis пe Тътapвл чeлъ чe вoia a тpeчe kв dînsa Dвnъpea dinколо вnpe a o пepde. Dвmnezeъ însв-шї 'л a nedensit пentpв aчeasta; eл fв în aжвtopвл eї пentpв ka sъ se mîntвiaskъ singвpъ de чeлъ пъgînъ. Anoї, fiind kъ epa maї anpoane, ea a mepв ла Tîpgoвiшte, dinnpeвnъ kв maї mвлцї oamenї шi femeї шi akвm se gъseшte aколо.

— Adeвъpat e?.. întpebъ kв nepъbdape Бвkвp, a kъpвia faцъ se лвminъ d'o estpemъ бвkвpie, шi dвnъ чe penetъ de doвъ tpeї opї aчeastъ întpeбape, ла kape Moцikв îї pesnвnse kв toatъ înkpedinцapea, întpeвnъ mîiniле, înцenвke pedikîndв-шї okiї kъtpe чepъ ka sъ dea mвлцвmipe desnpe toate aчestea; шi 'n вpmъ, skвлîndв-se în sвsъ, întpъцiшъ пe Moцikв щi 'л stpînse kв fepвinдialъ ла inima sa...

Ax! dвлчe momentъ de kape este atinsъ inima вnвї mвpitopъ kînd skanъ din вpe o nenopочipe!.. Dвлчe momentъ ал pевedepiї a doї kamapazї iввiдї, kape, ла чea dintîi a лopъ întpъцiшape, nap'kъ întpъцiшazъ чepвл, вpînd вnвл алtвї ziле de sъnътate шi de fepічipe, snвindв-шї kв лakpimiле în okї aчeea ч'aъ sвfepitъ!.. Snвne inimъ чe baцї kв atîta пътepe în пentвл вnвї amantъ dinaintea aчeлiia пe kape o iввeшte, saъ în пentвл mapinapвлвї kape, dвnъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ънъ anъ de навigare пе Мареле Очеanъ, se 'ntoarче iаръшї пе пътînтъл пе каре 'л gъсешte înkъ înfрътъseцatъ de верdeaца ші флоріле лъї Maiъ, ka ші 'n zioa kînd ел 'л a fost пъръsit!.. Sпъne каре afekцiъne пoate fi компарабілъ kъ aчееa a doї iъbiцї kaтapaзї?.. Че simцimînte алтеле пotъ fi компарабіле kъ a ле лоръ?.. Ka че simцimînte de аторъ пotъ fi маї пре ъsъ dekît a ле aчestора?.. Каре пasiъne ші че simпatiї, каре тiпереце ші че лакріте пotъ fi маї dълчї dekît aчелеа че ле варъ eї?.. Ох! eї рътaseръ ънъ momentъ estasiацї de бъkъріе ші de dърере! fъръ estasiацї de бънеле пъвеле че ші ле пътъръ da ънъл алтъia ші desпре ворбеле че ші ле пътъръ ziче; însъ n'aвeaъ îndestълъ iнiмъ ші пътере ka sъ ле apate тoate: întр'aчелашї miнътъ, a ші ле posti de odatъ тoate: тoate kîte ле simцiръ ші kîte ле sъfepiseръ!.. Aша dap, треbъea sъ se репаъse ънъ miнътъ; ші, dънъ aчееa, трekînd din estasъl бъkърii întр'o лініште ka ші sîntъ, терseръ маї ла o парте ka sъ пoatъ ворbі ші a se aъzi пъmaї eї înші-шї. Eї ворbіръ atît de мълт înkît nъ se пътeaъ îndestъла ші nъ se маї пътeaъ desпърцi ънъл din брацеле алтъia!..

Dap kъ тoate însъ, ніште motиве îndestъл de граве a треbuit sъ 'ї fakъ ka iаръшї sъ se desпарцъ ънъл de алтъл...

Kъчї, kът s'ap fi пътът ka Бъkър sъ nъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

плече kît maĭ îndatъ ka sъ meapgъ sъ gъsiaskъ пе iввita sa Iliana, пentpв kape fъkвse atîtea sakpiфiчiĭ?..

Kвm s'ap fi пвtвt, tokmaĭ atвnчĭ, kind ел ера лiверъ ші emit din toate певоіле, съ пв se gîndiaskъ ла dînsa ші sъ пв meapgъ kît maĭ kв-pînd ла Tîpgовіште, вnde s'aвzise kъ ea se afла, în врта евenimenteлор че i s'a fost întîmплат?..

Moдikв însъ пв пвtea, ші kiap daka ap fi вoit, sъ 'л însoдiaskъ, fiind kъ ел se afла atвnчĭ înpолатъ în ostipea Молдовіĭ, ші maĭ kв seamъ kъ fъgъdвise лвї Bogdan Bodъ kъ ел ва fi челъ dintîĭ kape ва adвче kапвл kъпeteniĭ Tътapілор!..

Аша dap Бвkвp тревві sъ se despapдъ de dînsвл ші sъ плече ka sъ gъsiaskъ пе iввita sa, iap Moдikв se ва dвче în kîmпвл pesвoiвлвї, sъ se apate dinaintea лвї Bogdan Bodъ, пpesintîndв-i tot-d'odatъ tepiвілвл dapъ kît ші a 'i adвче ввпе пввеле desppe afлapea iвbiteĭ sале fiiче.

Бвkвp stpînse dвпе aчeea пе Moдikв de mînъ, îl апропіе de inima sa ш'апоі îmi ziseps sъпътate ввпъ вnвл алтвіа.

Бвkвp înkълikъ пе челъ maĭ вvпъ калъ че i 'л dete iввitвл sъъ Moдikв, kape fв лвat din apmiea tътъpaskъ, ші dîndв-i nintenĭ, ka вnъ bi-teazъ че ера, лвъ dpвтвл kътpe Цapa Pomînea-skъ, iap Moдikв se вita dвпъ ел kв okiĭ лъ-kpътaдĭ de dвpepe kвm se депърta de dînsвл!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Fama armii moldovenești, într'avestă, timiă mergea tot kreskînd ші Тътарій fъръ кь desъvîrșire вътъцї!..

Bogdan Bodъ se проклатъ кь totъл înbingъtorь asъupra барбарілор че 'і inъndaserъ дара!.. Тътарій перdъserъ în aveastъ krînvenъ вътъліе вnă nътърă foapte însemnată de oamenї ші kaї, afarъ de багаџеле ші пръзіле че еї nь nътъръ îndatъ a ле трече neste Прът... Еї fъџeaă de toate пърџіле fiind вътъцї... Akът nътerea вnъї аша mare nътърă de oamenї че 'л авъserъ era sfърîmatъ, împrъștieatъ ші fъръ нічї o opdine, nentrь kъ însъшї кънeteniea лорă îї пъръsise...

Bogdan dap, în miжлокъл глорії ші ал trimfълві зъă, priimi ne жънеле кънitană, ne kape îl 'пълџase ла avestă gradă, kът am zis, nentrь kъraџiъl ші бравъріле sale.

Modikь se înfъџішъ dinaintea Мърії Sale ka ші întîї, kь deosebire nътaї kъ atънчї era tristă ші nenorочită kînd akът este веселă, kь o inimъ boioasъ ші плinъ de sneranцъ, kь inima вътîndъ de вькърie kъ 'і ва snъne dълчea ші плъkъta nъvelъ kът kъ fiika sa este mîntъitъ ші o ва bedea, iap dintr' алтъ napte, mîndrь ші îngîmfată kъ 'ш 'a дinът kъвîntъл че 'л didese: a adъs dinaintea sa kanъл upomis ал ачелъia kape 'і fъkъse atît ръă дърii!..

Bodъ, въzînd avestea, îшї întoapse okiї kь

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

oроare de лa aчestъ sпektaклв înfiopъtopъ!.. dap kв toate însъ, opï ч'ap fi kвцetat în adînkвлinimeï sале, eл пв пвтв sъ вraskъ пe Moдikв, че se пвртъîn toate aчestea kв atît kвpaдiъ ші kapc, nînъ în челе din вртъ, n'a fъkвt de kît îшï дinв kввîntвл!..

Лъпчервл Орхеianъ, kape ера впвл din чеї maї de frвnte бевторї ші челъ maі kвpaдiosъ ostaшъ din komanda лвї Moдikв, ka aчela че se aflase de faдъ kînd a kъzвt konвoiвл лвї Пвki în mîiniле пiketaшiлор Молдовенї, ші ka aчela че însoдise пe kъпitanвл sъъ nînъ dinaintea лвї Bogdan Bodъ, sпвse tвtвлор челор че 'л întpeва kвm s'a fost întîmплат ловіpea kв Tътарiї ші kвm kъпeteniea лоръ, Віzірвл Пвki, n'a вoit niчї întp'вnъ kiлъ sъ лase жosъ apma din mînъ, nînъ че kъzв бътîndв-se!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

XIV.

Nu se cuveni Bukur să vază pe juna Iliana de kît în ajunul nunţii sale.

Este timpŭ ka sъ zičemŭ če-va ši despre ţepealoţiea skŭtierълъї лъї Бъкър, kare, prekŭm îl въzbrъtŭ pînъ ači, sъvîrši atîtea fapte miракълоase ši tot-d'odatъ krъde, în ačeastъ kampanie a Молдовенілор kŭ Тътарії...

Veдї лъa însъ în konsideраре timpi ačeia, stapeа edŭkaţii în kare kreштea omenіpea n'atъnčї, ideile sekолълї, saŭ alt-fel a zіče, ideile ačelor timpї de варваріе ši de inoranpъ în kare zъčea лъtea ši kare nŭ înspira fie kъrъї indivіdŭ de kît o neîmpъkatъ ъръ ш'o kontinъ resvŭnare a ънora în kontra altora, fiind kъ atъnčї se petreчeaŭ ne toate zіleле resveле de ţintъ, se fъčeaŭ лъnte nentrŭ orї če ši 'n

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

капвл fie кървіа пв domnia de kît singвра idee: ввбжвgареа ші konkista!..

Атвпчї Европа вvfepi o таре sgвdвipe din партеа попопілор de ла Nopdъ ші Opientъ. De atîtea inвasiї че ле fъkвръ еї, înkît semneле вртелор лоръ se таї kвnoskъ ші пînъ astъ-zї, впаіта рътase de проверbъ прin gвріле оатепілор.

Пентрв къ în ачеї timпї, tot терітвл отвлвї ера d'a se лвпта ш'a върва kît se пвtea таї твлт sînце de inemikъ, петрекіndв-se челе таї крвde ші барбаре фапte, ачестъ ввбіektъ ал skpiepi теле аре de skопъ a репresinta întokmaї таблоил ачелор sekolї ші d'ачеea deskpiseрътъ лвкрвріле двпъ квт ле gъsitъ п'în kponikapї.

Квлтвра ші indвstpiea fiind преа пвцin desволтate п'атвпчї, din kaвsa барбарілор че пвпеаъ вочіetatea втапъ în nekontenite стрътвтърї ші skітвърї, ші таї кв seamъ църіле поastpe simцind atît de таре вічівл ші fвpiea лоръ, оатепії петречеаъ таї твлт о віацъ поmadъ; плвgърiea авіа пе ічї пе колеаînsвfлецind котерчівл ші ekonomiea, іар чеї таї твлцї тръіаъ кв пъstopітвл вітелор... Аша dap, Pomînii în тоцї timпії ацъ fost плвgарї, пъstорї ші ла timпї de певоіе осташі, чеї че апъраръ кв брацв-ле ші кв sînцеле лоръ ветріле ші тормінтеле стрътошештї...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Ostaшiĭ шi кънitaniĭ kapi se pesвoiръ supe a anъpa цapa în kontpa nenopoчipilop epaв вoiepiĭ шi sъtenii, чeĭ чe de o notpivъ kв тoцĭ лвaв napte în aчeste лвnte.

Toate aчeste familiĭ вoiepeштĭ npekвm шi Domniĭ îшĭ tpaseръ npiма лopв opiцinъ, dвnъ kвm ziseiв, din плвgapĭ, nъstopĭ шчлт. kapi se deoseвipъ npin mepitene шi kanaчitatea лopв; se лвntapъ шi вpsapъ sînце nentpв natpiea лopв; eĭ stinвлapъ kв naцivnĭ stpeine; înkeeapъ tpatate шi staвilipъ în цapъ вekile datine шi institвцii.

Aша dap eĭ sîntв Pomънĭ шi nв алт-че ва!.. Шi, dвnъ вekile datine, tot Pomънвл ape dpentв-л d'a se faче ш'a fi вoiepв, kвm am ziче, ape dpentвл d'a fi ostaшв, a sepві цapa ш'a съвîpші бpaввpĭ, dвnъ inteliцinца шi kanaчitatea sa; iap natpiea este datoape d'a 'л pesnлъti npin dapea вnвĭ gpadв, вnвĭ oape kape titлв... D'aчi a provenit маĭ întiĭ вoiepiea în цapъ; dintp'aчeasta nъskв titлвpile, npekвm: Banв, Snътapв, Kънitanв шi tot felвл de вoiepiĭ, saв алte titлвpĭ de dpegътopiĭ але statвлвĭ. Iatъ npivileцiвл вoiepвлвĭ în цapa noastpъ, iatъ pangвл!.. Akвm тoцĭ aчestia, kвm am zis, sîntв Pomънĭ шi s'ap kъdea ka цapa sъ se noatъ mîndpi kв eĭ, sъ 'ĭ nвmeaskъ în tot-d'aвna floapea шi mîndpiea sa, anъpътopiĭ eĭ ш'aĭ dpentвpilop sale!...

Beцĭ obserba însъ, dвnъ titлвл чe dideiв

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

skpiepi avestia: Fundapea unoeĭ kapitale, adekŭ, a Bukureshtiulŭĭ, ce are o bekime maĭ bine de patru sekolĭ shi zhmŭtate, eŭ înțelesseiŭ prin toate aceste personațe, primile familiĭ ce domnirŭ, cheĭ ce fŭrŭ ministri, țenerali, ofițerĭ: primi boierĭ aĭ dŭrii!..

Numaĭ este vorbŭ despre ceea ce adune maĭ tîrziŭ timpiĭ shi aduna; numaĭ facemŭ vorbŭ kŭ aceste titule kŭzurŭ din fala shi importanța lorŭ, se paralisarŭ prekum fu paralisatŭ Romînia, prin infusința shi korupțiea stpeinŭ, kŭchĭ azunsese o zi, kînd Romînulŭĭ îĭ era rushine d'a vorbi romînește sh'a se numi Romînŭ!.. boiesk numaĭ a pekета achеĭ timpĭ, kînd Romînul nurta artŭ shi era trisumfŭtorŭ; era mîndru de numele ce'l nurta, de splendida sa oriținŭ.

Sŭ lŭsŭmŭ shi sŭ iertŭmŭ achelor.... saŭ achelor individe, koreliționarĭ ku noĭ, cheĭ ce, prin însînuirea-le, prin amețirĭ shi prin intrițe, întroduserŭ atîtea sxisme sochiale, shi kare, de atîțĭ sekolĭ shi kiar astŭzĭ, vor a kalomniea națiunea, înegrind-o shi narodiind-o kît notŭ, shi kare, fŭrŭ nichĭ o sfialŭ, fŭrŭ a fi nedemnițĭ, pîdŭ de lukrurile națiunеĭ shi se fakŭ dipektŭ saŭ indipektŭ instrumente a le trŭdurii!..

Sŭ'ĭ trecemŭ ku vederea shi sŭ desprețuimŭ ne trŭdutorĭ, kînd este vorba d'a cherceta sh'a kunuta în sînul națiunеĭ novila shi adevŭrata

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

оріцінъ а боіерълві ші а църапълві; не адевъраціі бърбаці Романі, не адевъраціі патріоці! . .

Ші пентръ къ ачі intenціунea нe ne e de kît a deskpi oape kape атънънte din віаца унві osteanъ din timnял лві Dan Bodъ, saъ a лві MipчeaBodъ, почіъ zіче къ Моцікъ, ероял nostpъ de колеа, ера унъ фіъ de боіеръ, пентръ къ тътîne-съъ serbise църіі ъъв Dan, ъъв Лаіотъ, ъъв Алексandpъ Bodъ, іар ънъ-съъ кънoskъse ne Міхаї Басарав ші serbise înss-шї ne Negpъ Bodъ ші a fost лъat парte în pesboівл че ачestъ Dъче 'л авъ în kontpa Тътарілор!..

Моцікъ, перzînd, прin ъртаре, не тътîne-съъ în pesбелял de лîngъ Seвepin, ръmase opfanъ ші fъ kpeskътла коліва унві пъstopъ, челъ че 'і ера ка унъ tatъ ші soціea ачелвіа ка о тътъ a sa. Ачestъ пъstopъ însъ, dънъ тречере de кîцї-ва анї, лъsînd ne soціea sa въdъвъ, dinnpeънъ къ o fiікъ kape ера къ патръ анї маї жънъ dekît Моцікъ, віata femee тръіа în тарцінea Tîpgoвішti, кът da Dътnezeъ, къ лъкръ тîінілор.

Моцікъ ші къ Maріa, къчї аша se nътіa fiika пъstopълві, kpeskъpъ îtnpeънъ, ла о тътъ ші ъъt унъ ачелаші акопepeтîntъ, ka doї fрацї.

Еї îtnърдіръ îtnpeънъ жокъріле копілърії ші îtnpeънъ пъзіръ вітеле.

Обічеівл, че прinde ръдъчінъ ші kape маї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

tîrziŭ are o aша mare nътere asъnra fiinдeї noastre, fъчea ka avestї жънї sъ fie tot-d'aъna împreънъ, a nъ se desnъrдiънъл de лîngъ алтъл, tot-d'aъna veselї ші fericiдї, tot-d'aъna glъmindъ ші pîzîndъ; nicї odatъ eї nъ se sfieaŭ ънъл лîngъ алтъл, orї kъm ar fi fost ші kъm s'ar fi gъsit, orї че ar fi въzът ші orї че ar fi aъzit, ne eї nimic nъ 'ї ar fi fъkът sъ se teamъ saŭ sъ se roшiaskъ, nentrъ kъ, o! Dъmnezeъле! avеasta este prima etate a otълъї în sînъл simplicităдii, ші primi nostri nърinдi, asemenea ka avestї prъvчї, nъ'шї въzъr golicioъnea ші eraŭ fericiдї nînъ nъ nъkътъirъ!..

Ast-felŭ avestї doї prъvчї, fiї de novілї romînї, kreskъrъ ші se desvoltarъ împrеънъ ші, konsidepînd simplicitatea, inocenдa лорŭ, simplicitatea de atъvчї în morsъrї ші în traiŭ, лорŭ nicї kъ ле trечea prin minte kъ eї nъ sîntŭ fradi, saŭ nînъ ънde trebъea sъ se mъrдineaskъ iъъirea лорŭ!..

Maria era frътoasъ ka o rosъ че se desvoltează dintr'ънŭ бобочелŭ mikŭ!.. Ea înkъ kopilъ fiind, înspirъ avestŭ обичеиŭ ші amorŭ лъї Moдikъ, челŭ че tot mereŭ iъъia a o vedea, a se жъka, a ътъла amîndoї n'în пъdъre dъnъ алъne чі a kъледе minътърчї kare ле adъчea ла mama лорŭ, a kъледе вердедъріle în пъreseшї, a adъna gътеже kъ bradъл nentrъ kasъ;

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

eĭ алердаѣ вивл двпъ алтвл п'în бътътъръ ші пе поіапъ ка съ se прindъ; тedeaѣ seapa în пре-ціврвл fokвлвї ші askвлтаѣ кв лвare aminte ла istopiї че ле спвпeaѣ бътрînії; îшї fъчeaѣ amîn-doї рвдъчівпea de seaръ ші dimineaца; тер-цeaѣ amîndoї ла тошѣ попа ка съ спвіе пъ-кателе în поствл Sînteї Марії, ла Кречівпѣ, ла Паштї ші ла Sînt Петрв; ла аждпѣ втвлаѣ a-mîndoї двпъ колinde; în поantea Sîntвлвї Ba-sіле ші ла Боботeazъ вedeaѣ amîndoї поantea ка съ вazъ kînd s'o deskide черв!.. kîntaѣ колindele amîndoї ші îmпліniaѣ kîte datine toate; ла Паштї кв овъ рошії: чea таї таре бякврie ле ера ка съ se îmбраче кв о îmвръкъminte пвовъ ші съ чokneaskъ кв овъле!.. ла Рвзалії ші пе ла алte serbъторї îшї fъчeaѣ gipлante de флорї че ле пвпea пе капѣ, двпъ впѣ векіѣ овічеіѣ; вара ераѣ певвпї de плъчere ші de бякврie kînd терцeaѣ ла secерішвл gрîвлвї; toaтпа ла кв-лесвл віілор ші ла stpînsoapea порвтвлвї; ші таї кв seатъ se прindeaѣ tot-d'aвпа алътърї în хоръ!.. Ах! претвtindenї eĭ, ел ші ea!.. претв-tindenї nedespърціцї; tot-d'aвпа іпочендї ші fe-річіцї; tot-d'aвпа веселї ші іквіцї; tot-d'aвпа eĭ se aflaѣ ka în черѣ пре пътîntѣ!..

Ast-fel петрекъръ eĭ în копілъріea лорѣ; ші ачestѣ аторѣ, astъ simпatie терцea kpeskînd пînъ че întр'o zi eĭ fъръ певоіцї d'a se desпърді.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Kîtъ dъpepe însъ nъ simцi Mapia, kînd bъzъ kъ se dъче ачела пе kape îl sokotia dpent вnъ fpate ші kape epa dълчеле eї iъbitъ!..

Ах! daka в'adъчeцї aminte întîile лeдътърї але inimi, întîile плъчерї ші жokъpї але kонілърii noastpe, nînъ ла челъ маї mikъ obiektъ, челъ маї neînsemnatъ лъkpъ: локъл пашterii, koліba npinteasъ, o tъfшoapъ kpeskътъ пе ътътъpa kasii, вnъ шъръчine înmіжлokълkîmпълві, o глoape, вnъ fipъ de iapъ вerde kpeskът лîngъ npisпa kaseї, aцї da дpentate вieteї Mapii пpekът ші лъї Moцikъ, челъ че treвві a se desпърцi de dînsa, пentpъ a intpa ла oaste, dвпъ esetплъл пърінцілор ш'ал stръвнілор sъї!.. Beцї ziче atвнчї, kîtъ de пвцinъ este fepічitъ otenipea kъчї s'a denъptat пpea тълтъ de ла stapea sa чea npimitivъ, de ачеле вірtвцї ші moралitatea вieцii патріаркале, de kape nъ se маї okвпъ nimenї, în timпii чеї de astъ-zї aї modeї!..

Ах! daka deвіля mea папъ ap шti sъ kолopeze ші sъ deskpie toate aчeste fpътвzeцї atingътoape, aste лъkpърї ші obiekte fepiче, neaпърat kъ ap treвві sъ însпipe ніште simцimînte тълт маї тъpeце ші маї sakpe ачелъї че ва чiti aчeste kîte-ва лініі!..

Totъл че boiesk a ziче este otъл în stapea ва npimitivъ, e atopъl din koпілърie, пе kape, noate, îl вitъ чine-ва, dвпъ че, маї tîpziъ, se fa-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

че матърѣ ші пîшамте къ фрънтeaînkрецîтъ de gріже în лътea анeвоінцелор, a требъінцелор ші a вanітъцілор de kape se aфлъ nedesпърцit!..

Ші пентрѣ къ ne e ворба desпре векіле datine ші staрea прімітівъ în kape трăіаѣ Ромînіі în ачеї секолї депъртацї, ле пътемѣ toate ачестea пъmi întр'o ворбъ: staрea ші вîрsta пацінеї, staрea ші вîрsta еї прімітівъ.

Прin ѳртаре, пацінea fiind къ ера жънъ, соvietatea în копілъріea еї, ні ле пътемѣ перsonifika în ачестї дої жънї, чеї че kреskъръ desволtîndѣ-seînчетъл къ înчетъл, ka прогресъл ші ka toate лъkрърiле че 'шї іаѣ ънѣ sворѣ kътре desволтаре ші перfekцінe.

Zічемѣ, пацінea жънъ, цара în жънiea sa, капітала ачестїї църї, Тîрговіштea, înkъ жънъ ka ші dînsa, пѣоѳa капіталъ, Бъkърештіі, че атънчї авіа îшї înчепѣse fѣndapea, se aфла în жѣnie, саѣ маї вine, în копілъріea еї, аша dap ші fii ачestора, жънї ka ші dînseле, kрештеаѣ ші se търіаѣ deопотрівъ.

Копілъл ажѣnse în челе din ѳртъ бърбатѣ, ші прin ачeasta staрea лъkрърілор лъъ o алтъ faцъ . . .

Ші fiind kъ deskріемѣ întр'ачeasta пе жѣнеле Моцікѣ, прекѣт îл въzърътѣ ші 'л kѣnoskърътѣ пînъ ачі, ел требѣі sъ însoцiaskъ пе fiъл лъї Лаіотъ Водъ претѣtindenї ѳnde терse

Muzeul Digital al Romanului Românese
revistatransilvania.ro/mdrr

ел, пентрѫ кѣ, іарѣшї дѫпѣ ѫнѫ векіѫ обічеіѫ, каре ѫѫѕistѣ пînѣ іерї ші kiap astѣ-zї se maї aflѣ ла ної ші 'n toate пѣрціле, чеї мічї se ажѫтѫ прin ѫтѫріреа челор марї, se ѫпріжінѫ, se skѫteskѫ кѫ dînші, ka ѫнѫ ostaшѫ жѫне пе лîngѣ ценералѫл сѣѫ. Ел fѣkѫ прin îmпреціврѣрї маї мѫлте бравѫрї аічї ші în Молдова, серві ka ѫнѫ адевъратѫ Romînѫ амѫеле цѣрї în kontra inemічілор, ші fiѫл de Romînѫ девені кѣпitanѫ; прin ѫртаре, прin терітеле ші капачitatea sa, воіерѫ ал цѣрії.!..

Кѫ toate ачestea, ел нічї o-datѣ nѫ se skimбѣ; ел fѫ tot-d'aѫna ачела-шї: веселѫ, бравѫ, оріцінальѫ ші нічї de kѫm egoistѫ!.. Îшї іѫвіа кѫ deoseвіре оріцінea ші 'ntр'алте мії ші sѫte, ачеле лѫкрѫрї ші овiekte че pekema în mintea sa анії копілѣрії, Maріa ера singѫрѫл сѣѫ вisѫ, singѫрѣ не kape i o penpesinta atît de desѫ i-мацінаціea ші inima sa;însѣ nѫ zise nimѫлѫї nimikѫ.

Maріa, каре ера fрѫтоasѣ ші дѫлче, прекѫm ap вedea чine-ва тіпѫл цѣрії сале în fisionomiea ѫнеї femeї жѫне, adѣsta înkѣ întѫрnapea sa, dѫпѣ тречере de треї анї ші жѫтѣtate de ла desпѣрціреа-ле, kît a цінѫт înkѫрkѣтѫріле pesвелѫлѫї, ші 'ntр'ачestѫ timпѫ, nѫ se gîndia odatѣ ла ел fѣрѣ a ofta ш'a вѣрsa лакріme!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Ea se afla tot-d'auna okupatъ de a toarpe inul, lîna ші kînepa, a vegea popuile lîngъ matъ-sa, ceea ce, fiind trekutъ în bътрîneце, se afla la marginea mormîntului; ea se afla atuncї kъtre sfîrшitul vieцii, ka toate лukpъріле aчestei лumї: ka preжidiцiul, ka inoranda ші ka вekiле sisteme.

Aчeastъ kopilъ, ne lîngъ bътrîna ші slъвita eї matъ, setъna întokmaї ka viitorul ші ka razele dimineцii la kapътul trekutului saŭ al întunerikului.

Жuna fiikъ îndestept s'ar fi лuptat supe a întoarpe la viaцъ ne o femee bътrînъ, gîrbovъ, ku okiї stinшї ші fър' de чea maї mikъ nuanцъ de вictate ne faцa eї.

Ku toate aчestea ea era fiika sa, ші d'a-чeea kъuta a o ажuta, a 'ї uшura durerea, a 'ї alina пъuul ші sufepinдile vîpsteї sale, stînd lîngъ dînsa ші лukpъmînd, privind kum se sfîr-шia ші muria ku întetul... Zioa ші noaptea ve-gea lîngъ ea ші лukra, se arъta supintenъ tot-d'a-una ші boioasъ, pekemînd în sufletul eї bърbъдiea ші ръbdarea, adunînd-ші пutereа ші лuptînd-se ku sine; ші 'ntr'aчeasta, maї adesea orї pedi-kînd okiї supe Черu ші inpokînd din toatъ inima Прea Nalta Sa клетендъ!..

Supe a пutea konkide maї kurînd, sъ pri-вimŭ dinaintea noastrъ aчeastъ grunъ saŭ aчea-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

stъ familie: o kolibъ, lъkaшъl celъi sъrakъ, în kape lъksъl ші vanitatea nъ gъsipъ pentrъ dînseле lokъ, sъrъčie ші simplitatea čea maї de пе ъrtъ, saъ maї bine sъ zičemъ, traiъl celъ maї kъmpъtatъ ші fpika de Dъmnezeъ; o mъtъ пе patъl eї de moapte ші fiika sa plîngînd lîngъ dînsa; mъta, o bъtrînъ perdъtъ, ъskatъ, kъ okiї stinшї, petraшї în adînčime, kъ gъpa deskisъ, ka kъm ap čepe înkъ îndъrape de la čeї če se aflaъ n'înpreџiъръ; ka kъm ap zіče: boї a maї trъi!.. ші de kîte orї deskidea ea gъpa i se vedea fъlčile sbîrčite ші înegpite, înkîtъ пъtea čine-va nъmъra oaseле de пе din-afaръ; o fъklie kape apdea la kanъl eї ші ikoana Prea Kъrateї lîngъ dînsa, celъ dъпе ъrtъ pefъџiъ ші mîngîiepe a kreштinъlъї kînd este sъ moarъ, ka kъm ačeasta trebbia sъ'ї aline dъpepea ші a o fače sъ nъ se maї gîndeaskъ kъ nъpepe de pъъ la viaџъ. Ast-fel dap epa stapea ačesteї kolibe, în momentъl kînd femeea mъpindъ lъsa opfanъ пе ačeastъ жbпъ fiikъ kape plînџea ші se bočea kъ mъltъ amъrъčiъne.

În miжlokъl dap ačesteї dpame, trekînd prin înlîmplape fiika lъї Bogdan Bodъ, kape, dъпъ čele če штimъ, dъпъ če isbъti a bъide la tîrgъl Saџova пe sedъktorъl eї celъ če kъbta a o desonopa ш'a o nepde, kiap în ačea noaпte, dъпъ trečepea teribilеї viжelіi, pebiind la

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

віаць, дѣпъ о asemenea fanть, еа черѣ ажѣторѣл пѣstorілор ш'ал лѣкѣitorілор, чеї че, дѣиъ че ажѣірь челе întîmплate ші se 'nkpedinцарь къ еа ера fiika лѣї Bogdan Bodь, о însoцірь пînъ ла Tîrgoвіште, кѣчї аша черѣse еа, пентрѣ къ чеа маї маре парte a Молдові se afла înkъ тѣрѣратъ din kaвsa pesвoіѣлвї, ші 'n челе din вртъ еа se опрі ачі, dinaintea ачestеї колібе.

În Цара Romъneaskъ, вецї шti ш'ачeasta, se петрекѣse în kѣрцереа astвї timпѣ o sѣmъ de skimвърї.

Tîrgoвіштea semъna aтвnчї întokmaї ka o жѣпъ тіреазъ în ажѣпѣл пѣпцїї sале de търіре ші de glopie...

Бътрînѣл Лаіотъ, дѣпъ pesвoіѣл ші înkeepea пъчїї kѣ Воеводѣл Transiлванії ші Рецеле Ungapiї, fѣ невоіт a авdika тропѣл ші se тръsese кътре Мара-Мѣръшѣ, ka sъ тръiaskъ ла moшііле sале.

Dan II se вркъ пе тропѣл църії ші дѣпъ о течере de kît-ва timпѣ fѣkѣ локѣ лѣї Mipчea, fiind kъ îmпрецівръріле ераѣ foapte gpaве ші цара авea невоіе de вnѣ stъnînitorѣ ka ачesta, пентрѣ къ Maxometanїї konpinserъ insoліле Podosѣ, Лemnosѣ, Хіо ші кѣвtаѣ a stpîmtopa Konstantinополѣ de toate пърціле, пе kînd алte трѣпе, sѣвt insѣ-шї komanda Sѣлтанѣлвї Ба-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

iazet se îndreptaръ asъpra Romînii ш'a Ъngapii...

Dar kъ toate aчestea, fiika лъї Bogdan Bodъ era aштeptatъ ла Tîrgoвiшte kъ toatъ пompa шi kъ предъtireа вneї aseмeneа oaспe, пentrъ kъ kiar de îndatъ алergaръ kъpiepiї de ла Tîrgoвiшte în Moлdova ka sъ înшtiinцeze пe Bogdan desпre gъsireа fiiчeї saле шi de ла Moлdova kъpiepiї алergaръ în Romînieа; пentrъ kъ, вeцї шti, чeї dintîї Domnї шi чeї dintîї boiepї aї amвelor църї se iъвiaъ între dînшi, kъm treвъie a se iъvi aчeiaшї naцiъne, prekъm se iъveskъ doї fraцї saъ dozъ sъporї...

Noвila шi цeneroasa Liiana, kъ toate kъ пenoroчireа шi kritika пosiцie în kare se afлase a fъkъt dintr'însa o omъчidъ, însъ inima eї era tot aчeea-шї ka maї 'nainte; ea nъ perdъse aчel oвiчeiъ d'a чerчeta ш'a ажъta пe чeї пenoroчiцї, шi maї kъ seamъ akъm, kînd 'шї adъчea aminte kъ шi dînsa fъsese în пenoroчire...

Kъm am zis, ea s'a oпpit, kъ toatъ sъita de kare era însoцitъ, dinaintea koлiveї, înпъъntrъл kъpiea se aъzi aчeste вoчipї шї плîпцere.

Ea întrъ înъъntrъ... Se intepesъ пreа mълt de soarta Marii шi ar fi dat însъшї din вiaцa sa nъmaї sъ poatъ adъve mîngîiepe шi лiniшte în aчea лъkъinцъ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Ѳitaръmѣ a ziче . ш'aveasta, kъ пъpinteле Ioasaf, îndatъ че se înшtiinцъ despre gъsipea Domniцeї Iliani, fѣsese tpimis însѣшї de Bogdan Bodъ, ka o nepsoanъ veneравilъ шi tot-d'odatъ шi konfesopъл eї ; avesta, komѣnikînd lliani boinца пъpinteлвї eї, fѣ tot-d'aуna nedesпъpцit de лîngъ dînsa ; pin ѣpmape se gъsi шi avi.

Însъ avestѣ лokѣ epa kît se noate de tpistѣ шi okiї tѣtѣлop se ѣmплѣpъ de лakpime kînd въzѣpъ пe nenopочita Maria, kape плînцea пe matъ-sa moapтъ.

Iliana atѣnчї adѣkîndѣ-шї шi maї mѣлt aminte de soapta шi sѣfepinцiле sale, adѣkîndѣ-'шї aminte kѣm inbokase ea nѣmeле Sîntѣлвї, kînd se afla în чea maї gpea nenopочipe, se intoapse лъkpъmînd kътpe npeotѣ, челѣ че pekomanda pin pѣgъчiѣniле sale kътpe Dѣmnezeѣ sѣflетъл penosateї шi tot-d'odatъ konsolînd pin veneравila sa вopбъ пe Maria.

— Пъpinte, adъogъ Iliana, nentpѣ a ѣpma întpѣ deплin ziseле evangelii шi nentpѣ ka kredinца noastpъ sъ fie întokmaї întemeiatъ пe sfinteле sale înвъцътѣpї, datopiea noastpъ de kpeштinї este sъ nѣ tpeчemѣ kѣ vedepea пe nїчї ѣnѣ nenopочitѣ kape sѣfepe, o fiikъ kape плînце nepdepea matei sale, вpe ѣnѣ otѣ че чepшeште nîine шi ажѣtopѣ, ѣnѣ болnавѣ kape

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ape трeбѣинцъ de кѣѵtape; toate aчestea, пѣрinteле меѣ, ле am înвѣцat de ла tine!.. Aчeastъ копілъ dap de azї înainte ва ſi sopa mea!..

— Dѣmnezeѣ ші adeвѣрѵл e!.. ſiiкъ, pesпѣnse вeнepaвіѵл пpeotѣ; Domnѵл ſie кѵ tine!.. Adeвѣрѵл ші kpedinца ſie лецea în kape toцї трeвѣe a ne 'лkina!.. A іѵві ne anpoanele nostpѵ este чea dintîї datopie a отѵлѵї, пentpѵ къ atѣnчia este înплinitъ вoinца Tatълѵї!.. A фаче вine, a pesплъti fanta прin fanтъ, вineле ші kiap рѣѵл, a ѵрї ne вpѣжшашѵл отѵлѵї ш'a se deпѣpta de dînsѵл este o datopie че ні se поpѵнчеште, пentpѵ a пѵne ѵnѣ fpîѣ pѣѵлѵї ші пѣkатѵлѵї!..

A іѵві отѵл ne anpoanele sъѣ, ox! Dѣmnezeѵле ші Mîntѣitopѵле ал лѣтеї!.. челѣ че, kînd te aї afлat ne kpѣче pъstignitѣ, te aї întops кътре tîлхаpѵл kape se pѵga кътре tine ші і aї promis чepѵл ші mîntѣipea, чел че, kînd aї zis слъвънодѵлѵї іа-цї патѵл ші мepцї, îndatъ s'a ші fъкѣт sънътosѣ, aї înвieat ne Лазър ш'aї ieptat ne пъкътoasa kape цi ѵda пічoapele кѵ лakpіміле eї, челѣ че іepташї вînzapea Iѵdeї ші kape te pѵgaї пѣpінтелѵї тъѣ чepeskѣ пentpѵ чеї че te ватжокѵpea, zikînd, іapтъ-ле лopѣ Stъпîne къ пѵ штіѣ че fakѣ!.. Tѵ aї zis лъs aцї пpѣнчі sъ вie ла mine!., ші іapъшї тѵ aї zis: sъpачії opfanії, болнавії, stpeinії ші непopочіції, aчestia

sîntŭ fraŋi nostri ши не ачestia требъе a'ї іъві ши a'ї ажъta!..

Da, fiikъ, Dъmnezeŭ a въzъt din înъlдitea черъrilor kredinца ши kълдъra че aї авът-o tot-d'aъna пентръ віртъte, ши d'aчeea, тъ веї авea îndъrape de ачeastъ копілъ прекът ел a авът de tine!.. Sъ fiї prin ачeasta вінекъvîntatъ!...

Ши не kînd бътрînъl преотŭ zise ачeasta, тоатъ adъnapeа înцenъkiase не пътîntŭ, fiind kъ astfел i s'a dat преотълъї, a kъvînta întrъ лецea Domnълъї, în челе маї sъъlime momente a ле віецiї отълъї, iap kredinчіошії fiї a askълta în цenъke ши kъ лъare aminte sfinteле sале ворве!..

Fiika лъї Bogdan Bodъ рътъsese atънчї înцenъkiatъ ши въrsa лакrime dinпреунъ kъ тоатъ soчietatea d'aчi; ap fi zis чine-ва ka ачesta ера momentъl de пенitenцъ ши retъшkare пентръ dînsa!..

Ea se pedikъ în sъsŭ пентръ kъ îї zise преотъл. Maріa fъ îmбrъцiшатъ ш'апоі o лъъ kъ dînsa. Челе orîndвite челор морцї ши челор вії fъrъ împлinite nînъ ла вna, dвnъ лецe ши dвnъ datine..

Fiika лъї Bogdan Bodъ fъ priimitъ kъ тоатъ soлетnitatea вneї тетораві ле ziле ла kъrtea лъї Mірчea Bodъ, челŭ че atънчї se afla înkoцivratŭ de чea маї маре glorie desпре înвінцеріле че ле репъrtase în kontra паgiънелор învечinate.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Бъкър пъ se kъвені съ вазъ пе жъпа Iліana de kît în ажъпъл пъпдіі сале, пептръ каре se ші fъkъ чеде маї марї ші strълъчіte предътірї din партеа атвілор stъпînitorї, ла хотаръл Молдовіі къ Pomînieа!..

XV.

NUOUA KAPITALĂ A ROMÂNII.

B'aрънкаџї окіі аѕъпра astop локърї, пе kape se 'ntinde аvestъ орашъ imnoptantъ!.. Ъitaџi-въ de цівръ împreціврял sъъ kъ лъare aminte; привіџі-л despre toate пънктъріле ші 'і ведеџї маї мълте fase че ле are.

Въzînd чine-ва atîtea kase gръмъdite, търпърї саъ domeле вiserічілор саъ a ле mînъstirілор, че se въdъ ka o панорамъ din Dealвл-Snipi, din dealвл Fіларетвлвї саъ de ла Котръчепї, ва шті къ попвлаціea sa se вркъ ла o ѕътъ de міі de ѕъflete, саъ poate ші маї мълт, kъ stpeini че вінъ ші esъ.

Afaръ de kîte-ва ашезъминte пъвліче векі ші пъої, вnъ пътъръ прea mare de вiserічї, пентръ мърітea орашвлвї, маї вine de doвъ-zeчї de mînъstirї kape ле are, dintre kape, челе маї мълте sîntъ konstръite în fopмъ de чitadeле саъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

fortereце, ар зіче чіне-ва къ fie че Domнъ, къ
съіреа са ла тронъ, де ла ѕънdареа ачестъі орашъ
ші пînъ în зілеле маї dinkoa, пъse întp'adins
kîte ъна din ачесте чітаделе, спре а'шї іmportа-
lisa пътеле, саъ аша череа тімпіі, ka съ se
fortifiче toate ачесте прінчіпале ші dominante
посіціі а ле Бъкърештіълъі, спре а se пътеа
апъра ла тімпї de певоі, în kontra оаре къpop
іnемічї.... Ast-fел вede чіне-ва mînъstіреа Padъл
Bodъ, каре, къ toate прefачеріле че ле а авът de
маї мълте орї пînъ акът, посіціеа са чеа înal-
тъ, апроапе de апа Dîmбовіца, ші лîngъ каре se
aflъ mika біserikuцъ, пъmitъ, a лъї Бъкър, къ totъл
în марціnea апеї, ачеса че, dънъ кът se вede
ші se къноаште, ла înчепътъл еї, пъ fъ de kît
asemenia o лъкраре de пъmîntъ мілітаръ, ачеастъ
mînъstіре къ храмъл Sf. Treimї, este въzътъ
din toate пърціле ші 'шї аратъ krestetele мърі-
лор че о înkoпцъраръ, ka кът ар fi прітъл
fortъ ал орашълъї. Поате чіне-ва съ жъdече,
dънъ форма ші îmпрежмъіреа че о аре, dънъ
gposimea мърълъї че о înkoпцоаръ, okiзріле
саъ krestътъріле прin мъръ, de ънde se пътеа
вате ші апъра, ші кіар dънъ катеріле челе къ
fepestреле спре dрътъ, ka nimte kasemate п'
în kasapme ші în fortereце, se поate dap къноаште
преа вine че лъкраре fъ din înчепътъл еї.

Afaръ d'aчeasta, лъînd în konsidepape по-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

singiea acestei kolline, ši mai kъ seamъ kъm a fost lokъl p'aci, în timpii mai de de mъlt, nъmai pъdъrî ši smîrkъriле ce le forma apa Dîmbovița, ne lъnka ei, aceastъ citadelъ, era ъna din cele mai tarî lъkrъrî, kare, prekъm am zis la kapitele trekъte, prin ažъtorъl ši pesistinga ce o pъtea înfъgiša, se înțelege, armiile romînești aci preîntîmpinaž saž opriaž înaintarea armiilor stpeine, ce pъvъliaž în garъ ši 'ši lъaž drъmъl kъtre Tîrgovište.

Dintr'aceasta se 'ncepъ întiia kaъsъ afъndъrii Bъkъreštъlui, ši cea dintîi lъkrare, celž dintîi par kare se bъtъ dintrъ începъtž fъ aici, fiind kъ sekъnoa šte ši se štie, dъne cele zise ši dъne cele bъzъte, kъ cea mai veke visperikъ a Bъkъreštiъlui este a lъi Bъkъr; [1]. š'aša, dintrъ începъtž, fъkîndъ-se mai întîi nište koliве saž niskai-va kъsъde, ъnž kъtъnž š'apoi ъnž satž, mai tîrziž, din ce în ce, se întinse ši se lъgi, înkît ažъnse a se forma aceea ce vedemž astъ-zi: kase mari, palate, visperici, mînъstiri; într'ъnž kъvîntž: Bъkъreštii, kapitala Romînii ! . .

Dar spre a vorbi ce-va mai întins despre posigiea ši lokъriле ne kare se aflъ sitъatž orašъl, pъtemž zice, kъ Bъkъreštiъ lъgindъ-se ne lъnka saž albiea Dîmbovigi, nъ are ъna din acele po-

1 Oamenii foapte devogi în vekime, la ori ši ce okasie, sokoteaž de întiia datorie a konstrъi o visperikъ.

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

siцiĭ авантаџoase, ші маї кѫ seamъ, партea sa interiopъ, adikъ, tîpgѫл ші kîte-ва din махалале, saѫ foѫpgѫpiле sале, gъsindѫ-se кѫ totѫл îngponate пе вале, пѫ înfъцîшeazъ okiѫлуї кълъtopѫлуї, прекѫт алте ораше, ka Iашѫл ші ka Tîpgѫл-Okni, ачea fpѫtoasъ ші faлnikъ прівіре че se вede de деnapte, чі пѫтаї kînd se апропіе чine-ва кѫ totѫл de dînsѫл, вiind d'afapъ, adekъ, kînd este маї ла баріеръ, înчепе a se zъpi kaселе ші domеле вiserічилор.

Sъ esaminъмѫ dap kanitala noastpъ desпре вре o парte, opĭ kape ва fi, de кътре ѫнѫл din челе патpѫ пѫnktѫpĭ ѫniвepsале. Sъ înчепемѫ desпре партea кътре Padѫл-Bodъ, ka партea прітітівъ saѫ леадъпѫл Бѣкѫрештіѫлуї. Sъ ѫpтъмѫ кѫpsѫл Dîmбовіцi, din Табачї, кътре Ліvedea кѫ dѫzii, saѫ fie ші маї dinkoa; atîtea ѫліцї ш'atîtea махалале, de kape se îmбpakъ skелетѫл локѫлуї ачesta, atît de вapiatѫ, пѫтеле ачestop ѫліцї ші махалале kape, челе маї тѫлте, ле портѫ dѫпъ пѫтіpea вiserічилор ш'алтор партikоларї; пѫтіріле ачestea, ne faче sъ кѫnoaштемѫ пе întîiї лъкѫitopї ші fѫndatopї аї махалалелор, прекѫт: Stpeажа Iankѫлуї, Бiserika Апостолѫ, Попа Pѫsѫ, Попа Кіцѫ, Подѫл Калiцi ш. ч. л. t. Мерцемѫ tot înainte кътре Тъiepe, ѫnde se taie вітеле пентpѫ tîpgѫ, saѫ кътре Foiшopѫ, ші d'aчi, înaintъмѫ ѫnpe Въкъpешті. Ачi локѫл e kît

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

se поate de пitopeskъ, însъ пътеле însъfлъ oape kape tepoape!..

Am пътea ziче тълte despre aveastъ mînъstipe... kape tot asemenea se aflъ împrejъratъ de sпъ търъ, în forma sпеї четъцї, ka ші Radъ-Bodъ, ші ka Kotrъveniї; dap вотъ sпъne пътаї aveea ve поate intepesa în aveastъ skpiepe: este fъndatъ de sпъ Domнъ din epoka fanapiotъ!..

Ne arъпkътъ d'avi okiї într'o парte ші într'alta ші vedemъ Бъkърештії, ve se desfъшъръ ka o панорамъ: kase, gръdinї, edifiчіърї марі, ашezътînte пъбліче, teatpъ челъ маре, în mijлokъл Podълеї Mogoшoai, ve se vede foapte de departe ші kape seamъnъ, dъпъ esteріоръ-і, kъ o magazie de gpîne, бisepika Sf. Spipidon vea пъoъ, a le kъріia dome, în stilъ gotikъ, penpesintъ челъ маї frътosъ edifiчіъ ал kапіталеї, dъпъ aveea Metpoполіea, a kъріia sitъaţie, ne o товілъ 'nалтъ, penpesintъ іарънї stpъktъpa sпеї чitadele, kape este fъndatъ de Konstandin Bodъ Басарав. Aveasta este katedpala kапіталеї meтopaвілъ топътentъ, nentpъ kъ aчілea se fъkъpъ tot-d'aвna desвateріле despre pefortele ші soapta църії!..

Алътърї kъ aveasta se aflъ sпіталъл Brînkoveneskъ: sпъ edifiчіъ kъ маї тълte локалърї: ашezътîntъ filantpopikъ sanitapiъ. Aчi волпавії

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ші съраčіі алерgъ пе toate зіле ші în tot mi-
пътъл спре a пътea aла кътape ла слъвічіпіле
лоръ. Спъ adевъратъ ашезътîntъ, прin kape se
ътпъreaзъ съfлетъл крештinълуї че 'л a fъndat ші
kape, пъstreaзъ în timпі вiitорі memopiea sa sa-
кръ, fъkînd прin aчeasta фала ърташілор ші
прiimind în sînъл черърілор вine kъвîntapea че-
лор че въdъ фолосъ ші ажъторъ.

Маї ла вале d'aчeasta, kînd трeчї Dîmбo-
вiца, în miжлокъл Tîprълуї, se aфлъ Kърtea-
Beke. П'aчeasta amъ пътea-o nъmi kъ tot дpeп-
тъл kъвîntъ вekea katedpалъ a капіталеї, fiind kъ
în вekime aічї se aфла kърtea ші skaвnъл dom-
neskъ. Înkъ пînъ în зіле пoastpe se пъstpea-
zъ oвічеiъл ънор oape kape фopмалітъцї, ънde,
Domпїї, лъînd kîpma църії, dъпъ цepemoпiea pe-
лiцioasъ, ънgîndъ-se, deпънъ цiъръmîntъл!..

Aчeastъ вiзepikъ, че пeste трeчepea sekолі-
лор a sъfepit пeпopочіріле фokълуї ш'a ле kъ-
тpetъpълуї, fъ pепapatъ ші пpefъkътъ de маї
тълте орї. Este fъndatъ de ънъ Mipчea Bodъ.

Aша трeчетъ înainte, tot kam sъind, ші пі
se pепpesintъ алте kîte-ва mînъstipї, dintpe kape,
ънеле пopтъ пътipea de хапърї, пpekът: Sft.
Geopge Nъoъ, fъndat de Antonie Bodъ ші съвîp-
шit de Бpînkoвeanъ, kape, akът, dъпъ fokъ, se
аflъ dъpъmatъ, în локъл kъpъia se fopmeazъ o
fpътoasъ піацъ, kъ вiзepika ла miжлокъ; dъпъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ачееа Шербан-Водъ, Kostandin-Водъ, Міхаї-Водъ, вnde se aflъ akвm snitalвл ostipi; маї ла марqine mînъstipea Котръченіі, ш'аша, toate ачestea, adekъ: Метрополіеа, Radв-Водъ, Sf. George челѣ nвоѣ ші челѣ вekiѣ, Шербанѣ-Водъ, Kostandin-Водъ, Міхаї-Водъ, Antimѣ ші члт, konstrвite toate пе чеде маї алese ші deoseвite nosiqii, околеskѣ Кѣrtea-Beke, прекът маї тълте pedвte saѣ forтвrї ар апъра forтереqа чентралъ а вnеї капітале foptifikate. Маї în sвsѣ че-ва, între Шерван-Водъ ші Міхаї-Водъ, se aflъ Sependaрвл: а патрв-zечілеа вiserikъ а вnвї Domnѣ nietosѣ. Ачesta fв Mateї Водъ, вnѣ Domnѣ кв simqimînte крештінешті, ші каре контрівві ла оаре каре реformе ші desволтаре; sвв dînsвл, кътреînчепвтвл sekолвлвї ал шапte-spre-zечілеа, літва Romînъ se skъпъ de жdgвл літвеї славоне; ел înfiinqъ о tinografie ла mînъstipea Говора, ші п'în вiserічї înчепв a se чіti кърqіле ромînешті, în локвл челор славоне... Spre Estѣ de ла Sepindarѣ, se вede Колqіа, іаръшї вnѣ ашезътînтѣ filantропікѣ sanitarіѣ, ка ші челѣ de ла Капвл Подвлвї ал лвї Мавроiene ші ка челѣ de ла Пантелітон. Ачestѣ edifічіѣ fв ретаркавілѣ пентрв înълqітеа тврвлвї челвї foarte търеqѣ ші лвкратѣ în релiefврї de солdaqії лвї Карол ал XII; dar каре s'a dърîmat пе жвтътate de кътретврвл челѣ таре, ла 1802.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

În aveste черкѣ de mînъstirĭ foptifikate dap se търдinea maĭ 'nainte Бъкърештіі. Însъ kъ timпъл, din че în че, kъръuindъ-se пъdъріле ші лакъріле че se gъsiaъ întp'aveste локърĭ, înчепъръ sъ se întinzъ тахалале în dpeanta ші 'n stînga, nînъ se fъkъ aveea че vedemъ astъzĭ. Бъкърештіі se търіръ întp'atîta, înkît, плekînd чinева de ла Въkърештĭ, kape este anpoane лiмiтеле sале desnpe Sъdъ, ap пътea goni чine-ва kъ поштiea nînъ sъ aжънgъ ла лiмiтеле onъssъ, desnpe Nopdъ; adekъ, nîn ла gръdina пъблікъ, ла Капъл-Подълъї- Mogoшoai, saъ nîn ла sfîpшітъл Вліцеї- Tîpgовішti, пе вnde intръ în kапіталъ варъл че 'л adъче въtenіі de ла Tîpgовіште ші de ла Kîmnina, tot felъл de летнърie пentpъ konstpъkдie, skîndъpĭ ш.ч.л.t, ші плekînd desnpe naptea de ла Estъ, adikъ, de ла kапътъл Tîpgълъї-d'Afapъ, че se 'ntinde nînъ anpoane de Мъpkъua, asemenia aĭ sъ шîĭ kъ поштiea nînъ ла лiмiтеле onъssъ, desnpe Bestъ, kape este afapъ din баріера Подълъї de Пътîntъ saъ în dealъл-Snipi, ла капътъл махалалелор Sîpвештĭ, saъ nînъ ла mînъstipea Kotpъченії.

Лъînd însъ d'avĭ лiniea dealъpілор, вizitînd Dealъл-Snipi, пе вnde sîntъ kasapтеле de infantepie, afapъ de aveа de kавалеpie, kape e вnъ fpътosъ edifiчiъ ла Капъл Подълъї de Пътîntъ, ла Malmeson, tpekînd dap înainte n'în Бърбътeskъ, пе d'asвnpa Fîlapetълъї, пе ла капътъл

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Подѣлѣ-Бѣлікѣлѣ, пînъ ла Вѣкѣрещтї; прівind d'aчі вііле пе деалѣрї ші лѣпка чеа депѣртатъ а gîрлеї, че кѣрце kotind мереѣ, пînъ se перde de dinaintea окіѣлѣї, Бѣкѣрештїї репresintъ о преа frѣтоазъ панорамъ, înkîntînd ші мѣлцѣmind вedереа, din toate пѣрціле, de пе aчeste пiskѣрї ші деалѣрї; прівind tot че аре маї ретаркабілѣ, toate kaселе ші staвіліmenteле сале ші маї кѣ seamъ toate вiserічіле саѣ mînъstiріle din întрѣ ші de п'în преціѣрѣ.

Че вedере мъреацъ!.. че локѣрї ші frѣтѣseцї репresintъ окіѣлѣї Бѣкѣрештїї ші мърцініле сале!.. Bedeцї коло департе ачеле палате ші mînъstirї, че se pedikѣ ka ніште віле de варъ în mіжлокѣл kînпieї, ачеле dѣтѣръвї перdѣte în aгѣрѣл черѣлѣї, віile ші gръdініле, în mіжлокѣл кърора se вede kîte ѣnѣ kioskѣ саѣ kîte o колівъ?.. Aчestea sîntѣ domenѣріле партikолаpілор саѣ kîte-ва mînъstirї, пе ѣnde se прѣтѣлѣ ші se Бѣкѣрѣ лѣкѣitopiї, în timпѣл верїї ші ал toamneї!.. Aчeste вії, aчeste dѣтѣръвї ші gръdiнї, че ле adanъ ші ле înfрѣтѣseцiazъ апеле Dîmбовіцї, п'întре каре ea кѣрце, кѣ ѣndeле сале лініштite, aste алеіѣрї ші паркѣрї, de ла natѣrъ formate, astї aniнї ші aste сълчії, че kreskѣ întokmaї ka ніште kedpi пе марцinea апеї, ші маї кѣ seamъ, лîngъ Kотръченї, ѣnde natѣra репresintъ atîtea oвiekte tinepe ші amopoase,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

апа ші вердеаца dinпpeдiвpъ; ачеле isвoape kpistaline, че шерпveskъ прin тiжлokвл лвпчеї ші ал gръdinilop, ачеле delвлеце, înfpвmвseдate atît de твлт de ла natвръ ші de mîna otвлвї, ox! пъ ночіь treче пе лîngъ avestea, fъръ a mї pekema în minte ani kopilъpii, fъръ ka inima mea sъ fie atinsъ, fъръ a върsa лakpime!..

Deпarte, вite, koло пе kimnie, se вede Бъneasa: o пъdвpiче, вnь палатъ nesъвîpшitъ, o вisepikvцъ алътврї ші маї ла dpeanta вnь sътvць, în mapдinea пъdвpii; лîngъ aчeasta se вede вnь xanь ші în вале вnь iazь, kît se noate de nitopeskь; морї пе anъ ші dinkoло de gîpлъ, лîngъ dpвmвл kape dвче kътре Брашовь, se aflъ iapъшї вnь satь лъkвit de Sîpвї, oaменї pekomandaвілї desnpe ekonomie, вite ші лвkpapea пъmîntвлвї. Snpe mîna stîngъ d'aчi, se вdь iapъшї o sвmъ de лвkpвpї: kase, gpъdinї, морї, prekвm ші kîte вnь палатъ solitapiь saь kîte o вisepikvцъ, че se deosiвeште dintpe челелалте. Белведереа ,маї kв seamъ, пропpietatea DD. Golешtї, meritъ a fi въzвtъ ші вizitatъ!.. Snpe dpeanta de ла Бъneasa, se вede Feръstpъь ші Flopeaska, kape penpesintь tot ачелеашї лвkpвpї ka Бъneasa, penвmite пentpв пештеле чель віь kape s'adвче în kanitalъ. Апої Kolintina: вnь prea fpвmosь палатъ de варъ, пропpietatea DD. Gikвлешti, kв o вisepikvцъ алътврї, înfpвmвseдatь kв gpъdinъ ші faimosвл алеіь de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

teĭ, în marginea elementelor celŭ întinsŭ. La zioa Drăgaĭvi, 24 Ianie, avi se fave unŭ mare sborŭ, unde, maĭ tot Românul este afară: dangăl, mesîvile ši petrecerile nu se prekurmă nînă a doua zi. Unŭ prezidiŭ popularŭ, fave pe mulți, a krede kă elementul avesta vere în tot anul la aveastă zi unŭ omŭ.. (*) Alăturĭ de aveasta, se află mînăstirea Plumbuita, supradeapta, satul Fundeni, dinkolo de anŭ, ši dinkoave Mărkuța: o plăkută pădăriче, satŭ, mînăstirea, unŭ ašezămîntŭ publikŭ, unde se primitŭ čeršătorii ši smintiŭi; maĭ 'nainte, este mînăstirea Pantelimon, ku unŭ ašezămîntŭ sanitariŭ, fondatŭ de unŭ Gika Vodă; maĭ departe mînăstirea Čerpika e.t.c.tr; supe Sudŭ, satul Dudeștiĭ, Bitanŭ, Čoplea, ši d'avi, perkurgînd lunka Dîmboviŭi, te urmi iarăšĭ pe dealŭ la Bukurești; sîntemŭ iar de unde plekarămŭ. Avestea sîntŭ lokurile ce okolesku Bukureștiĭ de ziurŭ împreziurŭ.

N'ar trebui, într'alte, sŭ uităm Mădurelea, lokul deličiurilor pentru boierĭ vara ši pentru ceĭ kare le dă mîna sŭ ia trăsură. Aceasta, este proprietatea D. Otetelešanu. Unŭ na-

(*) Fiind vara ši mare kăldură, oamenii se skaldă ši fakŭ nevoiĭ n'în elementŭ, se întîmplă de se 'neakă pre unul ši d'aveca a rămas avestŭ prezidiŭ, ku zioa Drăgaĭvi, elementul mînînku kite unŭ omŭ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

лать foapte помпосъ, o gръdinъ întinsъ ші прeа вine кълтиватъ. Бърчіле каре se прeвтълъ de ţiвръ întpeţiвръ, пе канавъ, пвпцї apквite ші înfpъmвseţate кв tot felвл de флорї ші apввstї, коначі чеї înalţi ші stвfomї, epote, anъdвче, kaskade, ермитаţе, къшърії ші tot felвл de лвкрврї, o твлţime de fвntînї ші gpote, fakъ delічioasъ aчeastъ gръdinъ, fiind foapte кв gвstъ кълтиватъ. N'ap трeвві съ маї зічетъ къ ачі se gъseskъ de toate чe трeвбеште вnвї вікitatopъ: вiserikъ, xanъ, satъ, moрї пе anъ ші чea маї fрътоasъ прівіре a лвнчеї, кътре Дърештї, вnре Арţешъ, în dрътвл Ціврţвлвї.

Nв трeвбе съ пе îndoimъ къ Бъкврештіі, dвnъ timnї, a лвat маї твлте skimбърї ші прefачерї; пînъ ші kiap локвл, din kaвsa aбaтерії anеї Dîmбовіţa, чeea чe, de маї твлте орї, 'ш'a skimбat кврвл албіі сале.Înвшї în întpв Бъкврештілор кврţeaъ ніште тічї рîвлеţe, вnеле ратъре a ле Dîmбовіţі, алтеле formate din isвoape ші din лакврї; kiap пе вnde se aflъ astъ-zї tîpgвл, пе ла бърţіе, кврţea o anшoapъ, вnвnъ бътрînії, каре 'шї лва кврвл de кътре Ikoanъ ші se въpsa în Dîmбовіţъ; însъ a sekat кв timпвл ші кв formapea opaшвлвї. Пвtemъ авea de esemплв ачеле лакврї ші smîpкврї чe, пînъ акът кîţї-ва anї, se aflaъ în тіжлоквл капіталеї ші каре, în челе din врть, dete Dвm-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nezeŭ de ле възврътŭ кърцite. Grъdina de astъ-zї a Чismeцiвлї, frъmoasa gръdinъ пъблікъ, era кївл хоцілор, domenъл броаштелор ш'ал шерпілор, лъквітъ de лънї, вълпї ші алтеле. Bekiвл Чismeцiв, аша îmї вine съ o nъmesk, dвпъ кът o anвкарътŭ în kopiлърiea noastръ, fiind къ bekiле nъme predominŭ пе челе пвої, adikъ: Кълъраші fiind вnŭ орашŭ bekiŭ ші tot-d'odatъ istorikŭ, кв anevoe ap пътea чinева съ 'lŭ nъmeaskъ întp'alt-felŭ; asemenea ші nъmiріле челе bekї a ле локврілор din Бвкврештї: Fілaretŭ, Чismeцiв, Капвл-Подвлвї, se nъmeskŭ de пъблікŭ прекът ле a anвkat, iap пв . . . .

алте nъmirї nemirвite ші ne dвse ла вisepikъ. Ачea балтъ mочірлоасъ, каре represinta okiвлвї aспектвл челŭ maї selвatikŭ ші de вnde se infekta aервл, prodвkînd ніште fpigвpї ші tot felвл de вoале kontaцioase, astъ-zї este gръdina чea maї delічioasъ, локвл adвнърії ш'ал петречерії, пентрв toate клaселе soчietъції.

Кв toate ачestea, Бвкврештії, ачestŭ орашŭ пліn de варietъцї ші întpestripътврї, авв ші frъmвseцiле сале natвралe, пе каре, кв toate ачestea, mîna . . . . . a отвлвї a kвtezat съ ле stріче. Ast-felŭ, кв destвлъ mîxnipe, възврътŭ абатереа saŭ tъiereа gîrлеї de свв Ko-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

трѣченї, каре околіа къ атîта фрѣмѵсеце ші елеганцъ плъкѵт-а дѵмбравъ де ла Sf. Лефтерие, пентрѵ а о да пе канавлѵ челѵ пѵоѵ, пентрѵ моріле чеде де кѵрînd konstrѵite. Ох! Дѵмнезеѵле! кѵм s'ар пѵтea съ sакрифиче чine-ва аst-felѵ intereseле ценерале ші фрѣмѵсеца чea маї ѵѵлітъ а ѵнеї капітале ка Бѵкѵрещтії, пентрѵ ѵнѵ interesѵ партіколарѵ! . . .

Nѵ штіѵ іаръшї кѵм мерсеръ лѵкрѵріле ші че ценіѵ îмї inспіръ ачeастъ дѵрере, кînd, маї деѵнъ-зї, трекînd пе ѵліца de ла Дѵмітеа, каре skoate din ѵліца Тîрговіщті în подѵл Могошоаї; чса маї фрѣмоасъ ѵліцъ din кîte am кѵnoskѵt, пе ѵнѵ локѵ înaлтѵ sitѵатъ ші îndestѵл de ларгъ; пѵтea чine-ва a o пѵмі o ѵліцъ пѵоѵъ; челѵ маї съпътosѵ локѵ ші кѵ a маї ѵѵнъ поsiцie, o въzѵї strikatъ прin съпареа ѵнѵї шанцѵ маре, прin міжлокѵл еї, ка кѵм ар fi ѵнѵ шанцѵ de четате... . . . . .

каре seamъпъ акѵм кѵ ніште gроп̆ї, че ар пѵтea îngiцi мії de оамеп̆ї, прin infektareа аерѵлѵї, de лакѵріле ші пѵторіле че se strîngѵ întrînseле, атît вара кît ші іарна,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Eшimъ în поdъл Mogoшoai. Aчi înțîlnimъ o sътъ de kъnoskъцї бърбацї, dame, біржарї ші amплoiацї. Treбъe de datopie a salъta în dreanta ші 'nstînga, пînъ че вomъ eші afaръ din баріеръ. Mълцimea kaзелор челор марї, пe dinaintea кърора se întinde o павеа аштерпътъ къ пeatръ ш'ънъ tpotoаръ, пe лîngъ тарцинї, пe adъче aminte къ akъm пътаї sîntemъ în aчeї timпї, ka înainte de pegълamentъ, kînd поdъріле se aflaъ аштерпъte kъ поdinї de летнъ ші треввіа sъ ієї seama бine, sъ пъ'цї алъче пічоръл saъ sъ ці'л fpîngъ. Akъm, челъ пъцin, de ші репарацііле пъ înчeteazъ пe toate zілеле, dap de, daka aț fi пe toate ълiціле тъkap ka п'аічі!..

Iатъ-пe insfîpшitъ пe шosea. Dinaintea noastръ se desвълеште делічioasa gръdinъ a орашълві, tot aseтenea ka ші a Чismeцівлві. Апеле жокъ în авъъъл din тіжлокъл stpadeї челії марї. Тръъъріле staъ pîndъite п'îmпpeцівръ. O тълдime de спektatopї din toate клaзеле ші din toate kondiцііле se въdъ în dreanta ші 'n stinga. Mapea пpeътвларе se apatъ спlendітъ. Taліea чea elegantъ a жънeї feчoape, kostътвл ші kапела amasonъ disпътъ aчi kъ пerfekцівnea ші gъstъл тodелор. Бърбацїї, aseтenї, тodistї în toatъ пъ-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

tepea кѣвîнтѣлуї, dѣкѫ dameле ла бpaцѫ. Kîte dѣлчї okiade шi че вopье amopoase пѣ se skimbѫ ачi!.. Kопii fpътѣшеї, se жокѫ, алepдѫ împpeцiѣpѣл тѣтелор шi алѫ gѣвepнantелор лopѫ. Че лѣkѫ шi че fpътѣseцe! че пpeътвлape, în akopdѣpiле тѣsiчеї, че вine съ kînte de doзъ opї ne съnтъmînъ, în тiжлokѣл gpъdineї caѫ ла o тapцine a sa. Totѣл aiчї ne înfъцiшazъ ънѫ Пapadisѫ de плъчepї шi de fpътѣseцe, totѣл ne apatъ aвѣцie шї fepiчipe!.. Dap, вaї! kîцї în aчestѫ timпѫ de пetpeчepe шi de тѣлцѣтipe, kîцї sîntѫ kape n'aѫ пîine пentpѣ kопii лopѫ, kîte femeї въdѣвe, kîцї oameнї sъpaчї, kîцї kопїї opfanї пѣ se gъseskѫ apѣпkaцї пe ла вшiле вisepiчiлop, de лinsa, sъpъчiea caѫ kopѣпцiea пъpinцiлop!.. kîцї пѣ плîngѫ, în тiжлokѣл шi пe вліцiле kапitaлеї, kîцї пѣ topѫ п'în sпitaлѣpї шi пpin kъsѣцele челе sъpaче!.. Ox! Dѣтnezeвле! asta ва sъ zikъ лѣтea; asta ва sъ zikъ soчietatea ! . .

— Бѣпъ zioa вoiniче!

— Мѣлцатї dѣmitале, жѣпîne!

Iatъ ънѫ sъteanѫ че вine d'afapъ, kѣ tъgîpда пe sпate шi kѣ xîptiea în пpoцapѫ. Ел тepцe sъ se плîngъ ла Boдъ, пentpѣ zanчiѫ шi пentpѣ apendaшѣл тошii, . . .

. . .

— Înkotpo este пaptamentѣл, жѣпîne, fъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

вine de 'mĭ apatъ, ka sъ mepg sъ daŭ în ţenъke ла Mъpiea Sa Bodъ, ...

. . . . . .

Ast-felŭ de лъkpъpĭ se vъdŭ ші s'avdŭ u'în лъme!.. dap fiind kъ sъbiektъл avesteĭ skpiepĭ nъ e a desvълi misteріле Бъkъreштілор aktъalĭ, pe-serpъtmŭ aveastъ matepie пентрь o алтъ sepie ші vomŭ kontinъa deskpiepea Бъkъreштіълъĭ is-topikŭ, fъndapea ші evenimenteле челе marĭ a ле anaлелор sале.

Sъ лъътмŭ вna din inskpivţiile kape se gъ-seskŭ пе mъpiĭ віserічілор (пisanиĭ): чea de ла Padъл-Bodъ, вpe esemплъ, ka чea maĭ iмпop-tantъ, ka fantŭ istopikъ:

„Aveastъ Sf. ші de Dъmnezeŭ вiserikъ kape „este хpamъл Sf. Tpoiţi, din temeліе e ziditъ „de лътinatъл Domnŭ Io Алeksandpъ BB. feчo-„pъл Mірчі BB. пепotŭ лъї Mixnea BB. челŭ „вътpînŭ, kînd aŭ fost kъpsъл aнілор 7S, O, З, „7076-1564, ш'aŭ fost kъ паче пînъ în ziлеле „лъї Mixaĭ BB· ла kъpsъл aнілор 7103-1595, „7S, P, Г, пînъ aŭ venit Sinan Паша kъ oaste „asвпpa лъї Mixaĭ BB. ші dвпъ aveea, вътînd пе „Mixaĭ BB. въgat-aŭ iapвъ de tвпŭ în Sf. вise-„pikъ, iap dвпъ aveasta пogopît-aŭ Mixaĭ kъ „Батър Жikтon kpaiъл вngвpeskŭ kъ oaste „asвпpa лъї Sinan Паша, iap Sinan Паша a dat „dosъл a fъţi, ші anpinse iapвa de tвпŭ în

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

„Biserikъ ши s'aŭ sfърîmat din temelie ши aŭ „trekът anї K, /S, 27. Daka s'aŭ sfърîmat stътът- „aŭ nъstie nînъ aŭ dъrвit Dвmnezeŭ de aŭ ве- „nit Prea Lвminatвl Io Radв BB.. fечorвl „Mixni BB. nепotвl lвї Aleksandrв BB. ши stъ- „tът-aŭ a fi Domnŭ Цъrїї Romîneшtї, în kъrвl „anїlor /S, P, K, B, 7122-1614, deчї iap aŭ „înчепът de a o zidi din temelie nînъ o aŭ „sъvîrшit, чe, de kînd s'aŭ sfъrîmat nînъ o aŭ „fъkът ши o aŭ sъvîrшit a doва oarъ, aŭ trekът anї Л, A: 31, iap dвnъ чe aŭ dъrвit Dвmnezeŭ „domnica Radвlвї BB. în цara Moldovi ш'aŭ „stът-ът a fi iвvitв fiв-sъŭ Aleksandrв BB. Dom- „nŭ цъrїї Romîneшtї, чe, kit a рътas nesъvîr- „шitъ de zвgrъvit de Radв BB. sъvîrшit-aŭ „fечorвl sъŭ Aleksandrв BB. la kъrвl anїlor /S, P, Л, Г 7133-1625."

Aчeastъ inskripцiвne ne pekeatъ вnŭ fantŭ mare istorikŭ: e лвпta чeлeвrвlвї bъrbatŭ Mixaї Bitcazвl kв Sinan Паша чelŭ чe a trekът Dвnъ- pea пe la Цiвrцŭ, în frвntea a doвъ-sвte de mїї oameнї, kв kape, intrînd în цarъ, înaintase nînъ la Tîrgoвiшte. Într'aчestea Mixaї îї întîmpinъ la Kълвgъpenї avangarda sa чea de treї-zeчї de mїї oameнї, înчепв лвпta kв dinsa, în zioa de 13 Avgвstŭ, se bъtв nînъ noaptea ши anoї se petrase spre Rвkъr, nînъ sosi aжвtoarele lвї Sigismвnd Batori din Transilvania ши чele de la Rъsvan

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Vodъ din Moldova, dinpreunъ kъ kape, în urmъ, alungъ pe Sinan peste Dunъre, sfъrâmîndu-i toatъ puterea... Însъ inskripţiunea, a le kърії adevъrърї istoriче seamъnъ întokmaї ka portrete-le saŭ fisionomiile Domnilor şi a le boierilor kape se gъseskъ zugrъvite pe pereţii biserічilor, ne ziче kърat kъ Sinan Паша bътînd pe Mihaї VV... iar nu kъ Mihaї a bътut pe Sinan!...

Bede чine-va dintr'aceasta inflъinţa spiritъlъї че domnia n'atunчї şi fokъl patriotismъlъї de kape era konprins ачела че nuse astъ skriьtъръ pe murul ачestїї biserічї!..

Ачesta fu Padu XI, fечorul lui Mihaїl IV saŭ al lui Mixnea челї tърчitъ, inemikъ neîmpъkatъ kъ Шерban Vodъ Basarab şi tot-d'odatъ inemikъ principiilor lui Mihaї Viteazul...

Vomъ чiti din Magasinul istorikъ unu artikol al D. N, Бълчesku, relativ despre domnirea ачestui Padu XI:

Pomînii şi fanarioţii.

„Înkъ din zilele lui Mihaї Viteazul, Grecii Ţarigrъdenї şi Pumelioţi (*) veniţї în царъ se ъkuserъ nesuferiţї пътîntenilor. Ачeasta ne

(*) Prin kuvîntul Greчї în kursul ачestui artikol trebuie a înţelege numaї pe чei din Konstantinopol şi din Pumelia şi maї ku deosebire pe чei dintîї, konoskuţї maї de obşte sub numirea de Fanarioţi. Sdravъna naţie Elenikъ de astъ-zї, ne kare noї o iubimъ şi o respektъmъ, se deosebeşte de fanarioţi, ne kare însъşї ea îї urâte şi îї depъrteazъ de sînul eї.

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

o dovedeшte вnъ artikolъ ал tratatвлuї de ла 1595 înkecat ла Бълgrad, între Mixaї BB. Biteazвл ші Sigismвndъ Principвл Transilvanii, in kare stipвлeazъ ka nічї вnъ grekъ sъ nв fie priimit în слвжвеле statвлuї. Dвпъ moartea лuї Mixaї BB, ші maziліа sвkvesorвлuї sъъ Padъ Шербан BB, se ашezъ Domnъ Padъ Mixnea ла 1613. Avesta fъ челъ dintiї Principe kare вine în skaвnъ însoцitъ de o твлцime de Grecї. Neopîndвеліле че avestia adвserъ în царъ mixnirъ tare пе пъmîntenї. Ka în tot-d'axna kînd opiniea пвблікъ este întъrîtatъ neste тъsвrъ, se fortaръ komплотвrї împotiва Domnвлuї ші a Grecїлor. Avestia krezвrъ atвnчї kъ вor пвtea îneka în sînце orї че manifestaцie a opiniеї пвбліче, ші kapeteле Stolnikвлuї Berkan, a Kътърашвлuї Mixaї ші алtor ont tinerї вoierї kъzвrъ sвb sekвrea gîdeї. Пе sînцеле avestor martirї Romънії жвраръ resввnare, ші o лвitъ kare treввea sъ цie dovъ veakврї înчепъ atвnчї. „(*)

Чitimъ iarъшї o inskribцiвne kare se gъseшte пе krвчea чea de пeatръ de ла Biserika Слободzia, din Подвл Беіліквлuї.

„În пвтеле Tatълuї ш'ал Fълuї ші ал Sf. Dвхъ; adekъ de роввл лuї Dвmnezeъ Io Леon BB. fечорвл лuї Штefan BB. rъdikat aъ avеastъ чinstitъ krвче în пвтеле Sf. George, пentrв ka

(*) Magasinв istopikъ, tomвл I, paginea 115.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

съ se nomeneaskъ de рѫѕвоівл че 'л am авѵт
întp'aчestъ локъ кѵ пріведіі, kînd аў вenit de
neste mѵnte aѕвпра domnii меле, anвл 7139 (1631)
în лвпа Aѵgѵstъ, Марці; ші mілostівл Dѵmne-
zeў, кѵ рѵgъчівnea Sf. Geopge, ѕвпѵѕ-am ѕѵъ
saвiea domnii меле ші і am вірвіt; ші kîці аў
kъzѵt în pesвoіў zakъ ѕѵъt мовілъ; iap kрѵчea
s'a pedikaт în лвпа феврѵарie 20, anвл 7140,
iap de ла Xpistos 1632.„

E nечesitate dap ka съ штimъ чine a fost saў
чine e Леоп BB. ші чine sîntъ пріведіі kѵ kape
ел zіче kъ s'a бѣтѵт.

Вомъ чіті întрѵ aчeasta пе istopikвл Шinkaї
ші пе Engeл.

„Леоп Stefan аў domnit anї 2, лвпї 6, zіле
22, 1630-1633. Împotіва лвї аў fost жалвакъ
арѵпкъ преа маре вірѵ пре царъ; ел авеа în
партеа sa пе Mateї Aga вoіеріў de frѵnte din
satвл Брънковепї, fечорвл Ворпіквлві Danчіў,
din famіліеа Басарав. Aчestвіа і аў порѵпчіт Леоп
Водъ ka съ skoaтъ вірвл de ла цереапіі din
жѵдецвл Romanaції челъ de neste Олтъ, ші fiind
kъ вірвл ера kѵ мвлт маї маре de kît съ 'л
поатъ плъti цеара чea kѵ totвл stoapsъ, цереапіі
аў fѵцітъ карії în kotроў, ші вoіерії аў fost
сіліці de Прінцвл, съ плътeaskъ дъпшії în локвл
цереапілор; каре сілъ мвлт аў съръчітъ пе вoіерї,
пептрѵ kъ аў треввітъ съ întрѵмѵte вапї de ла

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Тѣрчї, ка съ îndestѣleze пе Апрозіі чеї че skoteaъ вірѣл, карії, афаръ de віръ, маї трѣџea пе боіерї пентрѣ ostenеала лор kîte 30 шї kîte 40 de dѣkaџї. Матеї Aga вѣzînd aчeasta, în лок de a пліні порѣпка лѣї Леоп Водъ, аъ fѣџit îп Apdealъ kѣ маї тѣлџї боіерї din Краіова, adekъ: kѣ Аѣлап Ворпікѣл, kѣ Geopgan шї Міхаіл Спътарівл, kѣ Барвѣл Пъхарпікѣл, kѣ Брѣdeskѣл, kѣ Копofапѣл, kѣ Dѣmітрѣ Слѣџіарѣл, kѣ Fілішапѣл, Мітреа Bistierѣл шї алџії карі аъ fѣџit пе плаівл Вълкапѣлѣї ла Хаџeg îп Apdealъ, шї і-аъ лѣat Pakoџi Geopgie шї Zолїні Dавid kѣ чinste шї ле аъ dat odixпъ.„ (*) (ѣртеазъ маї ла вале) „Întîmплъріле aчestea прin каре аша s'аъ stpikat Валахіа, шї каре se îmпѣта лѣї Леоп Водъ шї Гречілор, пре каре і kiemase ел din Џарigpad, вепіndъ ла ѣрекіле лѣї Аваza баша din Nikoполъ, aчesta s'a dѣs îп Џарigpad, шї аъ sfътѣit Поарта, ка пентрѣ odixпа џереї съ пѣпъ пе Матеї Aga Domпъ îп Валахіа, шї de odatъ аъ шї îпшtiinџat пе Матеї desпре aчeasta прin преотѣл Ignatie Сървѣл, карele аъ aфлатъ пе Матеї îп Фъgърашї, шї і a sпѣs лѣкрѣл. Іаръ Леоп Водъ пре aчeastъ време a чінчіа оаръ

(*) Kроnika я Шinkaї, томѣл III паџinea 20.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

aŭ trimis ла прівецї (*) ші інкъ ші ла Ракоцї Прінцул Ардеалулуї, пре Влъdika George, пре Івашкул Ворнікул ші пе Gpigopie Komisul ku кърцї, ка ku kuвinte блînde ші ku цівратъ amnistie se adukъ пе прівецї, съ se întoarpne ла kaseле сале...„ (**) Іатъ dap soapta църії, іатъ чine fu Леоп ВВ. fечорул луї Штefan ВВ, saŭ кнул din sepiea Domnilор kape stътose de пе ла înчепътул sekолулуї ал шапте-spре-zечілеа шінъ ла înчепътул челуї ал поъ-spре-zечілеа!.. іатъ ші чine sîntŭ прівецїї ku kape s'a бътът în тарцінеа Бъkурештілор. Dap пентру ka съ пu zічетŭ nimik de ла noї, чітімŭ іаръшї o kpонікъ din Magasinул Istopikŭ, релатівъ despre ачеастъ бътъліе între Леоп Водъ ku прівецїї:

„Чі іар п'аŭ врят съ вie, чі аŭ черятŭ de ла Краіŭ ші de ла Zолоні ошті ажуторŭ, съ вie съ skoацъ пре Леоп Водъ de 'п царъ, ші ел ле аŭ dat. Ші аŭ поgopît аічіа în царъ stpîngîndŭ ші kît аŭ пятът

(*) Іатъ прівецїї despre kape аратъ skpiвtspa sусŭ însemnatъ kape se aflъ пе крячеа de пеатръ de ла Слоboзia; ачестŭ Matei Aga e însuшї Matei Водъ, kape, dупъ че se urkъ ла тропŭ, аву бътаіе ku Padул fiул луї Алeksandpu Іліашї Domнул Молдові. Ръŭ ші fъpъ кале dap Леоп Водъ nъmi ast-fel пе ніште pomînї патріоцї чеї че protestapъ în konтpa абусурілор провените din партеа са ш'а stpeinілор de kape se înkonцівра:)

(**) Кpонika луї Шінкаї, томул III пацінеа 24.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

oaste de 'n цaръ dвneste Олтъ, ші aъ вenit kътре Бъkврещі. De aчeasta aвzind Леon Bodъ ш'aъ gътit ші ел oштіле чe aъ aвзt, ші aъ dat лeфі слъжбашілор, ші aъ eшit ла satвл Перsічeнї întrв întîmпinareа прівeцілор, dap пв 'і a dat în-de-mînъ съ se батъ aколо, чі iap s'aъ întopв ла Бъkврещі, ші 'ш'aъ opîndвit oштіле de 'n жosъ de mînъstipea лвї Паиъ Bistiepвл, kape akвm îї zikъ Sf. Ekatepina. Ші вiind ші прівeції, ші лoвindв-se oштіле, aъ fost isвînda лвї Леon Bodъ. „ (*)

Aчestea dap ші алтеле тълte se петреквръ în Бъkврещі, маї 'naінte ші în врmъ d'a se faчe капітатъ!.. Ші маї kв seamъ aчestea sîntъ лвптеле kape, dвпре kвm зіче D. N. Бълчeskв, треввї съ цie seколї.

Stpeini în atîtea pîndврї семънаръ diskop-die, пепорочіре ші kiap пeіpe aвпpa лъkвitopілор ш'aвпpa вietеї църї. Бъkврещіъ, kape пînъ ла 1698 пв ера pesidenцa domпілор de kît пвmаї пentpв iapпъ, în врmъ девeні капітала църії; ші чe пв въzв ел în kърввл aпілор чe треквръ?. Kîte евenimente, kîte епоше, чe ръстврпърї, чe лвпte... артії stpeine треквръ пріптрînввл, пе kape ле хрънi ші къpopa ле взfepi gpeвtatea!.. Nемції, Тврчії, Рвшії, kongpese

(*) Magasinвл istopki, tomвл I naginea 287

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ші înkeepї de tpatate!.. miliдiea дърїї în aчesтъ kвpsъ fв desapmatъ!.. Вnde sîntъ вpaвїї Кълъpaшїї, Poшiopїї, Bepзiшopїї, Dopoвanдїї, Пандîpїї e.t.c.tr?.. вnde sîntъ вniфopтeлe лopъ ші чe s'a fъkвt вpaввpa kв kape eї se лвптapъ în kontpa inemїчiлop în întpв ші neste хотapeле дърїї?.. Чe s'aъ fъkвt aчeле ледioane вpaвe чe fъчea mîndpiea дърїї ш'a тътвлор Pomînilop?.. Domnїї fanapioдї къвтapъ маї întîї съ desapmeze aчeste apmate ші în локвл лopъ adвseps tot felвл de stpeinї ші oameнї fър' de къпътîї, kв kape se sepвiaъ, în локвл ostipeї pomînemtї, ka съ împilieze ші съ stoapkъ вiata дapъ: aчestia se nвmiaъ apnaвдi saъ gвapdiea domneaskъ, de kape дina лвтea ші пътîнтвл!.. Aша dap întpe eвeнimenteле чeле maрї петpеквte în Бвkвpeштї, пвтемъ însemna intpapea Nemдilop ші a Pвшilop!., Чe n'a свfepit дapa ла 1689 desпpe паptea ostilop нетдештї, kînd se afла Kostandin Бpînkoвeanвл Domnъ?.. чe nв s'a петpеквt ла 1769 în pesвелвл Tвpчilop kв Pвші, kînd intpapъ Pвшiї пentpв întîї în Бвkвpeштї?.. anoї ла 1789 în pesвелвл Pвso-Aвstpiakъ kв Tвpчiї, чe nв s'a întîmплat ші чe n'a въzвt Бвkвpeштiї?.. iap ла 1812 aчi se înkee tpatatвл întpe Tвpчia kв Pвsia desпpe лъsapea Basapabii în mîiniле Pвшilop, пpiimindв-se de dînseле ka съ fie Пpвтвл хотapъ.... Anoї маї tîpziъ ла 1821, чe

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

grozъвіі ші че dъpepe!.. În вртъ чеде de ла 1848, чеде de ла 1853... 54... 55... 56... ші нінъ în sfîpшit, Dъmnezeъ маї мtie, sîntemъ în 1857, ші neste пъдіn вомъ întpa în 1858 ш'atîdї алдї în вiitopъ, despre kape nъ ne pъmîne de kît a adpesa pъgъчівиї кътре челъ a Tot-Мъpitъ ka съ'шї întoapkъ okiї asвпръ-ne, ші орї чеea че se за faче, съ fie впре вінеле ші fepiчipea naдівнеї! . .

Ші аша, трекînd къ впъ окіъ foapte pene-de aчeste евенimente політіче петрекъte ka ніште віжелії марї asвпра Бъкъpeштілор, nъ маї пъдіn вомъ авеа a ворві ші desпре алте nenopочірї петрекъte ачі în kъpвъл анілор!.. În кîte pîndъpї Dîmвовіца nъ fъкъ капрічіоаселе еї inвndъpї, în кîte pîndъpї чівma, холера nъ fъкъ a se впарде орашъл, вkoдînd пе віеtъл попоръ ла кîmпъ пентръ пазъ; afapъ d'aчeasta, тървърiле впоръ пашї, прекът Пasвandoглъ ші алteле, în кîte pîndъpї nъ înвefлъ вшаітъ ші кътретвъръ în inimiле oameнілор, atît прin intpapea aчestвia în даръ kît ші прin a ачелора kape къвтаъ съ 'л prindъ!.. În ачелъ timпъ маї къ seamъ Краіова черкъ ачелеашї непорочірї, saъ поate ші маї марї, de kît Бъкъpeштіі. Iap în кît desпре кътретъре ші fokъл че пpefъкъ în маї мълte pîndъpї орашъл în чепвшъ, nъ маї зічетъ nimikъ: авеtъ de esemплъ чеде din зілеле noa-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

stpe; maĭ kъ deosebipe fokъл челъ mape de ла 1847, kape пpefъkъ în zioa de Паштї апроапе жътътate Бъkъpeштiл în чепъшъ!..

Înkeiemъ dap aчestъ kanitъ, în kape deskpiseрътъ kit se пътъ maĭ пре skъptъ stapea пpiмitiвъ ші чea aktъaлъ a kanitaлeĭ Pomîniĭ, a kъpiia fъndape dateazъ o вekime anpoane de чinчї sъte de anї. Ші pebiind ла sъbiektъл aчesteĭ skpiepї, kape este вiaца fъndatopълъї seъ, ne înanoiemъ iapъшї de ънde плekapътъ, stpътътîndъ-ne neste пътъpъл sekoлiлop tpekuцї, adekъ, de ънde лъsapътъ пе Бъkъp ші пе Iліana iъbita fiikъ a лъ Bogdan Bodъ, челъ че, пpekът am zis, цinъ sepбътoape în toatъ цapa, desпpe isbînzї ші desпpe afлarea fiiчeĭ sale!.. Iap Бъkъp, ka aчela ал kъpзia karakteps kaвaлepeskъ îл îmпinцea supe tot felъл de eвentspї, înkъ de ла desпъpцipea sa de Moцikъ, întspnîndъ-se în Mъntenia, mepse în goana ънop xoцї ші fъkътopї de pene, kape kълkaseps niште sate ші жefбiseps niште sъpaче familiї; atît de mълт ел epa anpins de amopъ пentpъ dpentate înkît fъ bpъжmашъ neîmпъkatъ în kontpa tîлxapiлop, în kontpa mîшeiлop, nъ maĭ пцin în kontpa лingъшitopiлop, în kontpa minчinoшiлop ші 'n kontpa intpiganцiлop; în kontpa inemiчiлop чeĭ dinъънtpъ ші dinaĭapъ aĭ цpiĭ sale!..

Ел însъ, sъ nъ бitъmъ aчeea ч'am maĭ zis,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

кѣт se gъsia stapea кѣпоштіпцілор ш'a ideілор de пе atѣпчї, epa kam крezъторѣ în вise ші d'aчeea i s'apъta tot-d'aвna în вisѣ aчeea чe epa sъ i se întîmпле, чeea ч'aвea sъ maї петреaкъ ші kiap вiitopвл naцівneї sale!..

În чele din вртъ пліп de бѣквріe kъ sosi fepічita zi d'a лва în kъsъtopie пе Iліana sa, kѣ kape înkъ твлт maї 'nainte fъkѣse skimбвл inелелор прin тіжлочіpea пъpintелвї Ioasaf, kape asemenea îї epa ka вnѣ tatъ ші 'л івбіa foapte твлт, жвръ din naintea алтapвлвї, din пpeвnъ kѣ fidanцata sa, întpeвnînd amîndoї тїiніle ші fъkînd pѣgъчівnї kътpe Dѣmnezeѣ; жвраръ вnвл алтвіa kpedinцъ ші іввіpe пînъ ла тортîntѣ, лвîndѣ maptвpї întpѣ aчeasta пе тоцї Sfinці ші de патроnѣ пе Sf. Tanase, anъpътоpвл пpвnчілор ші anъpътоpвл Iліani, în kѣpввл тpeкѣтелор sale пепорочірї.

Цepeтoniea kѣnѣniilor sale fѣ челебратъ în вna din тînъstipile dintpe Молдова ші Цapa Pomînіaskъ, fiind kît se noate de пompoasъ ші sѣблітъ пpin pevпipea Пpінчіпілор, a boіepілор ші a tѣtвлор лъkвіторілор din amвele църї... Bogdan Bodъ ле dete пъpintеaska sa вine kѣвîntape ші sъpътъ kѣnѣniea fiічеї sale, пе kape o pевъzвse kѣ лакpіme în okїї ші stpîngînd-o ла inima sa... Бѣквр ші Iліana, dвпъ sъвîpшipea цepeтonii peліцioase, stînd înцепѣкіацї dinaintea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

лъї Богdan Водъ че se afла kъ toatъ sъita sa, прекъm asemenї ші Domnъл din Мънtenia kъ toцї aї sъї de faцъ, пріітіръ sine kъvîntъріле лоръ!.. Dap tot întp'unъ timпъ, ka sъ nu sitъmъ ші пе Моцікъ, челъ че însoцise пе Богdan Водъ, kъ ачeastъ okasie a пъцдії лъї Бъkър, пу лipsi d'a faче ші ел skimbъл inелелор kъ Maріa, iъbita sa, пе kape o gъsi жънъ ші фрътоasъ, kape fъчea парte dintpe dameле de onoape în sъita Іліani че o îmbръцішase ші o лъase kъ dînsa ka пе o soръ a sa... Iap лъпчеръл Орхеianъ, desпре kape вorбіръmъ atît de mълтъ în kапitъл трekътъ, ші kape iъbia kъ deoseбіре пе kъпitanъл sъъ Моціа, nedesпърцindu-se пічї odatъ de лîngъ ел, fъkъ asemenea църътîntъ таре kъ se ва лъsa în biitorъ de бецie, daka Моцікъ îї ва da de soцie пе Dokіa вара sa прітарie, ачeea ла kape Моцікъ se dъsese ka sъ adъkъ îmbръkъmingї пentpu шipeasa лъї Бъkър, ші kape ера o pomînkuцъ жънъ, плъkътъ ші în destъл de фрътоasъ!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

XVI.

PRIN OALA CEA NUOUĔ.

Кътъ съ zîчemъ toate aчestea пentръ a deskpi чeле maĭde sъsъ!.. Кътъ съ deskpimъ neвoile, gpeвtъцile, asпpimea aчelop timпĭ kît mi fъpiea вapвapilop чeĭ чe fъkъpъ în atîtea pîndъpĭ ipъпцiзne în цara noastrъ, пentръ a reppesinta oape kape amъпъntъpĭ a le вieцiĭ лъĭ Бъkъp mi a kontimпopanilop sъĭ; kîte-ва fante din meторавila enokъ kînd fъ Mîpчea Bodъ Domпъл цъpiĭ; лъпteле чe le авъ пentръ independinца mi тъpîpea Pomînilop, чeле maĭ insemnate întîmплъpĭ mi katastpofe din вiaца sa, politika чe el o eзepчitъ kъ Tъpчiĭ, kъ Ъngъpiĭ mi kъ Полoniĭ, pelaцiile зale заъ aліанца чe el o înkeease kъ Ладislas pepele Полoniĭ în kontpa лъĭ Sigismъnd al Ъngapii, пentръ kъ aчesta kъътase a 'л tpata ka пe вnъ вasalъ ла съъ, лъkpъ чe пъ пътea зъfepĭ вnъ Пpinчine ka Mip-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

чea, ші d'aчeea eл înkee, prin tpimiмi sъi пле-
niпotenцiarї ші kъ aї Peцeлъї Ladislas, tpatateле
de ла Sъчiaва, de ла Лъблiн, ла Летъъpg ші ла
Iomoiов, adekъ, ла 1390, ла 1391 ші ла 1411...
Toate aчestea пpekъm ші алteле maї imnoptante,
ne pekemъ aчea sakpъ sъвenipe, ла kape nъ
ne пътemъ gîndi fъpъ a въpsa лakpime!.. Ші
maї kъ seamъ, ла политika чe tpeбъea sъ o
поapte aчestъ mape Прінчiпе, челъ чe se въzъ
nevoitъ a înkeea kînd kъ вniї aліandъ, kînd kъ
aлдiї, kînd a se deklapa în kontpa вnopa, sъs-
цiind пpetenцiile de dpentъpї a ле алtopa, kînd
пъptînd apmele în kontpa вneї пътepї, kînd iapъшї
îл vedeaї вnindъ-se kъ dînsa вnpe a nedenвi ne алta;
aчi îл въzвpъmъ legîndъ-se în pelaцie de ami-
чiцie kъ Peцele Karol II ші kъ mapele Sigis-
mвndъ, aчi se deklapъ în kotpa чestъї din вpmъ
ші se fъчea вine kъ Peцele Ladislas ал Поло-
niї, aчi лъъ napte ла лъпta чea mape kpъчiatъ
чe statвpiле kpeштine, пpekъm Вngapiea, Чepma-
nia, Fpanца, o dekpetaъ în kontpa maxome-
tanilop, чeї чe devastase Трачia, Serьia, Bosnia,
Kpoaцia, amenинцaъ pegatвл Вngapii, înkoнцiв-
paseъ Konstantinonolъ ші adвseseъ kiap ne îшnъ-
patвл Emanoil Палеолодъ în stape a nъ maї шti чe sъ
fakъ... eл înfine se лъпtъ din toatъ nътepea ла Nikono
лї, se въtъ kъ dînшi înъвntpъ în цаpъ, fъ челъ maї
tepibilъ inemikъ ал лopъ, ші, în вpmъ, dвnъ чe

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

капитълъ прin ачеле kondiцiзнї авантаџioase церiї, fiind къ Баiazet девенисе ънъ конкерантъ ънъimîntъторъ, каре конpinsese прin пътереа артелоръ atîtea statърї de прin преџiъръ, апої, дънъ моарtea aчестъia, îл вedemъ пе Мiрчea къ se faче оare kът тътороѧл pretendenцiлор тронълвї търчeskъ, ънpiжinind ші къътînd ka съ înaлце пе Мъsa, ънъл dintpe fii Сълтанълвї Баiazet!.. Nъ iзвъti întр'ачeasta, fiind къ партida лвї Махometъ, fрателе лвї Мъsa, fъ маї таре de kîtъ ачestъї dintîї; орї ші kътînsъ, пъ пътemъ în адевъръ съ askъndemъ admipareа че о авemъ desпре Мiрчea întръ ачeasta; пътemъ зiче къ din партe-і fъ фanta чea маї iнцenioasъ ші политika че о eserчitъ a fost чea маї ретаркабілъ пентръ timпi ачeia!..

Kade-se прin ъртаре съ пе адъчemъ aminte kъ mîndpie desпре ачеї стъпînitорї каре, în фантеле лоръ, s'аъ компарат ачestъї таре върватъ! kade-se съ admiрътъ политika лоръ, прекът пічї съ жitъmъ пе ачеї Ромънї вітежї каре în timпi de demълт se лъптаръ kъ atîtea певої ші gpeвтъцї пентръ царъ!..

Kade-se în fine, întре ачestia, а венера пе Бъкър пентръ челе че арътарътъ маї ъъъъ desпре dînsъл, пе Іліana каре акъ девенise soцiea sa, пе Моцікъ, каре, дънъ че serвise кîцї-ва анї în армiea Молдовенeaскъ, se тpase ла Тîрговіште, ънde, тълцъmi din tot съфлетъл Іліani, соцii лвї Бъкър, пентръ протекцiънea че о

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

didese иввітеї сале Марії, пе каре хотъръше а о лва ін къзъторіе, тот інтр'унъ тимпъ ші дінса пе маї пцин інфъцішînd лві Моцікъ чеде маї вїї симціминте де рекънощинцъ къ каре се гъсіа лві датоаре... Нъ требвеînсъ а вїта ші пе Драгошї, аст-фел се нъміа вестітъл ачела лъптъторъ Орфеіанъ, пе каре îл възъръмъ ін капітъріле пречединте фъкînd атîтеа минунї. Ел акъма фіind къ ера атît де апроапе легат прін аморъл къпітанълві съъ Моцікъ ші де ал семеі сале Докіца, вара прімаріе къ Моцікъ, се тръсесе ші ел асеменеа ла Тîрговіште, динпревнъ къ чеї де маї сусъ; девенісе ші ел унъ боіеръ ал церії, пентръ къ лвасе парте ін резвелеле де ачі.

Аша дар Бъкър се афла ін кълтеа чеа маї înалтъ а ферічіреї пентръ къ се гъсіа însоцітъ къ Іліана са иввітъ, пентръ каре ел съферісе мълте ші еа асеменеа пентръ дінсъл. Драгошї іаръшї ера къзъторіт ші не нътеа аръта къ, прекът пе се афлъ нічї унъ фокъ фъръ фъмъ, аст-фел ші нічї о касъ фъръ съпърърї. Акъ нъмаї Моцікъ, челъ че трече де унъ омъ фоарте кът се каде, înсъ прея жене înкъ пентръ кîте ле съвîршісе ін віацъ ші 'н къръл ресвелелор, требвеа съ аштепте къ перъвдаре зіоа нъпцїї сале, пентръ каре, Іліана ші Бъкър фъчеаъ предътірї марї ші цінеаъ ка пе о соръ а лоръ саъ ка пе о фіікъ пе Маріа ла каса лоръ, пе вітînd нічї одатъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

че ераѫ datorĭ a face acestel жѵne fecoape, пentрѵ dopitѵл ші iѣѣitѵл лорѫ Moдikѵ...

Da, acestea sîntѫ zileле отѵлѵĭ de fepiчipe în вiaцъ, acesta este Пapadisѵл kape fѵ kpeatѫ ші înfpѵтѵseцatѫ atît de тѵлtѫ пentрѵ челѫ dintîĭ omѫ, în kape вisѵpiле челе de aѵpѫ kѵpgѫ ka niшte isвoape прin miжлokѵл sъѫ, adъпînd валеа iлѵsiilop, a sпepaпцелор ші a плъчерілор!.. Nѵmaĭ în aчeĭ anĭ de ѣѫkѵpie, în mizлokѵл acestop вisѵpĭ a ле вieцii пѵtemѫ zita пentрѵ вnѫ miпѵtѫ dѵpepea ші sѵfepiпцеле noastpe; kъчĭ, ші daka acestѫ чerkѫ în kape ne пѵtemѫ пѵтъра zileле прin kape aвemѫ a трече, пѵ ne ap înfъцiша o singѵpъ datъ astъ gipлandъ de pose, kpinĭ ші челе маĭ amopoase флорĭ, пekape noĭ ле iѵвimѫ, пѵ штimѫ daka ne amѫ маĭ пѵtea akomoda kѵ вiaца, saѫ, ші daka amѫ трьі, пѵ штimѫ iаръшĭ de ap маĭ fi че-ва kape sъ ne fakъ a ne пъpea pъѫ saѫ a плînцe kînd ne desпърцimѫ de вiaцъ!....

Aша dap, deskpiind acestea ш'aчeĭ timпĭ în kape трьіръ epoi nostpi, sъ пѵ skъпътѵ din вedepe ші aспpiміле, tѵpвѵpъpіле, inвasiile челе фъръ înчetape a ле вapвapілор, петѵлцѵтіpea ші пелініштea d'atѵпчĭ, пепѵtînd трече вnѫ anѫ saѫ o лѵпъ тъkap фъръ îmпepekepĭ de цinte, фъръ peskoaлъ ші фъръ pedikape ла apme, de ла mikѫ ші пînъ ла mape!.. Epoi nostpi, прin ѵpmape, tokmaĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

kînd se aflaŭ în kălтea fepiчipeĭ, împъpтъшind тълцътipea ші fepiчipea împpeвnъ kъ жънineзеле saŭ kъ вoieпeзеле лopŭ, челе че se oкънаŭ de ekonomiea kasnikъ, kъ лъкpъ de fie kape zi, a тoapче kъ fъpka ші a цese ла пînzъ, nedespъpцindъ-se kîтъ-шĭ de пъцin de aчea вiaцъ патpiapkалъ ші tot-d'odatъ pomanъ: kъчĭ femeile п'aтънчĭ îngpiжiaŭ de kasъ, de konii, de soцiile лopŭ, de apgaцĭ, de вite ші adesea opĭ пînъ ші de челе de пе kîmпŭ, пentpъ kъ бъpбaцii липsiaŭ, aflîndъ-se пе kîmпъл лънteĭ... Eĭ dap ші dînseле, kъm amziче: Бъkъp, Moцikъ, Dpagoшĭ, Iliana, Mapia, Dokia, tpъind împpeвnъ, въzîndъ-se ші întîлnindъ-se вniĭ kъ алцii tot-d'aвna, împpeвnъ пе ла oвпеце ші ла kъmetpii, împpeвnъ ла вiзepikъ вnpe a se înkina ші a da тълцътipe kътpe Dъmnezeŭ, împpeвnъ ла пetpeчepĭ ші ла пpeътвлъpĭ, împpeвnъ ла тoate ші пpetъtindenea, eĭ gъstaŭ dълчеле плъчepĭ a ле отълві вочіалŭ; epaŭ întp'вnŭ kъвîntŭ fepiчiцĭ; eĭ ші dînseле, treĭ fpaцĭ saŭ treĭ взopĭ, treĭ пъpekĭ, treĭ kъзътopiцĭ!.. Dap maĭ kъ seamъ пъ se kade a вita oвпецеле че ле da п'aтънчĭ вoieпii цepenĭ пpekът ші Domnъ лopŭ!.. Пentpъ kъ, п'aтънчĭ пъ epa înkъ întpodъзъ kopвпцiea, opgoліъл ші egoismъл timпілор de astъ-zĭ; eĭ se aflaŭ kemaцĭ ші împъpъцішaцĭ kъ iввipe de kътpe чeілалцĭ вoieпĭ, ka пішte pomънĭ ші pomъпe, ka fiĭ de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

stăpînitorĭ ші fiĭ de boiерĭ дерепĭ, чеĭ че petpeчeaă împpeună, se adunaă, se веселеаă, înkinaă ла ospeцe kъ kapa ші kъ inima boioasъ, fъръ a kъцeta вре вnă ръă вnел алтвіа; ші маї adesea prin връріле лорă, konpinzînd avestea: — Domnezeă întpъ ажторă!.. съ авzimъ de вine!.. съ ne fie de вine!..

Dap kъ toate avestea, dупъ челе че въzърътъ ші авziръътъ, еї nъ nътеаă рътînea тълт timnă întp'o asemenea віаць de petpeчere ші de tpîndъвіре!..

Бъчіътвл saă tpomба pesвnind tot-d'odatъ din toate пърціле церіі, adekъ, din тънte nînъ în балтъ, de ла o марціne a церіі nînъ în алта, ле adвse aminte kъ treввіа a лва аркел în nînъ ш'a atîrna толва kъ вцецї ne snate, a înчinце savіea ш'a atîrna палошвл ла шолдв, a înkълika калвл ш'a se вtрînце în чете ші în kъnitънії, ka съ meargъ съ se лвпte ла марціиіле церіі, пентрв kъ inemічіі fakă пъвъліре întpînsa!..

Dap însъ, че era de въzвt atвnчі, Domnezeвле!.. Че цінете ші disnerape ne femeї ші ne тътс, че рвgъчівнї adpesate kътре Maika Domnвлві de isвîndъ ka съ ажвte soцілор ші fiілор вnре a se înanoia вънътошї ці înвingъторі din бътъліе!... Kîte лакріme, kîte îmвръцішърї ші въртърї din naptea ачелора kape se desnърціаă!.. Че nвmірї dвлчї ші amopoase îшї da вnії алтора, че de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

stрînsъtврї de mîinї ші че de вine kввîntърї a ле вътрînilор, пентрв чеї жвнї!..

Dap dintre toцї маї kв seamъ Maріa плînцea, nefiind înkъ depinsъ, жвна копілъ, kв тішкареа ші предътіреа оаменілор пентрв pesвелъ. Ea sървta пе Moдikв ші ї zічea съ se gîndeaskъ ла dînsa, kъ ел ера віаца ші fepічіреа еї!.. Iліana de алтъ парte, atîрna singвръ kв mîna-ї saвiea de gîtвл воцвлві еї ші 'л înkвpaцea прin ворве demne de fiika вnві stъnînitopв Ротънъ, de strълвчітвл sînце ші пвтеле че 'л пврta!.. Dokia însъ, fъkînd asemenї ka ші Iліana, предътea singвръ артеле лві Dpagoші ші ї zічea съ se лase de вевтвръ, kъ прin aчeasta i se faче врîчосъ!..

Akв лвпta че se deskidea пентрв Ротънї ші пентрв Мірчea Водъ, ера вna din челе маї kрînчene, пентрв kъ прintрînsa еї треввіаъ a mîntві dpentвріле церії ші indenendinца, kape se afла amenинцатъ!.. Aчeasta fв лвпta прin kape Мірчea треввea съ лase вnъ dвлче ші netвріторв пвте în inimiле Ротънілор: fв лвпta чea таре de ла Poвine, петрекътъ ла 1397....

Dap însъ, маї 'nainte d'a ворві desпре aчeastъ kрînчenъ ші înвершвnatъ лвптъ, треввe a zіче че-ва ші desпре înfpikomitoapea katastpofъ петрекътъ ла Nikoполї... вnde, челе маї însemnate statврї a ле Eвропі, п'atвнчї, аввръ непорочіреа

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

d'a ведеа къzînd флоареа кавалерілор ші а прінцілор чеї че воіръ а лъа парте în ресвелъа ачеста къ fii semілъні.

Реџеле Sigismъndъ челъ че fъ съкчесоръ Реџелъї Карол II пе тронъл Ъngarii, въzînd къm къ Konstantinополъл se sgъdъia de къtre артеле лъї Баіazet, челъ че 'mї întinsese konkisteле пînъ ла порџіле Ъngarii, temîndъ-se d'a пъ fi ші statъл съъ atakatъ ші a'шї перde тронъл ші короапа, черъ прін Папа de ла Рота ажъторъл statърілор крештіне, прекът маї zisеї.

Маї 'nainteînsъ ел simџi невоеа d'a se faче бine къ Domnъл Ромънілор, пентръ къ маї de мълте орї еї se aflaserъ în реаînџелеџере între dînші.

Мірчеа, ка ъnъл че пъ пътъse съfері претенџioaseле черерї а ле Реџелъї Ъngarii, se въzъse невоit a înkeеa, kът s'a zis, аліанџъ къ алте statърї, ба înkъ se ziче kъ kіар ші kъ Търчі s'a fost аліat într'ънъ pîndъ în kontra лъї Sigismъnd... Sigismъnd simџind desпре ачеа аліанџъ a лъї Мірчеа kъ Ладislas Реџеле Полоніі, fъkъse o пъвъліре în Цара Pomîneaskъ, ostaші съї pîržolind пъmîntъл пе ънde тречеаъ, воind прін ачеаста a nedeпsi пе Domnъл Ромънілор... Ел трекъ пеste Мехadia, мерse пе Dъnъре, înkonџiзръ Търнъл ші 'л лъъ kъ asaltъ... Мірчеа într'ачестеа, s'a fost tpas de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

dinaintea пъвъліреї сале. Апої ла întoарчереа înапої a лъї Sigismъndъ ш'a ostipілор сале, ел se apъnкъ kъ toaтъ ғърiea asъпра armii ъngърешті, тъчелърі o sътъ таре de oaмені ші însъшї Реџеле Sigismъndъ skъпъ aвia kъ ғъga ші kъ ажъторел Воеводълъї din Apdeal d'a nъ kъdea прins în тіініле Ромъпілор... Aчeasta era staрea în каре se aғлаъ пътеріле крештіне п'atъnчї, kît se поате de тристъ ші амаръ пентръ тоцї, че'ї apъnка пе тоцї întр'o комплетъ nesigъранцъ, desпре партea isвірілор ш'a 'naintърілор че Махометанії ғъчеаъ asъпра Европі. Мірчеа însғіршіт se въzъ невоіт a лъa ші dînsъл парте în esпediціъnea aчeasta кръчіатъ. Sigismъndъ, дештептіндъ-se ші кънoskînd ka чine era adевърацїї inемічї de каре треввіа съ se теаmъ тоцї крештинії, se ғъkъ вine dap kъ Мірчеа ші dekретъ aчeastъ къаліцie.

Франца трimise ънъ пътъръ de шапте мії оамені, adekъ: o mie de оамені кавалерie ші шase мії de infanтepie волінтірі, каре, dimпreънъ kъ корпъріле трimise de Церманіа ші de Белціа, ғъкъръ aчea лъngъ кълътopie, de ла o марціне a Европі пînъ ла алта, ші, ънindъ-se kъ трънеле лъї Sigismъndъ, ънde sosіръ ші трънеле челе ротъпешті a ле лъї Мірчеа, se зіче aseмeніa kъ ші Молдова a трimis ostipї ажъторъ în aчeastъ къаліцie, desғъшъраръ ънъ totalъ de 60,000

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

oamenĭ, kape se stpînseseръ лîngъ Nikopolĭ.

Баiazet aflînd desпре aчeasta, лъsъ пentrъ пъzиin înkoпziзrapeea Konstantinopolълъĭ ши алергъ nъmaĭ de kît în frъntea a 200,000 de Търчĭ în Misia, ънde se întîлni în marдinea Nikopolълъĭ kъ armata krъчiadъ.

Komanda armiĭ krешtine o авea Peцеле Sigismъndъ; ш'аша, în zioa de 28 Sentemвріе 1396, se înчenъ mapea ши înвершънata лoвіре întр'aчeste armate. Neînделецереа însъ че domni întpe kъпeteniile ostилор, desпре a forma ънъ плаńъ маĭ вънъ, ши împaчienца чea mape a Franдesилор de a ataka eĭ întîĭ armiea Търчeaskъ, snpe a dobîndi eĭ fama aчesteĭ вiktopiĭ, прекът ши челелалте трънe aчi adънate, nefiind ашezate fie kape ла локъл лоръ, deterъ пasъ лъĭ Баiazet d'a împpovisa чea маĭ inцenioasъ stpataцemъ, прin kape krешtini kъzъpъ вiktime. Міжлокъл armiĭ търчешtĭ, kape авea în faдъ-ĭ пе Мірчea kъ Pomînі ши кавалеріea Франчезъ, se прefъkъ kъ se petpaце; Франдesiĭ fъkînd o пъвъліре asъпра eĭ ka sъ o goniaskъ, Търчiĭ demaskapъ tot-d'o d'atъ ніште лъkpърĭ stpateціче, desпре kape krештini nъ прinseseръ de штipe ши înkъpkîndъ-se în ніште посиціĭ desaвantaцoase, Франдesiĭ ши Pomînіĭ fъp ла o лалтъ тъчелъріцĭ. Челе-л-алте трънe, kъ toate kъ se лънta-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

рѣ ка ніште Titanї, нѫ пѫтѫрѣ а se sѫsgine ші în чеде din ѫрмѣ fѫрѣ desfѣкѫте ші îmпрѣштiate прin iѫgiала чea таре a трѫпелор лѫї Баiazet. Afарѣ de чеї кѣzѫgї пе kîmпѫл лѫптеї, маї вine de zече мiї прisonерї кѣzѫрѣ прinшї... Прin ordinѫл лѫї Баiazet, o zi înтreagѣ îї тѣчелѣрi ostaшi sъї, каре, iарѣшї прin ѫnѫ ordinѫ ал sѣѫ, onpi snѣimînтѣtoarea ші terівіла тѣчелѣріе... Ачi se перdѫрѣ, кѫm am маї zis, o тѫлgіme de кавалерї ші флоarea прinчiпілор че воірѣ a лѫa парte лa terівіла лѫптѣ a крештiпілор în контра Махометанілор. Реgеле Sigismѫndѫ авіа skѣпѣ пе ѫnѫ basѫ, кѫ каре fѫgі пе Dѫнѣре ла вале ші терse пînѣ ла Kostantinополѫ. Мірчеа se petpase кѫ Ромънiї че skѣпарѣ din astѣ лѫптѣ ші вені în царѣ. Прѣziле че кѣzѫseрѣ în тîiніле Тѫрчілорѫ kostaѫ sѫme foapte марї; iар прisonерiї че маї рѣтѣseseрѣ Франgesї, se peskѫтпѣрарѣ de кѣtре патріоці лорѫ, прin дареа a доѫ sѫte de мiї галвенї . . .

Баiazet zise Комителѫї de Neвers, кînd îї dete дрѫтѫ ка sѣ seînапоieze în цара sa:

— „Îgї пермiтї ка sѣ маї порgї артеле în контра меа; ші daка воешт, поgї sѣ faчї asta кît маї кѫрînd, sѣ вiї sѣ мѣ атачї кѫ toate пѫтеріле крештiпілор; ачеasta ва fi пентрѫ mine o пѫoѫ okasie d'a кîштiga глорie.„“

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Mirčea пентрŭ къ a adŭs ажŭторŭ ачesteĭ esпediцiŭnĭ de лa Nikopolĭ, a трebŭit пeaпъpat sъ se aштepte лa чea maĭ înвepшŭпatъ pesbŭпape din пartea лŭĭ Baiazet. Aвia intpase dap în вapъ шi Baiazet, dŭпъ че 'шĭ пŭpтъ apтeле saле kътpe Konstantinopolŭ шi în Asia, se 'ntoapse iapъшĭ, în fpŭntea ŭnop пŭтepoase tpŭпe, kŭ kape, tpekînd Dŭпъpea în Щapa Pomъneaskъ, вpŭ sъ пedepseaskъ пe Mirčea, dŭпъ че maĭ întîĭ îĭ пponŭse niшte чepepĭ пpea aпevoie de îmплinit din partea Pomъnilop.

Maĭ 'nainte însъ d'a intpa ostipiле лŭĭ Baiazet în цapъ, пpiimi de лa dînsŭл soлĭ, пpin kape Sŭлtanŭл чepea ŭnŭ tpibŭtŭ foapte konsidepabilŭ шi ŭnŭ пŭтъpŭ de чinчĭ sŭte konii пe totŭ anŭл... Aчeastъ чepepe, foapte gpea шi foapte anevoioasъ de îmплinit, fŭ ka ŭnŭ tpъŭnetŭ пentpŭ Pomъnĭ . . .

Mirčea adŭnъ în kongpesŭ пe toцĭ boiepiĭ цeнepaliĭ шi oфiцepi sъĭ, în пalatŭл sъŭ de лa Tîpgoвiшte, în a kъpopa desbatepe ле dete kestiŭnea aчeasta. . .

O anekdotъ вomŭ пŭtea-o sпŭne, пe kape amŭ aŭzit-o din gŭpa ŭnop тошneпĭ бътpînĭ шi despre kape se ziче kъ ap fi esistînd ŭnŭ xpisoвŭ.

Mirčea în тiжлokŭл a doiспpe-zeче boiepĭ, dimпpeунъ kŭ aлцĭ boiepĭ цepenĭ шi пpeoцĭ, пpiiтipъ пe soлiĭ чeĭ тpimiшĭ de Baiazet, пe kape îĭ пŭseprъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

съ шеазъ, пînъ че ле ва da pesпвnsъ. Desбaтеріле ші kinsвipea вoіерілор пвmaї авeaъ mapцінї în спацioas-a сала domneaskъ, вnde se aфла ші o mвлцime de aвditорї.

Бъкър, ka вnвл че ера dintpe пвmървл fрвntашілор вoіерї, se aфла маї în faцъ; Moцikъ sta лîngъ dînsвл ші dвпъ Moцîkъ ера Dpagoшї, kape шедea пе o лавіцъ, че-ва маї къtpe вшъ. Dpagoшї ka kвm пердвse ръвdapea de atîta вorвъ лвngъ ші пpea mвлtъ kinsвipe fъръ o хotърîpe eнepцікъ, se skвлъ în sвsъ ші еші afaръ. Dвпъ пвцin timпъ еші ші Moцikъ ka съ aфле че s'a fъkвt Dpagoшї, въzînd kъ пвmaї вinea. Dpagoшї se skoвopîse în пivпіца domneaskъ, вnde se aплаъ бвціле kъ вinъ, аша se zіче; ачі gъsi kане ші оале пвoї, ші вmплînd o kaпъ dintpe ачestea kъ вinъ,înчепъ a faче kinsвipe singвpъ kвm ap tpебві съ тeapgъ тpeaба ачeasta!.. Бъкър въzînd kъ пъ maї вine Moцikъ ші Dpagoшї еші dвпъ dînшї; dap fъръ съ вpea intpъ ші ел în пivпіцъ, вnde se fъkвpъ тpeї... Вnъ алъ патрвлea вoіеръ, апоі вnъ алъ чінчілea, вnъ алъ шaселea ші чеї-л-алцї înainte, въzîndъ kъ лiпseskъ чеї dintîї, ешіръ вnвл dвпъ алтвл ші se пoтeніръ intpînd пе gîpлічівл пivпіці, вnde se gpъmъdiseръ аколо тоцї. Domпвл, въzînd kъ перъ вoіерії вnвл kîte вnвл, еші kвpioвъ ші елъ ka съ вazъ вnde sîntъ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Într'aceasta, soliĭ aștepta-ŭ ku perĕdare resputsa ku kare era-ŭ sĕ pleke.

Boierii îndatĕ ke vĕzurĕ pe Vodĕ în mijlokul lor-ŭ, începurĕ a înkina toțĭ ku oale puosĕ... Kanele și oalele se stîlurĕ iarĕșĭ!..

Kanetele se aprinseră din ke în ke... Boierii traseră dangul și în urmă se sĕvîrși marele ziurĕmînt-ŭ de kredințĕ și de spire asupra hotĕrîreĭ ke 'ș'o luaserĕ achi!..

Domnul și ku boierii se urkarĕ sus-ŭ ka sĕ dea solilor resputsul ke aștepta-ŭ ka sĕ'l dukĕ lui Baiazet.

—„Spunețĭ stăpînului vostru, zise Mirkea kătre solĭ, maĭ bine vom-ŭ peri pînĕ la sfîrșit de kît ka sĕ trĕim-ŭ ku rușine; n'avem-ŭ noĭ kopiĭ și fete spre a'ĭ da în sklavie!..„

Atunchĭ boierii pedikarĕ în sus-ŭ sĕșiile și repetarĕ înkĕ odatĕ achel-ŭ ziurĕmînt-ŭ, kĕ vor rĕmîne kredinchoșĭ sfinteĭ kause, dupĕ kum luaserĕ hotĕrîre, prin oala chea puosĕ, pentru patrie și independingĕ; a kĕriia idee, de și Dokia se tot cherta ku Dragoșĭ și 'l opria de la urmĕrile luĭ, dar el a fost chel-ŭ dintiĭ kare a gĕsit-o!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

XVII.

DUPĂ BĂTĂLIEA DE LA ROVINE

Toatъ ţara fiind organisatъ, prekъm maĭ arътarътъ, milităreşte, жъdeţele se skъlarъ la kętarea marelъĭ Mirčea, celъ ce lъase maĭ dinainte toate mъsъrile şi fъkъse toatъ predъtirea ka sъ aştepte pe Baiazet Ilderim pe Ialomiţъ la Rovine.

Tъrčiĭ veniserъ într'o mъlţime aşa de mare înkît nъtemъ ziче kъ se asemъnaъ unuĭ nъorъ ce întunekъ soarele: ast-felъ mъlţimea osmanlîlor Azagi ş'a difepitelor korpъrĭ ce Baiazet le adъčea kъ sine, trekъrъ Dъnъrea şi fъkъrъ irъpţine înnъntrъl ţъriĭ.

Grътъdindъ-se tot într'unъ timpъ şi ostirile rotъneştĭ, dъnъ ce, prin ordinile Domnъlуĭ, bътrîniĭ, femeile şi kopiĭ, kъ toate averile, îĭ asigъrase prin sînъl mъnţilor, la lokъrĭ nestrъbътute de inemičĭ, se înčepъ lъpta čea maĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

krînvenъ între aveste doъ armiĭ, kare a ginъtъ aproape treĭ zile.

Pentrъ a maĭ deskpi ve felъ s'a ъrmatъ avearъ bъtъlie, e destъl a arъta kъ Baiazet fъsese hotъrît a sъbъzda Romъniea, ka ši vele-l-alte provinciĭ ve le konprinsese, însъ Romъniĭ, vъzînd neipea ši pedikîndъ-se kъ mikъ ši kъ mare, se bъtъrъ kъ vea maĭ înfokatъ disperare ši bъrbъcie, se lъntarъ kъ sînge ši kъ energie nînъ ve, prin azъtorъl lъĭ Dъmnezeъ, prin genizl ši bъnele întokmirĭ ve le avъ marele bъrbatъ Mirvea Bodъ, artele lъĭ Baiazet fъrъ înbinse, ș'atъnvĭ vъzъrъ Romъniĭ ve fante marĭ nътъrъ eĭ sъvîrși, prin bnire ši prin ingelenvibne!..

O Dъmnezeъle! bnde maĭ sîntъ avveĭ timnĭ, timniĭ veĭ de glorie nentrъ o nagibne, kare din kazsa întregibrъrilor ș'a nosigii eĭ a trebzit sъ sъfepe atîtea înpîbrirĭ amare?.. Bnde e fala strъtonilor eĭ nъmaĭ a kъria memorie ar trebzi s'o fakъ ka sъ se dentente, sъ deskizъ okiĭ ši sъ aplece brekea la adevъrъl kare îĭ vorbeste?..

Bmbre a le eroilor ve se lъntarъ ne kîmniile gъriĭ noastre ši kare vъrsarъ sîngele pentrъ mîntziреa patriĭ kînd ea se afla în neipe, arъtagi-vъ pentrъ bnъ minъtъ ši dententagĭ în inimile filor ș'ale strъnepodilor nostri avele viptgĭ, ve le aveagĭ kînd întrepindeagĭ kîte o fantъ patriotikъ!.. dagi-le inimъ, le însbflagĭ o dreantъ kredingъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ші adъчeді-ле aminte kape este datopiea лоръ, пентръ патріе ші пентръ dînшї!... Ast-fel бътрînъл ші Мареле Мірчea întrepinse kъ înделепчіune toate міжлоачеле de апъраре, în kontra sпъimîntътorълъї sъъ inemikъ; konpinse ші întърі toate posiдiile strateдіче, îmпърді armateле sале în deoseвite kолоane ka sъ se поатъ sпріжіні ші ажъta вna пе алта: вітежіі Кълърашї, Рошії чеї de Bede, кърітъniile de Neaжловъ, de мардіne ші de Іалотідъ, Верзішорії de Dîmбовідъ, брава Пandъріme a Romънii Мічї, Папдірії, Ferentarії, Плъешії Мънtenї, Вînъторії ші алте difepite kорпърї înfiinдate în kърsъл domnірії sале, ші kape, ла sънetъл kорпълъї de pesбелъ пентръ mîntъіpea патрії, алердаръ din toate мардініle дерії, se лънtаръ плінї de fokъ ші de enepдіe, пînъ че deterъ пе Търчї neste Dънъре, în пъmîntъл Misieї. Ла мардіnea Dънъріїînsъ лънta a fost чea маї disпeratъ din kîte пе ворвеште аналеле istopii.

Кът amъ zis, бътаіа ачeasta a дінът treї зіле, ші daka маї întîї, kъ toatъ бърбъдіea че o арътаръ амвеле армії adвersape, вiktopia балапда între da ші nъ, adekъ, atît desпре o парte kît ші de алта пехотърîтъ, în zioa dъпе вртъ, însfîршіt, Romънii рътaseръ înвingъторї, ші Баіазet плін de disпerape se petpase, лъsînd însъ kîmпъл бътълієї, мардініle ріврілор ші шандъріле акопеpite de kadaвре...

Muzeul Digital al Românului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Mîrчea, în вrma aчestъĭ pesвelъ̆, se ziчe, пentrв kъ kъzвse ші dintre aĭ sъĭ asemenea o mвlдime de лвntъtorĭ, dete вnъ̆ opdinъ̆ ka sъ se stpîngъ toatъ цara, sъ se fakъ пomenire пentrв sвflетеле martirilor periдĭ în aчeastъ bътъlie; ш'atвnчĭ mвmеле, svporile, пъrinдii, bъtrîniĭ ші toдĭ чeĭ чe perdвrъ пe kîte чine-va din memвri familieĭ saъ vre вnъ̆ kвnoskвtъ̆, vre вnъ̆ krештinъ̆, вnъ̆ militărъ̆, a kъrвia moarte чere вine kввîntare ші лakrimĭ, se adвnaръ de лa mъrдinile дerii, din mвnte ші de лa балtъ, de лa rъsъritъ̆ ші de лa anвsъ̆, de лa miazъ-noante ші de лa miazъ-zi, kв totъ̆ felвл de лвkrвrĭ, kв oале, kв strъkinĭ, kв doniдe, ші, dвпъ o solemnitate reliдioasъ, fъkвrъ îmпъrдialъ пentrв sвflетеле rъposaдilor; kare aчeasta, rъmîind вnъ̆ obiчeiв sfîntъ̆ a se împlini în toдĭ anii лa aчeea-ші zi, maĭ tîrziъ̆ лвъ вnъ̆ karakterъ̆ de indвstrie ші de komerчiъ̆; kв toate însъ tot-d'aвna se faчe kв skopъ̆ de пomenire; пentrв kъ femeia чea вdввъ ші sъrakъ, fie чe omъ̆, de вnde ape de вnde nв ape, merдe de kвmпъrъ чele чe'ĭ trebвieskъ̆ spre a faчe пomanъ ші a împъrдi пentrв sвflетеле ші pomenirea morдilor, a moшilor ш'a strъmoшilor!...

Aчesta este tîrgвл, чe se faчe în fie чe anъ̆ лa 25 Maiъ̆, nвmitъ̆ Moшii, foarte importantъ̆

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пентрѫ Ромънї în тоатъ цара, ш'ал кърѫia înчепѫтѫ, ѫмплînd чea маї фрѫмоасъ шi iмпортантъ пацine din istopie, fѫ întokmitѫ de însѫшї Мірчea Водъ, în ѫрта ресвелѫлѫї челѫї foapte sînцeposѫ, каре 'л авѫ пентрѫ skъпареа църiї; de ачeea шi аре ачea însemnътate în тоатъ цара шi în тоате клазеле сочiетъцiї ромъне!.

Însъ în кѫрѫл ачестѫї ресвелѫ, пѫ вомѫ ziтa de a аръта, къ пе лîngъ атîтea бравѫрї ѫрмате din партea ероiлор ромънї, femeiле пѫ înчетаѫ d'a înълца рѫце кътре Dѫmnezeѫ de iзвîndъ шi de ре'нтѫрпареа кѫ зънътате a соцiлор, a фiлор прекѫт шi a протiшiлор чеї dѫшї în бътълie!.. În пѫтърѫл ачестор соаце шi фрѫмоасе верцine, каре плînцеаѫ шi se рѫгаѫ, gъsimѫ пе челе треї зѫрорї, треї романе nedespърцite, преокѫпîndѫ-se de iзвiцiї лорѫ konsoцї. Маї кѫ deoseвire Maria ера tristъ шi nemîngîiatъ, къчї пѫ aflase înkъ nimikѫ de soapta fidanцатѫлѫї еї Моцikѫ!.. Челе-л-алте зѫрорї se aflаѫ împreцiѫрѫл еї, îmвървътînd-o prin tot felѫл de ворвe konsolatoape шi 'ї ziчea kъ îl ва реведea neste пѫцinѫ зънътосѫ. Dar, ваї! inima еї тѫрmentatъ de îndoiалъ шi de dѫрере, îї превестia prin niшte miшkърї neoвiчînвite, kъ ѫnѫ чe foapte tristѫ se петрекѫse пентрѫ dînsѫл, în кѫрѫл ачестеї лѫпte. Ла astъ idee fѫлперътоаре рътînea ловitъ ka de тръsnete; se бочea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ші маї мълт, îшї frînцea mîiniле, плînцea ші kъdea маї мълт moapтъ în вpaцеле lиiani ш'a ле Dokiї!..

Ънъ отъ însъpчinatъ kъ kъpцї soseшte din таьъръ, kape adъче пъвеле тътелор ші soaцелор desпре soapta лъптъторилор, пе kînd pesвелъл se вpтаînkъ.

Maріа алердъ чea dintîї ka sъ'л întpeбe чe шtie desпре iъвітъл eї...

Aчesta sпъse чeea чe шtiea ші чeea чe i a fost въzът okiї; пъmi пе o мълцime din чеї kъzвцї în kвpвъл лъnteї, лъdъ пpea мълт вiteжiea ші intpeniditatea чea таре a stъпînitopълвї Mipчea Bodъ, ворві de вine пе atîцї kъпitanї чe se deoseвiseръ пpin kвpaцiъ ші fanteле лоръ, în пътъръл kърора пъmi ші пе Бъkър, пentpъ kape, Iліana aвzind, tpesърі de въkвpie, пъ вітъ a sпъne ші de Dpagoшї, челъ чe kъ toate kъ пъ desлiпiia de лîngъ dînsъл fedелешъл съъ челъ пpea iъвітъ, însъ s'a пъptat ka впъ челъ маї de fpънte epoъ. Sпъse мълте ші мъпъnte, пъmi o съmъ de пъme, o мълцime de epoї, впъ пetъpдinitъ пътъръ de pomънї, însъ пічї o вopвъ desпре Moдikъ, ka kът epa впъ fьkътъ; пimikъ, пічї o вopвъ desпре ачела пentpъ kape îл întpeва Maріа!..

Мълцitea kвpіошілор аъditopї пpekът ші ачелора kape se intepesaъ пentpъ пъвеле din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

kîmnă krește̦a din ce în ce: matroane, mame, kopiĭ, bătrînĭĭ veterani, cei ce se trăseseră rănițĭ din oaste, fecioarele ši sfo̦roĭle kă to̦i împrejură pe acelă kare părta năvele din kîmnăl resbelnicĭ; snii, a le kărora fisionomiĭ vesele esprimaă săkărĭea kă trăeskă so̦ĭĭ ši katarazii loră, alțiĭ, ce plîn̦eaă ši se bocheaă, arătaă kă so̦ĭĭ, părin̦ĭĭ ši fra̦ĭĭ loră ceră îngropătchine ne kîmniile de lîngă Ialomița, unde s'a fost petrekut achiastă sînțeroasă bătălie!.. Dar, Dumnezeule! astă fecioară, astă fiikă ce întreaă kă atîta interesă ši kă nasidne, nă va šti ea înkă nimikă despre soarta isbitnlnĭ eĭ?.. Ox! Maria perdă astă dată toată speran̦a ši nă rămîne în viitoră pentru dînsa de kît a se înkide în vre o mînăstire, saă sufletă mormîntă, daka, dintă o maĭ mult adăstare, nă se va întoarce achela la kare ea se tot gîndeshte ši kare era singura eĭ ferichire în viață!...

Să deskrimă akă cele ce li s'a petrekut astor treĭ Romînĭ, despre kare so̦ĭĭile loră eraă atît de preokupate.

Să sîntă kunoskute viițeliea ši topentul trăsnetelor ce sfădie dintr'o parte ši alta mulțimea trăsnelor adunate într'ună resbelă... Ne putemă înkidi maĭ kă seamă venindl ši resbunarea ce ferbe în kapul ši inima fie kărĭa luptătoră, într'ună resbelă de pîntă ši de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

апърареа вней дърї. Ne пвtemъ figвраînвершвпареа кв kape se лвпtъ, înkъерърiле шi ловiрiле че 'шї daъ вna алteia fie kape леgioanъ saъ fie kape kъпiтънie din амвеле пърgї adвersape, че se вede пвsъ în faдъ вna кв алta!.. Istopiea ne спвne че fел se fъчea шi квm терgea resвелеле маї de мвлt. Аша dap Ромънiї авеаъ шi dînшi o deoseвiтъ a лоръ маnierъ d'a se вate, între чеде-л-алте паgiкнї. Провъ desпre asta e браввра шi kiпвл кв kape se вътеаъ пînъ маї ierї Пandвri de пeste Олтъ : ne o поate мъртвrisi ачeasta маї мвлgї кънitanї че fвръ мартвrї окволарї în маї мвлte вътълiї... Asemenea шi în вekiме, артеле fiind алteле, adekъ: sъgeгiле, лапчеа, sekвreа, sпada, kataпвлтвriле, баliste шi машinele пentrв спарgереа мвrilor, eї se вътеаъ întр'o маnierъ kв totвл deoseвiтъ шi маї kв seamъ пъвъliреа лоръ чеаînвершвпатъ пвпеа маї adesea orї sfîrшitъ resвелвлвї. Dap fiind kъ кавалеriеа a жвkat tot-d'aвna вnъ ролъ маре ла kîmпъ, de ачееа жвdeгеле de kîmпъ da кълърашї, iap челе de мвnte маї kв deoseвire вînътorї.. Ast-fел în ачеа terівілъ лвпtъ, în ачелъ topentъ fвpiosъ în kape лвase fie kape пarte пentrв патрie шi mîntвire, Ромънiї se пвртаръ вітежеште, шi пв treввie dap sъ ne îndoimъ kъ între пвтървл лвптътorілор se afла шi чеї treї eroї aї nostpi, adekъ: Бвквр, Моgikв шi Dpagomї.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Fie kape dintpe dînшi konkъpase kъ вnъ deoseвit kъpaцiъ ш'o foapte шape бърбъдie întpe nъшърял кънitanilop, fie kape komandînd kîte вnъ deoseвit kopnъ kape se ажъta вnъл ne алтъл; eї tot-d'aяna snpiжinea în kontpa nъвълірілор че ле fъчеаъ inemічi, ші stindapdеле акъілеї челіі къ доъъ капете se вedeаъ къ dînші fiлfiind ne d'asвnpa капетелор inemiче, вnde se aflаъ înкъерърiле челе маї sînцeроase ші вnde Pomънiї nвptаъ вiktopie în kontpa лоръ... Însъ, în miжлокъл ачestopъ înкъерърї, în miжлокъл astеї лвnte ші тъчелъ, Бакър ші Dpagoшї авziръ къ Moцikъ a къzвt pънitъ de тоapte ші este tîpîtъ de четеле inemiче... Атънчї eї алерgаръ întokmaї ka ніште леї твpвацї, трекъръ ka o вndъ ne d'asвnpa тълцiтеї, кълкînd în пічоареле kaїлор лоръ капетеле челе трънkiate ла пътîntъ ші gрътeziле челе înкъiepate de ostашї înfвpiацї; терseръ iste ka sъ калче четеле inemічілор, ka sъ skane ne konfpateле лоръ. Fъкъръ amîndoї în dpeanta ші în stînga вnъ dpътъ de sînце къ snadеле în mîinї: — локъ înainte! stpigаъ eї пentpъ къ ачeastъ îmпpeцiвpape пъ sъfepea întîpziepe нічї de вnъ minвtъ, нічї de o sekвndъ тъkap, пentpъ къ ap пepi iввітял лоръ Moцikъ!.. Вnъ nвopъ de пълвере se pedika dinaintea лоръ de пъ se вedea чepял ші soapеле întвnekatъ ka întp'o negвpoasъ dimineaцъ fъчea

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

перdвтъ впадівл depъptatъ ші nвmaї вварea вврелор, detвпъріле armiilор ші nikezarea kaiлор îї fъчea съ kвnoaskъ kъ eї intpaseръ ші se depъptaseръ în armiea чea inemikъ, dap nічї вnъ semnъ, nічї вnъ sвnetъ, nimikъ nв ле nвtea аръta вnde se afла npisonepвл fpateле лоръ, пе kape kв орї че предъ воіа съ 'л skoaдъ ші съ 'л ia kв dînшї.

Требве а пе adвче aminte zелвл kв kape Моdікв s'a fost арътat tot-d'aвna пентрв Бвквр. Че fел se лвptase ел лîngъ stъпînвл съъ, kînd epaînkъ вnъ копілъ, сввт Лаіотъ Bodъ, пъpinteле лвї Бвквр: kînd s'a fost fъkвt бътъліе întpe Pomънї ші Вngвpї чеї komandadї de Лвdовік ші de Банвл Nikолае Gapa, лîngъ Seвepin, dвпъ ачееа, свв Dan Bodъ, în mвndї ла хотарвл цъpiї kв Apdealвл, апоі ла Молдова че п'а fъkвt ел пентрв Бвквр ші пентрв Іліana iввita sa? че nв fъkвse маї kв seamъ пентрв Bogdan Bodъ sokpв лвї Бвквр?.. ел a fost emit kв Pomънїї свї în kaлea kънeteniї Тътарілор пентрв ka съ skапе ші съ ліберезе пе Бвквр din mîna лоръ... Toate ачestea kînd Бвквр ші ле adвчea aminte îї вenea a плînde пентрв dînsвл ші паркъ вnъ kвpadіъ nesшвsъ îїînsвfлецea ші і pe'noia пвterіле, впре a терде în врта лвї!.. Dpagoшї întp'ачeasta вnia toate тръsneteле ladвлвї în mîniea sa ші пропада în gвpa таре o кpвчіатъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

de воінічї Ромънї, каре вор воі съ меардъ къ dînsъл пînъ ла марџініле лъмеї, ка съ mîntъie пе къпітанъл съў челў преа iббit!..

O! Dъmnezeъle! че simџimînte potў fi маї повіле ші каре не atinџe маї мълт inima de kît amorъl ші рекъноштинца!... Бnipea, dрептatea, frъџiea, mîntъipea isвoreskў dintр'înseле ші d'aчeea ле gъsimў tot-d'aвna stpîns вnite ші legate de inimile патріоџілор ші a ле eроілор!..

Бъкър ші Dрagoшї fъръ хотърîрї a sakpifika віаца ші авереа лорў, пентрв a dobîndi ліберареа fрателвї лорў Моџікв.

De aчeea къвтаръ a se лъпta dimпreвпъ kв чеї че se вnipъ kв dînшi пентрв a 'л mîntъi...

Treї-zeчї de воінічї se арътаръ d'odatъ къ воieskў a тврі dimпreвпъ kв dînшi!.. Лîngъ aчestia se маї adъogaръ іаръші алцї treї-zeчї ші пе лîngъ astia se вnipъ вnў пвтърў de treї-zeчї de orї atita!.. Бъкър ші Dрagoшї din пreвпъ kв четеле лорў trekъръ Dвпъреа dinколо în пътîнтвл Dobроџі, în goana inemічілор, ші aфларъ къ фрателе лорў se aflъ kaптівў în орашвл Sakчea.

Къвтаръ a isві noaптea ш'a пътрвnde прin міжлоквл армії inemіче, пînъ ла înkisoapea вnde se afla ел.

Ч'ар треві înkъ съ zічетў пентрв a deskpi фрієа ші temepitatea kв каре Ромънії пъвъліръ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

asвпра astвї орашѣ ш' asвпра înkisopїi че ци-пea пе Moцikъ kaптівѣ apвпkat în feape?.. Шti-мѣ atîta kъ Dpagomї fъ рънітѣ dap tot se лвпта înkъ!.. Ачі ловіpea a fost маї sînцepoasъ de kît opї kînd!.. Din пвтървл челѣ маре de вітежї, kъ-звръ пе жвтътate морцї; însъ Бвkвр kъ чei-лалцї пъ se petpaseръ de kît kînd fвръ în tot kінвл ші kъ desъвîршipe înвingъторї!..

Вniї zikѣ kъ Maріa s'a fost tpas întp'o mî-пъstipe, aszind de soapta ші nenopочipea mipe-лвї eї, алцїї pretindѣ kъ ea ера мърітатъ kъ ел маї nainte d'a мерце ел în бътъліea de ла Po-вine; алцїї іаръшї sивпѣ kъ маї tîpziѣ ел skъпînd din pовіе ші 'ntвpînds-se în пъmîntвл stpeввпілор вѣї, s'a kъsътopit kъ dînsa, челебpînd kъ маре потпъ пвпta kape o aѣ fѣkвt!..

Aчeea че штimѣ ші пвtemѣ înkpedinца e ачeasta, kъ întopkîndъ-se epoїi din лвптъ fвръ întîmпinацї kъ stîлпърї вerzinde de kътре пополѣ, бътрînї, матроане, товаръшї de apme, жвнї, fe-чоape, пърінцї ші soцiile лорѣ, пвindъ-ле kъ-пвпї пе fpвntea лорѣ ші semъnînd калеа лорѣ kъ flopї!.. пептръ kape, вine kъвîntъріле ші връріле пъ înчetaръ d'a se aszi pretвtindenї: врърї ші felічітърї din тоатъ цара; лакріме de бъ-kвріе ші de dвpepe kвpseръ din okiї тътълор!..

Чеї treї epoї însъ, treї Pomънї, treї fpaцї, dinnpeвпъ kъ жвпîneseле soцiile лорѣ ші kъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

о мълдіме де пополъ strîns, îшї deterъ mîna прекът чеї treї Oradї, strъвъні лоръ, пентръ mîntъirea patrii, ші împreънъ пъзеръ neatra четъдїї, ънде маї tîrzїъ se zidi вisepika къ храмъл Sf. Treime, iap алътърї d'aceasta, zidindъse mikъл параклісъ, ънде търъ denъse osemінтеле a маї мълтор ostaші d'atънчї, лîngъ mardinea Dîmвовіді, îл sfinді къ храмъл Sf. Tъnase, патронъл sfîntъ ал лві Бъкър, патронъл ші mîntъitorъл Іліані, kînd se aflase къзътъ în mîiніле барварілор, kît ші патронъл skътitorъ de nenorочірї ал челор вine kredinчошї!..

Ъitaръmъ къ toate aчestea a aръta kъ între чеї treї боіерї ostaшї къ жънîneseле лоръ, kînd пъзеръ îmпreънъ neatra fъndamentalъ a forteredії, în kare se aflъ astъ-zї вisepika къ храмъл Sf. Treime, чел d'ал treілea ера Моdікъ, челъ d'ал doілea fъ Dragoшї de ла Orхеї ші челъ dintîї fъ Бъкър заъ Padъ, fiъ лві Лаіотъ заъ лві Влad I, kare, маї tîrzїъ, dънъ кът aratъ skріerea пъріntелві Хорga, dънъ treчere de маї мълдї anї, a fost ales пентръ tronъ... D'atънчї se poate sokoti fъndapeea Бъкърештілві, че 'шї пріimi пътеле de ла aчestъ faimosъ eroъ ал Ромънії, Бъкър!..

FINE.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr